

University of Mysore

Oriental Library Publications
KANNADA SERIES No. 24

GENERAL EDITOR

M. S. BASAVALINGAYYA, M.A., B.L.
Curator, Govt. Oriental Library, Mysore

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

ಹತ್ತನೇಯ ಸಂಪುಟ

ಶಲ್ಯ ಗದಾ ಪರ್ವಗಳು

THE
KARNAKA MAHĀBHĀRATA

BY
K' MARAVYASA
Vol. X

SALYA AND GADA PARVAS

EDITED BY
THE KANNADA MAHABHARATA
EDITORIAL COMMITTEE

ASSISTED BY
HARANGACHAR, M.A., B.T.
(Reprint)

MYSORE :

PRINTED BY THE ASST. SUPTD. AT THE GOVT. BRANCH PRESS
1947

Price : Re. 1—0--0

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200824

UNIVERSAL
LIBRARY

University of Mysore

Oriental Library Publications
KANNADA SERIES No. 24

GENERAL EDITOR

M. S. BASAVALINGAYYA, M.A., B.L.
Curator, Govt. Oriental Library, Mysore.

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

ಹಂತ್ಸಯ ಸಂಪುಟ

ಶಲ್ಯ ಗದಾ ಪರ್ವಗಳು

THE
KARNĀTAKA MAHĀBHĀRATA

BY

KUMĀRA VYĀSA
Vol. X

SALYA AND GADA PARVAS

EDITED BY
THE KANNADA MAHĀBHĀRATA
EDITORIAL COMMITTEE

ASSISTED BY
N. ANANTHARANGACHAR, M.A., B.T.

— — —
MYSORE

PRINTED BY THE ASST. SUPDT. AT THE GOVT. BRANCH PRESS
1947

ಮುನ್ನಡಿ

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸವಿರಚಿತ ವಾದ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಇಂತರಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಅಗ ಕೋಶಾಗಾರದ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ವಿ. ಶ್ರೀಮಾತಾರ್ಥರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಕನ್ನಡಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಜಿ.ಎಂ. ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಹಾಭಾರತದ ವಿರಾಳವರ್ವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಪರವರ್ತನೆಯಾದ ಜೀವನೊಂದ ಬಯಸ್ಸಿ ಅರನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ದರು.. ಇಂತಿಗಳನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಸಮಿತಿಯವರು ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಅಂದರೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧಪಂಜಕದ ಭಾಗ ವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಪುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿಗಳಾದ ಬಿ. ಎಂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಐಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.ಎ. ಖಿ. ಎನ್. ವೆಂಕಟ್ಯಾಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾ ಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಈಗೊಂದ ಒಂದು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯನ್ನೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಶಾಗಾರದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಎಂಬ್ರೆ. ಆರ್. ರಂಗನಾಯಿ ಮಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಅವರು ನೇರವಾದರು. ಭಿಂಪ್ತೆ ಪರ್ವತ ಅಭಿಗೌಣಿದ್ವಾಗಿರುವವ್ಯಾಪಕಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರವರ ಕಾರ್ಯಾಚಾರಿಗೆ ವರ್ಷವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಎಂ. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ., ಅವರು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಇಂತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕಮಂಡಳಿಯು ಭಿಂಪ್ತೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಇಂತಿಗಳನ್ನು ದ್ಯೋತಿ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯು ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು ವಿಶ್ವಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುದರಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಖಿ. ಎನ್. ವೆಂಕಟ್ಯಾಯ್ಯ ನವರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಾನರಾದುದರಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.ಎ., ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಎಂ. ಎನ್. ಬಸವಲಂಗಿಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.ಎ., ಅಸ್ಥಾನ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ತಿರುವಳ್ಳೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಘವಾಚಾರ್ಯ,— ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಪಾದಕಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರನಾಗಿ ನಿಯಮನೆರಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಂಬಂದಲ್ಲಿ ಕಣಪರ್ವತವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈಚೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ತಿರುವಳ್ಳೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಎಂ. ಎನ್. ಬಸವಲಂಗಿಯ್ಯನವರು ದಿವಂಗತರಾದುದರಿಂದ ತಪ್ಪಿ ಗದಾಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕಮಂಡಳಿಯ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯುದ್ಧ ಪಂಚಕದ ಮೊದಲ ಮೂರು ಪರ್ವಗಳ ಶೋಧನೆಗೆ ಉಪ ಯೋಗಿಸಿದ ಕೈಬಿರಹದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ (ಟ) ಪ್ರತಿಯು ದೊರಕದುದರಿಂದಲೂ (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವು ಇಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಖಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ (ಫ. ತ. ಪ. ಬ.) ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಕೆಂದು ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಷೆ. (ಫು) ಎಂಬುದು ರಾನನದ ಇಲಾಖೆಯ ಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾಣ ಅರ್. ರಾಮಾನುಜ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. (ತ) ಎಂಬುದು ಗೌಜುಫಟ್ಟದ ಗಳೇಶಭಟ್ಟರಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿ; (ಬು) ಮತ್ತು (ಬ) ಎಂಬುವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮದ್ದಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಗಳ-ಲ-ಗಳ ಮತ್ತು ಗಳ-ಗಳ-ಅಂನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿಗಳು

ಕೋಶಾಗಾರದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ :—

(ಕ)—ಇದು ಕೆ. ಅಂಜನೆಯ ನಂಬರಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಕ್ರಿ. ತ. ಗಳಿಳಿರಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯಾದುದು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೈಬಿರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು.

(ಬ)—ಇದು ಕೆ. ಇಂಗಳನೆಯ ನಂಬರಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ನಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ತುದ್ದವಾಗಿದೆ.

(ಗ)—ಇದು ಕೆ. ಉಂನೆಯ ನಂಬರಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಶಾ. ತ. ಗಳಿಳಿರಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯಾದುದು.

(ಘ)—ಇದು ಕೆ. ಅಂಜನೆಯ ನಂಬರಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ.

(ಒ)—ಇದು ಕೆ. ಗಳಿಳಿನೆಯ ನಂಬರಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ.

ಹಂದಿನ ಪರ್ವಗಳಂತೆ ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದ ರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಪದ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಲಪಾಠ ವನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ಕೋಂಡು ಕೆಲಪು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾತ್ರ ದೊರೆಯುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಷಟ್ಕಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪಾಠಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರವು ಖಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಯುದ್ಧ ಪಂಚಕದ ತಬ್ಬಿಕೋಶವನ್ನೂ ಮಹಾಭಾರತದ ಉಪೋದಾಷತ ವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದು ಕೋಡುದರಿಂದಲೂ, ಇದು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ಯಪ್ರಸ್ತರಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಇದನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದೆ.

ಮೈಸೂರು, } ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮ್ಯಯ್ಯಂಗಾರ್,

20-6-47. } ಸೂಪರಿಂಚಿಂಡಿ, ಡಿಯಂಡರ್ ನಿಂಬಾಂ ಇನ್‌ಟ್ರಾಕ್ ಟೆಲ್ಲಿ.

ಎಪ್ಯಾನನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ತಲ್ಯವರ್ವ.

ಹಂಡಿ	ಟಿಪ್ಪಣಿ	ಪುಟ
೧.	ಶಲ್ಯನ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯಾಭಿಷೇಕ	೧೯
೨.	ಧರ್ಮರಾಜಾನು ಶಲ್ಯನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಪುದು	೧೦-೨೬
೩.	ಶಲ್ಯವರ್ಧಿ	೧೦-೨೭

ಗೆದಾವರ್ವ

೧.	ದುರ್ಯೋಧನನು ಸ್ವತಃ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಕಿಸು ಪುದು.	೨೫-೨೮
೨.	ಶಕುನಿ ಮತ್ತು ಸಮನಪ್ರೇಕರ ಮರಣ	೨೯-೩೮
೩.	ಕರೀವನು ದ್ವಿಪಾಯಿನ ಸರೋವರವನ್ನು ಪ್ರವೇ ಶಿಸುಪುದು.	೩೯-೪೯
೪.	ಪಾಂಡವರು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸರೋ ವರವನ್ನು ಮುತ್ತಿಪುದು.	೫೦-೬೯
೫.	ಪಾಂಡವರ ಮೂಡಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕೊಳ್ಳಿದಿಂದ ಹೇರಗೆ ಬರುಪುದು. ಪಾಂಡವರು ಬಲರಾಮನನ್ನು ಕಾಣುಪುದು.	೬೭-೧೦೯
೬.	ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರ ಸಂಗಾಮ	೧೧೮-೧೨೯
೭.	ದುರ್ಯೋಧನವ ಮರಣ	೧೨೯-೧೪೯
೮.	ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಷ್ಟೇಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೃಷ್ಣತ್ವಾ ಮರು ಪಾಂಡವರ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುಪುದು.	೧೪೦-೧೫೪
೯.	ಅಷ್ಟತ್ವಾಮನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ವೃಂಡವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಪುದು.	೧೫೫-೧೬೪
೧೦.	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಷ್ಟತ್ವಾಮನ ಕೂರಿರಿಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಉತ್ತರೀಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ಕಾಯುಪುದು.	೧೬೫-೧೮೯
೧೧.	ವೇದವ್ಯಾಪರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡು ಪುದು ಮತ್ತು ಗಾಂಥಾರಿಯ ಧರ್ಮರಾಜಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡುಪುದು.	೧೯೨-೨೧೮
೧೨.	ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿ ನಿರ್ವರ್ಯಾ ಮಕ್ಕು ಇನ್ನು ಕಂಡ ಗಾಂಥಾರಿಯ ಪ್ರಾಪ.	೨೨೬-೨೪೯
೧೩.	ಧರ್ಮರಾಜ ಪಚ್ಚಾಭಿಷೇಕ	೨೪೯-೨೬೯
೧೪.	ಪರಿಷ್ಪ	೨೬೯-೨೭೯

ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ ಶಲ್ಯಪೇರ್

ಮೊದಲನೆಯು ಸಂಧಿ

ಮಳಕನೇ॥ ರಾಯ ಕೇಳು ಕದನದಲ ರಾ
ಧೀಯನವನಾನದಲ ಕೌರವ
ರಾಯದಳಪತಿಯಾಗಿ ಹೊಕ್ಕನು ಶಲ್ಯನಾಹವವೇ॥

ಕೇಳರೇ ಬೀಘಾಂಡಿ ಹಿರಿಯರು
ಮೇಲುದಾಯವ ಬಲ್ಲವರು ಹೇ
ಚಾಷಿಂತನದಲ ಹಿಗಿ ಕಂಡಿರೆ ಜಯದ ಜಾಸುಗಳಿ |
ಮೇಲಣಾಹವದೋಳಿಗೆ ದೇಹವ
ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಶಲ್ಯನಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲಿ ದೋರಿಗೇನಾದುದಂಬುದನಸುಯೆ ನಾನೆಂದು ||

೮

ಮರುಳಿ ಸಂಜಯ ಗಾಳಿಯಲ ಕುಲ
ಗಿರಿಯ ಚೈಸಿಕೆ ಬಿಂಜಿದಡೆ ಹುಲು
ಮೊರಡಿಗಳು ^೧ಬಿಗುಹೇ^೧ನು ಬೀತುದು ಕಣಿನೊಡ್ಡಿ ವಣಿ |
ಕುರುಪತಿಯ ಪಾಡೇನು ಮಾಡೇ
ಶ್ವರನ ಮತ್ತು ರವೇನು ನಾಕಂ
ತಿರಲಿ ಸವಣಿತೆ ಕೌರವಾನ್ಯಯವೆಂದನಂಥನೃಪ ||

೯

ಬೀಯದನ್ನೇ ದೆ ತೋರುತ್ವಹ್ಯಾಯ
ಬಾಯಲಕಣಾ ಕಣಿ ಕೌರವ
ರಾಯನಳಿನಲುಳಿವ ಪ್ರತ್ಯದೊರ್ಕಿಯಾರಿನ್ನು |
ನಾಯಿನುವ ನಾವಂಬಿತನೆಗೆ ಚಿ
ರಾಯು ತೊಡರಿಕ್ಕಿ^೨ದೆನು ಮಾಕರಂ
ಡೇಯ ಮುನಿಗೆಂದರನ ಫೋಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದನವನಯಲ ||

೧೦

^೧ ಪಾಡೇ (ಕ.ಣ.ತ.ದ). ^೨ ಯುಗಡರೊಡ್ಡಿ (ಷ).

ಹದುಲನ್ನೇ ರಾಜೀಂದ್ರ ನೀ ಬಿ
ಶ್ರೀದ ವಿಪ್ರದುಮ ಫಲತವಾಯಿತು
ಬೆದಣಲೀಕನ್ನ ನುಭವಿಸು ನಾಕುಲದ ಮಾತ್ರನು |
ಕಡನದಲ ಸುತನಿಧಿಯ ಹೋಗಾ
ಡಿದೆ ನಿಜಾನ್ವಯ ಕಲ್ಪತರುವನು
ಮದಕರಿಗೆ ಮಾಸುದೆಯೆನುತ ನೆಗಹಿದನು ಭೂಪತಿಯು || ೪

ಮಲಗಿಸಿದನೆಂಜವೇಳ್ಳ ನಯನ
೧ಸ್ತಾಧವೀ ನೇವರಿಸಿದನು ಶೋಕಾ
ನೆಲನ ತಾಪಕೆ ತಂಪನೆಟೆದನ್ ನೀತಿಮಯರನದ |
ಅಳಲ್ಪಶ್ರವಿಪೂದಿದೆ ನದೀನುತ
ನಳವಿನಲ ಗುರು ಕಣಂ ಶಲ್ಯರ
ಕಳಿನಲ ಕಟ್ಟಳಲ ಬಹ್ರಾಂಭಾಂಭಾನಿ ನೀನೆಂದ || ೫

ಅಹುದು ನಂಜಯ ಶೋಕತಿವಿ ನೆಟೆ
ದಹಿಸಿತೆನ್ನನು ದೀಂದ ವಸ್ತುಗೆ
ದಹನವುಂಟೇ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಾದಿ ನಮೋಳಾದುದಲಾ !
ಮಿಹರಸುತ ಪರಿಯಂತ ಕಥೆ ನಿ
ವರ್ಹಂಸಿ ಬಂದುದು ಶಲ್ಯಕೌರವ
ರೇಹಗೆ ನೆಗಳಿದರದನು^೫ ವಿನ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿಂದ || ೬

ತಗೆದುದಾಚಯಲವರ ಬಲ ಜಗ
ದಗಲಮಬ್ಬಿನ ಬೋಬ್ಬಿಯಲ ಮೊರೆ
ಮುಗಿಲಮದದಂದದೋಲ ಮೊಳಗುವ ವಾಢ್ಯರಭಸದಲ |
ಬಿಗಿದ ಮೋನದ ಬೀತ ಹರುಪದ
ಹೋಗೆವ ಮೋಳೆಯ ಹೈತು ವೆದೆಗಳ
ದುಗುಡಮೊಗ್ಗಿನ ನಮ್ಮು^೭ ಮೋಹರ ತಗೆದುದೀಳೆಯಲ || ೭

ಸಿಡಿದು ಕಣಂನ ತರೆ ಧರಿತ್ರಿಗೆ
ಕೆಡೆಯೆ ಧೋಪ್ಯನೆ ಮೂರ್ಖೀಯಲ ನೃಪ
ಕೆಡೆದು ಕಣ್ಣಾಷ್ಟಿದನು ಶೋಕಜ್ಞರದ ಧಗೆ ಜಡಿಯೇ |

^೧ ದ ಜಲವ (ಕ). ^೨ ತಮ (ಕ). ^೩ ಇ (ನ). ^೪ ನಹಿ (ತ). ^೫ ನೆಗಿ
ದಹಿಂಧು (ತ). ^೬ ಕೆಳಿಬ್ಬಿನಲ ಮೊಳೆಡದಲುಗಿವ ಸಿಡಿಲಂದದಲ (ತ). ^೭ ನಿನ್ನ
(ತ.ಪ). ^೮ ರುಷಹೊಯ್ದ (ಹ.ವ).

ಹಡಹಿಗೆರು ಹಾಮುದ ಹಾಹಿಯ
ರೊಡನೆ ನೇಲಕುರುಳದರು ನಾರಧಿ
ಕಡಿಯಣದ ಕುಡಿನೇಣ ಕೊಂಡನೆ ಈರುಹಡನೆ ರಥವ ||

೮

^१ಬಂದು^१ ಕರ್ಣನ ಹಾನಿ ಕೌರವ
ವೃಂದವನು ವೇಧ್ಯಸಿತೇ ಹಾ
ಯುಂದು ಕೃಪಗುರುಸುತರು ರಥವನು ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯಲ |
ತಂದು ಬಾಟಿಸಿದರನೀರಪೆಂ
ತೆಂದುಸುರನಾರ್ಪುದು ವಿಧಿಯನು
ನಿಂದಿಸಿದರವಥಾನ ಜೀಯವಥಾನ ಜೀಯೆನುತ ||

೯

ತಳಿತಳಿದು ಪನ್ನೀರನಕ್ಕಿಗೆ
ಚೆಳೆಯವನು ಹಡಿದೆತ್ತಿ ಗುರುಸುತ
ಮಲಗಿಸಿದದೇನಯ್ಯ ಕರ್ಣ ಎನುತ್ತ ಕಂದಿಯೆದು |
ಘಳಿಲನೆದ್ದನು ಕರ್ಣ ತೆಗೆಸ್ತೇ
ದಳವನಿರುಳಾಯ್ತಿಂದು ಶೋಕದ
ಕಳವಳದಲರೆಮುಕ್ಕಿಗಣ್ಣಲ ಮತ್ತೆ "ಮೈಮಯೆದು ||

೧೦

ರಾಯ ಹದುಳಿಸು ಹದುಳಿನಕಟಾ
ದಾಯಿಗರಿಗೆಡೆಗೊಟ್ಟ ಲಾ ನಿ
ದಾರಯದಲ ನೆಲ ಹೋಯ್ಯು ಭೀಮನ ಭಾಷೆ ನಂದುದಲಾ |
ವಾಯುಜನ ಜತರದಲ ತೆಗೆಯಾ
ಜೀಯ ನಿನ್ನನುಜರನು ಪಾರ್ಥನ
ಬಾಯಲುಗಿ ಸೂತಜನನೆಂದರು ಜಿಯೆದು ಕುರುಪತಿಯ ||

೧೧

ಎನು ಗುರುಸುತ ಮಡಿದನೇ ತ
ನಾನೆ ಬವರದಲಕಟ ಶ್ಕುಂತಿ^३
ನೂನುವೇಕ್ಕೆ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದನೇ ಮಹಾದೇವ |
ಭಾನುಸನ್ನಿಭ ನರಿದನೇ ತ
ಹ್ಯೇನು ಪಾರ್ಥನ ಬಸುಱಿನ್ನ ನಿ
ಧಾನವಿದ್ದುದು ತೆಗೆದೆನ್ನೆನಲೆಯೆಂದು ಕಂದಿಯೆದ ||

೧೨

^१ ಚೆಂದ (ತ). ^२ ಪವಡಿಸಿದ (ಕ). ^३ ಸುರಪನ (ತ).

ತಾಪವಡಗಿತು ಮನದ ಕಡುಹಿನೆ
ಕೋಪ ತಳಿತುದು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ರಣಪು ಮುಖದಲ ಕಣ ದುಶ್ಯಾನನರ ಕಲ್ಪನಿದಿ |
ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಪಾಳಯಿಕೆ ತುರು
ಭೂಪ ಬಂದನು ನಾಳೆ^१ ಕಣಿಕೋರ್ನ
ತಾಪನಿವಲಾ ಎನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಭದ್ರಮಂಟಪವೆ ||

೧೩

ತತ್ತನಿ ಕೃಪ ಗುರುಸೂನು ಕೃತವ
ಮರ್ಕ ಸುಕೈತು ಸುತಮರ ಸಮನ
ಪ್ರತಿರು ಮಾದ್ರೇಶ್ವರ ಸುಭಾಹು ಸುನಂದ ಚಿತ್ರರಥ |
ಸಕಲ ಸುಭಷಿರು ಸಹಿತ ದಳನಾ
ಯತರು ಬಂದರು ಕಣಹಾನಿ
ಪ್ರತಿಷಿಷ್ಠಿತಾರೋವಕುಂಠನ ವೈಮನಸ್ಯದಲ್ ||

೧೪

ಹಿಮುದ ಹೊಯ್ಯಲಿ ಸೀದು ಸಿಕ್ಕಿದ
ಕರುಪವನದಂದದಲ ಹತವಿ
ಕ್ರಮದ ಕೀತಿರ್ಯ ಬಹಳಭಾರಕೆ ಬಳುಕಿದಾನನದಿ |
ಸುಮುಖತಾವಿಷ್ಟೇ ದಕ್ಕಲುಪ
ಸ್ತುಮಿತರಿರವನು ಕಂಡು ನಾಳಿನ
ಸಮರಕೇನುದ್ಯೋಗಪೆಂದನು ಕೃಪನ ಗುರುಸುತನ ||

೧೫

ಅರನ ಕಣಚ್ಚೇ ದವೇ ಜಯ
ಸರಿಯ ನಾನಾಳಿಂದವಿನ್ನು^२ ರಿ^३
ವರಿನದಿರು ಹೊಯ್ಯಾಡಿ ಹೊಗಲಿಸು ಭಾಹುವಿಕ್ರಮವ |
ಗುರುನದಿನುತರಳಿದ ಬಳಿಕ್ರೀ
ಧರೇಗೇ^४ ನಿನಗೆನ್ನಾಮ್ಯ ಕಣನ
ಮರಣದಲ ನೀನಿರ್ಧರೇಹನು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೬

ಅ ವೃಕ್ಷೋದರ ನರರೋಳಂತ
ಭಾರವ ದುಶ್ಯಾನನಗೆ ತನ್ನಯ
ಜೀವಸುಗಾ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ ಮರಣಸಿದ್ಧಿಯಲ |

^१ ಕದನೇಂದ್ರಾಪನ (ಗ.ಪ), ಕಣನಾಥಪನ (ಬ.ಹ.ತ.ದ). ^२ ರ ತಳ
ತುದು ರೋಧಾವಕ ವೈಮನಸ್ಯದಲ (ಗ.ಹ.ದ.ಪ). ^३ ಲ (ಕ), ರೆ (ತ).
^४ ಯು (ತ).

ಕೈ^१ ವಿಡಿಯಲೇ ಕರ್ಣನಿಹನೆಂ
ದಾವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆವು ಕರ್ಣನ
ನಾವ ನಾಳನೊಳಜಿವನೆಂದನು ಸಿನ್ನ ಮಗ ನಗುತ್ತಿ* ೧೯

ನಾವು ಹೊಯ್ದಾಡುವೆವು ಭುಜನ
ತ್ವಾವಲಂಬವ ತೋರಿಸುವೆವು ಕ
ಣಾರ್ಥವನಾನವ ಕಂಡು ಬಳಕುಗುಳುವೆವು ತಂಬುಲವ |
ನೀವು ಸೇನಾಪತ್ಯವನು ನಂ
ಭಾವಿಸಿರೆ ಸಾರೆನ್ನು ಖಿಗಿಲಾ
ದ್ವಿವಕ್ತತ ಪಾರುಷವ ನಾಳನೊಳಜಿಯಬಹುದೆಂದ ||*

೨೦

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈನು ಸೇನಾ
ಧುರವನೀವುದು ಮದ್ರಭಾಷತಿ
ಗೆರವಲಾ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಳಿಕಾ ಪಾಂಡುತನಯಿರಿಗೆ |
ಸುರನದೀಜ ದೈತ್ಯೇಣ ರಾಧೇ
ಯರಿಗೆ ಸರಿಮಿಗೆಲಂದು ಮಾದ್ರೇ
ಜ್ಞಾನಮುಳಿಯೆ ದೊರೆಯಾರು ದಿಟ್ಟಾರು ನಮ್ಮ ಧಟ್ಟನಲಿ || ೨೧

ನೀಪು ಕಟಕಾಜಾರ್ಯಪುತ್ರರು
ನೀವಿರಲು ಕೃಪನಿರಲು ದಳವಾಯ್
ನಾವಕೆವೆ ನೀವಿಂದು ^२ತೇಜೋಧ್ವಯದ್ವಾಲಧಿಕರಲೆ |
ನಾವು ತಪ್ಪಾಯಿವರೆನಲು ಜಯ
ಜೀವಿಗಳು ನೀವನ್ನು ಗುಣಸಂ
ಭಾಷಿತಕೇರಲಾ ಎಂದನಷ್ಟತ್ವಾಮ ಶಲ್ಯಂಗೆ ||† ೨೨

ಉಚಿತವಿತರೇತರಗುಣಸು ತಿ
ರಚನೆ ಗುಣಯುಕ್ತರಿಗೆ ವಿಜಯೋ
ಪಚಿತ ರಣನಾಟಕಕೆ ಜವನಿಕೆಯಾಯ್ತಲೇ ರಚನಿ |
ಅಡುಗುಂಬಾಜಿ ಹೈಸರದ ಬಲ
ನಿಜಯ ನಮ್ಮದು ವೀರ ನುಭಿಟ
ಪ್ರಚಯ ಮುಖ್ಯರ ಮಾಡಿಯೆಂದನು ಕೃಪನು ಕುರುಪತಿಗೆ || ೨೩

¹ ವ (ತ). * ಈ ಪದ್ಯಗಳು (ದ) ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿ. ² ತೇಜದ್ವಯ (ಕ),
ತೇಜೋಮಯ (ಬ), ತೇಜೋದಯ (ತ). ³ ಏತ (ಕ.ಮ). ಈ ಪದ್ಯವು
(ಹ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಾಲ್ಲಿ.

ಸುರನದಿಇಜ ದೈವಿಣ ಕೃಪರೀ
ಕುರುಬಲಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇಯರವರಿ
ಬ್ಧಿರ ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಾರಪಿಲ್ಲಯ ಹಾನಿವ್ಯಾಧಿಗಳು |
ಗುರುಸುತನೊ ತಲ್ಲಿನೊ ಚಮೂರು
ಬ್ಯಾರನು ನೀವೇ ಬೆಸೆನಿಯೀಂದನು
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೈ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಂಗೆ ಕುರುರಾಯ ||

೨೭

ಉದಡಾ ಭೀಷಾದಿ ಸುಭಟರು
ಕಾದಿ ನೆಗ್ಗಿದ ಕಳನ ಹೊಗುವದೆ
ಕೃದುಕಾಸರ ಕಾಣಿನೀ ಮಾದ್ರೀಶ ಹೊಱಿಗಾಗಿ |
ಈ ದುರಂತಶೀರ್ಥ^२ ಸಮರಜಯ ನಿನ
ಗಾದದೊಳ್ಳಿತು ತಲ್ಲಿನಲ ನಂ
ಪಾದಿಸಿರೆ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವೆನರಸ ಕೇಳಂದಃ ||

೨೯

ತರಿಸಿ ಮಂಗಳವನ್ತು ಗಳನಾ
ದರಿಸಿ ಭದ್ರಾಸನದಲೀತನ
ನಿರಿಸಿ ಸೃಪ ವಿಸಿರಿಸಿದನು ಮೂರಾರ್ಭಿಪ್ರೇಚನವ |
ಪೊರೆವ ವಾದ್ಯದೇ ಸಿಡಿಲ ಧರಣೀ
ಸುರರ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಮಳಿಗಳೂ
ಉರುಳನುಗಿದುವು ಮಕುಟಮಣಿರಾಜಿಗಳ ಮಿಂಚಿಗಳು ||

೨೫

ಅದುದುತ್ವವ ಕರ್ಣಮರಣದ
ಬೇದ್ವಿವಕ್ತುತ್ವ^೩ ಹಗೆಗೆ ಕಾಲ್ಯಾಂಚ
ಯಾದ ಏರೋರನಾ[ಬ್ರಿ]೪ ನೆಲೆದಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷದಲ |
ಬೀದಿವರಿಯದು ಬಿಂಕ ನನೆಕೊನೆ
ಪೋದುದಾಶಾಬಿಇಜ ಲಷ್ಣಯ
ಹೊಡ ಮೂಗಿಗೆ ಕದವ ಹೊಯ್ದನು ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂದ ||

೨೬

ಕಾಣಿಕೆಯ ನಿತ್ಯ ವಿಳ ७ ಸುಭಟ
ಕ್ರೀಣ ಕಂಡುದು ನುಡಿಯ ಹಾಣಾ
ಹಾಣಿಗಳ ८ ಭಾಷೆಗಳ ಹಕ್ಕಲು ९ ಏರರುಕ್ಕುಗೆಳ |

^१ ತಾ (ದ.ಪ). ^२ ದ (ಬ). ^३ ನೆಂದನಾದೌರಣೈ (ಕ). ^४ ರೇಣಿ (ತ).

^५ ವಣಿತು (ಗ.ಖ.ದ), ವಳುತ್ತತು (ತ). ^६ ರನಾಭಿ (ಕ), ನಮುದ್ರ (ಬ.ಗ.ಖ. ತ.ಪ). ^७ ಧೂಪ (ತ). ^८ ಭಾಂಗಣ ಹೊಣಕೆಯ (ಖ.ದ).

ಪಾರ್ಣಿಂಜಿಳಕೋರೀದೀಕೀದ ಚೇತ್ಯೈಯ
ಹೊಳೆಗರು ವಿಜಯಾಂಗನೋಪ
ಕ್ಷೇಣಮಾನಸರೋಪ್ಪಿದರು ಕುರುಪತಿಯ ಪರಿವಾರ ||

೨೬

ಪತಿಕರಿನಿದ್ದೆ ಏರಸುಭಷ
ಪ್ರತಿಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿಮ್ಮನಹತ
ಜ್ಯುತಿಗೆ ಸಾಧನಚಂದು ನಿಜತೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲಿ |
ಕೃತಕವಿಳ್ಳಿದೆ ಕಾದುವೆನು ಯಮ
ಸುತನೋಡನೆ ಜಯಸಿರಿಗೆ ನೀನೇ
ಪತಿಯೆನಿಸಿ ತೋಣಿಸುವೆನೆಂದನು ಶರ್ವ ಕುರುಪತಿಗೇ ||*

೨೭

ಉಬ್ಜಿದನರ್ಪಿ ಮಧುರವಚನದ
ಹಬ್ಜಿದಲ ನಿನಾಂತನಿತ್ತಲು
ತುಬ್ಜಿನವದಿರು ತಂದು ಬಿಸುಇರು ನಿಮ್ಮ ಪಾಳಿಯಾದ |
ಸರ್ಬ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಗಾಥದ
ಗಭರ ಮುಣಿದುದು ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ
ಸೆಬ್ಜಿಸಿದನಿರುಳನಿಪತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆ ಶೀರುದನು ೨ಹದನು ||

೨೮

ದೇವ ಚಿತ್ತೈಸಿದರೆ ಬೋಪ್ಪೆನ
ಭಾವನನು ನೇನಾಧಿಪತ್ಯದ
ಶೋವಿದರಲೇ ಶರ್ವ ಮಾಡಿದ ಭಾಪ್ಯಾಯವರೋಡನೆ^೩ |
ಅವನಂಫ್ಯುಸುವನೋ ಪಾರ್ಫ ನೋ
ಪಾವಮಾನಿಯೋ ನಕುಲನೋ ಸಹ
ದೇವನೋ ತಾನೋ ನಿದಾನಿಸಲಱಿಯೆ ನಾನೆಂದ ||

೨೯

ಕಲಹವೆನ್ನುದು ದಳಪತಿಗೆ ತಾ
ನಿಲುವೆನೆಂದನು ಭೀಮನೆನ್ನುನು
ಕಳುಹಿ ನೋಡೆಂದನು ಧನಂಜಯನೆಮ್ಮ ಮಾಹಣಲಿ |
ನಲುಗೆಯೆನಗೆಂದನು ನಕುಲನೆ
ನೋಲವಿನ^೪ತರ್ಫ^೫ಯಿದನ್ನು ಕಳುಹಿದ
ಡಳುಹಿದವರೆಂದೆಱಗಿದನು ಸಹದೇವನಾ ಹರಿಗೆ ||*

೩೦

^೧ ಯ (ಕ). * ಈ ಪದ್ಯಗಳು (ಒ.ಬ) ಪ್ರತಿಗೆರಿಳ್ಳಿ. ^೨ ನಗುತ (ಕ.ತ).

^೩ ನಮ್ಮೆನ್ನುದನೆ (ಕ). ^೪ ತರ್ಫ (ನ.ಬ).

ಹಣಿಯದಚು ನನಿಂದ ಭೀಮನ
ನೇಟವಣಿಗೆ ನೋಯಿಸದು ನಕುಲನ
ಹೊಯಿಗೆ^१ ಯೈದೀಗಿಂದು ಸ್ವೇರಿಸದು ನಹದೇವನಾಚೋಪ |
ಇಬ್ಬಿವಡಾ ಮಾದ್ರೇತನನು ನೆಟೆ
ಮುಣಿವಡೆಯು ನಿಗಹುದು ನಿನ್ನನು
ತಟುಬಿದವರೇ^२ ಕೃಷ್ಣ^३ ರೀಂದನು ನಗುತ ಮುರಷ್ಯಾರಿ ||

೪೧

ಶೇಸನಾಡಿದೆ ಕೃಷ್ಣ ಶಲ್ಯಂ
ಗೀನು ಬಲುಹುಂಟಾದೆನುಜರು
ಫಾಸಿಯಾದರು ಹಂಡಿ ಭೀಷಾದಿಗೆ^४ ಬವರದಲ |
ಈ ನಮರಜಯವೆನಗೆ ನಾಳಿನೋ
ಶ್ರೀನರೇ ನಳ ನಹುಪ ಭರತ ವು
ಶೇತಪಂತೋತ್ಪನ್ನ ತಾನೆಂದನು ಮಹಿಪಾಲ ||

೪೨

ತಾಯಿ ಹೆಚ್ಚೇ ಮಾಗನ ನಿನ್ನನು
ನಾಯಕನೆ ಲೋಕೈಕವೀರರ
ತಾಯಿಲಾ ನಿಮ್ಮಾಪ್ಯಯಾ ಹೊರೀವಾಲ ಬಲುಹಿ^५ನಲಿ^६ |
ರಾಯ ನೀ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಸೇನೆಯ
ತಾಯಿನುತ ತೂಪಿಟಿಯ ಕಮಲದ
ಧಾಯತಾಂಬಿಕನಹ್ನ ಕೊಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ ||

೪೩

ಸಂದಪ್ಪೆ ಹದಿನೇಳು ರಾತ್ರಿಗ
ಉಂದಿನಿರುಳಾ ಸೇನೆ ನಿಭರ್ಯ
ದಿಂದ ನಿದ್ರಾಪ್ಯನಸ^७ನಿಭರ^८ಪ್ರಣಾಹರುಪದಲ |
ಸಂಂದುದೀ ನಿನ್ನವರು ರಾಥಾ
ಸಂದನಪ್ಯಪಗಮನನಾಶ
ಸಂದೋಹಿಪ್ಪಲಕರಣೀರಿದ್ದರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ||

೪೪

ಅ ಶಿಂಬಿಯ ತೋಣಿ ಸರಳನ
ಹಾನಿಕೆಯಲ್ಲಿಬ್ಬ ನನು ಮಾತಿನ
ವಾಣಿಯಂದೊಬ್ಬ ನನು ಮುನ್ನಿನ ಕುಲವನೆಚ್ಚ ಉಸಿ |

^१ ಯೋ (ಕ.ಬ.ತ), ಹೋ (ಹ.ದ). ^२ ಕೆಡುವ (ಹ.ದ). ^३ ದರಾ (ಕ).

^४ ಏಹ್ಯುಲ (ಕ), ದಬ್ಬಿತ (ಹ), ನಿಭರ್ಯ (ದ). ^५ ನಿಂ (ಕ). ^६ ನಿಭರ ಕರುಷ (ಕ), ನಂತಃಕರಣ (ಹ.ದ).

ಫಾನಿ ಮಾಡಿದನೊಬ್ಜು ನನು ಧರ
ಣೇತಚೀಪ್ಪೆಯಲೊಬ್ಜು ನನು ಕೃಜೆ
ಯೀನು ಘನವೋ ವೀರನಾರಾ ಯುಣ¹ಗೆ ಭಕ್ತುರಲ¹ ||

೩೪

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

¹ ನ ಭಕ್ತಂಗೆ (ಕಂ.ತ).

ಉರ್ದುನೆಯೆ ನೆಂದ್

ಸಮಾನೆ॥ ಗಂಡುಗಲ ಕದನ ಪ್ರತಿಂಡನ
ಬಂಡ ಧುಷಬಲ ಧರ್ತ ಸುತ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ರಣದಲ ಕಾಂದಿ ಗೆಲದನು ಮಾಡ್ ಧೂಪತಯ್ ||

ಒಳಗೆ ಧಗೆ ನಗೆ ಹೊಱಗೆ ಕೆಳವಳ
ವೋಳಗೆ ಹೊಱಗೆ ನವಾಯಿ ಇಳ್ಳನ
ವೋಳಗೆ ಹೊಱಗೆ ಸಫಾಡಮದ ಬಲುಬೇಗೆಯೋಳಗೋಳಗೆ |
ಬಲುಹು ಹೊಱಗೆ ಪರಾ¹ಭವ²ದ ೨ಕಂ²
ದೋಳಗೆ ಕಡುಹಿನ ಕಲಿತನೆದ ಹಳ
ಹಳಕೆ ಹೊಱಗೆ ಮಹಿಷ ಹದನಿದು ನಿನ್ನ ನಂದನನ್ ||

೮

ನೆಗ್ಗಿ ದನು ಗಾಂಗೇಯನಮರರೂ
ಶೋಗಿ ದನು ಕಲದೈರ್ಣಣನ್ನೆನ್ನವ
ನಗ್ಗಿ ಕಿಗೂಣಿಯವ ಬೆರಸಿದನ್ನೆನ್ನ ಬಿಂಬದಲ |
ಉಗ್ಗಿ ದದ ರಣವಿದಕೆ ತಲ್ಲುನ
ನೆಗ್ಗಿ ಸುವನೀ³ ಕಾರವೇತ್ತ್ವರ
ನೆಗ್ಗಿ ಸೇರ್ಡುವೆನೆಂಬವೋಲು ರವಿಯಡರ್-ದಂಬರವ್ ||

೯

ನೂರ್ಧವಿಸಿದುವು⁴ ಸನ್ನ್ಯೇಯಲ ನಿ
ಸ್ವಾಂತಿ ದಳಪತಿ ಕುರುಬಿಲದ ದೆ
ಖ್ಯಾತವನು ನೋಡಿದನು ತೂಗಾಡಿದನು ಮಣಾಶಿರವ |
ಉಳು ನೆರೆದಿರ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲಿ ನೆಟಯಿದು ಮುನ್ನ ವೀಗಳು
ಪಾಳೆಯದ ಕಡೆವೀಡಿಗೈದು ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ್ ||

೧೦

ಗಜಕೆ ಗುಳ್ಳವನು ಬೀಸಿ ವಾಜಿ⁵
ವ್ರಜವ ಹೆಲ್ಲಣಿದರು ಗಾಲಯ
ಸಂಜಾ ಥೀಲಿಡೆ ನೋಗನ ಹೆಗಲಲ ಕುಣಿದವತ್ತೆಚಯ |

¹ ಕ್ರಮ (ಒ.ದ). ² ಕುಂ (ಪ). ³ ನೆಗ್ಗಿಸಿದನೀ (ಹ), ಮುಗ್ಗಿಸಿದನೇ (ನ). ⁴ ಲಗ್ಗೆ (ಒ.ದ). ⁵ ಬೀಸಿದುವು ತುರಗ (ಕ). ⁶ ಮ (ತ).

ಭುಜದ ಹೊಯ್ಯನ ಹರಿಗೆಗಳ ಗಜ
ಬಜದ ಬಿಲುಜೇವಡೆಯ ರವದ
ಕೃಜದ ಕಾಲಾಳೊದಗಿತವನೀಪತಿಯ ಸನ್ನೆಯಲ ||

೪

ಮೋರೆವ ಕಹಳಾರವದ ದಿಂಡಿಮು
ಮುರಜ ಗೋಮುಖ ಪಟಹ ಜ
ರ್ಯಾರ ಕರಡೆ ಪಣವ ಮೃದಂಗ ಡಮರುಗ ಥಕ್ಕೆ ಡವುಡೆಗಳ |
ಬಿರಿಯೆ ನೆಲನಳ್ಳಬಿವ ವಾಧ್ಯದ
ಹರುಪತರ ನಿಷ್ಠಾರ್ಥದಬ್ಬರ
ಜೀರ್ಣಿಹಿತದಕಲು ಜಗದ ಜೋಡಿಯನರನ ಕೇಳಿಂದ ||

೫

ಮುಣಿದ ಬಲುಗುದುರಿಗಳ ಬಾದಣ
ಗೊಟೆದ ಮಯ್ಯಾನೆಗಳ ಹತ್ತಿಗೆ
ಹಣಿದ ಗಾಲಯ ರಥವ ಚಿನ್ನಿಕಡಿಂಡೆದ್ದಿ ಕಾಲಾಳ |
ಅಣುಹಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ ನೇನೆಯ
ಲಣಸಿ ತೆಗೆದಾಯತ ಚತುರ್ಬಳ
ಹೊಣಗೆ ನಿಂದುದು ಹೊಗೆದೆಗೆದ ಕೇಸುರಿಯ ತರುಳಂತೆ ||

೬

ಹತ್ತು ಸಾಪಿರದೇಳುನೂಣಣು
ವತ್ತು ಗೆಜ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾಪಿರ
ಹತ್ತಿದಪು ರಥವೆರಡು ಲಕ್ಷ್ಯವನೆಣಿಸಿದರು ಹಯವ |
ವತ್ತು ಮುಣಿಯೇ ಕೋಡಿಯದು ಕೈ
ವತ್ತಿಸಿತು ದಳಪತಿಗೆ ನಾಗರ
ಬತ್ತಲಿಡೆಯಲು ನಿಂದ ನೀರವೇಲಾಯ್ಯು ಕುರುಸೇನೆ ||

೭

ಪೈರಿಬಲಯೋಳಗಾಣು ಸಾಪಿರ
ತೇರು ಗಜಫಚೆ ಮೂಣು ಸಾಪಿರ
ವಾರುವಂಗೆಳನೆಣಿಸಿ ತೆಗೆದರು ಹತ್ತು ಸಾಪಿರವ |
ವೀರಭಿಡಾಯೋಂದು ಕೋಡಿ ಮ
ಹೀರಮಣ ಕೇಳುಭಯಬಲ ವಿ
ಸಾತ್ತರ ಹದಿನೆಂಟೆನಿಸಿದ್ದ್ವೋಹಿಣಾಯ ಶೇಷವಿದು ||

೮

^१ ರು (ಬಿ). ^२ ನಿ (ಕ.ಬ.ದ). ^३ ಗಳಿದ (ತ.ಬ). ^४ ಪಂ
ಶೇಷ (ತ).

ತತ್ತನಿ ಮೋಹರಿಸಿದನು ಸಮನೆ
ಪ್ರತರು ಬೇಳೆಯಾಡಿದರು ಕೃತವೆ
ಮರ್ಕ ಕೃಪಾತ್ಮತಾ ಮರೀಡಿಗಿದೆ ರೋಂದು^೧ ದಾಕೆಯಲ |
ನಕಲ ಬಲ ಮಾದ್ರೇಕ್ಕರನ ಹೇ
ಉಕೆಯಲೊಯ್ಯಾರಿಸಿತು ಕುರುಬಲ
ನಿಕರ ತಲಿತುದು ತರವಿಡಿದು ಕಳನೊಂದು ಮೂಕಲೆಯಲ || ೯

ಇದಿರಲೈಕತು ಗಾಳಿ^೨ಪೈಟ್ಟುದ
ಮುದಗಜಾವಳಿ ಮುಗಿ ದುಪು ಧ್ವಸ
ವದಿರಿದವು ಹೂಡಿಗೆಡೆದು ಹೊಳೆದುದು ತೇರು^೩ದಣಿಪತಿಯ |
ಬಿದಿರಿದವು^೪ತ್ತಾದಿನಹಿತ ಧಟ್ಟಿನ
ಕುದುರೆ ಮೈಗೆಳಲಾಯುಧದ ಕಡಿ
ಯುದುರಿದವು ಕುರುಬಲದಲದ್ಭುತವಾಯು^೫ ನಿಮಿಷದಲ || ೧೦

ಬಂದುದಾ ಮೋಹರ ಬಲೈಫುದ
ಮುಂದೆ ಪಾತಕರವರ ಕಾಹಿಗೆ
ಹಂಡೆ ಬಿಲಾಲ್ ಅವರ ನುಯ್ಯಾನದಲ ನಬಳಿಗರು |
ಹಂಡೆ ತುರಗಿ ನಮುಹೆವಲ್ಲಿಂ
ಹಂಡೆ ಗಜಫುಚೆ ಗಜದ ಬಳಿಯಲ
ಸಂದಣಾಸಿದುದು ರಾಯದಳ ಮಣಿರಥನಿಕಾಯದಲ || ೧೧

ಅರನನೆಡವಂಕದಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ನಕಲ ನಹದೇವ ಸೋಮುಕ
ವರ ಯುಥಾಮನ್ಯಾತ್ಮೋಜನ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು |
ನೆರೆದುದಾ ಬಲವಂಕದಲ ತನು
ಜರು ವ್ಯಕ್ತೋದರ ದ್ವಪದನುತ ದು
ಧರ ಶಿಖಂಡಿ ಪ್ರಮುಖ ಘನಪಾಂಚಾಲ ಪರಿಪಾರೋ || ೧೨

ಅಯುತಿಕೆಯಲಿ ಬಂದು ಹಾಂಡವ
ರಾಯದಳ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು
ರಾಯರಿಬ್ಬರ ಬೇಸುಗ್ರಾಗಳ ನನ್ನೆ ನಮವಾಗೆ |

^೧ ಶರತು (ಹ.ತ). ^೨ ವ (ತ.ಮ). ^೩ ತುರು (ತ). ^೪ ದ (ಹ.ಬ),
^೫ ನ (ಕ.ಗ.ಭ). ^೬ ನಾಯಕರು (ಕ).

ತಾಯಿಮಳಲನು ತಣುಬಿದಬುಧಿಯ
ದಾಯಿಗರು ತಾವಿವರೆನಲು ಬಿಡೆ
ನೋಯಾಬೆರೆಸಿದುದುಭಯಬಲ ಬಲುಖತಿಯ ಬಂಕದಲ || ೧೬

ಕೇಣಪಿಳ್ಳದೆ ಭಟ್ಟರ ಹಾಣಾ
ಹಾಣ ಮನಗಿತು ಬಣ್ಣಬಟ್ಟಲ ಹೊ
ಯಾಣಗಳ ಬಿಣುಗಿಡಿಯ ಹಿರಿಯಬ್ಜ್ಞದ ಹೊಯ್ಯ್ಯುಗಳ |
ಹೊಣಕೆಯ ಸಬಳಗರೊಳಮೈತ್ತೆ
ಗಾಣಕೆಯ¹ ಬಲುಸೂತರಧಿಕರ
ಜಾಣತಯ ಬಿಳ್ಳಪರ² ಧಾಳಾಧೊಳಿ ಬಲುಹಾಯ್ಯು ||* ೧೭

ರಾವುತರು ಸೈಲ್ಲಿಸಿದರಗ್ಗಿದ
ಮಾವುತೆರನಾನೆಗ್ಗಳ್ಯ² ತುಡುಕಿಹ
ಯಾವಳಯ ಬೀಸಿದರು ರಥಿಕರು ಹಾಯ್ಯಿದರು ರಥವ |
ಅವರೂಥವನೇಳನೆಂಟ ಗ
ಜಾವಲಗಳಿಟ್ಟೆ ಗಜನ್ಯಂ
ಧಾವಲಂಬವ ನೆಕ್ಕಿದರು ಸುರಗಿಯಲ ನಮುರಥರು³ || ೧೮

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗಜ ದಾಡೆಗಳ ಕೈಗಳ
ಹೆಟಿಯಹೆಯಿರು⁴ ಪಾರ್ಕರು ಮು
ಕ್ಕುಟಿಕದರೆ ಸಬಳಗರು ಕೋಡೆತ್ತದರು ಕರಿಫಣಿಯ |
ತತ್ತುಬಿದರೆ ಕಡಿನಾಲ್ಕು ತೋಟಿನಿ
ಮೆಟ್ಟಿದರುಯ ರಾವುತರು ರಾವ ರ
ತತ್ತುಬಿದರು ತನಿಚೊಣ ಮನಗಿತು ತಾಣುಭಟ್ಟನಲ || ೧೯

ಅರನ ಕೇಳ್ಯೆ ಹೊಕ್ಕೆ ಚೊಣಿಯ
ಸರದು ಬಲದಲ ಕಾಣಿನಗ್ಗಿದ
ದೀರೆಗಳನುವಾಯಾ ಜೆಯಿಲ ಧರ್ಮಜನ ನೇಮುದಲ |
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಯಮನೇ
ತ್ವರ ಸುತವ್ರ ಸುಭಾಹು ತಕುನಿಗ
ಉರವಣಿತ್ತಿಜೆಯಲ ಶರ್ವನ ಬೇರಳ ಸನ್ನೆಯಲ || ೨೦

* ಈ ಪದ್ಯ (ಹ.ದ) ಪ್ರಾಗೋಳಿಲ್ಲ. ' ಬಹುಬಹನಸುತರ ಬಾಣದಬಾಣ
ತಯ (ಕ). ² ಇಂ (ಕ). ³ ಸಬಳಗರು (ಹ.ದ). ⁴ ಪಾರ್ಕ (ಕ), ಪಾದ (ಗ),
ಪಾಳ (ಹ.ದ). ⁵ ಅಡಿದರು ಬೆರಹಿ (ಕ), ಕೋಯ್ಯಾತ್ತಿದರು (ಗ.ಪ), ಕೊರೆಚ್ಚಿ
ಡಲು (ಹ.ದ), ಅವಿಕ್ಕಿದರು (ಪ).

ನಿಲಸಿದರು ನಿನ್ನ ವರು ಬಲದ
ಗೀ ಶಯಿರನು ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಮೂರ
ದಲನಿದರು^१ ವಿಮರಾನ್ಯಯಾಗತ ವಿಕ್ರಮೋನ್ಯ [ತರ]^१ |
ಬಲನೆಡನೆ^२ ಮಡಿವೆರಳ ಮುಡಿಮುಂ
ದಲೆಯ ಲಘುವಾಗದರಿ ತಸ್ತಾ
ವಳಿಯ ಬಾಯ್ದುತ್ತುಗಳ ಸೇರೆಯೆದರೆಂದರುಬ್ಜಿನಲ ||

೮೮

ದೈರೆಯೊಕೊಬ್ಜಿನ ಹಾನಿ ಭಣಿರೆ
ಲ್ಲಿರಿಗೆ ದೊರೆ ದೊರೆ^३ ತತ್ತುರುಳಿದರು^३
^४ನೆರಪು ಬಹುದೋರಂದಪ್ಪೊಮ್ಮು ಖಪೊಂದು ಸಂಕ್ರತಾ |
ಉರವಣಿನದಿರಿ ಕಂಡ ಮುಖದಲ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪತ್ತಿ ರಣಕು
ಬ್ಜಿನದಿರಿ ಕೃತಸಮಯವೆಂದರು ನಾರಿ ಸುಭಣಿರಿಗೆ ||

೮೯

ಸೂಕಿದರು ನಿನ್ನ ವರು ಹಿನ್ನೆಲೆ
ಯಾಕೆವಾಳಿರ ಜೋಕೆಯಲ ರಣ
ಪ್ರೇಕರಿಸಿತರುಣಾಂಬಿವನು ಗಜಹಯದ ಹ್ಯಾಗಳಲ |
ವ್ಯಾಕುಲರ ಬಯ್ದುಬಯ್ದು ಜವೆಲೂ
ನೀಕೆ^५ಬಂಡಿಸಿ^६ ಚಂಡಪಾತೆ^७ನಿ
ರಾಕರಿಪ್ಪು ಗಳೊಕ್ಕುಲಕ್ಕುತ್ತು^८ ದಳದ ಮಧ್ಯದಲ (?) || *

೯೦

ಕವಿದುದೊಂದೇ ಸೂರಿಯಲ ರಿಪ್ಪ
ನಿವಹ ನಿಬ್ಜಿ ರದಬ್ಜಿ ರದ ಕರ
ಲವಣ್ಣಿಗಳು^९ ಲಾವಣ್ಣಿಗಳ^{१०} ಲಂಬನದ ಲಂಘನದೇ^{११} |
ಪವನಜನ ಪಡಿಬಿಲದಲೌಕಿದ
ನವನಿಪತಿ ನಹದೇವ ನಕುಲರ
ನವಡಿರಥ ನಮ್ಮು ಖಕೆ ಬಿಟ್ಟುವು^{१२} ಮಾದ್ರಭಾಪತಿಯ ||

೯೧

^१ ವಿರಾನ್ಯಯಾಗತ ವಿಕ್ರಮೋಚಿತವ (ಕ), ವಿಮರಾನ್ಯಯಾಗತವಿಕ್ರಮೋನ್ಯತಯ (ಬ), ವಿಮರಾನ್ಯಯಾಗತವಿಕ್ರಮಾನಲನ (ಪ), ವಿಮರಾನ್ಯಯಾಗತವಿಕ್ರಮಾಗತರ (ಇ.ದ), ವಿರಾಜಯಾಗತ ವಿಕ್ರಮಾಗತರ (ತ), ವಿಮರಾನ್ಯಯಂಗಳ ವಿಕ್ರಮಾನ್ಯತರ (ಬ). ^२ ಕಡಿ (ಫ), ಮಡ (ಷ). ^३ ತತ್ತುಳಿದುಮು (ಫ), ತತ್ತುಳಿದರು (ತ). ^४ ಮೋರೆವ ಬಹುಧವಾದ್ಯರವದೊಡನೊಂದೆ ಸಂಭೇದ (ಇ.ದ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಇ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ. ^५ ಚಂಡಿಸಿ (ಕ), ತಳತುಮು (ಗ.ಪ). ^६ ನಿವಾಕರಿಪ್ಪು ಗಳೊಕ್ಕುಲಕ್ಕುತ್ತು (ಅಣ್ಣಿನಪ್ರತಿ), ನಿವಾಕರಿಪ್ಪುಗಳೊಕ್ಕುಲಕ್ಕುತ್ತು (ಫ.ತ). ^७ ಗಯ (ತ). ^८ ಯಾಡಬಿಲದ ಲಂಘನಯ (ಫ). ^९ ನು (ತ).

ಅರ್ಥವರು ಸಹದೇವ ನಕುಲ १ರೀ
 ಭಾರಿಯಾಳುಗಳಹಿರಲ್ಲೇ ಬಿಲು
 ಗಾಣರಲ್ಲಾ ಕಳಶೈಸಿಂಧನೆ ಕೋಲ ಮತ್ತು ಶಲ್ಲೇ |
 ಸೈರಿಸಿದರೇಶಪ್ಪ ಪೆದಲ್ಲೇ ಜು
 ಜಾಳ್ಳಿ ರತನಕಾಭರಣವಹುದೆನು
 ತಾರುಭಚೆಯಲ ತಲ್ಲು ಹಳಿಡನಷ್ಟು ನಾನುಜರ || ೨೨

ಪಡಿತಳಿಸಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
 ನಡೆಗೆಲಸಿತಷ್ಟು ನನ ರಥ ನರ
 ನೊಡನೆ ಹೆಡಕ್ಕುನು ಭೀಮನುರು ಪಾಂಚಾಲಬಲ ಸಹಿತ |
 ಜಡಿವ ನಿನಾಷಳದಲ ಜಗ ಕಬಿ
 ಗಡೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯನೌಕಿದ
 ನೆಡಬಲನ ಕೊಂಡರು ಯುಯುತ್ಸು ಶಿಖಂಡಿ ಸ್ವಂಜಯರು || ೨೩

ಪಟ್ಟಿತೊಬ್ಬಿನ ಮೇಲೀ ರಿಪುರಥ
 ವಾಟು ನಾವಿರ ಮತ್ತು ಗಜಘಂಟೆ
 ಮೂಟು ನಾವಿರ ಹತ್ತು ನಾವಿರ ತುರುಗದಳ ಸಹಿತ |
 ತೂಟುವಂಬಿನ ತುಂಡಿಸುವ ३ಬಿ
 ಚ್ಯಾಕ್ತೀಣಾಗಳ ಚೂರಿಸುವ ಸಬಳದ
 ४ಗ್ರಿಣಾಗಳ ಕಾಲಾಳು ಕವಿದುದು ತಲ್ಲುನಳಿಯಲ ||* ೨೪

ದಾಪತಿಯ ಮುಕ್ಕುಣುಕಿದರು ಪಡಿ
 ಬಲವ ಬರಹೇಳೆನುತ ಚಾಚಿದ
 ಹಿಳುಕುಗೆನ್ನೇಯ ಹೊಗರುಮೋಣೆಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿಗಳ |
 ಕಳಂಬಿಸಿದನ ಸುತನೌಕಿದನು ಕೃಪ
 ನಳಿಗೊಟ್ಟುನು ಸುಬಲಸುತನಿ
 ಛ್ವಾಳಿಸಿದನು ५ಕಣಾರ್ತತ್ವಜರು ६ಕ್ಕೆಕೊಂಡರೊಗ್ಗಿನಲ || ೨೫

ನೆತಿಯಗತೆಗಳಂಕುಶದ ಬೇರ
 ಕೊತು ಗಿವಿಗಳ ಕರಿದ ಪರಿಫುದ
 ಮತ್ತು ಗೆಜಘಂಟೆಗಳನು ನೂಕಿದರೆಂಟು ನಾವಿರವ |

* ೧ ರು (ಕ). ೨ ಸಂಭವ (ಬಿ). ೩ ಬೀಣ್ಣ (ಇ.ದ). ೪ ಗ್ರಾ (ತ).

* (ತ) ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲ ೨೭—ಅನೆಯ ಪದ್ಯಗಳ ಕ್ರಮವು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿದ.

೬ ಸಮನಪ್ಪತರು (ಕ), ತರ್ಣಾನುಜರು (ಫ), ಕದನಾತುರು (ಪ).

ಸುತ್ತು^१ರುಳ್ಳಿಯ^२ ರುಳ್ಳಿರಿಯ ಬಲು
ಹತ್ತುಗೆಯ^३ ಬಿಣಬು^४ ಗಳ ತೇರಂನ
ಹತ್ತುನಾವಿರ ಹೊದಣಿದೆಗಿದವು ಶಲ್ಯನೆಡಬುಕೆ ||*

೨೭

ಮೂಣಿ ಕೋಟಿ ಪದಾತಿಯಲ ದೊರೆ
ಯೋಣಿದನರ್ಪಿ ನಿನ್ನ ಮಾಗನು
ಬ್ಳೈಸಿ ರಾವ್ತರು ಹೊಕ್ಕೆ ರೆರಡೇ ಲಕ್ತ ತೇಚಿಯಲ |
ಕೋಣಿದರು ವೊಣಿದ್ದಿನಿವರವ
ರೇಣಿ ಹೊಯ್ದಿ ರು ನಿನ್ನ ವರನೊಗು
ವೇಣ ಬಾಯ್ದಿ ರುಧಿರಜಲವದ್ದು ದು ಜತುಬ್ರಹ್ಮಲವ ||

೨೯

³ತಪ್ಪಿಸಿದೆ ಮೈಮೈಗಳಲ ಹರಿ
ತಪ್ಪ ರಕ್ತವ ಸುಣಿದು ಕೆಂಧೂ
ಉಪ್ಪಿಸಿದುದು ಜಣಿಳ ಚಾತುಬ್ರಹ್ಮಲದ ಪದಜತಿಗೆ |
ಅಪ್ಪಿದಾದು ಕೆಂಧೂಲಿನೋ^५ಡ್ರೈ^६ನ
ದಪ್ರಣಿದ ತನಿರಕ್ಕೆರಡಣ
ದಪ್ರವದ್ದುಗದು^७ ನಿಮಿಷದಲ ನರನಾಥ ಕೇಳಂದ ||

೨೮

ತೆಗೆದರಜುಬ್ರಹ್ಮನನನು ಸುಶವೆನ
ಪಿಗಡ ರಧಿಕರು ಭೀಮನೈನನ
ಸುಗಿದನಿತ್ತಲು ನಿನ್ನ ಮಾಗನಾ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ |
ಹೊಗರುಗಣಿಯಲ ಮುನುಕಿದನು ಹೂ
ಣಿಗನಲೇ ಗುರುಸೂನು ನಕುಲನ
ತೆಗೆಸಿದನು ತೂಣಂಬಿನಲ ತೆರಳಿದೆ ಶೃಂಪಾಚಾರ್ಯ ||

೨೯

ಹಳಿಟಿದನು ದಳಪತಿಯನವನಿಪ
ತಿಲಕನೆಚ್ಚೆನು ನೂಡಿ ತರದಲ
ಕಳಿಟಿ ಕಯ್ಯೊಡನೆಚ್ಚೆ ಬ್ರೀಗಡೆಗಳಿದನವನಿಪನ |
ಅಳ್ಳೆಕಲಣಿಫೆದಿ ನಿಡಿಲ ಹೊಯ್ದಲ
ಕುಲಕುಧರವಿ೧ ಧರ್ಮಬ್ರಹ್ಮನ
ಗ್ಗಳಿಕೆನ್ನಪ್ಪಾ ರತಿಗಳಾದುವು ಶಲ್ಯನಂಬಿಗಳು ||

೩೦

¹ ಬಳಸುವ (ತ), ತಮರಿಯ (ಹ). ² ಸಿವುರು (ಹ). * ಈ ಪದ್ಯ
(ಪ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಿಲ್ಲ. ³ ತುಪ್ಪಳಿಸಿ (ಹ). ⁴ ಪ್ಪಿ (ಕ.ತ). ⁵ ಗಿಡು (ಕ).

ಅರನ ಕೇಳೈ ಮೂಲದ ಮಾಡೀ
ಕ್ಷೇರನ ಖತಯೋ ಕುಹತ ಯಮನು
ಬ್ಜರದ ಕೋಪವೋ ಕಾಲರುದ್ದನ ಹಣಿಯ ಹೆಗ್ಗಿ ದಿಯೋ |
ಲುರಿದನಗ್ಗಿ ದ ರೋಪದಲ ಹೊಗೆ
ಹೊರಳಗಟ್ಟಿ ತು ಸುಯ್ಯಾನಲ ಸಂ
ವರಣಿಕೊಳ್ಳು ಕೌಂತೇಯ ಎನುತೆಷ್ಟು ನು ಮಹಿಪತಿಯ || ೩೮

ಮುಂದಣಂಬಿನ ಹೊನೆಯನೊದೆದವು
ಹಂಡಣಂಬುಗಳಿವಣ ಹೊನೆಗಳ
ಹಂಡಣಂಬಿನ ಹಳ್ಳಿಕು ಹೊಕ್ಕೆವು ^१ಮುಂಚಿದಂಬುಗಳ |
ಹಂಡಣವು ಹಂಡಿಕ್ಕಿದವೇ ಏಗೆ
ಹಂಡಣಂಬುಗಳಿಂಜಲನಿ ಬಳ
ಸಂದಪ್ಪಳಿದಂಬುಗಳಿನಲು ತವಿದೆಷ್ಟು ನವನಿಷಣ || ೩೯

ತೋಡಿ ನೆಟ್ಟಪು ಸೀನಕವನೊಡೆ
ದೋಡಿದವು ತವಚದಲ ಸುದುರೆಯ
ಜೋಡು ಹಕ್ಕು ರಿಕೆಯಲ ತಲಿತಪು ಹಳುಕು ಹರಹಿನಲ |
ಕೂಡೆ ರಥದಲ ಸಿಂಧದಲ ಮೈ
ಗೂಡಿ ಗಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವರೂಥದ
ಲ್ರೇಡಿಸುದವಂಬುಗಳು ಕಲಮಾಡೀಶನೆನುಗೆಯಲ || ೪೦

ದೂರೆಗೆ ಬಲುಹೋ ಸಮರ ಶತ್ರುನ
ಶರಪಳಗೆ ಹಿಡಿ ಕೊಡೆಯನೆನಲ
ಬ್ಜರದೊಳಗೆ ಗಬ್ಜರಿಸಿ ನೆಲ ಗಾಲಿಗಳ ಘಳ್ಳಣಿಗೆ |
ಸರಳ ಹೊದಿಗಳ ತುಂಬಿ ರಥ ನಾ
ವಿರೋದಲಾ^२ ಪಾಂಚಾಲಬಿಲವು
ಪ್ರರೆಗುಡಿಯ ಸಿಂಧದ ಸೆಫಾಡದಲ್ಲಿದಿತರಿಭಣನ || ೪೧

ಪೂತುರೇ ಪಾಂಚಾಲ ಬಲ ಬರ
ದಾತುಕೊಂಡುದೆ ಧಮ್ಮಪುತ್ರನ
ಫಾತಿಯನು ಘಟ್ಟನಿದರೇ ತುಃಷ್ಟಿ^३ಸಿದನೇ ನೃಪತ |
ತಾತಗಳ ಕೊಡ್ಡಿನುತ ಶರನಂ
ಫಾತವನು ತವಿಸಿದನು ವಾಹ್ಯೇ
ಜಾತರದುಹಾಯಿದರು ಶತ್ರುನ ರಥದ ಸಮ್ಮುಖಕೆ || ೪೨

^१ ಮುಂದಣಂ (ಖ.ತ) ^२ ಸಹಿತ (ಖ.ಪ.ತ). ^३ ಷಟ್ಟ (ತ).

ಮತ್ತು ಲರ ನಿಮಗೇಕೆ ರಣವಿದು
ಮತ್ತು ಖಾಟಕೆಯಾಯ ಲಾತ ಹಂ
ದಿಕ್ಕ ತಿರಲಾ ಹೊತೆಯ ಧೈರ್ಯ ಬೆನ್ನ ತಡೆವರಲಾ |
ಎಕ್ಕು^१ ಸರೀದಲ ನಿಮ್ಮ^२ ರಥಯನ
ನಿಕ್ಕ ಭೀಮಾಜು ನರಿಗೌತಣ
ಎಕ್ಕು ಹೆನ್ನ ಬರಹೇಳಿಸುತ್ತ ತೂಳಿದನ ಮಾಡೀತ್ತ ||

೪೬

ದಳಪತಿಯ ದುವ್ವಾಳಿ ಪಾಂಡವ
ಬಲವ ಕೆದಣಿತು ಕಲ್ಪ ಮೇಘದ
ಹೆಲಗೆ ಹಣಿದವೋಲಾಯು ಮಾಡೀತ್ತರನ ತರಜಾಲ |
ಅಳುಕದಿರಿ ಬದ್ದ ರದ ಬಂಡಿಯ
ನಿಲಸಿ ಹರಿಗೆಯ ಪಾಠಕರು ಕೈ
ಕೊಳಲ ಮುಂದಣ ನೆಲನೆನೆನುತ್ತಬ್ಬಿ ರಿತಿರಿನೇನೆ ||

೪೭

ಅರನ ಕೇಳೈ ಬಳಕ ತಲ್ಲುನ
ಶರಜತಿಗೆ^३ ಬ್ರಿಹಿತ್ತ ದಷ್ಟ ಹೂಡಿದ
ಹರಿಗೆಯಿಬ್ಬಿ ಗಿಯಾದವಾ ಬದ್ದ ರೆದ ಬಂಡಿಗಳು |
ಸರಳುಗಳ ಬಳಸರಳು ಬೆಂಬಳಿ
ಸರಳ ಹಂಡಣ ಸರಳುಗಳ ಪಡಿ
ಸರಳ ನಾರದ ಸೋನೆ ಸದೆದುದು ಚೈರಿವಾಹಿನಿಯ ||

೪೮

ಫಾಯವಡೆದನು ದ್ವಿಪದನುತ ಪ್ರ
ರಾಯದೇಣಿನಲ್ಲೋದಿದರು ಮಾ
ದ್ವೀಯರುಬ್ಬಿ ಮುಣಿದು ಬೆಬ್ಬಿ ಶೋದನವನೀತ |
ರಾಯದಳ ದೇಸೆಗೆಟ್ಟು ಹೊಗಿನೆ
ನಾಯಕರು ನುಗ್ಗಾಯು ಯಾದವ
ರಾಯ ಕಂಡನು ರಥವನೆಡಕಾಯ್ದನು ಫಲಾಗುಣನ ||

೪೯

ಎಲೆಲೆ ಹೆನುಮನ ತಳಿಗೆಯ ರಥ
ಹೊಳೆಯುತದೆ ದಳಪತಿಗೆ ಕಾರೀಗೆ
ಬಲುಹು ಬರಿಹೇಳಿಪುದು ಗೀತಮ ಗುರುನುತಾದಿಗಳು^४ |

¹ ತುಳ (ಬ.ಗ.ಫ.ಪ.), ² ನಿಂದು (ಕ.), ³ ಬೆ (ಬ.ತ.), ⁴ ಹೇಳ್ತೀಗ ಪಲ ಗೌತಮೀಯ ಗುರುನುತನೆ (ಕ.).

ಬಲವ ಕರೆ ಸಮನಪ್ತಕರನಿ
ಷ್ಟೇಂದ್ರಿ ನೂಕಲ ಕರ್ಣಸುತ್ತ^१ನೈಂ
ದ್ಮಲಿದ್ ಹೊಕ್ಕನು ನಿನ್ನ ಮಗನೈನೂಕು ರಥಸಹಿತಾ ||

೭೦

ಉಳಿದು ಕೌರವೈಸರ್ವ^२ದಳ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ತಲ್ಪನನು ಪಡಿ
ತೆಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಕರ್ಣಸುತ್ತ ಕೃಪ ಗುರುಸುತ್ತಾದಿಗಳು |
ಪ್ರಭಯುದಿನದಲ್ಲ ಪಂಟಮುವ ಸಿಡಿ
ಲಳಿದುದೇನೆ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ
ಮೊಳಗುಗಳ ತುದುಕಿತ್ತಾ^३ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಜೀಲವಾ ||

೭೧

ಧರಣಾಪತಿ ಕೇಳಿ ಭೀಮನೈನನ
ಕರಿಘಣಿಗಳಿಷ್ಟ್ಯಾಣಾಸಿದವು^४ ಮೋ
ಹರಸಿ^५ದವು ನಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವಾ ದ್ವಿಪದಿನುತರ |
ಬಿರುದ ಭಟರ್ಕಿದರು ರಾಯಿನ
ಧುರದ ಧೀವಸಿಗಳು ನಿಹಾರದ
ಲುರವಣಿಸಿದರು ತಲ್ಪನಂಬಿನ ಮಳಿಯ ಮನ್ಮಿನದೆ ||

೭೨

ತರಹರಿಸಿದುದು ಪಾರುದಳ ತಲೆ
ವರಿಗೆಯಲ ಮೋಗೆದಡ್ಟೆ ವರಿಗೆಯ
ಲರರೆ ರಾವುತೆನುತ್ತ ನೂಕಿತು ಬಿಷ್ಟ್ಯಾ ಸೂರಿಯಲ |
ತುರುಗದಳ ಮೋಗರಂಬದಲ ಮೋಗ
ವರಿಗೆಗಳಲಾರೋಹಕರು ಚ
ಪ್ರವಿನಿ ಚಾಚಿದರಾವೆಗಳನಾ ತಲ್ಪನಿದಿರಿನಲ ||

೭೩

ಜೂರಿಸುವ ಮೋಗನೂನಿಗೆಯ ಕೊ
ಲ್ಲಾರಿಗಳ ತರಬಂಡಿಗಳ ಹೊಂ
ದೇರು ಕವಿದುವು ಕೋಲಕೋಲಾಹಲದ ತೋಹನಲ |
ವೀರರುಬ್ಬಿನ ಹೊಳೆಗಳ ಜು
ಜ್ವಾಲರೇಣಿತು ಸರಳದಾರಾ
ನಾರಂದಲ ದಕ್ಕಂಡರು ಬಿಳ್ಳಪಾರಾಂತರರಿಧ್ವಿನ ||

೭೪

^१ ಹೆಂ (ಪ.ತ). ^२ ನರಸು (ಕ). ^३ ಕುಂಬಿಯುತ್ತಕಾ (ತ). ^४ ಮುತ್ತ
ಉಸಿ (ಪ). ^५ ದಧ್ರ್ಯ (ಪ.ತ.ಪ). ^६ ರಾಜಾಹಿರು (ಕ).

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನೆ ತಲೆವರಿಗೆಗಳ
ಲಡ್ಟಿದಾ ಪಯಿದಳವನೊಗ್ಗಿ ನ
೧ತ್ಯಾಡುಕುಗುದುರೆಯು^३ ಮಾರುವ ತಯಿದನು ನಗರ ನಾಟಕ^२ದೇ^४ |
ಗಡಣದಾನೆಯ ಧಟ್ಟನುಪ್ಪರ
ಗುಡಿಯ ರಥವಾಚಿಗಳ ರುಧಿರದ
ಕಡಲೋಳಿದ್ದಿದ್ದನುದ್ದಿದ್ದನು ಮಾಬರ್ಲದ ಗರ್ವಿತರ|| ೪೫

ಮುಣಿದುದ್ದೈ ಚತುರಂಗಬಲ ನಿ
ನ್ನಿಉತ್ಪಾದೆ ಧರ್ಮ ಸುತ ಕ್ಷೇ
ಮಜೀದಲಾ ಕಲಭಿಮಾಧರ ರಿಂಕ ಬೀತುದಲಾ |
ಮೆಜೀಯ ಮದವನು ಮಾವತನವದು
ಹೊಱಗಿರಲ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ನಱಿಯಬಹುದಿನ್ನೆನುತ ಹೊಕ್ಕೆನು ತಲ್ಲು ಪರಬಲವ|| ೪೬

ಸುರನದೀನುತನೆನುಗೆ ದೊರ್ಲಿನ
ಶರಚಮತ್ತುತ್ತಿ ಕರ್ಣನಂಬಿನ
ಹರಹು ಹೇಣಿತು ದಳಪತಿಯ ಶರಸೋನೇ^೫ ಸಾರವಲಾ^೬ |
ದೊರೆಯ ಸುಯಾಳಿನದಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿರಲ ದೃಷ್ಟಿದ್ಯುಮ್ಮೆ ಭೀಮಾ
ದ್ವೈರ ನಿರೀಕ್ಷಿ^೭ ಸಹಕೇಳಿನುತ ತಾಗಿದನು ಕಲಪಾಧರ|| ೪೭

ಅರನ ಕೇಳುತ್ತು ತಲ್ಲು ಪಾಧರ
ಶರ್ವಾರ್ಥಿಧಾನವನವರ ಬಾಣೋರ್ಲ
ತ್ತರವನವರಂಬಿಗಳ ಬಹಳಾಡಂಬರಧ್ವನಿಯ|
ನಿರುಪಮಾಸ್ತಪೂರ್ಥಿಯನು^೮ ದು
ಧರ್ಮರೋಶಿಲ್ಲಿಮೂಳ ಸರ್ಗಂಧ
ಸ್ವರಣವನು ಹಂಡೀನು ದಿನ ಕಾಣಿನು ರಣಾಗ್ರದಲ|| ೪೮

ಎನುವನಷ್ಟು ನನಷ್ಟು ನಾಸ್ತಿವ
ಕುಸುರಿದಱಿವನು ತಲ್ಲು ತಲ್ಲುನ
ವಿತಿವವನು ಮುಣಿವನು ಧನಂಜಯನಾ ಧನಂಜಯನ|

^३ ಕಡುಗುಂದುರೆಗಳ (ಕ). ^२ ವ (ಕ.ಇ), ರ (ದ). ^५ ನಿಮಿಷದಲ (ಕ).
೪ ರನು ಸ್ವಾರ್ಥ (ಕ). ^೬ ನಿ (ಹು.ತ). ^೭ ಬದ್ರ ಹು.ಹ.ದ).

ಮನಕವನು ಮಾಡ್ರೇತನುಂಬೀ ರ್ಮಾಂ
ಹಿನುವನಾ ಮಾಡ್ರೇತನಂಬಿನ
ಹಸರವನು ಹರಿಗೆಡಿವನಷ್ಟು-ನನಗಣತಾನ್ಯದಲ|| ೪೬

ಕಂಡನೀ ಶಲ್ಪಾಷ್ಟು-ನರ ಕೋ
ದಂಡನಾರಶ್ಚರಹನ್ಯದ
ದಂಡಯನು ಕುರುರಾಯ ಕೈವಿಸಿದನು ತನ್ನವರೆ|
ಗಂಡುಗಲಗಳೂ ವೀರಸಿರಿಯುಳ
ಹಿಂಂಡರೋ ಇತನಿಂಗೆಯ ಬಿರುದಿನ
ಭಂಡರೋ ನೀವಾರೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭಟರ|| ೪೦

ದಳವ ಕರೆ ದಳಪತಿಗೆ ಕಾಳಿಗ
ಬಲುಹು ಪಾಥ್ರನ ಕೂಡೆ ಗುರುಸುತ
ನೆಳವಿಗೊಡಲ ಸುಶರ್ಯ ತಾಗಲ ಭೋಜ ಗೌತಮರ|
ನಿಲಲ ಸುಭಟರು ಜೋಽಿಡಿಯಲ ಪರ
ಬಲಕೆ ಜಾಣಿವ ಜಯಸಿರಿಯ ಮುಂ
ದಲೆಯ ಹಿಡಿಹಿಡಿಯೆನುತ ಹೆಕ್ಕುಳಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯ|| ೪೧

ನೂಕಿದರು ಶಲ್ಪಂಗೆ ಪಡಿಬಲ
ದಾಕೆವಾಳರು ಗುರುಸುತಾದ್ಯರು
ತೋಕಿದರು ಶರಜಾಳವಷ್ಟು-ನನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ^४ |
ಬೀಕಲಿನ ಭಟರುಬ್ಬಿ ದರೆ ನು
ವ್ಯಾಕುಲರು ತುಬ್ಬಿ ದರೆ ತಪ್ಪೋ
ನೀ ಕಳಂಬವ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳಿನುತಜ್ಞನಾ ಪಾಥ್ರ|| ೪೨

ಮುಸುಯೆನುತ ಮಾಡ್ರೇತ್ವರನ ಹೊ
ಕ್ಕುಳಿಬಿದನು ಗುರುಸುತನ ಸೂತನ^५
ನಿಱಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ಸೋಲಿಸಿ ಕೃಪನೆನಡೆಹಾಯ್^६ |
ತಣುಬಿದನು ಕುರುಪತಿಯನಷ್ಟು-ನ
ನೊಣಲಿಸಿದ^७ ನೀ^८ ಸ್ವೇನ್ಯಸುಭಟರ
ನೆಉವಣಿಗೆ ನಿಪ್ಪ ನರದಲ ಮುಸುಕಿತು ಧನಂಜಯನ|| ೪೩

^१ ಲುಳವಿಂ (ಕ.ಗ.ಇ), ಉಳಿಂ (ಖ), ಯಾಲವಿಂ (ಇ.ದ), ಯಾಲವಿಂ (ಫ.ಪ). ^२ ನರೆ (ಕ). ^३ ಕೆ (ತ). ^४ ಗೆ (ದ). ^५ ಶಕುನಿಯ (ತ).

^६ ನೊಡೆ (ಖ.ಇ.ತ). ^७ ನರಿ (ಕ).

ಅರನ ಕೇಳಿತ್ತಲು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯನೆಣಿದನು ಮಾಡೇ
ಶ್ವರನು ೧ರಾವುತ್ತಿಸುಗೆಯಲ ಮುನುತ್ತದನು ಧರ್ಮಜನ |
ಧರೀಗೆ ಕಾಮಿಸಿದ್ದೈ ಸುಯೋಧನ
ನರಸಿಯಲ್ಲಾ ಧಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ
ಖಾರಿಗೆ ಹುದುನೆಲನಳಿಂದೆನುತ್ತಜ್ಞನಾ ತಲ್ಲೂ ||

೫೪

ಮಾವ ಮಾಯಾಡಂಬರದ ದು
ಭಾರವಚೇತಕೆ ಕೌರವನೊಳುವು
ಗೀ ವಸುಧೀ ಹುದುವಲ್ಲ ಸೆಲನೇಕಾಧಿಪತ್ಯವರೆ |
ನೀವು ಕೌರವನರ್ಯದಳದ ದು
ರಾವಹರಲೇ ಬಾಣಸೃಷ್ಟಿಕ್ಕ
ತಾವಧಾನವ ತೋಣಿಸುತ್ತ ಸೃಪನೆಜ್ಞ ಬೋಬ್ಬಿ ಇದು ||

೫೫

ಬಿಂಬಿ ಬೇಂಬಾ ಓವ್ವೇ ತರಾವಳಿ
ಯಿಉಗೆಲನೇವೇನುಂಜೊ ಧರಣಿಯ
ಲೇಣಿಕ ನಿಮ್ಮಿಸ್ತಿವರಿಗೆ ಗಡ ದೌವದಿಗೆ ನಮುವಾಗಿ |
ಹೊಣಗು ಗಡ ಕುರುರಾಯನೀಗಳೊ
ಮಣಿವನವೇ ಸಿರಿಮುಡಿಗೆ ನೀ
ರೆಣುವ ಹೆಚ್ಚು ವದೆಂದು ನಿಮಗೆನುತ್ತಜ್ಞನಾ ತಲ್ಲೂ ||

೫೬

ಕಡಿದು ಬಿಸುಇನು ತಲ್ಲುವನ್ನುವ
ನೆಡೆಗೊಂಡದೆ ಕೂರಂಬುಗಳನಳ
ವಡಿಸಿದನು ಸೃಪೇವರನ್^१ ತರನಂತತಯ ಸಂತ್ಯೇಸಿ |
ಒಡನೊಡನೆ ಕೈಮಾಡಿದನು ಕೈ
ಗಡಿಯನಂಬಿನ ಧಾರೆ ದಳಿಸಿ
ಕಡಿಗೆದಣಿದವು ಸೃಪನ ರಥ ಸಾರಧಿ ಕಯಾಳಯಲ ||

೫೭

ಗೆಲದನೋ ಮಾಡೇತನವನಿಪ
ತಲಕನನು ಶುದ ತಮ್ಮ ಸುತನೇ
ದಳಹತಯನಿಧಿದನು ಪೆಂಭವಮಯ ಸಮುದ್ರದಲ |

^१ ಸುತ್ತಿಯೋರೆ (ತ). ^२ ಕಿಣಿದುಂಜೊ ಧರಣಿಯೋರೆ (ತ).

^३ ಬಿ (ತ).

^४ ನವರ (ಹ.ತ.ದ). ^५ ಗನಂ (ಕ), ಯಲಂ (ಹ.ಹ.ದ).

ಅಳುಕಿದೆನು ನೃಪನೀ ಬಲಾಧಿಪ
ನುಲುಕನಂಜಿದನೆಂಬ ಲಗ್ಗೆಯ
ಲಳ ಮನಗಿ ಮೈಡೇಯಿತಾಚೆಯ ಸೇನೆ ನಂದಣಿ ||

೫೮

ನೇಲ ಬಿರಿಯಲ್ಲಿಸಿವ ವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳದ ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆಯಲ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿದರು ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕ ನಕುಲ ಸೃಂಜಯರು |
ದಳದ ಪದಹತಿಧೋಳಿಯಲ ಕೆ
ತ್ತಲನೆ ದೆಸೆ ಪಾಂಚಾಲಬಲವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ಧರ್ಮಪ್ರತ್ಯನ ರಣದ ಚೊಣಿಯಲ ||

೫೯

ಸರ್ಬಲಗೆ ಯಲರೆ ಹಾರಂಡೆವ
ಸರ್ಬದಳ ದಳಪತಿಯ ರ್ಯಿಖಂಪಿಸ
ಲೊಬ್ಬಿನೊದಗಿದೇನಹುದು ಕವಿ ನೂಕು ನೂಕೆನುತ |
ಬೊಬ್ಬಿಡಲು ಕುರುರಾಯು^१ನೀ^१ಬಲ
ದಬ್ಬರಣೆ ವಾರಿಜಭವಾಂಡವ
ಗಬ್ಬಿರನೆ ಘಾಡಿಸಿತು ತಲ್ಲುನ ರಥದ ಬಳಿಸಿಲ ||

೬೦

ಸೇಳಿದು ಹೊಯಾಳ್ಳಿದುದು ಚಾತು
ಬೀರಲ ಉಡಾಳಿಸಿ ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರ
ವಳಿಯ ಧಾರಾಸಾರದಲ ಹೊನಿಂದ್ದು ದರುಣಿಲ |
ಉಳಿದರಿಬ್ಬಿ ರು ದೊರೆಗೆಳಿನೆ ಮು
ಮ್ಯು ಉತಪಾದುದು ಸೇನೆ ನೃಪತಿಯ
ಹಳಿಸಿದನು ಮಾದ್ರೇಶನಾವೆದೆ ಧರ್ಮಸಾತನೆನುತ ||

೬೧

ಮತ್ತೆ ತಟುಬಿದನವನಿಪನೆನಿದು
ಜೊತ್ತಿ ನಾಹವವಲ್ಲಲೇ ಏಂಗೆ
ಹೊತ್ತೆ ಹೊಟುಗೆಯ ಸೆನಿಷಬಣಗೇ^२ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವಲೇ |
ತೆತ್ತುಸಿದನಂಬಿನಲ ಜೊಡಿನ
^३ಹತೆ ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನನೊಡೆದೊಳು
ನೆತ್ತೆರೊಕುಳಯಾಡಿದುವು ಮಾದ್ರೇಶನಂಬುಗಳು ||

೬೨

^१ ನಿಜ (ಪ್ರ.ಷ.ತ.ದ).^२ ನಿಱಗೆಯಿದು (ಕ).^३ ಹತ್ತಿಗೆಯ ಬಲ

(ಪ್ರ.ಷ.ದ), ಹತ್ತಿಹಂಗೆಯ (ತ).

ಇನ ಹೇಳುವೆನರನ ಕುಂತೀ
 ನೂನುವೇ ಕರುಕುಳನಿ ತಲ್ಲಿನ
 ನೂನ ಶರಜಾಲದಲ ಸೈಂದನು ಬಹಳ ಫ್ರೈಡಲ |
 ಭಾನುವಿನ ತಮದೊದವಿದನುನಂ
 ಧಾನದಂತಿರೆಯಹಿತಭಣನ ನ
 ಘಾನತೆಯನೇತ್ತಿ ದಪ್ಪ ಕುತ್ತಿದವಂಬು ದಳಪತಿಯ ||

೪೯

ಎರಡನೆಯ ನಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಮೂರನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ

ನೂಡನೆ॥ ನವೆದುದಗ್ಗೆ ದ ಪಾಂಡುಕುತ್ತಿ
ರವ ಬಲಾಂಬಾಧಿ ಧಿಷ್ಟು ತನ್ನಿಷ್ಟನ್ನ
ನಾವೆಗಡಿಸಿ ನಮುರಧಲ್ ಮುಡಿದ್ದನ್ನ ವ್ಯಾಧಿಭೂಫಾಲ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಪ್ತಾವನಿಪ ಭೂ
ಪಾಲ ಶೈಲ್ಯರ ಸಮರಕಿವರನು
ಕೂಲವಾದರಲ್ಲಿ ಕೃಪಾದಿಗೆಲತ್ತಲಾಚೆಯಲ |
ಮೇಳವಿಸಿತೆಜುಂನ ನಕುಲ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಬೀಬಿಭೀಮಾದಿಗೆಲು ಪದ್ರೇ
ಧೂಳಿಯಲ ಜಗ ಮುಳುಗ ಜೋಡಿಸಿ ಜಡಿದುಬಯಬಲ॥ ೮

ಕೆದಣಿದನು ಕಲಭೀಮ ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲರೆಡವಂ
ಕದಲಿ ಚೂಣಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಾಯಿಕರು |
ಮದಮುಖರನಿಕ್ಕಿದನು ಬಾಣೋ
ಹದಲಿ ಘಲುಗುಣನೊಂದು ಕಡೆಯಲ
ನಾದು ಸವಣಿದರೆಂದು ಕಡೆಯಲ ದ್ವಿಪದೀನುಕರು॥ ೯

ಕ್ಷತಿಪ ಚಿತ್ತ ಶ್ರೀಚೆಯಲ ಗುರು
ಸುತ ಸುಶರ್ಯು ಕ ತಲ್ಲು^३ ನಿನ್ನಯ್ಯ
ಸುತನು ಕೃತವರ್ಮನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳು ಮರಗಿ |
ಖ್ಯಾತನಮುದ್ರದ ತೆಱಗ ಸ್ತೋಂಕಿದ
ಹುತವಹನ ಸೂಂಪಿನಲ ಚ್ಯಾರ
ಪ್ರತಿಯನು ತಪುಭಿದರು ತಯಿದರು ಸ್ತರಳ್ಳ ಸ್ಥರಧ್ವಲಿ॥ ೧೦

ಕೆಣಕದಡೆ ಗುರುನುತನನಡಿಕ್ಕಾರ
ಯ್ಯಣಿಧ್ವನಂಬಿನಲಭೂತ ನನ ವ್ಯಾ
ಗ್ರಣಮಹಾರಣ್ಯದಲ ನಡೆದು ಕಡಿತ ಗುರುತ್ವಾತನ |

^१ ಮತನಿಂಥ (ಕ). ^२ ಭೀಮಾಳಿಸಳು ಇಷ್ಟಿಕ್ಕಾ (ಖ. ತ). ^३ ಸಾಲ್ಯ (ಖ).

ರಣವಿಶಾರದರಹಿರಲೇ ನೀ
ವಣಕವೇತಕೆ ರಾಜಗುರುಗಳು
ಸೌನುವರೆ ಸೈರಿಸಿರೆ ನೀವೆನುತೆಚ್ಚುನಾ ಪಾಠ್ಯ ||

೩

ಮೋಗೆದವಶ್ಯತಾಫುಮನೆಚ್ಚುಂ
ಬುಗಳನಷ್ಟು ನನಂಬು ಪಾಠ್ಯನ
ಬಿಗಿದವಾ ನಿಮಿಷದಲಿ ಭಾರದವ್ಯಾಜ ತರಜಾಲ |
೧ ಒಡಗು^१ಗಿಡಗಳ ಸೂನುವುರಿಧಾ
ರೆಗಳ ಘೃತಲೇತನದ ^२ಬಂಧಿ^३ದ
ಹೊಗರುಗಳೇ ಹೂಲಿದುವು ಗುರುನುತನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ ||

೪

ಅರಸು ಕೇಳಿಡಹಾಯ್ಯಾ ಪಾಠ್ಯನ
ವರ ರಥವ ಹಿಂದಿಕ್ಕು ಪವನೆಜ
ನುರಪಣಿಸಿದನು ನಕುಲ ನಾತ್ಯಕಿ ನಹಿತ ಗುರುನುತನ
ಸರಳ ಸರಿವೆಳಗಳ ಸಫಾಡದ
ಲರಿಭಣನು ನನೆದನು ಮಹೋಗ್ರಿದ
ಧುರವ ಕಂಡನು ಸ್ಯಾಪತಿ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟು ಸೂಲಯಲ ||

೫

ರಾಯ ಹೊಕ್ಕುನು ಭೀಮಸೇನನ
ದಾಯ ಬಲುಹೋ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ದಾಯವಲ್ಲದು ನೂಕೆನುತ ಕೃತವರ್ಮಗೌತಮರು |
ಸಾಯಕದ ಪುಳಿಗಣೆದು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕು ವೇಢೆಯ
ವಾಯುಜನ ವಂಗಡವ ಮುಖಿದರು ತಜ್ಜದರಿಬಲವ ||

೬

ಪಡಿಬಿಲಕೆ ಹೊಕ್ಕುದು ತ್ರಿಗ್ರತರ
ಗಡಣ ಕೃಪಕೃತವರ್ಮರಿಗೆ ಸಂ
ಗಡಿಗನ್ಯತಾಫುನಿ^१ ಹೇರಾಳ ದಳನಹಿತ |
ಕೊಡಹಿದರು ಪಾಂಡಬಿಲವನವ
ಗಡಿಸಿದರು ಪವರ್ಮಾನಜನ^२ನ
ಕ್ಕುಡಿಸಿ ಬೆಬ್ಬಿಕ್ಕೆಷೋಯ್ಯ^३ ಭೀಮನ ಭಾರಣಿಯ^४ಭಣರ್ಯ^५ ||

೭

^१ ತಗಡು (ಕ), ಹೊಗರು (ಪ.ದ), ಬಗಡು (ತ). ^२ ಬಣ್ಣ (ಪ)

^३ ನಿತ (ಕ). ^४ ನಾಗ್ರಾಜದ ದೇಶಾವೇಯಾಯ್ಯ^५ (ಪ.ಷ.ದ.ಪ), ನಾಕ್ಕುಡಿಯ ದೇಶಾವೇಯಾಯ್ಯ^६ (ತ). ^५ ಬವರ (ಪ.ಷ.ಪ).

ಫಡ ಎನುತ ಪಾಂಚಾಲಬಲ ಸಂ
ಗಡಿನಿತ್ಯಿಲಜನೋಡನೆ ಸ್ವಂಜಯ
ರೆಡೆ ಮುಲಡಹಾಯಿದರು ಸುತ್ಸೋವಾದಿಗಳು ಸಹಿತ |
ಕಡೆವಿಡಿದು ಕಲಪಾರ್ಥನಂಬಿನ
ವಡಬನೆದ್ದು ದು ಕುರುಬಲದ ಕೆ
ಗ್ಗಡಲು ಬಱತುದು ಹೇಳಲೇನದ ಭಾಷ ಹೇಳಂವ ||

೬

ಅ ಸಮಯದಲಿ ಬಹಳ ಶೌರಾಣಿ
ವೇತ್ತದಲಿ ನಿನಾಂತ ನೂಕಿದ
ನಾ ತಕ್ಕನಿಯೈತ್ವವರ್ತು ನಾವಿರ ತುರಗದಳ ಸಹಿತ |
ಕೇಸುರಿಯ ಕಬೊಗೆಯವೋಲು ನಿ
ಉಟ್ಟಾಸಿನಾಯುಧದಾನೆಗಳು^१ ಕ್ಷೇತ್ರ
ವೀಸುವಲ್ಲಿಂ ಮುನ್ನ ಮೋಗೆದುವು ಹೈರಿಮೋಹರವ ||

೧೦

ಗಜದಳೆದ ಘಾಣಿ^२ಕೆಗೆ ವಾಸಿ
ವೃಜದ ವೇಷಗೆ ಭೀಮನೇ ಗಜ
ಬಜಿಸುವನೆ ಹೊಡನೆಂದನಾಡಿದನಹಿತ ಮೋಹರವ |
^३ಗುಣಿಜಟು ^४ಗುಲ್ಳುದ ಕುಂಜರಾಶ್ವಾ
ವೃಜದ ಮೇಳಿಯಣಿದುದು ಪವಮಾ
ನಜಪರಾಕ್ರಮಾಶಿಖಿಯ ರಘು ರೂಪಂಹಿಸಿತು ನಿಮಿಪದಲ ||

೧೧

ಅಳದುದ್ವೇನೂಜಾನೆ ತಾವಿರ
ಬಲುಗುದುರೆ ರಥ ಮೂರು ನಾವಿರ
ನೆಲಕೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿತು ಭೀಮನ ಹೊಯ್ಯಿ ಹೇಳೆರಚೆಗೆ |
ಬಿಲುಹರಿಗೆ ಸಬಳದ ಪದಾತಿಯ
ತಲೆಯ ತೊಡಸಿದನೆಂಣು ಲಕ್ಷ್ಯ ವ
ನುಳಿದ ಬಲವೋರ್ಮೈಸುತ್ತಿದ್ದು ಘನ ಪಲಾಯನವ ||

೧೨

ತಡೆದನಶ್ವತ್ತಾಮ ಭೀಮನ
ಕಡುಹನಾ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ನಡುಗಿಸಿದನುಡುಗಿಸಿದನಾಚೋಪವನು ಪವನಜನ |

^१ ಚಾಷಾಸುರದರಾನೆಗಳುನಿರೆ (ಪ.ದ). ^२ ಛ (ಕ). ^३ ಗ (ಬ.ಘ.ತ).

^४ ಗುಲ್ಳುನಿಕುಂಜವೇಣಿ (ಬ.ತ), ಗುಲ್ಳುಜಿನಿಕುಂಭರಾಶ್ವ (ಪ).

ಇಡಿದುದಂಬರವಂಬಿನಲಿ ಕ್ಷೇ
ಗಡಿಯ^१ನಂಬಿನ^२ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದವ
ನುಡಿಯಿಬ್ಲ್ಯಾಬಣಿತ್ರಿ ಸುರುನಂದನನೆ ಜಮೀರದಲಿ ||

೧೬

ಪವನಜನನೆಂಟಿನಲಿ ಪಾಂ
ಡವನುತರನ್ಯೈಪತ್ತಿಜಲ ಯಾ
ದವನನಿಪ್ಪತ್ತಂಬಿನಲಿ ಮಾದ್ರಿ ಈಕುಮಾರಕರ |
ಕವಲುಗೋಲಿಪ್ಪತ್ತಿಜಲ ಮುಹುರಿ
ದವಗಡಿಸ ಪಾಂಚಾಲ ಸ್ವಂಜಯ
ನಿವಹವನು ಮೂಳಿರಬಿನಲಿ ಕೆಂಜೆಯೆಚ್ಚು ಬೇಳಿಬ್ಬಿಜಿದ ||

೧೭

ಏನ ಹೇಳಿವೆ ಗಜಪತಿಕಾಪ್ರತಿ
ಮಾನದಲ ಶ್ರೇಷ್ಠದರಂಖಿಬುಗಳಿ ಹಂ
ಡಾನೆಗಳನೇಳಿಂಟಿನೊದೆದೋಡಿದವು ಪಂಚಕವ |
ಭಾನುರಶ್ಮಿ ಗಳಿಂಥಕಾರದ
ಮಾನಗರ್ವವ ಮೂಳಿವವೇಲು ಸುರು
ನೂನುಖಿನ ಕರ ಸವಜಿದತ್ತ ಕರಿಘಾಕೆಯ ಬಲುವೇಳಿಯ ||

೧೮

ತಾಗಿದವು ಕಂದದಲಿ ಶಾಳಕೆ
ಗೌರಿ^३ ಹೀರವಂತಾಷ್ಟ್ಯನಿಂದವ
ನೀಗಿದವು ತರವೇಂದು ನಾವಿರ ರಥಕಯಾವಳಯ |
ಬೀಗಿದವು ಕಾಲಾಳ ಕೆಬಳಿಸಿ
ತೇಗಿದವು ಚತುರಂಗವನು ಏಸಿ
ಯೋಗಿಸಿದವಂತಕನ ಮನೆಗಳಿಗಳು ಗುರುಸುತ್ತನ ||

೧೯

ಕಡಿವಡೆದುಹಿನ್ನಿಲ್ಲ ಗೆಜ ಧರೆ
ಸುಧಿದು ಬಿಂಧು ತೇರು ಪಾಪಿರ
ವಡಗುದಸ್ತಿಯಾಯ ಶ್ವಾಸಯ ನಾವಿರದ ಮೂನಾಸ್ಯ |
ಕಡುಗಲಗಳಣಿವತ್ತ ನಾವಿರ
ಪೊಡಲ^४ನಿಕ್ಕೆ^५ತು ಪಾಯದಳತ್ತ
ಗ್ರಾಡದ ಕ್ಷಾಪತ ಕಿಳ್ಳಿತಾದುದು ಹ್ಯಾಲಿಪುಭುಕರಿಸ ||

೨೦

^१ ನುಡಿಯೆಯ (ಖಿ.ಗ.ಪು.ಉ.ಕ್ರ.ಪ). ^२ ಕೆಂಡಳಿ (ಖ), ಕೆಂಬಂ (ತ).
^३ ಲಕ್ಷ್ಯ ಶಕಾಗಿ (ಕ), ತಾಳಿಶಕಾಗಿ (ಖ). ^४ ಪೊಡಲ (ಕ).

ಮತೆ ಕವಿದುದು ಪಾಂಡುಬಲಪಟ್ಟಿ
ವತ್ತು ನಾಪಿರ ಕುದುರೆ ನೊಣಿ
ಪ್ಸ್ತತ್ತು ಗಜರಥ ನಷ್ಟಿ ವೈಣಿಕು ಲಕ್ಷ್ಯ ಪಾಯದಳಿ |
ನತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಧರಣಿಯ
ತತ್ತು ಮಾಸುಚುವ ವಾದ್ಯರಭಸದ
ಶೀತ್ತು ನೂಕತು ಗುರುತನೂಜನ ರಥದ ಶವಃಷ್ಣಿಕೆ ||

೧೮

ಇತ್ತು ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಹಯಾವಿ
ಪ್ಸ್ತತ್ತು ನಾಪಿರ ದಂತಿಫುಟೆಯ್ಯಿನ್ನಿ
ವತ್ತು ನಾನೊಣಿಳ್ಳಿಳು ರಥ ನಾಪಿರದ ನಾನೊಣಿ |
ತೆತ್ತಿ ಗರು ಕಾಲಾಳು ಲಕ್ಷ್ಯವು
ಹತ್ತಿ ತಲ್ಲಿಯ ವಾದ್ಯರವ ಕ್ರೀ
ಜಿತ್ತು ಕಮಲಭವಾಂಡ ವಿಪುಲ ಕಟಾಹಬಿಹರ ರವ ||

೧೯

ಉರವಣಿಸಿದ್ದಾ ಗುರುನುತನ ಹಿಂ
ದಿರಿಸಿ ಪರಬಲದಭಿಮುಖಕೆ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು ಕಂಡ ಷತ್ತು ಲು ತಲ್ಲುನಾ ಬಲವ |
ದುರಕೆ ನಾಪಿರ ಸೇನೆಯುಪೈನಂ
ಹರಿಸಿಬ್ಹಿಹದೇ ದೊರ್ಕೀಳ ಭೀಮಾಳ್ಳಿ
ದ್ವಾರಿಗೆ ನಗೆಡೆ ನಾಪಕೆವೆ ತಗೆಯೆನ ತ ನಡೆತಂದ ||

೨೦

ದಳವ ತಗೆತಗೆ ತಾನಿರಲು ಕುರು
ಬಿಲಕೆ ಬೀಯಾವೆ ಕೌರಪೇಂದ್ರನ
ಕೆಲಬಲದ ಸುಯಿಧಾನದಲ ಕೃಪಾರಾಜುತಾದಿಗಳಿ |
ನಿಲಲಿ ತಕುನಿಯ ತುರಗದಳ ಹಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಲ ರಾಯದಳವೆ
ಮೃಳವ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಯೆಂದನು ತಲ್ಲು ಕುರುಪತಿಗೆ ||

೨೧

ಕೇಳು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಗುರುನುತ
ಕೇಳು ತಕುನಿ ನುತಮ್ಮ ४ನಾಲ್ಪನ್ನ
ಪಾಲ ರಾಯನ^१ ಮಂತ್ರ ಸಚಿವ ಪೊಯ್ತು ದಾದವರು |

¹ ಲುಗಳ (ಕ), ² ಯನು (ಕ), ³ ಲ (ಕ), ⁴ ತೇಳು ನೃಪಾಲ ಅಳುವನ (ಕ), ಕರು ನೀವು ತೇಳಿತ್ತು ಸ್ವಪ (ಖಾಳಿತ).

ಕೇಲ್ಲರ್ಯೈ ಭೀಷಣ್ಣದಿ ಸುಭಟರ
ಕಾರ್ಜಿಗವ ತಂಡಿರ ಮಹಿಳೆಯ ಕ
ರಾಜೀಕದನೋತ್ಸವವು^१ ನೋಡುವುದೆಂದನಾ ತಲ್ಪು॥

೨೬

ತರಿಸಿ ಕಾಂಚನಮೆಯು ರಥವ ನಂ
ವರಿಸಿದನು ಚಿಕ್ಕೆಯವನೆತ್ತಿಸಿ
ಸರಳ ತುಂಬಿದ ಬಂಡಿಗಳ ಕೆಲಬಲಕೆ ಜೋಡಿಸಿದ |
ಬಿ^೨ರು^೩ದನೋದಱುವ ಪಾಠಕರ ಹೋ
ಹರಕೆ ಮಣಿಕಾಂಚನವ ಹೊಗೆದಿ
ತ್ತುರೆ ಕರೆಯೋ ಧರ್ಮಜನನೆಂದುಬ್ಬಿದನು ತಲ್ಪು॥

೨೭

ರಾಯು ನಿಲುವನೋ ಮೇಣಿ ಪಾಠ್ರನೋ
ವಾಯುನುತನೋ ನಿಮ್ಮ ಮೂವರೋ
ಉಾಯುಧವ ಕೊಂಡಾರು ಹೊಕ್ಕೆ^೪ರು^೫ ನಿಲುವನವರೋಡನೆ |
ನಾಯುಕರು ಮಿಕ್ಕವರೆಹಡನೆ ಬಿಲು
ನಾಯುಕವೇ^೬ನೋಡ್ದಿದೆ^೭ ಕೀರವ
ಧಾಯನಾಣಿಯನುತ್ತ ಮದವೇಣಿದನು ಕಲತಲ್ಪು॥

೨೯

ದರಳ ತುಟಿಗಳ ಬೊಬ್ಬೆ ಮಿಗಲ
ಬ್ಬಿರಿಸಿದವು ನಿನ್ನಾಳ್ರತತ್ತ್ವಜಿ
ರುಂರ ಮೃದಂಗದ ಪಣಹ ಪಟಹದ ಗೌಣಿಗಹಳಿಗಳ |
ಉರು ರಭನವಳ್ಳಿಯೋ ರಥಚೀ
ತ್ಯಾರಣೆ ರಥ ಹಯ ಹೇಣಿತದ ನಿ
ಮ್ಮಾರೆ ನಿನಾದದಲ್ಲಿಕ ಹೊಕ್ಕೆನು ತಲ್ಪುನಾಹವವ॥

೨೫

ದಳಪತಿಯ ಸುಮಾರ್ಮನಮುಖ ದೇಳ
ದೇಳಗುತದೆ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ
ಕಳತಜನ ರಾಧಾತನೋಜನ ರಂಗಭೂಮಿ^೮ಯಿದು^೯ |
ಕಳನಿದನಾಕ್ರಮಿನುವಡೆ ವೆ
ಗೆ ಶೇಯ ಮಾದ್ರಮಹಿತನಲ್ಲದೆ
ಕೆಲಿರಿಗೇನಹುದೆನುತೆ ಕೊಂಡಾಡಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ॥

೨೬

^१ ಭೀಕರರಣವ (ಕ). ^२ ರಿ (ಕ.ಬ.ದ). ^३ ರೆ (ಬ.ಪ.ತ). ^४ ತುಡು
ಕದರೆ (ಫ.ದ). ^५ ಶತ (ಬ.ಪ.ದ). ^६ ವ (ಕ.ಬ.ತ). ^७ ಯಲ (ಬ.ಪ.ಪ).

ಪೂತು ಮರ್ಮಾರೇ ಶಲ್ಯ ಹೊಕ್ಕನೆ
ಸೂತಜನ ಹರಿಬದಲ ಏರ
ವಾರತಗಣನೀಯೋತನೊಬ್ಜನೆ ಹಾ ಮಹಾದೇವ |
ಥಾತುವೋಳಿತು ದಿಟ್ಟನೈ ನಿ
ಭರ್ತಾತಾಗರ್ವಿತಾನಿವನೆನುತ ಧಟ
ರೀತನನು ಹೊಗಳಿದರು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು || ೨೩

ತಡೆದು ನಿಂದನು ಪರಬಲವ ನಿ
ಚ್ಯಾಡೆಯನಾಡೆ ಸೇನೆ ಕವನವ
ಕೊಡಲಿ ಕೊಂಬವನಲ್ಲ ಕ್ಷೇದುವ ಶೇಳೆಯನುಳಿದರಿಗೆ |
ಪ್ರೇಡಪಿಗೊಡೆಯನು^२ಕೌರವೇಶ್ವರ
ಸೊಡನೆ^३ಸಲ್ಲಿದು ಗಡ ತರಾನನ
ವಿಡಿಯ ಹೇಳಾ ಧರ್ಮಾಜನನೆಂದುಉಬಿದನು ಶಲ್ಯ^४ || ೨೪

ಚೆಲ್ಲಿತದು ನಾನಾಮುಖಕೆ ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಲಿದೆ ಸೃಂಜಯಾದ್ಯರ
ಸಲ್ಲಿ ಕಾಳಿನು ಸೋಮಕರ ಪಾಂಚಾಲಮೋಕರವ |
ಕೆಲ್ಲೆಯಲಿ ಭೀಮಾಜುರ್ವನರು ಬಲು
ಬಿಲ್ಲನೊದಟಿನೆ ಕದನಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ತಾನಿದಿರಾಗಿ ನಿಂದನು ಪಾಂಡವರ ರಾಯ || ೨೫

ಜೀಯ ಬುಧನ ಪುರೂರವನ ಸುತ
ವಾಯುವಿನ ನಹುವನ ಯಯಾತಿಯ
ಧಾಯಭಾಗದ ಭೋಗಸಿಧಿಯವತರಿಸಿದ್ದೇ ಧರೆಗೆ |
ಜೀಯನೆನಿಸಿದೆ ಜೂಬಿನಲಿ ರಣ
ಜೀಯನಹನೇ ಕೌರವನು ನಿ
ನಾಂ ಯತಿಯ ಸಂಭಾವಿಸೆಂದುದು ವಂದಿ^५ಜನಜಲಧಿ^६ || ೨೬

ಹರಿಗೆ ಹೊಡವೆಂಟಸ್ತ್ರೇಷ್ಠಾ^७
ಗುರುವ^८ಮನದಲ ನೆನೆದು ಹೊನ ಬಿಲು
ದಿರುವೆ^९ನೇಡುಸಿ ಮಿಡಿದು ನಿಜ ಸಾರಥಿಯ ಬೋಳೈಸಿ |

^१ ನಹನಹ (ಬ.ಪ.ತ). ^२ ಯಲಹುದು (ಬ.ಪ.ತ.ದ.ಪ). ^३ ನೃಪನಲ್ಲಿದ
ವಿಕಾರವ ನುಡಿವವನ ಬರಹೇಳಿನುತ್ತುಉಬಿದನು ಪರಬಲವ (ಕ). ^४ ಸಂದೋಜ
(ಪ.ಪ). ^५ ವಿದ್ಯುದ (ಕ), ವಿದ್ವಾ (ತ). ^६ ನೆನೆದು ತರಾನನಕ ಹೊಸ ತರುವ
(ಬ.ಗ.ಪ.ತ.ದ.ಪ).

१ ವರ ರಥವ ನೂಕಿದನು ಪದನ್ನಿ¹
ನರ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ನಾತ್ಯಕಿ
ಬರಲಿ ಬಲನೆಜವಂಕದಲ ನರನಾಥನಿಹಿತಾಹಿ² ॥

೫೮

ಮಾವನವರೇ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಸಗೆ
ನಾವು ^३ಕೆಡುಗೆವು ಕ್ಷತ್ರಜಾಕಿಯ
ಜೀವನ್^४ವರೇ^४ ಕಷ್ಟ ಏಿದು ಕಾಪ್ರಣ್ಯತರವಾಗಿ |
ನೀವು ಸೈರಿನಬೇಕು ನಮ್ಮ ತ
ರಾವಳಿಯನೆನುತವನಿಪತ್ತಿ ಬಾ
ಜಾವಳಿಯ ಕೆದಸ್ಯಿದನು ತೇನಾಪತ್ತಿಯ ನಮ್ಮ ಬಿಕ ||

೫೯

ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರಾಭರಾವು ಮಾಳಿ
ಮುಸಯೆಮಾಗೆ ಹೊಸ್ಯೆಯಲ್ಲ ದುತ್ತಾ
ನನ ಜಯದ್ರಘರಲ್ಲಿಲಾ ನಂಬಂಧಿಗಳು ನಿನಗೆ |
ಜನಪ ಧರ್ಮದ ಹಿಂಸೆ ಬಂದುದು
ನಿನಗೆ ನಾಕದನಾಡಲೇತಕೆ
ಮನದ ಗರ್ವದ ಗಾಥ್ಯಪ್ಯಾಸೋನುತಷ್ಟೆನಾ ತಲ್ಲ ||*

೬೦

ಅರನ ಕೇಳಿ^५ ತಲ್ಲುನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣವನ ಸಂಗಾರುಮವಂದಿನ
ಸುರನದಿನಸಂದನನ ದ್ರೋಣನ ಸೂತನಂಭವನ |
ನರನ ಭೂರಿತ್ವನ ಭೀಮನ
ಕುರುಕತಿಯ ವೃಘಸೇನ ಸೌಧ
ದ್ವರ ಸಮಗಾರುಹವವ ಮಣಸಿತು ಹೇಳಲೇನೆಂದ ||

೬೧

ದಿಟ್ಟೆನ್ನೇ ಭೂಪತಿಗಳಲಿ ಜಗ
ಜಟ್ಟೆಯ್ಯೇ^६ ನಿನಗೆನ್ನು ವಿದ್ಯವೆ
ಕೆಂಟ್ಟವನ ನಾ ಬಲ್ಲೆ ನದನಿನಾಂಡಿ ಘಲವೇನು |
ತೊಟ್ಟೆ ಜೊಳೆಹದ ವಾಸಿಯೆಂಭೂದ
ಬಿಟ್ಟು ನಘಗೊಡ್ಡೆ ಪುದು ನಿನ್ನೊಡ
ಪುಟ್ಟದರೆನಿಬ್ಬಿರನೆನುತ ತೆಗೆದೆಕ್ಕೆನಾ ತಲ್ಲ ||

೬೨

¹ ಶರನುದಿತಾದಮ ವೃಕ್ಷೇಕ್ಷಾದರ (ಬ.ಪ.ತ.ದ.ಪ). ² ಕಂಬಧಂಡ (ಪ.).
³ ನ (ಬ.ಗ.ಫ.ತ). ⁴ ವಿಧರೆ (ತ.ಗ) ⁵ ವೆಂತೆ (ತ), ತೇನ (ಪ). * ಈ ಪ್ರಾಣಿ
(ಬ) ಪ್ರತಿಯಾಳಿ. ⁶ ನಹೆ (ಬ.ಗ.ಪ.ಬ.ದ). ⁷ ಯಹೆ (ಬ.ಗ.ಫ.ಬ.ದ).

ಮಾವ ಭೀಮಾಜು-ನರ ಭಾರಣಿ
ಗಾವ ನಿಲುವನು ನಾಕದಂತಿರ
ಲೇ ವಿಚಿತ್ರ ಕಳಂಬಬಂಡನ ^१ ಪಂಡಿತತ್ವವನು^२ ।
ನೀವು ತೋಣಿರೆ ನಾಕು ನಾಮು
ಫ್ಯಾರ್ ವಲಂಬನವೆಳ್ಳಿದೀ ತ
ನಾತ್ವಲಿಯ ಸ್ವೇರಿಸಿಯೆನುತ ಯಮನೂನು ತೆಗೆದೆಚ್ಚು^३ || ೪೬

ಧರಣಿಪತಿಯಂಬುಗಳನೆಡೆಯಲ
ತಟಿದು ತುಳುಕದನಂಬಿನುಷ್ಟಿನ
ಗಜಿಯ ಗಾಳಿಯ ದಾಳಿ ಹೈಸರಿಸಿದುದು ^४ ಪರವ-ತವ^५ |
ಮೊರೆವ ಕಣಿ ಮಾರ್ಗಣಿಗಳನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದವ ಬಳಿಯಂಬುಗಳು ಪಡಿ
ನರಳ ತೂಲಿದರೆಚ್ಚುರೆಚ್ಚುರು ಮೆಚ್ಚು ಲಾಭಯಬಲ||

ಸ್ವೇರಿಸಾದಡಿಯೆನುತ ಮುಳಿದು ಮು
ಹೀರಮಣ ಮದಾರ್ಥಿಪನನೆ
ಛೌರಿದನು ಮಗುಳಿಚ್ಚು ಪುನರಷಿಯೆಚ್ಚು ಮುಗುಳಿನಲು|
ಕೂರಲಗು ಸೀನಕವ ಕವಚವ
ಹೋಣಿಗರೆದವೆ ನೆತ ರಿನ ಬಾ
ಯಾಧಿಗಳ ^६ ತೋಣಿದವು ದಳಪತಯಪರಭಾಗದಲ^७ || ೪೭

ಪ್ರಭಿಯಪವನನ ಹೋಯ್ಲಿನಲ ಕಳ
ವಲಿಸಿದಮಾರಾದಿಯವೋಲುದುರಿದ
ಬಿಲುನರಳ ಹೆಗಲೋರೆಗರುಳರೆಮುಚ್ಚುಗಣ್ಣಗಳಾ|
ತಳತ ರಕ್ತಾಂಕುರದ ಬಳಕೆಗೆ
ಬಳಲದಿಂದ್ರಿಯಕುಳದ್ರ ಮೂರಭಾರ
ವಿಲಸಿತಾಂಗದ ಶರ್ವನಿದ್ವನು ರಥದ ಮಧ್ಯದಲ||

ಅರನ ಕೇಳ್ಯಿ ಮಣವೆಗಾತ್ಮನ
ನೆರವ ಕೋಟ್ಯಿ ಮುಹುರ್ತತಮಾತ್ರಕೆ
ಮರಳಿಡಿದವೋಲು ಕಂದೆಯೆಮ ನೋಡಿದನು ಕೆಲಬಲನಾ

^१ ಖಂಡಿತಾಸ್ತವನು (ಕ). ^२ ಪರಬಲವ (ಘ.ದ). ^३ ರ (ಕ).

^४ ಮುಖದೋಣಿದವು ದಳಪತಯ ದೇಹದಲ (ಕ). ^५ ಕರಣ (ಕ), ದಮ್ಮ (ತ).

ನರಳ ಕತ್ತಾ ಷಧಿಯ ಲೀಪವ
ನೊರಸಿದನ್ನು ತೊಕೆತೊಕೆದು ನೂತನ
ವರ ದುಕೂಲವನುಟ್ಟು ಕೊಂಡನು ನಗುತ ಏಳೆಯಾವಾ||

೪೦

ತುದುಕದನು ಬಿಲುನರಳನಕಟಪ
ಗಡಿಸಿದನಲಾ ಧರ್ಮಸುತನು
ಗೀಡದಲೊಂದು ಮುಹೂರ್ತವಾಯಿತೆ ಹಗೆಗೆ ಸುಖಾನಾ|
ತೊಡಕದೆಗೆ ಜಯಾಪಜಯ ಸಂ
ಗಡಿಸುಪ್ಪು ತಪ್ಪೇನು ಯಮಸುತ
ಹಡಿ ಧನುವನನುವಾಗೆನುತ ಮೂದಲಸಿದನು ಶಲ್ಯ||

೪೧

ನರನ ರಥವದೆ ಮಾಡೆಯಹೊಗು ಮುರ
ಹರನ ಮಾಡೆವೋಗು ಭೀಮಸೇನನ
ಕರಸಿ ನೂಕು ತಬಂಡಿ ನಾತ್ಯಕ ಸ್ತೋಂಜಯಾದಿಗಳಾ|
ಅದನುಗುಣಿಗಳ ಹೊಯ್ಯು ಗೆಲುವಿನ
ಗರುವನಾದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತಲು
ಬ್ಜುರಿಸಿ ಮಾದ್ರಾಧೀಕನೆಚ್ಚುನು ಧರ್ಮನೆಂದನನೆ||

೪೨

ಎನ ಹೇಳುವೆ ಭಟನ ^१ಶರೀಸಂ
ಧಾನವನು ಪೂರ್ಣಾನುಪೂರ್ಣವಿ
ಧಾನವನು ^२ರ್ಯುಂಕಾರಶರಜಾಳ^३ಪ್ರಸಾರಣವಾ|
ಅ ನಿರಂತರ ನರಳ ನಾರದ
ನೊನೇ ಸದೆದುದು ಧರ್ಮ^४ಸುತನೆ^५ ರ
ಣಾನುರಾಗವ ತೊಳೆದುದದ್ಭುತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ||

೪೩

ನರಳ ಮುಣಿಯೆನಲಾ ನರಳ ಕ
ರ್ಯುರಿಸಿ ಹತ್ತಂಬಿನಲಿ ರಾಯನ
ಬರಿಯ ಕವಚವ ಹಣಿಯಲೆಚ್ಚುನು ಮೂಳು ಬಾಣದಲಿ
ಶಿರದ ಸೀನಕವನು ನಿಘಾತದೆ
ಲೆರಡು ತರದಲಿ ಮತ್ತೆ ಭೂಪತಿ
ಯುರವೆನೆಗುಳಿದನೆಂಟಣಲ ಮಗುಳೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿಣುದಿ||

೪೪

^१ ಲಘು ಗ.ತ.ಪ). ^२ ರ್ಯಂಫಾಳಶರ ರ್ಯಂಫಾಳ (ತ). ^३ ಜನಕ (ಕ). ^४ ನು (ಕ), ನೆ (ತ).

ಗರುಡತುಂಡದ ಹತಿಗೆ ಘಣ್ಯಯೆದ
ಬಿರಿವವೋಲು ಯಮಸುತನೆ ತನ್ನ ಜ
ಜ್ಞಾನರಿತವಾದುದ್ದಾ ಜರಿವ ಜೋಡಿನ ಚಿಗಿಯ ಶೋಣಿತದ್ದಾ
*೧ಮುರಿದ ಕಂಗಳ ಮಲಗಿನಲ ಹೈ
ಸರದ ಗಾತ್ರದ್ದ* ಗಾಥವೇದನೆ
ಯುರೆವಣಿನೆ ಸೋಂಪಡಗಿ ನಿಮಿಷ ಮಹೀಕ ಮೃಷಾಣಿದ್ದೆ॥ ೪೫

ಬಿದ್ದು ನಾಚೆಯ ದೊರೆ ಸುಯೋಧನ
ಗೆದ್ದು ನಿನ್ನೇ ನೆನುತ ಸುಭಣರ
ನದ್ದಿತತಿಸುವ್ಯಾಸನಾಗರ ನಿನ್ನ ಮೋಹರವ
ಅದ್ದುರೋ ಶೋಕಾಂಬಿಧಿಯಲೋಜೆ
ಬಿದ್ದುರೋ ಭೀಮಾಜುರ್ವನರಿಗುಸು
ರಿದ್ದು ದೋ ಬರಹೇಳಿನುತ ಬೋಬ್ಬಿ ಸುದನಾ ಶಲ್ಪು॥ ೪೬

ಗಜಬಜಿಸಿದುದು ಹೈರಿಸುಭಣ
ವ್ರಜ ನಕುಲ ಸಹದೀವ ನಾತ್ಯಕಿ
ಎಜಯ ಧ್ವನಿಪ್ಪದ್ಯಮ್ಮ ಭೀಮ ದ್ವೈಪದೀಸುತರು|
ಎಜಿತನೋ ವಿಗತಾಸುವೋ ಧ
ಮುಜನ ಹದನೇನೆನುತ ಚಂತಾ
ರಜನಿಯಲ ಕಂಗಣ್ಯಾದಾ ಬಲವರನ ಕೇಳಿಂದ್ದೆ॥ ೪೭

ಕ್ಷಣಕೆ ಮರಳಿಷ್ಟತ್ತನೆಸ್ತ
ವ್ರಾವ ತೋಳಿದರು ಘಾಯಿದಲಿ ಕೇ
ವಣಿಸಿದರು ದಿವ್ಯಾಪಧಿಯ ಗಂಥಾನುಲೇಪದಲ|
ರಣಾಜಿಯ ನವ ವಸನ ಮಣಿಭೂ
ಷಣ ಪರಿಷ್ಯಾ ತನಾಗಿ ತರುವಿನ
ಗೊಳಿಯವನು ನೇವರಿಸಿದನು ಸಂತ್ತುಸಿ ^२ಸಂಕನವ^१॥ ೪೮

ಮಾಣಿ ಮನುಳಿತೆ ಭೂಮಿಪತಿ ಕಂ
ಡಿಯೆದಿರೇ ಭೀಮಾಜುರ್ವನರು ನಿ
ಮ್ಮಿ ಸುತಕೊಡಗಿದರಿಲ್ಲಿಲಾ ನೀವೇಕೆ ರಣವೇಕೆ|

— ಮುರಿದ ಕೊರಳಿನ ಮುಗಿದ ಕಂಗಳ ನರಳಪಾತದ (ಕ). ^१ ಅರ
ಷಗಂ (ಇ.ದ), ಮರಷಗಂ (ಷ.ದ). ^२ ನಾಹನವ (ಕ.ಷ), ನಾರಥಯ (ಷ.ದ).

ನೇಯೆ ಧನುವ್ಯೇದಾಫ್ಯೇನಾರವ
ನಯಿವೆಯಾದರೆ ಕೊಳ್ಳಿನುತ್ತ ಬಿಡೆ
ತಯಿದನೆಂಟಂಬಿನಲ್ ಧ್ಯಾಜ ರಥ ಹಯವನಾ ತಲ್ಪು॥

೪೮

ಧನುವನೆರಡಂಬಿನಲ್ ಮಗುಳೆ
ಚ್ಯಾನು ಮಹಿಶನ ನಾರಥಿಯ ಮೈ
ನನೆಯೆ ನವ ರುಧಿರದಲ ಮರಳಿಚ್ಯಾನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಾ
ಮನನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶ್ರವಣ ನಿಯಮಾ
ನನ ಸಮಾಧಿ ಧ್ಯಾನ ವಿದ್ಯಾ
ವಿನಯವಲ್ಲಿದೆ ರಣದ ಜಂಜಡವೇಕೆ ನಿಮಗೆಂದ॥

೪೯

ಉಡಿದು ಬಿಡ್ದಿದು ಚಾಪ ನಾರಥಿ
ಕಡಿವಡೆದು ರಥ ನೆಗುಳು ನುಸಿಯಾ
ಯ ದಗುದಟಿಯಾಯ ಶ್ಯಾಚಯ^१ ಸದ್ಗೋಳು ತಡಿ ನಹಿತ^२||
ನಡುಗಿತರಿಬಲವವನಿಪತ್ತಿ ಕಾ
ಲ್ಯಾಡೆಗೆ ಬಂದನು ಮತ್ತೆ ರಥನಂ
ಗಡವ ಮೇಕ್ಕೆಸಿದನು ನಗುತಡರಿದನು ಮಣಿರಥವ॥

೫೦

ಚೋಬಿ ಲಿಂಗಾದಾ ಸೇನೆ ರಾಯನ
ಸರ್ಬದಳ ಜೋಡಿಸಿತು ಸೋಲದ
ಮಬ್ಬ ಹರೆದುದು ಜಯದ ಜನವೇಯು ದನು ನರನಾಥ^३||
ಉಬ್ಬಿದನು ನತಾಕ್ಷತ್ರತೇಜದ
ಗಭರ್ ಗಾಡಿಸಿತಾರಿ ಏಡಿದನು
ತೇತ್ವಿಂದಿನಸ್ತುವ^४ ತೂಗಿ ತುಳುಕ್ತಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ॥

೫೧

ಕಾದುಕೊಳು ವಾದ್ಯೇಶ ಕುರುಬಲ
ಮೈದಿಬರ್ಲಂದಿನಲ್ ನಿನ್ನ ಯ
ಮೈದುನನ ಕಾಣಕೆಯಲ್ಲೇ ಸಂಘಣನೆಗಿವೆ ನರಳು|
ಕೈದುಕಾಣತೀಯರುಂಟೆ ಕರೆ ನೀ
ಸ್ವೇಧಲಾರೆಯೆನುತ್ತ ಮೂನ್ಯಾ
ಯ್ಯಾದು ತರದಲ ಕಡಿದನಾ ನಾರಥಿಯ ರಥ ಹಯವ॥

೫೨

^१ ಬಿಡೆಜೋಳು ತನುವಿನಲ (ಕ), ಸದ್ಗೋಳಿದೆ ದಿನಕಿತ (ಬ.ಖ.ಷ),
ಬರಜೋಳು ತಡಿನಹಿತ (ತ.ದ.ಬ). ^२ ದುದು ನರಪತಿಗೆ (ಕ). ^३ ತು (ಕ).
^४ ತುಳುಕ್ತ ತುಳುಕ್ತ (ಕ). ^५ ಲಿನ್ನದಿನಲ (ಕ). ^६ ರಿಂ (ಬ).

ತೇರು ಹುಡಿಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಹೂಡಿದ
ವಾರುವಂಗಳನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸು
ಸಾರಥಿಯ ತರೆ^१ ನೇಲ^२ ದೊಳೆದ್ದುದು ಏದುಳ ಜೊಂಡಿನಲ |
ಅರಿ ಬೋಬ್ಬಿ ಬುದರನನೆನಲು
ಬಾಬ್ಬಿರದಲ್ಲಿ ಕಣೆಯದಸಿದಪ್ಪ ಕೈ
ವಾರವೇಕೆ ಭಡಾಳಿಸಿತು ಚಪಳತೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ||*

೫೪

ಅರನ ಕೇಳು ಬಳಿಕ ಮಾಡೇ^೩
ಕೈರನ ರಥ ಸಾರಥಿ ವಿಸಂಚಿನ
ಲುರಿದನಧಿಕಕೊಳ್ಳಿದೀವಿ ಪಲ್ಲೆ ಕುಸಿತಕ್ಕಿಯಲ |
ಕುರುಬಲದ ತಲ್ಲಿಖವನುಱೆ ನಂ
ಹರಿಸಿ ಹರಿಗೆಯಡಾಯುಧದಲರಿ
ಧರಣೆಪನ ಮೇಲ್ಪ್ರಾಯ್ಯಾ ಹೊಯ್ದನು ರಥ ಹಯಾವಳಿಯ || ೫೫

ವಾರು^೪ವನ ವೈಚತ್ತಿಗತಿಯ ನ^೨
ಹಾರದಲ ಸಾರಥಿ ನರೇಂದ್ರನ
ತೇರ ತರುಗಿಸಿದನು ಎಫ್ಫಾತಿಯಲೊಂದು ಬಾಕೆಯಲ |
ಅರಿ ಹೊಯ್ದನು ಹಯವನಗ್ಗಿದ
ವಾರಣಾವಳಿಗಳ ಪದಾತಿಯ
ತೇರ ತೆಕ್ಕೆಯನಿಕ್ಕಿದನು ಪ್ರತ್ಯೇಕನಾವಿರವ ||

೫೬

ಮಲೆತ ಧೃಷ್ಟಿರ್ಘ್ಯಮ್ಮಾನನು ಭಯ
ಗೊಳಿಸಿ ಸೇತೇಮುಕ ಸೃಂಜಯರನ
ಪ್ರಾಳಿಸಿದನು ಸಾತ್ಯಕ ಯುಥಾಮನ್ಯಾತ್ತವ್ಯಾಜಿನರ |
^೩ದಳದೊಳೋಡಿಸಿ ಮುಣಿದು^೪ ಚಾತು
ಬರ್ಫಲವ ಸವರು ಶಿಖಂಡಿ ಸಕುಲರ
ಹೊಲಬುಗೆಡಿಸಿ ಮಹಿಷತಿಯ^೫ ಪದಿಮುಖಕೆ ಮಾಜಾಂತ^೬ || ೫೭

ಎನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಹಲಗೆ ಖಡ್ಗವ
ಕುಸುರಿದಱಿಯಾ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಕುಶಲನೆಂಬರಲ್ಕೈತನುತ್ತ ರಥಂಗಳಲ್ಲಿಮಂಗೆ |

^१ ಕರ (ಪು), ಕಣ (ಒ.ದ). * ಈ ಹದ್ದೆ (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ^२ ವನವೈಕೆ ಪರದ ಹುಯ್ಯನ (ಘ.ಒ.ದ.), ವಂಗಳವೈರಿಕದನಂ (ತ). ^೩ ದಳದರೆಹಡಿದ ಮುರಿದ (ಕ), ಬಲವನೋಡಿಸಿ ಮುರಿದು (ಬಿ), ತಳದರೊಡಿಸಿ ಮುರಿದು (ಗ.ಘ.ಒ.ದ.ಪ). ^೪ ನಮ್ಮುಖಕೆ ಮಂಡಿಸಿದ (ಕ).

ಅನುವ ತಡೆವರೆ ರಣಪಲಾಯನ
ವೇಸೀಪುದೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆತನಾ
ಹನಿಕನಾದದೆ ಸಿಲ್ಲಿನುತ ಮೂದಲಿನಿದನು ತಪ್ಪಿ ||

೫೮

ಅಕಟಕಟ ಧರ್ಮಜನನೀ ಕಂ
ಛಕಕೆ ಕೈಪರ್ತಿಸಿದರೇ ಹಾ
ತಕರು ಪಾಂಡವರಿನುತ ಕುರುಬಲವೆಲ್ಲ ನಮುತಳಿಸಿ |
ವಿಕಟರೋಪಾಂಶಿವಿನ್ನು ಲಂಗ
ಪ್ರಕಟಬ್ರಿಷಣಸಹಿತಕೊಕ್ಕೇ
ಯಕವ ಬಂಡಿಸಿ ಧರೆ ಬಿರಿಯೆ ದೊಬ್ಬಿ ಜುದನಾ ಭೀಮು ||

೫೯

ಲೇನ ಮಾಡಿದೆ ಭೀಮ ಕಟ್ಟಿ
ಶ್ವಸರೇ ನೀವರೋಳಗೆ ಸಿ
ನ್ನಾನ್ನೀಯಲ್ಲಾ^१ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಸತ್ಯನಂಪದಕೆ |
ಬಂತೆ ಬಳಕೇನೆನುತ ತಪ್ಪಿಮು
ಹೀತ ಮುರಿಯಲು ಹೊಸ ರಥವ ಮೇ
ಶ್ವಸಿ ನಾರಧಿ ಸಂಧಿಸಿದನವಥಾನ ಜೀಯೆನುತ ||

೬೦

^{ಕಾಣಕೆ}
ರಥಕೆ ಬಂದು ಪ್ರಸಾಯವನು ನಾ
ರಧಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಚಾಪತರವನು
ರಥದೊಳಗೆ ತುಂಬಿದನು ನಂಬಿಸಿದನು ಸುಯೋಧನನ |
ವೃಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ರಣಪರಾಕ್ರಮ
ವೃಥೆ ಕಣಾ ಕಣಾರ್ಥದಿ ಸುಧಿಟ
ವೃಥೆಯ ನಿಲನುವೆನೆನುತ ಮೂದಲಿನಿದನು ಧರ್ಮಜನ ||

೬೧

ನಾರಧಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ನೃಪಾಲನ
ನಾರೆ ದುವ್ಯಾಲಿನಲು ಮಿಗೆ^२ ನೃಪ
ನೋರೋಗೊಂಡನು ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದನೊಲೆದೊಡನೊಲೆದು^३ |
ಚೊರಿಸುವ ನಾರಾಚವಿಕ್ರಮ
ದೋರಣಿಗೆ ನಾರಾಚಿತು ವಿ
ಸ್ತಾರದಲ ವಿಸ್ತೃರಿಸಿದನು ಜಯನಮರನಾಹನವ ||

೬೨

^१ ಯಾದರಾ (ಕ). ^२ ಸೇ ರಥವ (ಕ), ನಿತುಮಿಗೆ (ಬ), ಸಲುಭಂ (ತ).

^३ ಗೊಲೆದನು ತರುಗಿದಡ ವೈಜನೋರೆದನಾಶಪ್ಪಿ (ಕ), ಗೊಲೆದನು ತರುಗೆ ತರುಗಿದ ವೈಜನೋರೆದನೆರೆದ (ಫ).

ಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣನು ಫಲುಗುಣನು ಬಳ
ತಂದು ಶಲ್ಯಯುಧಿಷ್ಟಿರು ನಾ
ನಂದದಲ ಸಮತಳಿಸಿ ಕಾದಿದರುಭಯಬಲ ಹೊಗಳಿ |
ಇಂದು ಮಾದಾರ್ಥಿಕೈರುಗೆ ಯಮ
ನಂದನನು ಯಮನುತ್ತಿಗೆ ಪಡಿ ತಾ
ನಂದನೈ ಮಾದಾರ್ಥಿಪತಿಯೆಂದು ಭಟಕೋರ್ಮಾ ||

೬೩

ಅರನ ಕೇರ್ಮೈ ಕೃಷ್ಣತತ್ತ್ವ
ಸ್ವರಣಾರ್ಪಿಸಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಸಂ
ಹರಣಕಾಷ್ಟದು ಬೀಜ ನಿದ್ರೈವರ ವಿಲಾಸವಿದು |
ಹರಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ ನೈಪನನೆಕ್ಕಣಿ
ಗರೆದು ನಿಜತತ್ವಯೋಗವ
ನೋರೆದಡೋಡಬಿಷ್ಟನು ಹನಾದದ ಮಧುರವಚನದಲ ||

೬೪

ಅಯಿದನು ಶನಾತ್ಮಸ್ವದಲ ದಿ
ವಾಯುಧವನರೆಬಳಿದ ವರ ತಪ
ನೀಯರೇಖೆಯ ^१ಕುಣಿವ ^१ ಗಂಟೆಯ ಹೊಳೆಪ ಹೊಂಗಣಿಯ |
ಬಾಯಿಧಾರೆಯ ತೈಲಲೈಪನ
ದಾಯತದ ಚೌರಿಗಳ ರಪುಭಟ *ನಿಃಧ್ವನಿ*
ನಾಯುಷದ ಕಡೆವಗಲ ^२ ಭುಕ್ತಿಯ ತಕ್ತಿಯನು ನೈಪತ ||

೬೫

ತುಡುಕಿದನು ^३ ಹೊಸೆರವಿಯ ತೇಜಿದ
ದಡಿಯನುಗಿದಂದದಲ ^४ಹೊಳೆಹೊಳೆ
ವುಡುನಿಕರವುಚ್ಚಿಲಪ್ರೋಲು ^४ಮಣಿಮಾಯದ ಕೊಂತಿಗಳ |
ಕುಡಿಮೋನೆಯ ಪಡಿಮುಖದಲೋದಱುವ
ತಡಿಯ ಘಂಟಾರವದ ರಭಸದ
ರುಡಪದಲ ಜೋಡಿಸಿದ ತಕ್ತಿಯಲಿಟ್ಟನವನೀತ ||

೬೬

ಇದಿರೋಳಿಚ್ಚೆನು ಶಲ್ಯನಂಬಿನ
ಹೊದೆ ಸವೆಯೆ ಹರಿತಪ್ರ ತಕ್ತಿಯ
ತುದಿಗೆ ಕಬಳಿಗ್ರಾಸವಾದುದಲ್ಲಿ ವಿಚತ್ರವರಾ |

^१ ಕುಣಿಕೆ (ಕ), ಲುಲವ (ಪ.ಎ.ಡ.) ^२ ಹೊನ್ನ (ಕ). ^३ ತತ (ಕ).

^४ ಹೊಳೆವುದು ಬಡದ ವ್ರಜ್ಞಲಿಪ್ಪ ಹೊನ (ಕ).

ಕೋದಯುಗಿಡಿಗಳ ಕೇಸುರಿಯ ಹಾ
ರದಲ ಹರಿತಂದಹತ ದಳಪತ
ಯೆದೆಯನೊದೆದುದು ನೆಲಕೆ ನಷ್ಟಿದು ನಾಲ್ಕು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ॥ ೧೯

ಕಾಸುದನು ರುಧಿರವನು ಧರಣಗೆ
ಹಾಸು ಬಿದ್ದನು ಮಾದ್ರಪತಿಯೆದೆ
ಡೋಜಿನಲಿ ಡಾವರಿಸಿದವು ರಕ್ತಾಂಬಿಧಾರೆಗಳು |
ಮಿಂಬಿತನು ಕಂಠವನು ನಾಸಿಕ
ಕೇಸುದುದು ನಿಷ್ಟಿನುರು ನಿಮಿಷಕೆ
¹ಚೀಂಜಿದುದು ಕುರುರಾಯಾದಳ ತಲ್ಪಾವನಾನದಲಿ ॥ ೨೦

ಅಹಹ ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಗ್ಗುಲು
ಮಹಿಗೆ ಬಿದ್ದುದು ಬೆಚ್ಚಿತೀಚೆಯ
ಬಹಳಬಲರಿನಾಂ ರು ಶುರುಸೇನಾಧುರಂಧರರು |
ಮಿಹರನುತ ಗುರು ಭೀಷ್ಟು ರಲ ನ
ಸ್ವಿಹಿತನಾದನು ತಲ್ಪಾನೆನೆ ಕಂ
ಗೆಹನವೀ^೨ ರಣವೆನುತ ತಲ್ಪಾನುಜನು ಮಾಣಾಂತ ||

ಗೆಲವು ನಿನಗಾಯ್ತಿರನ ಹರಿಬಕೆ
ನಿಲುಕಿದೆನ್ನನು ಸಂತವಿಸಿ ನಿಜ
ಬಲದರ್ಶಿಸಗೆಯ ಮಾಡಿನಾ ಮಾದ್ರೇತಮಾರಣವ |
ಅಳುಕದಿದಿರಾಗೆನುತ ಬಾಣಾ
ವಳಿಯ ತವಿನೆ ನಿರಂತರಾನ್ತುದ
ಜಲನಿಧಿಗೆ ವಡಬಾಗ್ನಿಯಾದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು || ೨೧

ಆತನಸ್ತುವ ಮುಖಿಯೆನುತ ರಥ
ನೂತ ಹಯವನು ತಣಿದು ಬಾಣ
ವಾತದಲ ತಲ್ಪಾನುಜನ ಹೂಳಿದನು ಹರಹಿನಲ |
ಈತನನು ಕೆಡಹಿದನು ನಾಲ್ಕುಮು
ಹೀತಾಧಿಪನವನ ಹರಿಬಕೆ
ಭೂತಕೀತನ ಕೆಣಕ ಕಂಡನು ವರ ಸುರವ್ಯಜವ ||

¹ ಜಾ (ಕ), ಶೀ (ಬಿ), ಸೀ (ತ). ² ನಲನ್ನಹೀ (ಕ), ನಗಿದು ಗಹನವೇ (ಗ.ಃ.ತ.ದ).

ಅರಿ ಹೊಕ್ಕುದು ತಲ್ಪುತ್ತಿಪಬರಿ
ವಾರ ಮಾದ್ರದ ನಾಯಕರು ಜು
ಜಾಳಿ ರ ಮನ್ಮಹಿಯ ಮಂಡಳಿಕ ಸಾಮಂತನೆಂದೋಹ |
ಭಾರಿಬಿಲ ಸಾಲ್ಪನ ಭಿಟಾವಳಿ
ರುಭಿಕೆಯಲ ನೋಕಿದುದು ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸಿತಲ್ಲ ಧರ್ಮನಂದನನೋಡನೆ ಬಲುನಮರ ||

೨೭

ಕೇಳಿದನು ಕುರುರಾಯ ಮಾದ್ರನ್ನ
ಪಾಲನವನಾನವನು ಕರಸಿದ
ನಾಳು ಕುದುರೆಯ ರಥ ಮದೋತ್ತಣ ಗಜಫುಟಾವಳಿಯ |
ಮೇಳವದ¹ ಮೋಡಿ¹ಯಲ ರಥ ದು
ವ್ಯಾಳಿಸಿತು ಖಡ ಪಾಂಡುತನುಜರ^{೨ ಅ} ಉತ್ತಿ^೨
ಸಾಲ ಹೊಯ್ಯ ಹೊಯ್ಯನುತ ಹೊಕ್ಕುನು ಲಳಿಯ ಲಗ್ಗಿ ಯಲ ||

ರಾಯನೋಡನೆ ಸಮನ್ತ್ರಬಲವಡು
ಪಾಯಲೈಕಿತು ಪಾರ್ಫ್ ನಾತ್ಯಕಿ
ವಾಯುನುತರಾಚೆಯಲಿಮೇಳ್ಯಿಸಿತ್ತು ನೃಪನೇನೆ |
ಸಾಯಿಕದ ಸೂರಿಗಳ ಸೆಬಳಿದ^{೩ ಅ} ಉತ್ತಿ^{೩ ಅ}
ಪಾಯಿದಳ ರಥ ವಾಸಿ ಗಜಫುಟಿ
ಲಾಯಶುದ್ಧ ದ ತೇಸಿ ಹೊಕ್ಕುವು ವಾಘನರಿನದಲ್ಲಿ ||

೨೯

ಧಟ್ಟನೋಡಕೊಯ್ಯ ವಸಿಪತಿ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳ ಕೆಣಕಿದನು ನೆಕುಲನ
ನಟ್ಟಿದನು ಸಹದೇವನದಹಾಯ್ಯಿರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿದ |
ಬಿಟ್ಟ ಧೃಪ್ತದ್ಯುಮ್ಮನನು ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಜೋಡಿನ
ಲೋಟ್ಟಿದನು ಕೂರಂಬುಗಳನುಬ್ಬಿನಲ ಕುರುರಾಯ ||

೨೧

ಮುರಳಿ ಪಂಚದ್ವಾಪದೇಯರ
ಪರಿಧಿವಿಸಿದನು ಧರ್ಮಪತ್ರನ
ತೆರಲಿಡಿದ ಸಹದೇವ ನೆಕುಲರ ಮತ್ತೆ ಸೋಲಿಸಿದ |

¹ ರೂಡಿ (ಕ), ವೇಢಿ (ತ). ² ನಿಲರೆನುತ (ಫ.ಡ.ಪ). ³ ಗಳು ನುತ ರಾಯರಾವುತರೈಕಿ ಹೊಕ್ಕುದು ತುಳಿದು ಪರಬಿಲವ (ಕ).

ವರ ಯುಥಾಮನ್ಯತ್ವ ಮೌಜರ
ಹೊರಳಿಸಿದನವನಿಯಲ ಭೀಮಾ
ದ್ಯುರಿಗೆ ಭೀತಿಯ ಬೀಣಿದನು ದೇಸಣದೆ ಕುರುರಾಯ || ೨೬

ಕೆದಣತದೆ ನಮ್ಮ ವರ ದಳ ದೊರೆ
ಯದಟ್ಟು ಸುಕ್ಕಿತು ರಾಯನೋಬ್ಜನೆ
ಕಡನದಲ ಕ್ಷುದೇಹೀಣಿ^१ ಭಂಗಿ^२ ದನು ಮಹಾರಥರ |
ಹೊದಣು ತಳಿತುದು ಲಗೆ ವಟೆ ವೋ
ನದಲ ಮಗುಳ್ಳುವ ಪಾರ್ಥಿ ದಿವಾ
ಸ್ತುದಲ ಕ್ಷುವಾಡಂದು ನುಡಿದನು ವೀರನಾರಾಯಣ || ೨೭

ಮೂಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದೆಚಿಂತ್ಯ ಗದುಗನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಟ ವಚಪ್ಪಣಿದೀನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಯ ಮಾರವಾಯಸಯೋಗಿಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಾಪ್ಪ
ಕಣಾರ್ಚಿಭಾರತಕಥಾಮಂಜರಿಯೋಳ
ಶಲ್ಯಪರ್ವಂ ನಮಾಪ್ತಂ.

^१ ಖಂಡಿ (ಕ).

ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ

ಗದಾಪದ್ರೀ

ವೋದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಶಿಲ್ಪನವನಾನದಲ ಕೌರವ
 ಪುಲ್ಲ¹ ದಳಪತಯಾಗಿ ರಣದಲ¹
 ನಿಲ್ಲದಜಿದ² ನಿ²ತ್ತ² ಸಂಜಯ ಬಂದನಾಹವಕೆ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಪ್ತಾವನಿಪ ಸಿರಿ
 ಲೋಲನಹಿತಜ್ಞಾನನು ಸೇನಾ
 ಜಾಲವನು ಸಂತ್ಯುಸಿ ದೊರೆ ಸುಯ್ಯಾನವೆಂದೆನುತ ।
 ಅಭಿಶಿಂಧನೆ³ ಬೆರಸಿದನು ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲಕನ ಥಟ್ಟನಲ ತಸ್ತ್ರ
 ಜ್ಞಾಲೀಗಳ ಕದಣಿದನು ಹೊದಣಿನ ಹಂಡ ಹರೆಗಡಿದ ॥

೮

ಎಲವೋ ಕವಚದ್ಯೂತಕೇಳೀ
 ಕಲುಪಿತಾಂತಃಕರಣ ನಿಸ್ಮಿ^೧
 ಬಲಕೆ ಪತಿ ನಿಧನೋ ಕೃಪಾಚಾರಿಯನೋ ಗುರುಸುತನೋ ।
 ಬಳ ಸುತಮ್ರನೋ ತಕ್ಷನಿಯೋ ನಿ
^೨ನ್ಯೂಲಿದವೋ^೩ದವಚ್ಚಿದರೋ ರಾಜಾ
 ಬಳಯೋಳಾರಳಿಗರೆನುತ ತೆಗೆದೆಳ್ಳಿನಾ ಪಾಠ್ರ ॥

೯

¹ ದಳದಲ ಕಾದಿ ಪುರಳಿದು (ಕ). ² ಉ (ಕ). ³ ಉಡಿ (ಕ).

⁴ ಮ್ಯೂಲಿಕರೋ (ತ).

ಅರನ ಕೇರ್ಣಿ ಮೂಲಾ ನಾವಿರ
ಕರಫಚೆಗೆಳಿಪ್ಪತ್ತಿ ನಾವಿರ
ತುರಗದಳ ರಥವೆರಡುನಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಕಾಲಾಳು |
ಅರನುಗೆಳು ಮೂನೊಱು ನಿಂದುದು
ತುರುಬಲದ ಪಿಸ್ತಾ ರ ಕೌರವ
ಧರಣಿಪತಿಯೇಕಾದಶಾಕ್ಕೋಹಿಣಿಯ ತೇಪವಿದು ||

೩

ಕರಫಚೆಗೆಳಿನೊಱು ಮೂವ
ತೇರಡು ನಾವಿರ ಪಾಯದಳ ನಾ
ವಿರದ ನೊಱು ವರೂಢ ವಂಗಡದವನಿಪರು ಸಹಿತ |
ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ಪಾರಸೀಕರ
ತುರಗಪ್ಪಿನಾವಿರ ಸಹಿತ ಚೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದನು ತಕುನಿ ಧಟ್ಟಿನ ಬಲದ ಬಾಹೆಯಲ ||

೪

ನೊಱು ರಥವಿನ್ನೂ ಟು ಗಜದ್ವೈ
ನೊಱು ಹಯವೈನಾಸಿರದ ಮೂ
ನೊಱು ನುಭೇಳರು ಸಹಿತ ಮೋಹರದೆರಡು ಬಾಹೆಯಲ |
ತೋಱುದರು ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪರ್ವ
ನೊಱು ಗಜ ಗುರುತನುಜ ಸಹಿತೀ
ಮೂಲಾದಳಕೊತ್ತಾಗಿ ನಿಂದನು ಕೌರವರಾಯ ||*

೫

ಕವಿದುದಿದು ದುವ್ವಾಳಿಸುತ ರಥ
ನಿವಹ ಬಿಟ್ಟಿ ಪು ಕುದುರೆ ಸೂರಿಯ
ಲವಗಡಿಸಿ ತೊಳಿದಪು ಕೇರಾನೆಗೆಳು ನಿಂದಣಿ |
ನಿಂದಿದೆರಳಲ ಸೇದುವಂಬಿನ
ತಪಕಿಗರು ತಣುಬಿದರು ಬಲುಬಿ
ಖಿಪರು ಮೋನೆಮುಂತಾಗಿ ಮೋಹಿತು ಏಕ್ಕು ನಬಳಿಗರು ||

೬

ರಣಪರಣೆ ಏದಿಗೆಳು ಏಗೆ ನಂ
ದಣಿಸಿತೋ ಕುರುನೇನೆ ವಾದ್ಯದ
ರಣಿತವದ್ವಿಯನೊದೆದುದದುಭುತ ಬೋಷ್ಟಿಗೆಳ ಲಳಿಯ |

* (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯುಲ್ಲ ಈ ಪದ್ಯದ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಿರಾಧರಗಳು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಕುಣದವಸ್ತುನನುರುರಧದ ಮುಂ
ಕಣಿಯಲಾರೋಹಕರು ರಥ ಹಯ
ಕೆಣಿಗಿದವು ಹಯದೊಡನೆ ಕಂದದ ಖರದ ಹೊಯ್ಯಿನಲು॥ ೨

ಸುತ್ತುವಲಗಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಗಳ
ತೆತ್ತಿಸಿದ^१ರೀಚಿನಲ ಸಬಳಗ
ರೆತ್ತಿದರು ರಾವುತರು ಕೇಲಿಸಿದರು ರಥಧ್ವಜವ |
ಮುತ್ತಿದವು ಗಜನೇನೆ ಪಾಥನ
ತೆತ್ತಿಗರ ಬರಹೇಳು ವೇಧೆಯ
ತಿತ್ತು ಮಗುಷುವರಾರೆನುತ್ತ ಇಮುಸುಕಿತ್ತು ಕುರುನೇನೇ^२॥ ೩

ಅರನ ಕೇಳ್ಯ ಬಳಿಕ ಪಾಥನ
ಕೆರಳಿಡಿದರೋ ಕಾಲರುದ್ದನ
ಸರಸವಾಡಿದರೋ ಪ್ರಚೆಂಡಪ್ರಳಯಭ್ಯರವನ |
ಪರಿಭವಿಸಿದರೋ ಲಯಕೃತಾಂತನ
ಕರೆದರೋ ಮೂದಲಿಸಿ ನಾವಿ
ನ್ನಾಜಿಯವಸ್ತುನನೆಸುಗೆಯಭಿವಣನೆಯ ನಿಷಯವ॥ ೪

ಎಡದಲೌಕಿಕ ಭಂಗರನಾ ವಂ
ಗಡದ ರಾವ್ತರ ಸಮ್ಮಾಖದೊಳವ
ಗಡಿಸಿದಾನೆಯ ಧಟ್ಟಿನಾ ತೇರುಗಳ ಸಮರಧರ |
ಕಡಿದನೊಂದೀ ಸರೆಳಿನಲ ಚಿನ
ಕಡಿಗಳಿಂದು ರುಧಿರಾಂಬಾರಾಶಿಯೂ
ಧಡಗಿಸಿದ ಚತುರಂಗಬಿಲವನದೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ॥ ೫೦

ಆಳದಪಿನ್ನೂಜಾನೆ ಸರೆಳ
ಜ್ಞಿಂಸಿದವು ಮುಳನೊಬ್ಬಾ ಪ್ರೈನರೆಹಿ
ಮಲಗಿದವು ನೂಬಾನೆ ಕೆಡೆದವು ತಾಬುಧಟ್ಟಿನಲ |
ಬಳಿಕ ನೂಬ್ಬಾ ನಿರಂತರಾಸ್ತಾ
ವಳಿ ಏಫೂತಿಗೆ ನೂಬ್ಬಾ ಲೆಕ್ಕಿವ
ಕಳ್ಳಿದಂನ್ನೂಜಾನೆ ಪಾಥನ ಕೋಲ ತೋಹಿನಲ॥ ೫೧

¹ ಏಸಿ (ಬ.ತ.) ² ತಲ್ಲಿಂಸಿತರಿನೇನೆ (ಫ.ತ.ಪ).

ರಥ ಮುಣಿದುಷ್ಯೇನೂಣು ತತ್ವಾ
ರಥಿಗಳಿಂದು ನೂಣು ಮಿಕ್ಕುದು
ರಥವನಿಂದೊಡಿದು ಸಮಾರಥರೆಂಟುನೂಣುದು |
ಪೃಥಿವೀಗೊಱಗಿದುವೆಂಟು ನಾವಿರ
ಪೃಥುಳ ಹಯ ನುಗಾ ಯು ಗಣನೆಯ
ರಥ ಪದಾತಿಯೋಳಿತ್ತಲೇನೆ ಸೆವಣಿದನು ಪರಬಲವ್ ||

೧೨

ಒದೆದು ರಥವನು ನೂತರಿಳಿದೋ
ದಿದರು ಚಾಪವನಿಳುಹಿ ಸಮಾರಥ
ರೆಯೆಯ ನೀವಿತು ದೂರದಲ ಕರಿಕಂಧರವನಿಂದು |
ಕೆದಣಿತಾರೋಕಕರು ವಿಕ್ರಮ
ವಿದಿತ ವಿಪುಳ ಪದಸ್ಥಭೂಪರು
ಹುದುಗಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಸರಳ^१ಹಾತಿಯಲ್ ||

೧೩

ಬಿರುದ ಬಿಸುಟರು ಧ್ವಜದ ಕಂಬವ
ಹಣಿಯ ಹೊಯ್ದಿರು ಕಾಲ ತೊಡರನು
^२ಧರೆಗೆ ಬಿಸುಟರು ಹಡಪ ಬಾಹಿಯ^३ ಚಮಾರಧಾರಿಗರ |
^४ದೊರೆಗಳುಳಿದರು ಬೆದಣಿ ರಥದಲ
ಕರಿಗಳಲ ವಾರುವದಿನಿಂಗು
ಪ್ರರಿಸಿದರು ಹರಹಿನಲ ಹಾಯ್ದಿರು ಹೊತ್ತ ದುಗಡದಲ^५ ||

೧೪

ಬೆದಣಿ ಗಜ ಮುಂಡಾನನದಲೋ
ಡಿದ್ವ ಚವ್ರೀವುಗದವೋಲು ಬಲು
ಗುದುರೆ^६ಹಾಯ್ದಿವೆ ಕಂದದಲ^७ ಬಲುನೋಗನ್ನನಸಬಡಿದು^८
ಕುದುರೆಯೀಳಿದಪ್ಪ ಬಿರಿರಥವನೋ
ಡಿದ ಪದಾತಿಯ ಬಿಸುಟ ಕೈದುವ
ಹೊದೆದುದಿಳೆ ಕಳನಗಲದಲ ಕಂಡೆನು ಮಹಾದ್ವಿತವ ||

೧೫

ಮರ್ಣಿವಾಘೀಯ ಕೊಂಡು ರಾವ್ಯ ರು
ತರುಗಿದರು ಹಮ್ಮುಗೆಯ ನೇಣ್ಣಿ ಲ
ಹರಿದು ಹಕ್ಕಿರಿಕೆಗಳ ಬಿಸುಟರು ಹಾಯ್ದಿ ಬಂಡೆಯವ |

^१ ಸರಿವಳಿಗೆ (ಗ.ಷ.ದ). ^२ ಧರೆಯೋಳಿತ್ತರು ಡಪಾಚಾಹಿಯ (ಗ.ಷ.ತ.).

^३ ಸುರಗಿಯವು ಸೆಕ್ಕಿದರು ರಥದಲಾ ಕರಿಗಳಲ ವಾರುವದಿನಿಂಗು | ಪ್ರರಿಸಿದರು
ಹರಹಿನಲ ಹಾಯ್ದಿರು ಹೊತ್ತ ಮುಸುಕಿನಲ || (ಗ.ಷ.ಟ.ದ.ತ.). ^४ ಬಿಷ್ಮೀಡ
ಡಪು ಕಂದದ (ಗ.ಷ.ದ). ^५ ನೀಡಾಡ (ಇ).

ದಿರುದ ಸಂಭಾಳಿಸುವ ಭಟ್ಟರ
ನಿಟುದರಾರೋಹಕರು ಕರಿಗಳ
ತಿರುಹ ಗುಳ ಜೆಂಚಿಗಳ ಕೊಯ್ದೀಡಾಡಿದರು ನೇಲಕೆ॥ ೧೯

ರಾಯ ಕೇಳ್ಯ ಬಲದ ಬಾಕೆಯ
ನಾಯುಕರು ಜಾಸ್ತಿದರು ವಾಮದ
ಒಜೀಯ ಸುಭಷರು^१ ಸಿದಿದು ತರಹಿಸಿದರು ದೂರದಲು।
ರಾಯ ಕಂಡೆನು ಬಳಿಕ ಬಲದ ಪ
ಲಾಯನದ ಪರಿಪಿಡಿಯನನುವಿನ
ಬೈಯಿಕವರಂಜಿದರೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ನೃಪರ॥ ೨೦

ಎಲೆ ಮಹಿಪತಿಗಳಿರ ಪ್ರಣ್ಯ
ನ್ಯಳ ಕುರುಕ್ಕೇತ್ತುವ ಮಹಾನ
ತ್ಯುಲದೊಳಗೆ ಜನನವು ನಿಮಗೆ ಏರಕ್ಕತ್ತಿಯೋತ್ತ ಮರು।
ಅಳುಕದಂತ್ಯುಸಿದದೆ ಸುರನಂ
ಕುಲದ ಹೇರುಹ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸೀ
ವಿಲಿವಿರ್ಯು ರೌರವದೊಳಾವುದು ಲಾಗು ನಿಮಗೆಂದ॥ ೨೧

ಏರಪಾತೆಯರೆಂದು ತಾಯ್ ಳ
ನಾರು ಕೊಂಡಾಡುವರು ಸತಿಯರು
ಏರಪತ್ತಿಯರೆಂದು ಸುಡಿವರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಾಯರಿ।
ಏರಸಿರಿ ನಿಮಗೆಂದು ವಂದಿಗ
ಳೋರೆ^२ ಕಟಕಯಲ್ಲಿನ್ನು^३ ರೇ ಕೈ
ವಾರಿನುವ ಕವಿನಿಕರೆ ನಾಚದೆ^४ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದೆ॥ ೨೨

ಸೆರೆನರದ ದಭೇಗಳ ಮಿದುಳಿನ
ಚರುವಿನೆಲುವಿನ ಸಮಿಥಿಗಳ ಬಿಲು
ದಿರುರವದ^५ ಚತುರಂಗರಭಸದ ನಾಮವೇದಿಗಳು^६।
ಅರುಣಜಲದಾಜ್ಯದ^७ ಸ್ತುವಾದಿಯು^८
ಶಿರಕಪಾಲದ ಷ್ವರಿಪಶುಬಂ
ಧುರದ ಸಂಗರಯಜ್ಞ ದೀಕ್ಷೆಯ ಪುಣೆದಿರಕಟೆಂದ ॥ ೨೩

^१ ನಾಯಕರು ಕೆಲ (ತ). ^२ ಶೈರೋಯರೆ (ಕ). ^३ ನಿಮ್ಮ ನಡೆವಳಿಯ
ನೆದ (ಗ.ತ). ^४ ಪೂರ್ಣಾರಬಾದಣ ಮಂತ್ರಸೂಕ್ತಗಳ (ಖ), ಚತುರಂಗರಭ
ಸದ ವಾದ್ಯರಚನಗಳ (ಷ.ತ). ^५ ಸುಪಾತ್ರಯ (ಕ).

ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷಸ್ತೀಯ ಮೇಳವ
ವಲ್ಲಿ ನುರನಾರಿಯರ ರತ್ನ ನಿಮು
ಗಿಲ್ಲಿ ಭೌಮವಿಭಿನ್ನರನ ಪೀಯೂಕರನವಲ್ಲಿ ।
ಇಲ್ಲಿಯಧ್ರುವಪಿಭವವಮರತೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕಿಲ್ಲಿ ವಾವಿಲ್ಲಿ ಶಿವಮಯ
ವಲ್ಲಿ ನೀವಿಂದೇನ ನೆನೆ!ದಿರಿ^१ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ ॥

೨೮

ಅವ ಭವದಲ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವ
ದಾವ ಭವದಲ ಪುತ್ರಮಿತ್ರರ
ದಾವ ಜನ್ಮಂಗಳ ಸಮಾಗಮ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿಯರು ।
ಈ ವಿಡಂಬನ^२ದ್ಯುಹಿಕವ^३ ನಂ
ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಪರಲೋಕಹಿತವನು
ನೀವು ನೆನೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟುದಕೆ ದೇಹಗಾದೆ ನಾನೆಂದ ॥

೨೯

ನೃಪನ ಮೂದಲೆ ನಿಜಕುಲಕ್ರಮ
ಕಪಯಶೋಭಯ ಪಾರಲೌಕಿಕ
ದುಹಹತ ಪ್ರತಿಭಟರ ನಗೆ ನೌಭಟಪರಿತ್ಯಾಗ ।
ಕೃಪಣತೆಯ ದುಷ್ಟೀತಿ^४ ಭುಜಬಲ
ದಪ^५ದಶಾವಿಭಾರವ^६ವೀ ಭೂ
ಮಿಪರ ಮರಳಿಚತೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ॥

೩೦

ಕರೆದರೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರುಣಿ ಧಿ
ಕ್ಕಿರಿಸಿದರು ತಮ್ಮಾಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ಬಿರುದ ಹಿಡಿದರು ಬಯ್ದಿರಪವಾನಾನುತಾಪದಲ ।
ತರುಗಹೇಳೋ ರಾಪುತರೆ ರಥಿ
ಕರ ಗಜಾರೊಹಕರನೆಂದ
ಬ್ಬಿರಿಸಿ ಚೌರಿಯ ಬೀಸಿ ಮರಳತು ಭೂಪತಿವಾತ ॥

೩೧

ವಾರುವಂಗಳ ಬಿಗುಹನೇಯಿಃ
ವಾರುಣಂಗಳ ಗುಳವ ಜೋಡಿಸಿ
ತೇರುಗಳ ಕೀಲಬ್ಬ ಕೂಬಿರಯುಗವ ನಾರ್ಯಾದು !

^१ ವಿರೋ (ಕ.ಃ ದ). ^२ ದೇಹಪಿದ (ಕ), ವಿಹಿತವನು (ತ). ^३ ಸಿದ್ಯಿ

(ಬ). ^४ ನರಣಧುಭೀರುಧವೀ (ಉ). ^५ ಷಾಫಾದ (ಪ.ತ.ಪ).

ವೀರಪಟ್ಟವೇ ರಚನಿ ಕಂತಣ
ದಾರವನು ಕಟ್ಟಿದರು ನಂಗರ
ವೀರಸಿರಿಯು ಐವಾಹನಮಯಿದೆ ನೌಮುಸಸ್ಯಾದು ॥

೩೫

ದೂರಿಸಿದ ಬಿಳಿದುಗುಳನುಷ್ಟನು
ಲೀಪರಂಗಳ ಹೊಸಿ ವೆದುರಾ
ಉಪದಲೆ ಬೋರ್ಡೈಸಿ ಸಾರಥಿ ಗಜ ಹಯಾವಳಯ ।
ಭೂಪತಿಯ ರಣಯಜ್ಞ ಮುಖಕೆ ನಿ
ಜಾಪಫನಪೂಣಾರ್ಹಾತಿಯು^१ ಲೀ^२
ಶ್ರೀಪತಿಯ ನಾಯುಷ್ಟಿನುತ್ತಿರಾಯು^३ ನೃಪತುಕ ॥

೩೬

ಅಸೀಯಬಹುದ್ದೇ ಭಾವಮೈಸುದನ
ಮೆಂಬೆ ಭುಜಾಟೋಪವನು ಹಂದಣ
ಕೊಱತೆಯನು ಕರೆ ಮಗನೆ ಬೋಪ್ಪುಕುಲಕ್ರಮಾಗತವ
ಮಂಜುಯಾದಿರು ಮುಂಗಿಲೀತನಕೆ ತಾ
ನಿಯಿವೆ ನಾ ಮುನ್ನೆಂದು ತಮ್ಮೊಳ್ಳು
ಜಯದರೊಡಪುಟ್ಟಿದರು ಬಾಂದವ ಮಿತ್ರ ಭಂತಿಪರು ॥

೩೭

ನೂಕತೊಂದೇ ವಾಫೆಯಲಿ ಹಯ
ನಾಕು ನಾವಿರ ರಥದ ಜೋಡಿಯು
ಜೋಡಿಕೆ ಕೆವಿದು ಮೂಸು ನಾವಿರ ರಾಜಷ್ಟ್ರರಣ ।
ತೊಂಕುವಂಬಿನ ಜೋಡಿಕೆಗ್ಗೆ^४ ನೋ
ಭೌತಿದವು ನಾವಿರ ಮದೇಭಾ
ನೀಕ ಬೋಬ್ಬೆಯ ಲಳಯಿತಿಕ್ತು ಲಕ್ಷ ಪಾಯದಳ ॥

೩೮

ಸುರಿದುದಂಬಿನ ಸೋನೆ ರಥಿಕರ
ಕರಿಫಂಟೆಯ ಥಟ್ಟಿಂದ ಕಕ್ಕಡೆ
ಪರತು ತ್ವಲ ಮುನುಂಡಿ ಸೆಲ್ಲಿಹ್ಯಾನಬಳ ಶತ್ತಗಳು ।
ಅರಬಲಾಬ್ದಿಯನೀಸಿದವು ತ
ತ್ವರಗ ರಥವನು ಬೀಸಿದವು ಮಂದ
ಕರಿಗಲ್ಕುಡಿಪಾಯಕೊಡಗಿತು ರಾಯಿಶಾಪುತರು ॥

೩೯

¹ ಚಾಪವ (ಕ), ತನವನು (ಬ), ಪಣವನು (ಪ), ² ಲೇ (ಫ.ತ), ರಾ
(ಫ.ದ), ³ ಗೆಡ್ (ಕ.ಫ.ತ.ಪ). ⁴ ದುಜೋಡ (ತ).

ನೇಟೆ ಪರಿಚ್ಯೇ ದಿನಿದ ಬಲ ಮು
ಕ್ಕುಣಿಕಿತ್ತೋ ನಿಜಸೈನ್ಯನಾಗರ
ಬಾಲತುದೆತ್ತೇ ಬಲುಗೃಗಳಿದೆಗಳ ಕೆಟ್ಟ ಕರಗಿಕಲಾ ।
ಮಾಣಿದು ಬರಿತಿದೆ ಸ್ವಂಜಯರು ಕೈ
ಮಾಣಿದರೇ ಪಾಂಚಾಲಭೇಷರೆ
ದೊಡ್ಡಲದುದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಯನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲ ॥ ೪೦

ಅರನ ಕೇಳು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಹೇ
ಲುರವಣಿಸಿತ್ತೇ ಸೇನೆ ಭೀಮನ
ಧಿರುದ ತಡೆದವು ನಾವಿರಾಸೆಗಳೊಂದು ಬಾಹೆಯಲ ।
ಅರರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸೆನ್ತ್ರ ಕೆವಿದುದು
ತುರುಗ ನಾವಿರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಿಗ ನಾತ್ಯಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನಾ ದೌರ್ಣ ॥ ೪೧

ರಾಯದಳದಲೆ ಚಾತುರಂಗದ
ಬೀಯ ಬೆದಣಿಸಿತದಷ್ಟರನು ಬಲು
ನಾಯಕರಿಗಿರಿರೊಡ್ಡಿದರು ಕೈಪ ಭೋಜ ಗುರುಸುತರು ।
ಅಯಿತ್ತೀ ರಣಚನೆನುತ್ತ ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಹೊಕ್ಕನು ಬಳಿಕಲಾಕ
ಣಾರ್ಥಯತಾಸ್ತನು ಕಂಡನಜ್ರನನಾ ಮಹಾದ್ವಿತವ ॥ ೪೨

ಮೇಲುಲೋಕವ ಬಯಸಿ ಕುರುಬಲ
ಚೇತ್ತೇ ಬಿದ್ದುದು ^१ಜೀಯ ಜಡಿದು ^२ ನೃ
ಪಾಲನೇರಾಂಗದಲ ಹೊಕ್ಕನು ಹೊದಣನೊಡೆಬಡಿದು ।
ಮೇಲುದಾಯದಲವನಿಬನೆ ಸಂ
ಭಾಲನುವೆನೆನೆ ನಗುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಕೆಪ್ಪುರಿಸಿದನು ^३ನರನುದ್ದಿಂಡವಾಚಿಗಳು ॥ ೪೩

ಅರನ ಕೇಶ್ವ ನಿಮಿಷದಲ ನೃಪ
ವರನ ರಥದಿಂ ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಥನ
ತಿರುವಿನಬ್ಬಿರ ಕೇಳಲಾದುದು ಕಳನ ಚೌಕದಲ ।

^१ ಧಾರ್ಮರೇನುತ ಕ. ^२ ನರನಾಷಕತುರಂಗಮವ (ಬ.ತ.).

ಅರರೆ ದೋರೆಯೋ ಕೊಳ್ಳಬನ ಕೈ
ಮಾಡುತ್ತಿದಿರಿ ಕುರುಧರಣಾಪನ ಹಗೆ
ಹಣಿಯಲೆಂದುರವಣಾಸಿ ^१ಕ್ಷಿಂದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುನೇನೇ ^२ || ೫೭

ದೋಹಿದಪ್ತ ಭರಿಕೈಗಳನು ರಥ
ವಾಹತತಿಗಾನೆಗಳು ^३ವಂಶ
ದೋಹಿ ಸಿಲುಕಿದನೆನುತ ತಡೆದರು ರಥಿಕರೆಡಬಲನ |
ಗಾಹಿಸಿತು ದೂಹತ್ತಿ ಲೌಡೆಯ
ರಾಹುತರು ಕಟ್ಟಿ ವಿಯಲಿ ಕವಿ
ದೋಹಿದಿಸದ್ವೋಂಕಿತು ಪದಾತಿ ಧನಂಜಯನ ರಥವ || ೫೮

ಎನನೆಂಬೆನು ಬೀಯ ಕುರುಬಲ
ದಾನೆಗಳ ವಿಕ್ರಮವನತಿರಥ
ರೇನ ನಿಲುವರು ಕೆಲಬಿಲನ ಜತುರಂಗದುಪಹತಿಗೆ |
ಭಾನುಮಂಡಲವಕಟ ತೀವೀರಾಂ
ಭೋಸಿಧಿಯಲಕ್ಕೂಡಿತೆಂಬಪೋ
ರಾ ನಿರಂತರ ದೇದ ^४ಧ್ವಣಿಷ್ಟೇ ಧೂಳಿಪಟವಾಯು || ೫೯

ಮುಂಕೆಡಿರು ಹಿಡಿದಾನೆಗಳನೆಡ
ವಂಕಕೈಕಿದ ರಥಚಯವ ಬಲ
ವಂಕಕೊತ್ತಿದ ರಾವುತರನುಬ್ಜ್ಜದ್ದ ಪಯದಳವ !
^५ಶಂಕೋಯನು ನಾ ಕಾಣಿಬಲನಡ
ವಂಕವನು ತಣಿದೊಟಿದನು ಮಾ
ಉಂಕ ನಿಲುವುದೆ ಪಾಢ್ಯ ಮುನಿದಜೆ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ || ೬೦

ಉಡಿಯೆ ಹೋಣಿಯೆ ಜೋಡು ಜೋಡರ
ಕೊಡಿಹಿ ಹಾಯ್ದುವು ದಂತಿಘಾಚೆ ಮಿರ
ಕಡಿವಡಿಯೆ ಕುದುರೆಗಳು ಹಾಯ್ದುವು ಹಾಯ್ದು ರಾವುತ್ತರ್ ||
ಮುಡಿಯೆ ನಾರಧಿ ಮಗಿ ದಪು ರಥ
ನಡೆದು ಕಾದಿ ಮಹಾರಥಿರು ಚೆಡಿ
ಗಡೆದುದಾಲದ ಪದಾತಿಪತನವೈನಣಿಯೆ ನಾನೆಂದ || ೬೧

^१ ಹೊಯ್ದುದು ರಿಫ್ಫಿಟವಾರ್ತ (ಕ). ^२ ಕಣ (ಕ). ^३ ರ (ಬಿ.ತ).

^४ ಘ (ಕ). ^५ ಕಣ (ಘ.ತ)... ^६ ನಂಖ್ಯೆ (ಬಿ), ಶಂಖೆ (ಘ.ದ). ^७ ನವರೆಡ
(ಘ), ನದರೆಡ (ತ). ^८ ಗಣನಯ (ಬಿ).

ಕರಿಂಫಿಗಳ್ವಿನೊಣು ರಥ ನಾ
ವಿರದ ಮೂನೊಟೀರಡು ಸಾವಿರ
ತುಪ್ಪಿಗಿದೆ ವೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಹಿಗಿದ ಪಾಯಿದೆ ।
ತೆರೇ ತಂತಕಪುರಿಗೆ ಪ್ರನರಹಿ
ತುರಗೆ ಸಾವಿರ ನೊಣು ರಥ ಮುದ
ಕರಿಗಳನ್ನೂ ಸೀಂಟು ಸಾವಿರಗಳತ ಪಾಯಿದೆ ॥

೪೬

ಮತೆ ಮೇಲೀಲೋಡಗೀದ ನೊಣು
ವತ್ತು ಗೆಜ ರಥಯ ನಾಧ ನೊಣು
ಪತ್ತು ಸುನೊಣುತ್ತೆಚಯ ಸಾವಿರದ ನಾನೊಣು ।
ಪತ್ತು ಮುರಿಳಿತ್ತು ಗೆಜ ಮೂ
ವತ್ತು ಶರಪನ್ನೂ ಸು ಹನುವಟು
ವತ್ತು ನಾನೊಣಿಂದ ಮೇಲಾಯ್ತುಽಿದ ಪಾಯಿದೆ ॥

೪೭

ದಿರುದುಪಾಡಿನ ಭಾಷೆಗಳ ನಿ
ಮ್ಮುರದ ನುಡಿಗಳ ರಾಜ್ಯಾವರ್ಗ್ಯಾದ
ಮರಣದಲ್ಲಿಯನೇ ಕಾಣಿಸಿಟು ನೆನಾಹೆವಾಗ್ರದಲ ।
ಹರಿವ ರಕುತದ ತಲಿತ ಬಂಡದ
ಶಿರದ ಹರಹಿನ ಕುಣಿವ ಮುಂಡದ
ಕರಿ ತುರಗ ಪಯುದಳದ ಹೆಣಿಮಯಾಯ್ತು ರಣಭೂಮಿ ॥ ೪೮

ಮುಸುದುದೆಡಬಲವಂಕ ಪಾಥನ
ತಣುಭಿದನು ನಿನ್ನಾತ ಸೈರಿಸಿ
ಹಣುದಳವ ಕಾಡಿದನು ^१ಕಲಮಾಡಿದನು ಕಾಲಾಳ ^२
ಒಣಿಲದಪು ಬಹುವಿಧದ ವಾಣ್ಯದ
ಬಿಣುದಿನಗಳಿಂಬೆ ದು ಮಾರಿಯ
ಸೆಳಗೆ ಹುಡಿದನು ಕೌರವೇತ್ತರನಿಟುವನ ಕೆಣಕ ॥

೪೯

ಕೊಲುವಡನುಚಿತಪಿಂದು ಭೀಮಗೆ
ಕರೆದ ಏಂನಿಲು ನಿವ್ವ ತನು ನೀ
ಕೈಲಿದ ಪರಿಯಂದೆನು ವಿಭಾಡಿನು ರಚನು ಭಾಷೆಗಳ ।

^१ ಗು (ತ), ^२ ಸಂತ (ಖ.ತ), ^३ ಗಳ (ಖ.ಗ), ^४ ಕೈವಾಡಿನು ಕಾತರಿಸ (ತ).

ಅಳುಕದೆವು ನಿನಗೆಂದು ರಾಯವೇ
ಬಳಿಯ ಜೋಡರ ರಾವುತರ ರಧಿ
ಗಳ ಪದಾತಿಷ್ಠಿತ್ವದನು ಸರೈಸಾಗಳ ।

೫೭

ಜನಪ ಕೇಳುತ್ತಿ ಸಿನ್ನ ಮಗನ
ಜುಂನನನೆಚ್ಚುನು ಖಲುಗುಣಾಸ್ತ್ರವ
ಚಿನಕಡಿದು ಮಗುಳಿಟ್ಟು ಪಾಥ-ನೊಳೀಇ ತೊಳುಸಿದ ।
ಮನದ ಮದ ವೀರಿಯತ್ವ ಕರೀಟಿಯ
ಮೊನೆಗಣೆಯ ಮನ್ನಿನದೆ ದುರೋಹ
ಧನನು ದುವ್ಯಾಲಿಸಿದನವೀಪಣಿಯ ಮೋಹರಕೆ ॥

೫೮

ಅಂಸುಮೋಹರ ಸಿಲುಕದುದು ಹೋರೆ
ಬೆರನಿ ಹೊಯ್ಯಿನು ಬೇಹ ನುಭೇಟರು
ಮರಳಿಯೆನೆ ಮುಂಬಿದರು ಪಂಡದ್ವಿಪದೀಸುತ್ತರು ।
ಧರಣಿಪಣಿಯ ಚಿಫ್ತಾತಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ
ಶಿರವನೆನುತ್ತಬ್ಜ್ಜೆದ್ದು ಪಾಂಚಾ
ಲರು ಪ್ರಬುದ್ಧಕ ಸ್ವಂಜಯರು ರಂಜಿತು ಛಳಣಯಲ ॥

೫೯

ಇತ್ತು ಪಡಿಬಲವಾಗಿ ನಾವಿರ
ಮತ್ತುಗಜಘಟೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ತೆತ್ತಿಗರು ತೂಳಿದರು ಪಾಂಚಾಲಪ್ರಬುದ್ಧಕರ ।
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಾಯದಳ ಹೊಗ
ರತ್ತಿದೆಲಗಿನ ಹೊಳಿನಂಂಳಿ
ಮುತ್ತಿತವೀಪಣಿಯ ಮೋಹರದೆರಡು ದಾಕೆಯಲ ॥

೬೦

ನೂಡು ರಥದಲ ಬಲುಗುದುರೆ ನಾ
ನೂಡುಲ ಕುರುರಾಯ ಸೂರಿಯ
ಶೀಲಿದನು ಧರ್ಮಜನ ದಳ ನುಗ್ಗಾಯ್ಯು ವಿಮುಷದಲ ।
ವೀರಿಯದವು ಗೆಜಘಟೆಗಳಾವೆದೆ
ತೊಯು ದೊರೆಗಳನೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಸು
ದೇಸ್ಯಿ^१ಸಿದರರಿಭಟರು ನೃಪತಿಗೆ ಜೋಡರಂಬಾಗಳು ॥

೬೧

^१ ದರು: ಸ್ವಾಂತಿಕಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದರು ಕಣಿಷ್ಠಪಂಖುಗಳ (ಕ).

ಏನು ಹೇಳುವನೆವನಿಷತ್ತಿ ಯಮು
ನೂನುವಿನ १ನುಕ್ಕಾತ್ಮವನು^१ ನಿ
ನಾನುಗಳನಗ್ಗೆ ಶಯ ರಾಪ್ತರ ರಥಪದಾತಿಗಳ |
ಭಾನುಬಿಂಬವೆ^२ ತಗೆವೆ^३ ತಮದ ವಿ
ತಾನದಂತಿರೆ^४ ವಿರಸವಾಯು^५ ತ
ರಾನುಗತಶರಜಾಲ ಜನದ ವಿಡಾಯ್ಯ ತನವೆಂದೆ^६ ||

೪೮

ಆಳ ಕೊಂದನು ನೂಟ ಪುನರಹಿ
ಸೀಳಿದನು ಮೂನೂಟನುಕ್ಕಿನ
ಬೋಳಿಯಂಬಿಗೆ ಬೀಜಿದನು ನಾಲ್ಕುದು ಸಾವಿರವೆ |
ಮೇಲೇಮೂನಾವಿರದ್^७ ಸ್ವಾವಿದಿಯ
ಸೀಳಿಸಿದನ್ನೂ ಟು ಕುದುರೆಗೆ
ಕಾಲನೂರಲ್ಲಿ ಲಾಯು ನೀಡಿತು ನೃಪತ್ತಿ ಕೇಳಿಂದ ||

೪೯

ಚೆಲ್ಲಿದವೈ ರಥ ಗಾಲ ಮುಣಿದವೈ
ಗೋಲ್ಲಿಗೆದೆದವೈ ಕೂಡೆ ಕಂಬುಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸು ಕೊಟ್ಟಿದಚ್ಚಿನ ಕಡಿದ ಕೇಲುಗಳ |
ಬಿಲ್ಲಿಯಾಪೈ ರಥವಾಜಿ ವಾಜೀಗೆ
ತೆಲ್ಲಾಟಿಯಲೇ ರಥಿಕ ಸೂತರು^८
ಬಿಳ್ಳಿದರು ಕುರುಳಂಗೆ ಹಾಯ್ಯಿರು ನುರರ ಸೂಕೆಯಾರ ||

೫೦

೯ಉಳಿಗದಿಯೈ^९ ನಾನೆಟು ಕುದುರೆಗ
ಉಳಿದವರನೆನ ಶರಹಿತಿಗೆ ಮು
ಮುಕ್ಕಿತವಾದುದು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿಗದ ಪಾಯದಳ |
ಕಳಚಿ ಕಡೆದವೈ ನೂಟು ರಥ ವೇ
ಗೆ ತಿಂಡಿತನವರಿರಾ ಯಾರಲ್ಲ ಹೆ
ಕ್ಕುಳಿನೆ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕೌರವರಾಯ ಖಾತಯಲ ||

೫೧

ಚೋಡಿಸಿದ ಸಾವಿರ ಗಂಟಂಗಳ
ನೀಡಿಸಿದರಂಕುಶದಿ ನೆತಿಯ
ತೋಡಿಬಿಟ್ಟರು ನೃಪನ ಚುತದಲ ಹೊರೆಯ ಸಮ್ಮುಖಕೆ |

^१ ನಾಮಧ್ಯವನು (ಕ), ಕೈ ಚೆಳಕವನು (ತ). ^२ ತಗುಕ್ಕು (ಕ.ಪು).

^३ ಕರಿದ ಕೌರವಸೇನೆಯನು ಶರಜಾಲದಲ ಹರಗಿದನವನೀತ (ಕ). ^४ ಸ್ವಿ (ಕ).

^५ ಗ (ಕ). ^६ ಯಕ್ಕಾಡೆ (ಹ.ದ). ^७ ರಸಕ್ಕೆ (ಕ.ಹ.ದ). ^८ ಅಳಿದಗಜ (ಕ).

ಜೋಡಿಸಿದ ಭರಿಕಯ್ಯ ಪರಿಫುದ
ಲಾಡಿಗಳ ಪಟ್ಟೆಯ¹ ದಲೊಬ್ಬು ಬ್ರಿ
ಗೂಡಿ² ತೂಳಿದವಾನೆಗಳು ಯಮಸುತನ ಪಡಿಮುಖಕೆ॥

ಇಂ

ಎಲೆಲೆ ಭೂಪತಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಗಜ
ಬಿಲದ ಭಾರಣೆ ಬಲುಹೆನುತ ಬಲ
ಕಳಪಳಿನೆ ಕೇಲಿದನಲ್ಲಿ ಕಲಭೀಮನಾಚೆಯಲು।
ಪ್ರೇಳಯದಿವಸದ ³ಶಿಖಯ⁴ ಡಾವರ
ದೊಳಗೆ ಶ್ರವಷ್ಟಾಡಿದನೆನಲು ಮಿಗೆ
ಮೊಳಗಿ ಮಂಡಿಯನಿಕ್ಕ ಮಲೀತನು ನಿಂಹನಾದದಲ್ಲಿ*

ಇಂ

ಚೆಲ್ಲಿದವು ಗಜಯ್ಯಾಥವಪ್ರತಿ
ಮುಲ್ಲ ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಘಾತಿಯ
ಘ್ರಾಣಿಗೆ ಕಂರಣೆಸಿದವು ಉಂಟಣೆಸುವಾನೆಗಳು।
ಸೈಲ್ಲಿಹದ ಮಳಿಗಟ್ಟೆದು ⁵ಭೀಮನ
ಘ್ರಾಣಿದರಾರೋಹಕರು ಬಲು⁶
ಬಿಲ್ಲ ಜಂತ್ರದ ನಾಳಯಂಬಿನ ಸರಳ ಸಾರದಲು॥

ಇಂ

ಜನಪ ಕೇರ್ಕೆ ಜಡಿವ ತುಂತು
ವೆನಿಗಳನು ಬಿಱ್ಯಾಗಾಳಿ ಚೊಗೆವವೋ
ಲನಿತು ಸೈಲ್ಲಿಹ ತರವಳಿಯ ಗದೆಯಿಂದ ⁷ಘ್ರಾಣಿದ⁸।
ಜನಸುವಳಿಯಲ ಪರ್ಯಾತದ ಶಿಲೆ
ನೆನೆಪುದೇ ಗಜಸೈನೆ ಕದಲೀ
ವನವಲೀ ಕಲಭೀಮದಿಗ್ಗ ಜ ಗಾಢ ವದಹತಿಗೆ॥

ಇಂ

ಅವನಿಪನ ಹಂಡಿಕ್ಕು ಗಜಯ್ಯಾ
ಥವ ಏಭಾಡಿಸಿ ಹಂಡ ಕೆದಸುಿದ
ನವಗಡಿಸಿದನು ಹಾಣಲೂದಿದನೊದೆದು ಚೊಬ್ಬಿಯಿದ್ದಾ.

¹ ವನೊಬ್ಬು ಲಿಗೂಡಿ (ಪ್ರ.ತ.ಪ), ದ ಬೊಬ್ಬು ಲಿಮಾಡಿ (ಇ.ದ). ² ನಿಡಿಲ
(ತ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಪ್ರ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ³ ಜೋಡಿನ ರುಲ್ಲರಿಗಳಲ ತುರುಗಿ
ದರು ಜೋಡರ (ಬ.ಪ.ತ.ಪ), ರುಂಡಿಯ ರುಲ್ಲರಿಯ ತುರುಗಿದ್ದು ಗಗನಕೆ
ಬಲು (ಇ.ದ). ⁴ ಖಂಡಿಸಿದ (ಬ.ಪ.ತ).

ತಿವಿದನೆಣಿನಲೂಟು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ
ಸವಡಿಯಾನೆಯನೆತಿ ದನು ಬಲ
ಬವರಿಯೆಡುವರಿಯೆಲ ತಕ್ಕಗಾರೇತ್ವಯ್ಯಾನಾ ಭ್ರಮ್ಮಾ || ೪೨

ಒಟ್ಟಲ ತಿವಿದನು ಕರಿಯ ಬರಿಯೆಲು
ಮುಣ್ಣಿಯುಲೋದೆದನು ಸದೆದು ದಾಡೆಯ
ತಿಣುಹ ಕಿತ್ತುನ್ನ ಬಿಂದ್ರುದನು ^१ಬಿದುವಿನಲ ಬಲುಗೆಯೆಯ |
ಜಟೆದನಾರೋಹಕರ ತಲೆಗಳ
ತಟ್ಟಿದು ಬಿಸುಷನು ಗಜಫುಚೆಯ ಥ
ಚ್ಹೋಣಿದವು ^२ದೇಹಿನಹತ ನವರುಧಿರಾಂಬುಪೂರದಲ || ೪೩

ಗುಳವನುಗಿಂದಾರೋಹಕರೇ ಮೂಂ
ದಲೆಯ ನೆರೆದೆಹಿದಮೆಟ್ಟುದನು ಮುಂ
ದೆಳಿಸಿದೊಡ್ಡನ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ಯಾನು ಹೊಯ್ಯಾನುರವಣಿ |
ಕಳಬಿದನು ದಾಡೆಗಳ ಭರಿಕೈ
ಗಳನು ತುಂಡಿ ^३ವಾಲಧಿಯ ಬರೆ
ನೆಳೆದು ಕೊಡಹಿದನಾನೆಗಳ ನಾನಾವಿಧಾನದಲ || ೪೪

ಕೋಡ ಕಿತ್ತನು ನೊಣು ಗಜವ ವಿ
ಧಾಡಿಸಿದನಿನ್ನೂ ಉನಡಹಾ
ಯ್ಯೋಽದಿದವು ನೊಣಾನ ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಗಾಳಿಯಲ |
ಜೋಽದಿಗಢೆದವು ನೊಣು ಮಗ್ಗುಲ
ನೀಡಿದವು ನಾನೊಣು ಪುನರಹಿ
ಕೇಡುಗಂಡವು ನೊಣು ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಫಾಯದಲ ||* ೪೫

ಧರಣಪತಿ ಕೇಳಾ ಭೀಮನೇನನ
ಧರಧುರದ ದೆಬ್ಬಾ ಲದಲ ನ
ಮೃಂತ್ಯ ನಿಂದನು ಕಾದಿದನು ನೊಣಾನೆಯೆಲ ಮುಲೆತ್ತ |
ನರಳ ಸಾರದಲನಿಲಜನ ರಥ
ತುರಗವನು ನಾರಧಿಯನಾತನೆ
ಧರವನವ ನಿಲಸಿದನು ನಿಮಿಷಾಧ್ಯದಲ ಕುರುರಾಯ || ೪೬

¹ ಬುದ್ಧಿ (ಬು), ನಡುವಿ (ತ). ² ತ (ಕ.ಬ.ಖ.ದ). ³ ದನು ಮಾಪುಪ (ತ).
⁴ ಚಾಲಪತ್ರವ (ಬು), ಪಾಮಹಸ್ತಾತಿ (ಪ.ತ), ಉಲುಗೆಳರ (ಉ.ಳರ),
ತೋರಹಕತ್ತರ (ಪ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಬು) ಪ್ರಾಳಿತುಳ್ಳಿತ್ತ.

ಒಡೆದು ರಥವನು ಧರೆಗೆ ಧಾಮ್ಯ
ಕ್ಷುದನು ಕೌರವರಾಯ ಮೈದೋ
ಬಿದೆಯಲಾ ಕಲಿಯಾಗು ಪಾಲಿಸದಿರು ಪಲಾಯನವ |
ರದನಿಗಳ ರೌದ್ರಾಹವಕೆ ಕೋ
ವಿದವಲೇ ಕೆಳಿಸುತ ಕರಿಗಳ
ಕೆದಣಿದನು ಕಲಿಜ್ಞೇದರುಬಿನ ನರಿಯ ಸೈರಿಸುತ್ತ | ೪೫

ಏನ ಹೇಳುವೆನವಿಷನ ಮಾದ
ದಾನೆ ಮೂಲಿವಪು ಭೀಮಸೇನನೊ
ಮೈನತೇಯನೊ ಕರಿಗಳೋ ಕಾರೋರಗನ ದಳವೇ |
ಮಾನಸಿಧಿ ಮೂಲಿವಡೆದನೈ ಮೈ
ರಾನುಬಂಧದ ದೇಗುದಿಯ ದು
ಮೂಕಾನ ದಳವೇಯಿದುದು ೧ಹೇಯಿತು ಭೀತ ಭೂಪತಿಗೆ | ೪೬

ನೂಟು ಗಜವಕ್ತಾ ದಲವನಿಪ
ನೇಯಿದನು ವಾರುವನೆಡದಲ
ಜಾಲಿದನು ಸೂಲಿಯಲ ದುಪ್ಪಾಳಿಸಿ ತುರಂಗಮವ |
ಅಯು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ರಥಮೈ
ನೂಟುಗಜಘಟೆ ನೂಟುಮೂವ
ತ್ವಾಯಿ ಸಾವಿರ ಪಾಯಾದಳದಲ ಬಂದನಾ ತಕು | ೪೭

ತಕುನಿ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನಕಟ ನೀರೇಕಾಂಗದಲ್ಲಿಹೋ
ರಿಕೆಗೇ^१ ಬಂದ್ರೈ ಗರುವ ಗುರುಸುತ ಭೋಜ ಗೌತಮರು |
ನಕಲಬಲ ನಂಗಾಯೈ^२ ನಮನ
ಜೈ ಕರು ನಿನ್ನಯ ಮೂಲಬಲವಿದೆ
ವಿಕಳನಾಗದಿರೆಂದು ಸಂತ್ಪುಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯ | ೪೮

ದಳಪತಿ^३ಯು^४ ಪವಡಿಸಿದನರನನ
ಸುಳಿವು ಸಿಲುಕ್ತ^५ತು ಭಯಿದ ಬರೆಯಲ^६
ಮೊಳಗುತದೆ ನಿಸ್ನಾಳ ನುಮೂನದಲ ರಿಪ್ಪಬಲದ |

^१ ಹಾರಿತು ವಾಸಿ ಭೂಪತಿಯ (ಇ.ದ). ^२ ಹೋಲಕೆಗೆ (ಖ), ವಾರುವಕೆ (ಖ), ಬಾಳಕೆಗೆ (ಇ.ದ.ಪ), ವಾರಕಕೆ (ತ). ^३ ಯೆ (ಖ). ^४ ತರಾತಿಬಲದಲ (ಖ), ತುಧಯಬಲದಲ (ತ), ತುಮೈರಿಬಲದಲ (ಪ).

ಉಳದರೋ ಗುರುಸೂನು ಕೃಪರೇ
ನೆಲಿದರೋ ಪಾಳಿಯದೊಳಗೆ ರಥ
ವಿಲಿದರೋ ತಾನೇನೇನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿತು ಕುರುಸೇನಿ॥

೬೫

ಕೂಡೆ ಹಣಿಕಂಚಾದ ಸುಭಟರು
ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನೊಂದು ನಸಿದವ
ರೋಡಿದವರೋಗಾಗ್ಯಾಯ್ತ ಕುರುರಾಯನ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ
ನೋಡಲಹಂದಾಹವದೊಳಗೆ ಕೈ
ಮಾಡಿ*¹ಸಿದು¹ ವಸ್ಥಾಂಗನೆಗೆ ಬೇಲಿ
ಮಾ*ದುಪುದು ಮತವೆಂದು ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಕುರುಸೇನಿ॥

೬೬

ಬಿಡದಲಾ ಕುರುಸೈನ್ಯ ಹಕ್ಕು ಲು
ಗಿಡಿಯ ಭಟರೋಗಾಗ್ಯಾಯ ಲಾ ದೊರೆ
ಮಾಡಿದನೋ ಬಳಿದನೋ ಮಿಗೆ ಪೂರಾಯಫಾಯದಲ |
ಪತೆಯ ಜಂಜಡ ನಿಲಲಿ ಕೌರವ
ರೋಡೆಯನಾವೆಡ ನೋಡು ನೋಡೆಂ
ದೊಡನೋಡನೆ ಪವವಾನನುತನಣಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯು॥

೬೭

ಅರಸ ಕೇಳ್ಣಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನೆಡನುತಜುರ್ ನ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಧರಣಿಪತಿ ನಹದೇವ ನಕುಲರು ಕೂಡೆ ಕಳನೋಳಗೆ |
ಶರುಗಿದರು ಬಳಿಕತ್ತಲೇ ವೋ
ಹರವ ಧೃಪ್ತಧೃಮ್ಮ ಸೃಂಜಯ
ರೋಸಿದರು ನಶ್ಯೇಷ ಕೌರವನ್ನ ಪಚತುಬಾಲವಾ॥

೬೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಲಿನ್ನು ಮೇಲಣ
ಧುರದ ವೃತ್ತಾ ಂತವನು ಕುರುಪತಿ
ಯಿರವನಣಿಯೆನು ಕಂಡುಬಹನೇ ನೇಮುವೇ ತನಗೆ |
ಗುರುಸುತನು ಕೃಪ ಭೋಜ ²ತಕುಸಿಗ
ಧರನೆನನು ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸಿದರದ
ನಣಿದು ಬಹನೆನೆ ಕಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಜಯನ್ನಾ ||

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

¹ ದಡೆ (ಕ.ಬಿ). *—* ದವರಮರಾಂಗನೆಯರೋಡಗೂ (ಉ.ದ). ² ಗಾಂಧಿ ಮರ (ಫ.ತ).

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಸಕಲಬಲ ನುಗಾಯ್ತ್ವ¹ ಸಮನ್‌
ತ್ವೇಕರು ವಾದಿದರು ಹಾಥ್ ಶರದಲ
ಶಕ್ತಿಸಿಯನು ಸಂಗಾ೜ುವದಲ ಸೀಳಿದನು ಸಹದೇವ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಸಂಜಯ ಬಂದು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನನಱಿಸಿದನು ಸಂಗರರಂಗಭೂಪಿಯಲು।
ಮೇಲುನುಯಿಧಾನದ ತುರಂಗಮು
ಜಾಲ ಸಹಿತಗೆಲದಲ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನಾವೆಡೆಯೆನುತ ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಣ ನಿಧನು ನೃಪನ॥

೮

ವಂದಿಗಳ ನಿನ್ನಾಳಬಡಿಕರ
ಮಂದಿ ಹಡೆಹಿಗ ಚಾಹಿ ಸೂತರ
ಸಂದಣ್ಣಗಳೌಪಧಿಕ ಹಂಗಜಸಂವಿಧಾಯಕರು² |
ನಿಂದು³ದದು⁴ ಸಂಖ್ಯಾತವಿನಿಬಿರ
ನಂದು ಸಂಜಯ ಕರೆದು ಕೇಳಿದ
ನಿಂದುಕುಲಸಂಭವನ ಕಂಡಿರ ಕೂರವೇತ್ತಿರನೆ ||

೯

ಕೂಡೆ ಸಂಜಯನಱ್ಣಿದನು⁴ನಡೆ
ಜೋಡಿನವೈ⁴ ನಾನೂಣು ಕುದುರೆಯು
ಕೂಡಿ ಕೌರವನ್ಯಾಪನ ಕಾಣದೆ ಕಳಿನ ಚೌಕದಲ |
ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಚತುರ್ಭುಲ
ಗೂಡಿ ಕಣಿದನು ಹಯಬಲವ ಹುಡಿ
ಮಾಡಿದನು ನಾನೆಣ ಕೊಂದನು ಸರಳ ನಾರದಲ॥

೧೦

¹ ಸಂತ (ಬಿ), ತಂತ (ಷ.ದ). ² ಯರಥನಿಕರ ಗಜಕಯಸಂವಿಧಾನದಲ (ಬಿ), ಗಳಾಗಜಹಯಾವಳಿ ಸಂವಿಧಾಯಕರ (ಷ.ದ). ³ ದಿದ (ಷ್ಟ). ⁴ ಬಿಡಿ ಜೋಡಿನೆ (ಷ.ತ), ಪಯಪಾಡಿನಲ (ಷ.ದ).

ಹಿಡಿದು ಸಂಜಯನನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಕೆಡಹಿದನು ಬಲುರಾವುತರನವ
ಗಡವ ಕೇಳಿದು ದ್ಯೋಣನುತ ಕೃತವರ್ಮುಂ ಗೌತಮರು |
ಪಡಫೆಲವೈ ಸಂಜಯನ ಬಿಡು
ಬಿಡು ಮಾಡೀಯ ಮಹಾತರಕೆ ತಲೆ
ಗೊಡುವಡಿದಿರಾಗೆನುತ ತಟುಬಿದರಿವರು ನಾತ್ಯಕಿಯ ||

೪

ದ್ಯೋಣನುತ ಕುರುಪತಿಯ १ಸಮರಕೆ
ಹೊಣಿಗೆನಲೇ ಬಲ್ಲೆವಿದಱಲು²
ಭಾಣವಿದ್ಯೇಯ ಬೀಣು ಬಿಡಿಸುವರಿವರು ಸಂಜಯನ |
ಕಾಣಲಹುದಂತರಲ ನಿಮಗೀ
ಕೇಣದಲ ಘಲವಿಲ್ಲ ಕೃಪ ತ
ನಾಷ್ಟಿ ನೀ ಮರುಳಿಂದು ನಾತ್ಯಕಿ ನುರಿದನಂಬಿಗಳ ||

೫

ಕೋಡಕಯ್ಯಲಿ ತಿರುಗಿ ಕೃಪ ಕೈ
ಮಾಡಿದನು ಕೃತವರ್ಮುಂಸೆಸುಗೆಯ
३ತೋಡುಬೀಡಿನ^३ ಭರವ ಬಲ್ಲವನಾರೂ ಸಮರದಲ |
ನೋಡಲೀತನ ಗರುಡಿಯಲ ಶ್ರವ
ಮಾಡಿದವರೇ ಮೂಣು ಜಗವ ವಿ
ಭಾಡಿಸುವ^४ರೆನೇ^५ ಹೊಗಳ್ಯಾನಾವನು ದ್ಯೋಣಸಂದನನ ||

೬

ಎಚ್ಚೆನ್ಯೆತ್ತಾ ಮನಾ ಕೃಪ
ನೆಚ್ಚೆನಾ ಕೃತವರ್ಮುಂಕನು ಕವಿ
ದೆಚ್ಚೆನೀ ಶರಜಾಲ ಜಡಿದವು ಕಡಿಯ ಗಡಣದಲ |
ಬೆಚ್ಚೆದನೆ ಬೆದಱಿದನೆ ಕೈ ಕೈಂ
ದೆಚ್ಚೆ ನಾತ್ಯಕಿ ರಿಪುತರಾಳಿಯ
ಕೊಚ್ಚೆದನು ಕೊಡಹಿದನು ಏಗೆ ಭಂಗಿಸಿ ವಿಭಾಡಿಸಿದ ||

೭

ಎಲೆಲೆ ನಾತ್ಯಕಿಗಾಹವದ ६ಧುರ
ಬಲುಹೆನಲು ಸ್ಯಂಜಯರು ಸೋಮಕ
ಬಲ ಶಿಖಂಡಿ ದ್ಯುಪದನಂದನ ಪಾಂಡವಾತ್ತಜರು |

¹ ಕದನಕೆ (ಬ.ಪ.ತ). ² ಗರು ಕೃತವರ್ಮುಂಕರು ನೆರೆ (ಬ.ಗ.ಬ). ³ ಹೊಡಿಕುವೇ (ಕ). ⁴ ರೈ (ಕ). ⁵ ಭ (ಕ).

ಜಳಪತಾಕೆಯ ವಿವಿಧವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳದ ಕ್ಯೇರುಗಳ ಹೊಳಹಿನ
ತಳಪ ರುಳಷಿನೇಜೋಡಿಸಿತು ನಾತ್ಯಕಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ॥

೮

ಹಣಿಯದಿಲ್ಲಿಯ ಬವರ ರಾಯನ
ನಡನದೇಹುದು ಕುರುಪತಿಯ ಮುಂ
ದಿಯಿದು ಮೆಟೆವುದು ಕೀತ್ತಿ ಸಿಂಘ್ಯಲವಿಲ್ಲ ತರರಚನೆ।
ಅಣಿವೆವೀ ನಾತ್ಯಕಿಯ ಸಮರದ
ಮುಣುಕವನು ಬಳಕೆನುತ ಕೌರವ
ನಣಿಕೆಯಲಿ ತರುಗಿದರು ಕೃಪ ಕೃತವಮ್ರ ಗುರುನುತರು॥

೯

ತರಳಿದರು ಗುರುನಂದನಾದಿಗ
ಉರಿನ್ನಪಾಲನ ಕಾಣಿವಾತನ
ನಡನಬೇಕುದು ಶಕುನಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಸುತಮ್ರಕರು।
ದೊರೆಗಳಿದು ಪರಿತಿಷ್ಟ್ಯ ರುಪಿಸಂ
ಹರಣವೇ ಕರ್ತವ್ಯವಿದು ದು
ಸ್ತರಣಶ್ರಮಾಫಲವೆಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ॥

೧೦

ಮನಗಿದುದು ಪರಿವಾರ ಕೌರವ
ವಸುಮತೀತ್ಯರನಡಿಕೆಯಲಿ ದಳ
ಪಸರಿಸಿತು ಬಿಡದಣಿ ಕಂಡರು ಕಳನ ಮೂಲೆಯಲಿ।
ಮಿನುಪ ನಿಂಥದ ಸೀಗುರಿಯ ರುಳ
ಹಿನುವಡಾಯ್ದಿ ಸಿತಾತಪತ್ರ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಶಕುನಿಯ ಬಹಳ ಹೋಕರವ॥ (೧೧)

ಅದೆ ಸುಯೋಧನನೊಡ್ಡಿ ನಸುದೂ
ರದಲಿ ಕವಿಕವಿಯೆನುತ ಧಾಳಿ
ಉದ್ದುದು ಚತುರ್ಭುಲ ಭೀಮಪಾಂಚರ ರಥದ ಹೊಣಿಯಲಿ
ಹೊದಣು ಹೆಚಿತು ಭಟರು ಭಾಜಗ
ಮರದಲಿ ಗರುವರ ಗಾಥ ಶಾಯಂದ
ಮಾದಕೆ ಮಾಡಮುರಿಯಾಯ್ತು ಸಿಲುಕಿತು ಮಾನ ಹೋನದಲಿ॥ ೧೨

^१ ರೂಪಿ (ಫ.ತ). ^२ ಗೌತಮರು (ಫ.ತ). ^३ ವೇಂತಿಸಿತು (ಬ),

ವೇಷಪುಪ (ಕ), ಶೇಷದಾಪ (ಇ.ದ). ^४ ದುತ್ತರಣಶ್ರಮ (ಕ), ದುಷ್ಟತದನಮು (ಫ). ^೫ ಬಲವರಸ (ಬ), ಬಂಡವರು (ತ).

ಹೆಗೆಲ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಕೈತರ
ಮೆಗುಪಲಮ್ಮೆ ದು ವಾಹೆಯಲಿ ಕೈ
ಬಿಗಿಡುದಂಕಣಿದೊಡಕಿನಲಿ ವರನಾದವಂಶ್ವಗಳು |
ಬಗೆಯ ಮಾಡಿ ಮನಳಿಸಿತು ^१ ವೀರಕೇ
ಬೆಗೆಡು ಹುದುವನೆಯಾಯ್ತು ^२ ಕೈ ^३ ನೆಂ
ಬುಗೆಗೆ ಮರಳಿದರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ರಾಯರಾಷ್ಟರು ||

೮೫

ಬಂದುದಾ ಹೋಹರ ಸಫಾಡದಿ
ನಿಂದುದೀ ಬಲ ಸೂರಿಯಲಿ ಹಯ
ವೃಂದ ಬಿಷ್ಟುವು ತೂಳಿದವು ಹೇರಾನೆ ನರಿಸದಲ |
ನೊಂದುದಾಚಯ ಭಟರು ಘಾಯಿದೂ
ಳೊಂದಿತೀಕೆಯು ವೀರರುಭಯಾದ
ಮಂದಿ ಬಿದ್ದುದು ಚೂಣಿಯದ್ದುದು ರುಧಿರಜಲಧಿಯಲ ||

೮೬

ಜಾಸ್ತಿದನೆ ಶುರುವತಿಯಕಣ ಮೈ
ದೊಂಡಿನೇ ನಮಗೂರುಗಳ ಕೊಡ ^{ಇಂಹಕ್ಕೆ}
ಲಾಉದೇ ಕಾಳಿಗವ ಕೊಟ್ಟನು ಮತ್ತೆ ಕೈಂಡನಲ್ಲಾ ^{ತ್ವಿಷಿಂಹ}
ತೋಣಿನನೆ ಖಂಡೆಯದ ಸಿರಿ ಮೈ
ದೊಂಡಹೇಳೋ ಕರೆಯೆನುತ ತಲೆ
ದೊಂಡರು ಭೀವಾಜುಂನರು ಸೌಬಿಲನ ಥಟ್ಟನಲ ||

(೮೭)

ಫಡಫಡೆಲವೇ ಪಾರ್ಥ ಕುರುವತಿ
ಯಡಗುವನೆ ನಿನ್ನಡಗ ತಸ್ತಿದುಣ
ಬಡಿನನೇ ವೇತಾಳರಿಗ ಹೈತಾಳಿಕನೆ ನೀನು |
ಗಡಬಡಿಸಿ ಪರರುನ್ನತಿಯ ಕೆಡೆ
ನುಡಿದು ಫಲವೇನೆನುತ ಪಾರ್ಥನ
ತಡೆದನಂದು ನುತಮ್ಮನ ನಮನಪ್ಪ ಕರ ದಳ ಸಹಿತ ||

೮೭

ಮುತ್ತ ದವ್ವೆ ರಥವೇಳನೂಡಣ
ವತ್ತು ಹಯಷ್ಟನೂಡಾ ನಾವಿರ
ಮತ್ತುಗಜವಿಪ್ಪತ್ತು ನಾವಿರ ಪಾಯಿದಳ ಸಹಿತ |

^१ ದರಕೆಯ (ಕ), ಛತ್ರಕ (ಬ).^२ ಮನ (ಗ.ಹ.ಧ), ಮೈ (ಹ.ಷ.ಣ).

ತೆತ್ತಿ ಸಿದೆವಂಬುರವಣಿನಿ ದೂ
ಹತ್ತಿ ಹೊಳೆದಪ್ಪೆ¹ ಸಮರದಲ ವಾಬ
ಕೆತ್ತುದೇನೆ¹ ಕೈದುಗಳ ಪುಯ² ವೇಡ್‌ನಿತಜ್ಞರ್ ನನ್‌॥

೧೭

ಶೆಕುನಿ ಸಹದೇವನನುಳೂಕನು
ನಕುಲನನು ಕುರುರಾಯನನುಜರು
ಜೀಕಿತ ಜಾಪನ ಕೆಣಿಕಿದರು ಪವಮಾನನಂದನನೆ
ಅಕಣ ಘಲಾಗುಣ ಎನುತ ಸಮನ
ಪ ಕರು ಕವಿದರು ನೂಣು ಗಜವಲ
ನೆಕಲದಳಕೂತ್ತಾಗಿ ನಿಂದನು ಕೌರವರಂತಾಯ್‌॥

೧೯

ಏಷಿದರು ಸಮನಪ್ಪತ್ತ ಕರು ಕೈ
ದೊಳಿಯಿದರು ಘಲಾಗುಣನ ಜೋಡಿನೋ
ಶೇಣು ತಳಿತುಮ ನೊಂದವಡಿಗಡಿಗಾತನತ್ಯಚಯ್‌|
ನೂಣು ಶರದಲ ಬಳಿಯಿತ್ತಿಬು ನಾ
ನೂಣರಲು ಬಳಿಶರಕೆ ಬಳಿಶರ
ವಾಣು³ ಸಾವಿರದಿಂದ ತಯಿದನು ಪಾಥ್ರನೆರಿಬಲವ್‌॥ (?)

೨೦

ಕಡಿವಡೆದವೇಳ್ಳೂ ಣು ರಥ ಮುಣಿ
ವಡೆದವ್ಯೇನೂಣಿತ್ಯಚಯ್ ಮುಂ
ಗಡೆದವಂದ್ಯೇನೂಣು ಗಜವಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾಫಿರದ |
ಕಡುಗಲಿಗಳುದುರಿತು ತ್ರಿಗರ್ಭರ
ಪಡೆ ಕುರುತ್ತೇತ್ತದಲ ಪಾಥ್ರನ
ಬಿಡದೆ ಬಳಿಲಿಸಿಯನಿಬರಳಿದುದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ್‌॥

೨೧

ದೊರೆಗಳಪರಲ ಸತ್ಯ⁴ಕ್ರಿಮರ್ ನು
ಪರ ನಃತಮರ್ ನು ದ್ರೋಣನಮರದೊ
ಳಿರಡನೆಯು⁵ ದಿವನೆದಲ ರಚಿಸಿದರಗ್ಗಿ ನಾಕ್ಷಕವ್‌|

¹ ಮುಖಿಕೆ ದೇಸೇಗಳ ಕೆತ್ತುವೆನೆ (ಪ.ತ). ² ರುಚಿ (ತ), ಮುಚಿ (ಫ), ಚೆಂಡಿ (ಪ). ³ ಶರವ ಮೂನಾಣು ವಿಶಿವ ಕವಿಣಿನು ನಾನೂಣು (ಕ), ವಿಶಿವ ಮುನಾನೂರರಲ ಬಳಿರಥದ ನಾನೂಣು (ಬಿ), ಬಳಿವಿಬು ನಾನೆಮಣುಸರಳಗೆ ಬಳಸರಳಾಪುತ್ತಾಣು (ಫು), ನೂಣು ಶರದಲ ಕಡಿಮು ನೂಣು ವಿಶಿವ ಮುಣು (ಬಿ.ದ). ⁴ ವ (ಬಿ.ಇ.ದ). ⁵ ಸಮರ (ಬಿ.ಇ.ದ).

ಧುರದ ಶಪಥದೀರ್ಘಸೂರನನ ಸಂ
ಗರಕೆ ಬೇಸಣಿಸಿದ ಪರಾಕ್ರಮ
ಪರಿಗಾತರು ಪವಡಿಸಿದರಂದು ಧನಂಜಯಾನ್ತರು ದಲ || ೨೮

ತಣಿದನಗೆ ದ ನಕ್ಯಕೆಮರ್ಫನ
ಧುರವ ಸಂತೃಪ್ತಿಸುವ ತ್ರಿಗರ್ತರ
ದೊರೆ ಸುಶಮರ್ಫನನವನ ಸಹಭವ ಗೋತ್ರ ಬಾಂಧವರ |
ಒರಸಿದನು ಕುರುರಾಯನಾವೆಡೆ
ಬರಲ ತನ್ನ ಪ್ರೀರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿನು
ಹಣಿವನಿನ್ನಾಹವೆಲಿಲಂಬವ ಮಾಡಬೇಡೆಂದ || ೨೯

ಇತ್ತೆ ಭೀಮನ ಕೂಡೆ ಸೂರಿಯ
ವತ್ತು ಗಜ ಸಹಿತರಿಧಿರೊಳ್ಳು
ದ್ವೃತ್ತನಿದಿರಾದನು ^१ಸುದರ್ಶನ ^२ಸಂಧನ್ಯಪನೊನು |
ಹೆತ್ತ ಲಷ್ಯೆ ವಿರೋಧಿತೇನೆಯ
ವ.ತ್ತೆ ಗಜಭಾಟೆಗೋಽಸುಗರವಿವು
ಮತ್ತೆ ದೊರಕವು ಕೂಂದಪೆಂದುಮ್ಮುಳಿಸಿದನು ಭೀಮ || ೩೦

ಸೌಕ್ಯದಾನೆಯ ಕೈಯ ಕದಳಿಯ
ನಿಕ್ಯಿ ಬಿಡಿಸುವನಾರು ಪವನಜ
ನೆಕ್ಕುತ್ತಲದಲ ದಂತಿಖಾಟೆಗಳ ವುಣಿದನುರವಣಿಸಿ |
^३ಇಕ್ಕು ^४ಡಿಯ ಬನುತ್ತಾಚ್ಚುಗಳ ನರ
ನುಕ್ಕುಗಳ ನಾಟಕದವ್ಯೋಲು ಕೈ
ಯಿಕ್ಕುದಾನೆಯ ಹಂಡು ವುಣಿದುದು ನಿಮಿಷವಾತ್ರದಲ || ೩೧

ಕೆಡಹಿ ದುರೋಧನನ ತಮ್ಮನ
ನಡಗುದಣಿ ಮಾಡಿದನುಳ್ಳಿಕೆನ
ಕಡಿದು ಬಿನುಣನು ನಕುಲ^५ನಿಪ್ಪತ್ತಿಗ್ರಿದ್ದು^६ ಬಾಣದಲ |
ತುಡುಕಿದನು ಸಹದೇವನಂಬಿನ
ಗಡಣದಲ ನೋಬಲನ ಸೇನೆಯ
ಕಡಲ ಹೊಗದನು ^७ಚೋದಿದನು ಶರಜಾಲ ರುಂಕ್ಯತಿಯು || (೩೨)

^१ ಇ (ಇ). ^२ ಸುಶಮರ್ಫ (ಬ.ಇ.ದ). ^३ ಉಕ್ಕು (ಕ.ಪ). ^४ ನೆಷ್ಟುಂಡಿ (ಬ.ಪ.ತ). ^५ ಹೋದಿದವುಶರಜಾಳವರಿಧಿಣನ (ಕ), ಹೋಹಿದನು ಜನಜಾಲಜಂತ್ರದಲ (ಬ), ನಿಮಿಷದಲ ನರನಾಥ ಕೇರೆಂದ (ಇ.ದ).

ಎಲವ್ವೇ ಕೆಪೆಡ್ಯೂತ ಬಂಧದೋ
ಉಳಿಲಿಸಿದಲಾ ಹಾಹಿ ಕೊರಪ
೧ ಕುಲದ ತಲೆ ಸೆಂಡಾಡಿದವ ನೀನೋ ಮುದಗ್ಗಾಣನೋ
ಸಿಲುಕಿದೆಯಲಾ ನಮ್ಮ ಬಾಣದ
ಬಲೆಗೆ ನಿನ್ನ ಸು ಕಾವನಾವೆ
ಸೆಲೆ ಕೊರಾರ ಏನುತ್ತ ನುಡಿದನು ವಗ್ಗುತ ಶಹದೇವ॥

(೨೫)

ವ್ಯಾಧರೆ ಸಹದೇವ ನಿನ್ನ ಕೆ
ದರ್ಭನಕೆ ಪಲವಿಲ್ಲ ನೀ ಇಕದ
ನಾಧ್ರಾಯೈ ದಿಇ ತೋಣಿಸಾಂದರೆ ದಾಶುಪರಮುವಾ
ಪಾರ್ಥಾಭೀಷುರ ಮಾಸೀಯೋಳದು ನಿ
ರವರ್ಕರನಿಷಿದಿಯಿದು ಜಾವ ನ
ಮಧ್ರಾನುವೆ ಘಡ ಹೋಗೆನುತ ತೆಗೆರೆಚ್ಚಿನಾ ತಕ್ಕು॥

(೨೬)

ಮಣಿಗಿರು ನಿನ್ನ ಭಯ ಪಕ್ಷವ
ತಣಿದು ತುಂಡವ ಸೀಳಿವೆನು ತಾ
ಮಾಸೀನೇ ಭವದೀಯ ರಚಿತ ಏಕಾರ ವಿಘ್ರಮುವ
ನೆಯೆ ಪತ್ತಿಗಳಿಂದ ಪತ್ತಿಯ
ಮಾಸೀನೆರು ನಿನಗಿಷ್ಟ ಕೇಣಿಗೆ
ತೆಱಹುಗೊಡು ನೀನೆಂದು ಮಾದ್ರಿತನುಷ ವುಗುಳಿಂಜ್ಞಿ॥

(೨೭)

ಎನಲು ಸಹದೇವಾತ್ಮವನು ಖಂ
ದಿಸಿ ತರೋಫುದಿನಹಿತವೀರನ
ಮುಸುಕಿದನು ಮನೆಗಳಿಗಳೇಡಿಯಿದಷ್ಟು ರಥಾಗ್ರದಲಿ
ಕುನುರಿದಾಯಿದ್ದಿಕೆ ರಥನ್^೩ ಬಾಣ
ಪ್ರಸರವನು ರಥತುರಗವನು ಭಯ
ರಸದೋಽದ್ದಿದ್ದಾನುದ್ದಿದನು ಸಹದೇವೈ ಸೌಬಿಲನೆ॥

(೨೮)

ತೇರು ಕುಡಿಹುಡಿಯಾಗೆ ಹೊಯ್ದಿನು
ವಾರುವೆನ್ನ ಹೇಳಿಲುಗಿದಡಾಯುಧ
ದೊರುಭಚೆಯಲ ಬಿಟ್ಟನಾ ಸಹದೇವನಭಿಮುಖೆ।

^೧ ಬಂಧದ (ಕ), ಕೇಳಿಯೋ (ಪ.ತ). ^೨ ಕಲಹಾಧ್ರ (ಷ.ದ). ^೩ ರರಥಿಕ (ಪ.). ^೪ ನುಸುರತೆಗೆಬುಮಾಡಿದನು (ಷ.ದ). ^೫ ದತ. ^೬ ರಾರಿಬಿದ್ದನು ಮಾರಿಯಲ (ಬ.ಪ.ಷ.ತ).

ಎರನಹೆಯೋ ತಕುನಿ ಜೂಚಿನ
ಚೋರವಿದ್ಯೇಯ ಬಿಟ್ಟೆಲಾ ೨೪^೧
ಜ್ಞಾನಕೆ ಮರು ಪೂರ್ತನುತ್ತ ಖಂಡಿಸಿದನಾ ಹಯವಾ॥

೬೦

ಬಳಿಕ ಕಾಲಾಳಾಗಿ ಖಡುಗೆವ
ರುಳಹಿನುತ್ತ ಬರೆ ತಕ್ತಿಯಲ ಕ್ಷೇ
ಚೆಳಕ ವಿಗೆ ಸಹದೇವನಿಷ್ಟನ್ನ ಸುಬಲನಂದನನ್ನ
ಖಳನದೆಯನೊದೆದಪರಭಾಗಕೆ
ನಿಲುಕಿತದ್ದು ಗಾಂಥಾರಬಲ ಕಳ
ಪಳಿನೆ ಸುಳಿದನು ತಕುನಿ ಸುರತರುಣಾಯರ ತೋಳನಲ್ ||

೬೧

ತವಿದುದೂ ಪರಿಪಾರ ಪಡೆಬನ
ತೀವಿವ ತುಂಬಿಗಳಂತೆ ತಕುನಿಯ
ಬವರಿಗರು ಮಂಡಳಿಸೆ ಸಹದೇವನ ರಥಾಗೃದಲ
೨ತೆವಣಿಸಿದನ್ನಿಬರ್ತಿ ಚತುರ್ಭುಲ
ನಿವಹವನು ನಿಮಿಷಾಧ್ಯದಲ ನಂ
ತವಿಸಿದನು ಸಹದೇವ ಕೊಂದನು ಸೌಬಲನ ಬಲವೆ॥

೬೨

ಹರಿಬಿದಲ ಹೊಕ್ಕೆರಿದು ಸಾವಿರ
ತುರಗ ಬಿದ್ದಪು ನೂಡು ಮದನಿಂ
ಧುರಕೆ ೩ಗಂಧನವಾಯ್ಯುತ್ತ ಪಯದಳವೆಂತು ಸಾವಿರದ್ದಾ
ಬರಹ ತೊಡೆದುದು ನೂಡು ರಥ ರಿಷ್ಟ
ಶರದ್ವಿಳಕ್ಕಾಡಿತು ವಿರಂಬದ
ಕುರುಬಲಾಂಬುಧಿ ಕೂಡೆ ಬಣತುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ॥

೬೩

ಓದಿದವರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೆ
ಮಾಡಿ ಹಣಿಹಂಚಾದ ಸುಭಷರು
ಕೊಡಿಕೊಂಡುದು ನೂಡು ಮದದಾನೆಯಲ ಕುರುಪತಿಯಾ
ಓಡಲೇಕನ್ನೂಂದು ಹೆಲಗೆಯು
ನಾಡಿ ನೋಡುವೆನೆಂಬವೋಲು ಕ್ಷೇ
ವಾಡಿದನು ಕುರುರಾಯನಾ ಸಹದೇವನಿದಿರಿನಲ್ ||

೬೪

^೧ ಜ (ಪು). ^೨ ಸವಾಸಿದನು ಮತ್ತಾ (ಕ). ^೩ ಖಂಡನವಾ (ಕ), ಗಂಧ
ನಮ್ಮೋ (ಖ.ಪು).

ಧರಣಾಪನ ಧಟ್ಟಣಿಗೆ ನೀಲ್ಲದೆ
ತೆರಳಿದನು ಸಹದೇವನಾಶನ
೧೦ ಹರಿಯನಡ್ಡೆ ಶ್ರಷ್ಟಿದಡೆ ಕೊಟ್ಟನು¹ ಬೋಽಂಯಂಬಿನಲು।
ಶರಹತಿಗೆ ಸೆಡೆದಾ ನಕುಲ ಹೈ
ಸರಿಸಿದನು ನೂಜು-ನೆಯಲ ಡಾ
ವರಿಸಿದನು ಧಮ್ರಜನ ದಳದಲ ಧೀರ ಕುರುರಾಯ॥

೩೫

ಎಲೆ ನಪ್ರಂಸಕ ಧಮ್ರಸುತ ಘಡ
ತೊಲಗು ಕರೆಯಾ ನಿನಗೆ ಭೀಮನ
ಬಲುಹೆ ಬಲುಹಜುರ್ನನ ಪಿಕ್ರಮು ವಿಕ್ರಮವು ನಿನಗೆ
ಮಲೆತು ಮೆಣಿಯಾ ಕ್ಷತ್ರಧಮ್ರವ
ನಳುಕದಿರು ನೀ ನಿಲ್ಲಿನುತಲ
ಇಟ್ಟಳಿ ಬರಲೂಲಿಗದ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಕೇಳಿದನು ಭೀಮ॥

೩೬

ತೂಳ ತುಳಿದಪು ನೂಜು ಗಜ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ನೆಣಿಗಡಿತದಡವಿಗೆ
ಬಾಳೆ ಹೆಮ್ಮೆರನಾಯು ಗಡ ಘಡ ನೂಕು ನೃ
ಅಲ ಉಡಿಯಿಡೆ ಕುಣಿವ ಏಂಾಸೆ ಕ
ರಾಳ ವದನದ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಮೇಲುಗೋಽಪದ ಭೀಮ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯಲಿ॥

೩೭

ನೆತ್ತಿಯಗತೆಯೋಳೂಜಿದಂಕುಶ
ವೆತ್ತಿದಡೆ ತಲೆಗೊಡಹಿದಪು ಬೆರ
ಳೊತ್ತುಗಿವಿಗಳ ಡಾವರಪ ಡಾವರದ ಡಬ್ಬುಕದ |
ಕುತ್ತುವಾರೆಯ ಬಗೆಯದಾನೆಗ
ಉತ್ತ ಮುರಿದಪು ಸಿಂಹನಾದಕೆ
ಮತ್ತುಗಜ ಚೋಗದಿರುಹಿದಪು ದಳವುಲಿಸಿದನು ಭೀಮ॥

೩೮

ಮೆಟ್ಟಿದನು ಬಲವಂಕವನು ಕೊಱ
ಗಟ್ಟಿದನು ವಾಮದ ಗಜಂಗಳ
ನಿಟ್ಟನೇಂದಜೋಳೋಂದನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಪರಿಫುದಲ |

¹ ಕೇಂಡ, ಭೂಲ್ಲಿನಬಿ (ಫು) .

ಫಟ್ಟಿದನೋಗ್ಗಿನ ಗೆಜಂಗ್ಗಳ
ಘಟ್ಟಿಗೆಡಹಡನಮು ಹಣನಾರ
ಲಷ್ಟ್ ಹೈ ಕುರುಸ್ವಪನ ನೂಡಿನೆಗಳು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ।

೪೯

ಉಳಿದ್ದಿದಿರಲಿ ಭತ್ತ್ರು ಶಮರಾ
ವಳಿಯಾವರು ಹಡುಗೆರು ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯಾವರು ಪಾತಕರ, ವಾದ್ಯದ ವುಲ್ಲಾಗಾಯಕರು|
ನಲ್ಲಿಲ್ಲ १ ಭಕ್ತ್ಯುವಿದಾನಗೆಜಹಯ
ಕುಲದ ರಕ್ಷಿತಾಚಿಕಿತ್ಸಕ
ದ್ವಾರುತ ರಥಂಡಾರಕರು ಕಾರು ಕಬಾಣದಾಯಕರು॥*

೫೦

ಕುದುರೆ ರಾವ್ತ್ರಾಂ ಚೇರ್ದಿದನೆಂತತೆ
ಮುದಗಜವ್ಯುಜವತಿರಥಾವಳ
ಪದಭಾರು ಚತುರಂಗಬಲವೇಂದುಳಿಯದಿದಱ್ಯೋಳಗೆ|
ಪದ್ದದಲೇ ಕೊರವನ್ಯುಪತಿ ಜಾ
ಉದನು ಕುಂತೀಸುತ್ತರು ಬಹಳ
ಭುದಯಾರಾದರು ಏರನಾರಾಯಣನ ಕಳುಳಿಲಾಲಿ॥

೫೧

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

¹ ವ (ಽ). * ಈ ಹದ್ದ್ಯ (ಽ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ.

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸುಚನೆ॥ ರಾಯಾದಳ ನಲೆ ನವಯೆ ಸಮರದ
ನಾಯಕರು ನೆಟೆ ಮಾಜಿಯಲಾ ದ್ವೀಪ
ಪಾಯನ ಸರ್ಹೇವರವ ಹೊಕ್ಕನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥

ಕೇಳಿ ಜನಮೇಜಯಧರೀತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕುರುಪತಿ ಹೆಗಲ ಗದೆಯಲಿ
ಕಾಲುನಡಯಲಿ ಹಾಯ್ಯಾನೇಕಾಂಗದಲ ಕಳನೋಳಗೆ ।
ಅಳ ಕಾಳಿನು ಭತ್ತೆ ಬವ್ವದ
ವೀರೆಯಾದ ಪಿಸ್ತ್ರಾರವಿಭವವ ನೃತ್ಯ
ಬೀಳುಕೊಳ್ಳಿನು ನಡೆದನಿಂದ್ರಿಶಾಭಮುಖವಾಗಿ ॥

(೧)

ಅಕೆಟ ನಮ್ಮೆಯ ಪೂರ್ವರಾಜ
ಪ್ರಕರಕೀ ವಿಧಿಯಾಯ್ಯಾಲಾ ಕಂ
ಣಕನಲಾ ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವಕ ಕೌರವೇಶ್ವರನು ।
ತಕುನಿಮಾತ ವಿಷಬೀಜವೇ ಬಾ
ಧಕವ ತಂದುದಲಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಸಕಲಬಲಪರಿಶೇಷವೇನೆಂದರನ ಬೆಸಗೊಂಡ ॥

೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಜನ ಚೋ
ಹರದೊಳುಳಿದು ತೇರು ನಾ
ವಿರವೇರದು ಗಜವೇಳ್ಳಾಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕದು ಲಕ್ಷ ಪಾಯದಳ ।
ತುರಗ ಸಾವಿರಪ್ಯೇದು ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ಯುಥಾಮನ್ನೊತ್ತುವಾರ್ಜಿಂಜನ
ರುರು ಶಿಖಂಡಿ ದುಪದನ್ನನು ದೌರ್ವಾಪದೀಸುತ್ತರು ॥

೩

ಆ ಸುಯೋಧನ ನೇನೆಯಲಿ ಧರ
ಣೀತ ಕೃಪ ಕೃತಪರಮ ಗುರುಸುತ
ಧ್ವನಾಬಲದಲಿ ನಾಲ್ಕುರುಳದರು ಹೇಳಲೇನದನು ।

ಏನು ಬಲವೇನಿತ್ವತ್ವೆರಿಯಪಿ
ದ್ವೇನು ಭಷರೇನಿತಗ್ಗ ಶಯರಿ
ದ್ವೇನಱಲ ಫಲವೇನು ದ್ವಾವಿಹೀನರಿವರೆಂದ ||

೪

ಇತ್ತಲೇ ಸಂಜಯನ ತಂದುದು
ಮೃತ್ಯು ದೃಷ್ಟಿ ದ್ಯುಮ್ಮಣಿತನ
ಕುತ್ತಿ ಕೆಡಹಿದಾಗದೇ ಕುರುಡಂಗೆ ರಣರಸವೆ |
ಬಿತ್ತಿರಿಸುವನು ಕೈರವನ ಜಯ
ದತ ಲೆಂಕ ದುರಾತ್ಮನನು ಕ್ಷೇ
ವತ್ತಿಸಾ ಯಮನಗರಿಗಂದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಕರೆದೂ ||

೫

ಸೆಳೆದದಾಯ್ದಿವ ಸಂಜಯನ ಹೆಡ
ತರೆಗ ಹೂಡಿದನರಿವ ಸಮಯಕೆ
ಸುಳಿದನಗ್ಗಿದ ಬಾದರಾಯಣನವನ ಪ್ರಣಿದಲ |
ಎಲೆಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಲೇನುಮಾಡಿದೆ
ಖಳನೆ ಸಂಜಯನಮ್ಮೆ ಶಿಷ್ಟನ
ಕೊಲುವುದೇ ನಿನೆನುತ ಕ್ಷೇಂಡನು ^१ಕೂರಳಿಡಾಯುಧವ ||

೬

ದೇವ ನಿಮ್ಮಾಯ ಶಿಷ್ಟನೇ ಹರಿ
ಭಾಷಿಸುವು ತಾನಸಿದ್ಧನಾದಚೆ
ದೇವತಿಸುತನಾಣಿ ಬಿಂಬಿಸು ಸಂಜಯನ ವಥೆಯ ||
ನೀವು ಬಿಜಯಂಗ್ರೇವುದನ ಬದ
ರಾವಳೀಮಂದಿರಕೆ ತರುಗಿದ
ನಾ ಪಿಗಡಮುನಿ ಬ್ರೇದಕಲುಷಿತ ಸಂಜಯನ ತಿಳಿಹಿ ||

೭

ಆರನ ಕೇಳು ಸಂಜಯನು ಬರ
ಬರಲು ಕಂಡನು ದೂರದಲ ಸಿಂ
ಗರುಳ ಕಾಲ್ಯಾಂಡಕುಗಳ ವಿಂಡದ ಜಿಗಿಯ ಜಾಣಿಗಳಿ |
ಕರಿಗರಿಂಬಿಲನೇಣಿಲಿದು ಪ್ರೇ
ನರಿಸಿ ಮಿದುಳನ ಜೋಣ್ಯಾ ಜೊಂಡಿನ
ತೊರಳಿಯಲ ದಡದಡಿಸಿ ಜಾಣಿತ ಬೇಳುತೇಳಿವನ್ ||

೮

^१ ಕಯ್ಯ (ಕಬಿಡಿ).

ಎಡಹುದಲೀಗಳ ದಾಂಟಿ ರಕ್ತತದ
ಮೊದುವಿನಲ್ಲ ಗದೆಯಾಟು ನೆಲೀಗಳ
ಪಡೆದು ಕಂಪಿಸಿ ಕುಣಿವ ಮುಂಡವ ಗದೆಯಲಪ್ಪಾಳಿಸಿ ।
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇರಾನೆಗಳ ಕೇ
ರೋಡಲ ಹತ್ತಿಳದೇಸ್ತಿ ರೂಂಪಿಸಿ
ಮಿದುಕ ನಿಲುವನು ಬಳಲಿದೂಧ್ವಂಶಾನುಪರಿಯಲ ॥

೫

ಒಡದಿಕ ನು ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗೆ
ಕೂಡ ಗದೆಯನು ಬೀಸುವನು ಬಿಡೆ
ನೋಡುವನು ಹೆಣದಿ^१ನಿಹಿಗಳ ಹೇರಾಳ ರಕ್ತನರ ।
ತೋಡುಗೃಗಳ ಮಿದುಳ ಬಾಯುಳ
ಬಾಡುಗರುಳಿನ ಚೀತ್ಕೃತಿಯ ತಲೆ
ಯೋಡುಗಳ ತನಿರಕುತ್ಪಾನದ ಶಾಕನೀಜನವ ॥

೫೯

^२ಕಂಡ ಪಚ್ಚಿಲೀಗಳಲ್ಲ ತೀವಿದ
ಮುಂದರಕುತ್ಪದ ತೋಡೆ^३ ತಲೆಗಳ
ತಿಂಡು ಬಿಸುಡ.ವ ನೆಣನ ಕಾಣಿವ ಬನೆಯ ಬಾಡಿಸುವ ।
ಸಂದಣಿಸಿ ಹಸ್ತಿದೇಸ್ತಿ ಬಾಯುಳೀಂ
ಳೂಂದಿ ಬಾಯುಳನಿದುವ ಪೂರ್ತನಿ
ವ್ಯಂದವನು ಕಂಡೋನಿಸಿನುವನದೊಂದು ದೇಸೆಗಾಗಿ ॥

೬೦

ಕುಣಿವ ಕರಿಗಳ ತಲೆಯ ಮಡುಹಿನ
ಲಣಿದು ^४ಹಜ್ಜೆಯನಿಡುತ್ತಾತ್ತಾ ಭೂತದ
ಹೆಣನ ^५ತೀನಿಗೆ^६ ತವಕಿಸುವ ಚೇತಾಳನಂತತಿಯ ।
ರಣದೊಳಂಬಿಸಿ ಸೆರೆನರದ ಕಾ
ವಣದೊಳಗೆ ಕೈಯಾಟು ಮಿಗೆ ಹಳ
ವೆಣನ ಹೊಲಸಿಗೆ ಹೇನಿ^७ ಹರಿದಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಯ್ಯಾ^८ವನ ॥

೬೧

ಕಡಿವಡೆದ ಹಕ್ಕುರಿಕೆ ಬೆಂಚೆಯ
ತಡಿಗಳಲ್ಲ ^९ ಶಾಖೀದ್ವಂ ವೋಣಕಾ
ಲ್ಲಿಡಿಯ ಗಾಢವ್ರಣದ ನೆಣವನೆಗೆನಱ ಬಳಿಬಳು ।

^१ ನು (ತ). ^२ ತಂ (ಗ್.ತ). ^३ ದಿ (ಕ), ಡಾ (ತ.ದ). ^४ ಮಜ್ಜೆಯ
ಚಿಗಯ (ತ). ^५ ತಿತೆಗೆ (ಕ), ಅನೆಗೆ (ಹ.ತ), ನಿತೆಗೆ (ಗ). ^६ ರೆ ಹತೆಗೆ (ಕ).
^७ ಯ್ಯಾ (ಕ). ^८ ನಡೆದು ನೆಲ (ತ)

^१ಗಡಣಕೆಣ! ದೀಲಹುಗಳೊಳಗೆ ಕಾ
ಲಡುತ ನೋಡಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚೆಯ
ನಿಡುತ ಹೈಸರವೋಗಿ ವಾಗ್ರಾಶ್ರಮಕೆ ಬೆಮರುವನ॥

೮೫

ಕಡಿದ ಕೃಧಾಗು^२ ಶೋಟ್ಟುಲ್ಲಿಲ ತನಿ
ಗೆಡೆದ ಗಾಲಿಯ ಪಾಯಿ^३ ಮುಲ್ಲಾಡಿ
ಯಾಡುತ ಹಜ್ಜೆಯ ನೆಣದ ಕೆನಜಿಗೆ ಥತ್ತುಚೆಮರಿಗಳಾ|
ಅಡ್ಡಿ ಹಜ್ಜೆಯನಿಡುತ ರಕುತದ
ಮಾಡುವನೆಡುಲಕ್ಕು ಮುಲ್ಲನೆ
ನಡೆದು ದ್ವೇವವ ಬಯ್ಯು ಬಯ್ಯು ಡಿಗಡಿಗೆ ನುಯ್ಯುವನ॥

೮೬

ಫೂತರವ ಭೇತಾಳಕಲಹ ಹಿ
ಧೂತ ಜಂಬುಕ ಘೂರುಕ ಕಾಕ
ವಾತ ರಭನಕೆ ಚೆಚ್ಚುವನು ಪಾಂಡವರ ಬಲವೆಂದೂ |
ಅತು ಮಾರಳಿದು ಹಿಂದ ನೋಡಿ ಪ್ರ. ^४ ರೂ
ರೈತ್ತು ವಿಭವವಲಾ ಎನುತ ಧಲ
ಜೇತನನು ಸಲೆ ಚಂಡಿಯಾದನು ಕಳನ ಚೈಕದಲ॥

೮೭

^५ಹೇಳು^६ವಡೆ ಕುರುಪತಿಯನೇ ನೆಱೆ
ಹೊಲುವನು ಗಡ ಹುಗಲಲದೆ ಹೇ
ಲಾಳ ಕಾಳಿನು ಚಮರ ಚಾಹಿಯ ಗಜಹಯಾವಳಿಯ|
ಹೊಲುವೆದು ಜನೆಷೆಬ್ಬ ರೋಬ್ಬರ
ನಾಥೋಳೋಬ್ಬನೊ ಹೇಳು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನೊ ನೋಡುವೆನೆನುತನಂಜಯನು ನಡೆತಂದ॥

೮೯

ಬಂದು ಕಂಡನು ರಾಜವನವೂ
ಕಂದನನು ದೃತರಾಪ್ತ ರಾಯನ
ಕಂದನನು ^७ದೌರ್ಜನ್ಯವಲ್ಲೇವಿಪ್ರಾಕಂದನನು^८ |
ಮುಂದುವರಿವ ವಿಲೋಡನಾಂಬುಗ
ಳಿಂದ ಸ್ವೇರಳಿ ಏಂದೆ ನಂಜಯ
ನಂದು ದೂಪ್ತನೆ ಕೆಡೆದು ಹೊರಳಿದನರನನಂಫ್ರಯಲ॥

೯೦

^१ ರಾಗಿಸಿ (ಕ). ^२ ಶೋಳಯ (ಕ). ^३ ಹೊಲು (ಕ). ^४ ಸೌಜನ್ಯ
ವಲ್ಲೇವಿಪ್ರಾಕಂಧರನ (ಗ), ದೌರ್ಜನ್ಯವಹ್ನೀವಿಪ್ರಾಕಂಧರನಾ (ಖ.ದ), ಸೌಜನ್ಯ
ವಜ್ರತ ವಿಪ್ರಾಕಂಧರನ (ತ).

ಕಡಲತೆದಿ ಪರಿಯಂತ ರಾಮುರ
ಗಡಣದಲ ನೀನೊಬ್ಜು ನೆಂಬಿ^೧
ಸುಧಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವೇಗಲಾಯಿತು ತಂಡೆ ಕುರುರಾಯ |
ಬಿಡದೆ ಬಾಗುವ ನೃಪರ ಮಹುಷದೋ
ಳಿಡುವ ಕೋವ. ಲಹಡಣವಿದಱೋಳು
ನಡೆಯಲೆಂತ್ವೆ ಕಲತೆ ಎಂದನು ಸಂಜಯನು ನೃಪನ || ೧೮

ರಣಮುಖದೋಳೇಕಾದ್ | [ತಾ] | ಕ್ಷೋ
ಹಣಗೆ ಹಣಿವಾಯ್ತೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನುಳಿಲ ಧರೆಯನು ಗೋತ್ರವಧವಿನ್ಯನ್ತಕಿಳ್ಳಿಪವ |
ಸೈನ ಮಾಡಿದೆ ದೃವದಲಿ ಧಾ
ರುಣಯ ಹುದುವಿನ ಸಿರಿಗೆ ಸೇರದೆ
ಹಣದವಾಡಿದೆ ರಾಜವಂಶದ ಕಲ್ಪತರುವನವ || ೧೯

ಶಶಿರುಣಗೆ ಸ್ವೇರಿನದ ಸಿರಿಮುಂಡಿ
ಬಿಸಿಲ ಸೆಕೆಗಾಂತುದೆ ಸುಗಂಧ
ಪ್ರಸರಪೂರ್ಣಫ್ಲಾಣವೀ ಹೆಳವೇಣಿನ ಹೊಲಸಿನಲ |
ಉಸುರುದೆಗೆಹಾದುದೆ ಸುಗೀತದ
ರಸದ ಮಾಘವಿಂಗಾಂತ ಕಿವಿ ವಾ
ಯನ ಸ್ವಗಾಲಧ್ವನಿಗೆ ಹೊಗಸಿತೆ ತಂಡೆ ಕುರುರಾಯ || ೨೦

ಲಲತ ಹೃದುತರ ಹಂಸತೋಳದ
ಲಾಳತ ಕೋಮಲ ಕಾಯ ಕೃದುಗೆ
ಢೇಲುಗಳೊಟ್ಟಿಲ ಹಾಸಿನಲ ಹೈನರಿಸಿ ಮಲಗಿತಲಾ |
ಸುಳಯಿ ಕೈಗೊಡುವರನುಗಳ ಕೇಲ
ಬಲದ ಪಾಯವಧಾರಿನವರನು
ಕಳುಹಿ ಬಂದೈ ನಾವರ್ಭೌಮರ ಚಹ್ಯಾಪಿದೆಯಂದ || * ೨೧

ಎತ್ತುಣೇಕಾದತೆ ಚಮೂಪತಿ
ಯೆತ್ತುಣೇಯೇಕಾಕಿತನ ತಾ
ನೆತ್ತು ಗಜಹಯ ರಥ ಸುಖಾಸನದತಿಶಯದ ಸುಳಷು |

¹ ತ (ನ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಫ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ.

ಎತ್ತುಣ್ಣೇ ಕೊಳುಗಾಳದ ಕಾಲ್ಪನೆ
ಯೆತ್ತುಣ್ಣಾಹವದಭಿವುವುತೆ ಬಳಿ
ಕೆತ್ತುಣಾಪಜಯಾವಿಧಿಯ ಘಟನೆ ನೃಪಾಲ ನಿನಗೆಂದ ||

೨೭

ಮುಳಿದಡಗ್ಗೆ ದ ಪರಶುರಾಮನ
ಗೆಲದನೊಬ್ಬನೆ ಭೀಷ್ಯೈ ಪಾಂಡವ
ಬಲದ ಸಕಲ ಮಹಾರಥರ ಸಂಹರಿಸಿದನು ದ್ರೋಣ |
ದಳಪತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಪಾರ್ಥನ
ತಲೆಗೆ ತಂದನು ಕಣಣನೀಯ
ಗ್ಗಳಿಯರಗ್ಗಿ ತು ಕಡೆಯಲೊಬ್ಬನೆ ಕೆಟ್ಟೆ ನೀನೆಂದ ||

೨೯

ಅವರು ಬದುಕದರ್ಶಿವರೂ ನಿ
ನ್ನವರೊಳಗೆ ನೀನುಳಿಯ ನೂರ್ವರು
ನೆವಣಿತವರ್ಣವರು ಕುಮಾರರು ಸೌಖ್ಯ ಜೀವಿಗಳು |
ಜವನ ಸಿವಡಿಗೆ ಹತ್ತಿದರು ನಿ
ನ್ನವರು ಮಕ್ಕಳು ನೂಟು ದ್ವಾರವ
ನವಗೆಡಿನಿ ದುಃಖಿತಿಗೆ ಬಂದ್ಯೆ ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ ||

೨೪

ಗೆಲದನರನನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿನ್ನಾ ಗುಡಿಯನೆಂಬೆನೊ
ತಲೆ^१ಬಳಿಚಿ^२ ತಾನೆಂದೇಡಿ ಬದುಕದನೆಂಬೆನೊ ಮೇಣಿ |
ಲಲನೆಯರಿಗೆನೊನಗೆ ಕುರುಡನ
ನಾಲನುವೆನೊ ನಗಿನುವೆನೊ ತಾಯಿಗೆ
ಕಲಸು ಬುದ್ಧಿಯನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ್ || * |

೨೫

ಏನು ನಂಜಯ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೇನ ಮಾಡಿದನಲ್ಲಿ ಕೊಂತೇ
ಸೂನುಗಳೊಳಾರಲಿದರುಳಿದರು ನಮ್ಮ ಧಟ್ಟಿನಲ |
ಏನು ಹದನ್ನೆ ತಕುನಿ ರಣದೊಳ
ಗೆನ ವಾಡಿದನೆಂದು ಬೆನಗೊಳ
ಲೇನಸೆಂಬೆನು ತಾಯಿ ಗಾಂಥಾರಿಗೆ ರಣೋತ್ಸವವ ||

೨೬

^१ ದರಸಿ (ಕ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಹ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ.

ಕಿಂದೆ ರಾಯನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ತಂದು ^१ಭಾರಿಯ ^२ ಭಂಗಬಡಿಸಿದೆ
ಬಂದು ಹರಿಯುದೂರ ಬೇಡಿದರವರ ಚತ್ತದಲ |
ಕಂದ ಬಿತ್ತಿದೆ ಕದನದಲ ನೀ
ನೊಂದು ಸೆಳ್ಳಾಲಿಯಲು ನಹೋದರ
ವ್ಯಂದ ತನುಷಜಾಳ ತಿಬಾಂಥವರಳಿದರದಱಿಂದ ||

೨೬

ಕೇಳು ಸಂಜಯ ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತದ
ಶಾಲಿಪನವೇಣಿದೊಡೆ ಭಾರಿಯ
ತ್ಹೋಳುಗುತ್ತಿನ ಜಯ ^३ಲಕುಮಿ ^४ ಜಂಗ್ ^५ಖ್ವಿಪ ^६ಜಾಸು ^७ದಡೆ |
ಭಾಳಿಪಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನು ಪ್ರತಿ
ಕೂಲವಿಧಿ ಪ್ಲಾಟಿಸಿ ಬರದಡೆ
ಹೇಳಿ ಘಲವೇನೇನುತ ತುಂಬಿದನರನ ಕಂಬನಿಯ ||

೨೭

ಕದಡಿತಂತೆತರಣ ವಿಕ್ರಮ
ಜುಡಧಿ ಸೆಲೆಯಾಯಿತು ನಿರಥ್ರಾಕೆ
ಒದಡಿದಡೆ ಘಲವೇನು ^८ ಸಂಜಯ ಹಿಂದನೆಣಿನದಿರು |
ಕದನದಲ ದುಶ್ಯಾ ಸನನ ತೇ
ಗಿದನಲಾ ಬಕವ್ಯೇರಿ ತಮ್ಮನ
ಸುದರದಲ ತಗವೆನು ವಿಚಿತ್ರವ ನೋಡು ನೀನೆಂದ ||

೨೯

ನರನ ಬಸುರಲ ಕಣಾನನು ^९ಭೋ
ವರನೇ ^{१०} ನೀಳಿದು ಶಲ್ಯನೆನು ಕಾ
ತರಿಸದಿರು ಶಕುನಿಯನುಳ್ಳಿಕನ ಯಮಳರಿಭ್ರೂರಲ |
ಹರಿಷಿಕ್ತಿದಿರಾಗಲ್ ^{११} ಮುರಾಂತಕ
ಹರಹಿಕೊಳಲ ಮದೀಯಬಾಹು
ಸ್ವಾರಣತಕ್ತಗ ಭಂಗಬಾರದು ನೋಡು ನೀನೆಂದ || *

೩೦

ಕಾನನಕೆ ಕೈಯಿಕ್ಕುವರೆ ಪವ
ಮಾನೈನನು ಪಾವಕನು ಬಯಸುವ
ಭಾನು ಭಾರಿಯ ತಮವ ತಿಫಿವನದಾರ ನೆರವಿಯಲಿ |

^१ ಸಭಯುಲ (ಕ). ^२ ವಧಿಪ (ಕ). ^३ ಇ (ಗ.ಇ). ^४ ದಾಂಡ (ಪ.ತ).

^५ ಬೆದಡಿದೆನು (ಕ). ^६ ನೃಪನರನ (ಕ). ^७ ದೆಲಾಗದೆ (ಪ.ತ).

* (ಹ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಖಿನೆಯ ಪದ್ಯಗಳು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿವೆ. ^८ ಸುಖಗಾರೊಲವು ತಿಖಿರವ ಭಾನು ತೊಲಗಿಸಿ ಕರೆವ ನೋಡಲದಾರನೆರವಿನಲ (ತ).

ಈ ನಿಷ್ಪತ್ತ ಗದೆಯಿರಲು ಕುಂತೀ
ನೂನುಗಳ ಕೃಕೋಂಬೇನೇ ಮನ
ಹೀನಾನ್ನು ನೀನಿಕಟ ಸಂಜಯ ಎಂದನಾ ಭಾವ ॥

೫೧

ಅಳು ಬಿಡ್ಡು ದು ಬೇಕ ನಾಯಕ
ರೋಲ^२ಗೀನಿತಮರಿಯರನೀ ರಣ
ದೂಳಿಗಳ ನಾನೂಬ್ಬಿ ಸಂದೇ ನಿನಗೆ ತೋಽಣಿತಲಾ^३ ।
ಅಳ ಹಂ^४ಗನು^५ ನಾಯಕರ ಬಿಲು
ಗೋಲ ಜೋಡಿನ ಬಲವ ಚಿತ್ತ ದೊ
ಭಾಳಿದೊಡೆ ಧೃತರಾಪ್ತರಾಯನೆ ಕಂದನಲ್ಲಿಂದ ॥

೫೨

ಖಾತಿ ಕಂದದು ವಾಸದ ಥ್ಯಾರ್ಕ್ಯಾದ
ಧಾತು ಕುಂದದು ಲಜ್ಜೆಯಾಭಿಪೂತ
ಜಾತಿಗೆಡದು ವಿರೋಧ ಬಿಡದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾಢ್ಯರಲಿ ।
ಷತಕಿದು ನಿಸ್ಸೀ ಪ್ರ್ರಾಪ ವಿ
ಧಾತರಿಪು ಕುರುರಾಯನೆಂಬೀ
ಖಾತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇಸ್ಯ ರಾಜ್ಯವನೊಲ್ಲಿ ನಾನೆಂದ ॥

೫೩

ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಿಡಿಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಾಂ
ಗೀಯ ವಿದುರಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದ
ಜೋಯಿನವ ಕೃಕೋಂಡಿರೀ ನೆಮ್ಮಿಲ್ಲೀ ಪ್ರಾಪದಲ ।
ರಾಯ ಘಲವೇನ್ನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನೊಲಿದಂತಿರಲ ನಿಮ್ಮಿಯ
ತಾಯಿತೆಂದೆಗೆ ಹೇಳ್ಣಿನೇನನು ಬುದ್ಧಿಗಲನೆಂದ ॥

೫೪

ಇದೆ ಸರೋವರಪ್ರೇಂದು ಹರಿದೂ
ರದಲ ಭುವನಬ್ರಾ^६ತ ತನ್ನ
ಧೃದಲ್ಲಿ ಮುಖಿಕೆನೊಂದುದಿನ ಪರಿಯಂತ ಸಲಿಲದಲ ।
ಕದನದಲ ಕೊಂತೇಯರನು ಯಾಮ
ಸದನದಲ ತೋಣುವೆನು ತಾನೆಂ
ಬುದು ರಹಸ್ಯಪು ಜನನಿ ಜನಕಂಗಣಹು ನೀನೆಂದ ॥

೫೫

^१ ನೇತಾ (ಬ). ^२ ಯಾ (ಬ.ಗ.ತ). ^३ ಉವನೆ (ಬ). ^४ ಗ್ರಹ (ಕ).
^५ ನ (ಕ.ಬ.ಧ.ತ). ^६ ಅಹೋಧಾರ್ಥ (ಕ).

ತೆಗೆನು ಪಾರೇಯವೆಲ್ಲವನು ಗಜ
ನಗರಿಗೈದಿನು ರಾಣಿಯರ ದಂ
ಡಿಗೆಯ ಕಳುಹಿನು ಸೂತಸುತ ದುಶ್ಯಾನೆನಾದಿಗಳ |
ಹಗೆಯ ವಿಜಯವ ಹರಹದಿರು ನಂ
ಬಾಗೆಯ ನುಡಿಯಲಿ ಭಾನುಮತಿಯರ
ಬಗೆಯ ಸಂತ್ಸುನೆಂದು ಬೋಽಳ್ಳೆಸಿದನು ನಂಜಯನ ||

೫೧

ಎನುತ ಸಂಜಯನಹಿತ ಕೀರವ
ಜನಪ ಬಂದನು ತತ್ತೊವರ
ಕನಿಲನಿದಿರಾದನು ಸುಗುಧದ ಶೈತ್ಯಪೂರದಲ |
ತನುವಿಗಾಪ್ಯಾಯನದಿನಂತ
ರ್ಯಾನಕೆ ಪಲ್ಲಿಟವಾಯ್ತು ಭೀಮನ
ಜನಕನಜಿದನು ತನ್ನ ಗಾವ್ಯಾನನಸಂಗತಿಯ ||

೫೨

ಉಲಿವ ಕೋಕಲ ಪಾಠಕರ ಹೊರೆ
ವಳಕುಳೆದ ಗಾಯಕರ ಹಂಸಾ
ವಳಿಯ ಸುಭಷಿತ ಜಡಿವ ಕೊಳ್ಳಿದ್ದ್ಯಕ್ಕಿಗಳ ಪಡಿಯಣರ |
ಅಲದ್ರ ಹೊಂದಾವರೆಯ ನವಪರಿ
ಮಳದ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲಲನೆಯೋಲಗಶಾಲೆಯಂತಿರೆ ಮಯೆದುದಾ ಸರಸಿ ||

೫೩

¹ಬಂದು ತಡಿಯಲಿ ಸಂಜಯನ ಕರೆ
ದೆಂದನೀ ಸರಸಿಯಲಿ ತಾನಿಹೆ
ನಿಂದಿನೀ ದಿವಸವನು ಕಳೆವೆನು ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲ |
ಮುಂದೆ ಪಾಂಡವರ್ಯೆವರನು ಗೆಲ
ದಂದು ಹೊಗುವೆನು ಗಜಪುರವನಿಂ
ತೆಂದು ಜನನಿಗೆ ಜನಕವಿದುರರಿಗಾರುಹಾ ನೀನೆಂದ ||

೫೪

ಚಾರು ಚಂದ್ರೋಪಲದ ರವ್ಯಾ
ಗಾರದಲ ಪುಣಿಮಾಯದ ಬಹುವಿ
ನಾಯ ಅಮೋಪರಿಯ ಭವನದ ಚತುರಾಲೆಯಲ |

ನಾರಮಣ ಪರಿಯಂಕೆ ಪರಿಸಂ
ನಾತ್ತು^१ ರದಲ ಮಲಗುವ ಮಹೀಪತಿ
ನೀರೋಳೊಜಗುವನೆಂದು ಸಂಜಯನೇಷಿಲದನು ಹೊರಳಿ ॥ ೪೦

ಒಣಲದಿರು ಸಂಜಯ ವಿರೋಧಿಗೆ
ಉಳಿವುರಾಸಿದ್ದೆ ಡೆಯಸಿಲ್ಲಯೆ
ಮಾಡುದು ಕಳಿ ಪಾಳಿಯವ ತೆಗೆಸಬುಜಾಕ್ಷಿಯರ ಕಳುಹು |
ತೆಱಹುಗೋಡು ನೀ ಹೋಗೆನುತ ಮುಂ
ಜೆಉಗನಳವಡೆ ಸೇಕ್ಕು ಘೋವರ್ದ
ಲಸಿದ ಸಲಲಸ್ತುಂಭುವಿದ್ದೆಯನರನ ಚಂತಿಸಿದ್ದಃ ॥ ೪೧

ಚರಣವದನ ಕ್ಷಾಲನಾಂತಃ
ಕರಣಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಾಚಮನವಿ
ಸರಣದಲ ಸತ್ಯಣವವಂಗನ್ಯಾಸವಿಧಿಗಳಲ |
ವರುಣ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ಜಪ್ತಿಪರಿ
ಕರಣದಲ ಸಿಂಖಾಕ್ತು ಚೇತಃ
ಸ್ವರಣಸಲಲಸ್ತುಂಭನವನವನೀಕ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ॥ ೪೨

ದ್ವಾಮಣ ಮೌದ್ರಾದಬಿಳ ಸುರರಿಗೆ
ನಮಿಸಿ ವರುಣಧ್ಯಾನವನು ಹ್ಯ
ತ್ಯಾಮಲದಲ ನೆಲೆಗೋಳಿಸಿ ನಾಲುಕು ದೆಸೆಯನಾರ್ಥಿದು |
ಕುಮತಿಯಿಳಿದನು ಜಾನು ಕಟಿ ಹ್ಯ
“ತ್ಯಾಮಲಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮೂರ್ಖ ಪರಿಯಂ
ತಮರಿಮದು ಜಲ ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲರನ ಪವಡಿಸಿದ” ॥ ೪೩

ಕರುಪತಿಯ ಬೀಳೊಂದು ಸಂಜಯ
ಮರಳದನು ತಂಗಾದ ಹಿಂದಣ
ಪರಿಭವವ ನೆನೆದಿಗಿಗಿಗೆ ಕಂಪಿಸುತ ಮನಹೋಳಗೆ |
ಧುರದ ಮಧ್ಯದೊಳೊಬ್ಬನೇ ನಡೆ
ತರುತ ಭೂತಾವಳಿಯನೀಕ್ಕಿಸಿ
ಗುರುವ ನೆನೆದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ॥ * ೪೪

^१ ಬಹುವಿ (ಪ.ತ). ^२ ರನ್ನಿ (ಇ.ದ). ^३ ಮಂತ್ರವನರನ ಜಿಸಿಸಿದನು (ಖ.ಪ). ^४ ಕ್ಷಾಲನಾದಂತರ ಪದತ್ತಯಾದಾ (ಕ), ವ ತೋಳದು ತದನಂತರ ಪದತ್ತಯಾದಾ (ಖ). ^५ ಏನ್ತರಣದಂಗೀಕೃತದ ಚೇತಃಸ್ವರಣನಾದಿಪರಯೋಧಿ (ಗ್.ತ). ^६ ದ್ವಾಮಣಾನನ (ಪ.ತ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಖ.ಪ.ತ.) ಪ್ರತಿಗಳಾಗಿ.

ಬರುತ ಸಂಜಯ ದೂರದಲ ಕೃಪ
 ಗುರುನುತ್ತರ ಕೃತವರ್ಮಕನ ಕಂ
 ದರಿರಧಿಗಳವರಲ್ಲಿರೇ ತವಶಿವ ಮಹಾದೇವ |
 ಭರತಕುಲ ಚೋದಲೋಂದು ಬಳಿಕಾ
 ಯೈರಂಡುಕವಲೋಬ್ಬಿಗೆ ಜಯಿ
 ಸ್ತರಣ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲ ||

೪೫

ಮೂಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು.

ನಾಲ್ಕುನೇಯ ನಂಧಿ

ಸುಂಚನೆ॥ ರಾಯಭರ್ಮಜ ಯಮಳ ಘಲಾಗುಣ
ವಾಯುನುತ್ತರಣಸಿದರು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಕಳನೊಳಗೆ ಕಾಳದೆ ಮುತ್ತಿದರು ಕೊಳನ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಸಂಜಯ ಬರುತ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನಷಕೆಯ ಭೀಮನವರಿವರಲ್ಲಿತೇ ಎನುತ |
ಮೇರ ಹತ್ತಿರ ಬರಬರಲು ಸಮು
ಪಾಳಿಯಲಿ ರಥ ಮೂಡಣಲಿ ಕೃಪ
ಕೊಡು ಗಂರುಷನ ಮಗನಲೂ ಏನುತಲ್ಲಿಗೈತಂದ ||

೦

ಇಲ್ಲದು ರಥವನು ಸಂಜಯನ ಬರ
ಸೆಂದು ತಕ್ಕುತ್ತಿದರು ಹಗೆಯಲಿ
ಸಿಲುಕಿ ಬಂದ್ದೆ ಭಾಗ್ಯದಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭಾಪತಿಯ |
ಕಲಹಗತಿಯೇನಾಯು ತಕುನಿಯ
ದಳದೊಳಿದ್ದನು ಕೌರಚೇತ್ವರ
ನುಳಿದನೇ ಹದನಾವುದೆಂದರು ಭಷರು ಸಂಜಯನ ||

೨

ಅಣಿದುದಿಲ್ಲಾ ಕೌರಚೇಂದ್ರನ
ನಷಣಿ ಶಕ್ತಿನಿಯ ದಳವ ಮುತ¹ ಇ
ರಿಣಿದರವರ ತ್ರಿಗರ್ತರನು ²ನೋಬಲ² ಸುತರ್ಹ ಕರ |
ಮಾಣಿದ ³ಬವರವ³ ಬಲದು ಗಜ ನೂ
ಣಿಲ ಹೊಕ್ಕುನು ರಾಯನಹಿತ⁴ ರ⁴
ಜಣಿದು ⁵ರುಂಾರ್ಡಿಸಿ ಬೀದಿವರಿದನು ರಾಯದಳದೊಳಗೆ ||

೩

ಬಳಿಕ ಭೀಮನ ಗದೆಯಲಿಭತತ
ವಳಿದರೊಬ್ಬನೆ ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ದನು
ಕೊಳುಗುಳದ ಕೊಳು ದಿಯ ಕೊಲಾಹಲದ ಕನಣಿನಲ |

¹ ದುತಣಿ (ಬಿ). ² ಶಕ್ತಿನಿಯ (ಫ್ರ.ತ) ³ ಬಲವನು (ಬಿ). ⁴ ನ (ಕ).

⁵ ಕೊಡು (ತ).

ತಲೆಗೆ ಬಂದುದು ತನಗೆಯಾಕ್ಷಣ
ಸುಳಿದರೆವಾಗ್ಯಾರಾಧ್ಯೈವರು^१ ಮುನಿ
ತಿಲಕ ವೇದವಾಗ್ಯಾಸದೇವರು ಕೃಪೇಯ ಭಾರದಲ||

೫

ಸೇಳಿದುಕೊಂಡನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಹೆಡ
ತಲೆಯನೊದೆದು ಕೃಪಾಳು ತನ್ನನು
ತಲೆಬಳಿಚಿ ಕರ್ತೃಹಿದರೆ ಬಂದೆನು ರಾಯನಣಕೆಯಲಿ
ಬಳೆಲ ಬೀಳುತ್ತೇಳುತ್ತೊಬ್ಬನೆ
ತಲೆಮುನುಕನಲೆ ನಡೆಯೆ ಕಂಡೆನು
ನೆಲನೊಡೆಯನಹುದಲ್ಲಿನುತ ಸುಳಿದೆನು ನಮ್ಮಿಪದಲ||

೫

ಕಂಡೆನರನನ ಸಿಬ್ಬು ರವ ಬಳಿ
ಕಂಡಲೆದುದತ್ತಶೈಕ್ಷಿಬಿ ಕೈ^२
ಗೊಂಡುಹಿಲ್ಲರೆಫಳಿಗೆ ಬಳಿಕೆಟ್ಟು ತ್ವ ಕಂಡೆಯೆದು
ಬಂಡಿಸಿದನೆನ್ನಬ್ಬೆಯನು ಹೂರ
ಗೊಂಡುದಾತನ ಸತ್ಯವಾತನ
ದಂಡಿಯಲ ಬಹರಾರು ಸುರ ನರ ನಾಗಲೋಕದಲ||

೬

ಬಂದನೆನ್ನನು ಸಂತವಿಡುತಲ
ದೊಂದು ಸರಸಿಯ ತಡಿಯಲಳವದೆ
ನಿಂದು ಸಂವರಿಸಿದನು ಗಡೆಯನು ಬಾಹುಮಂಳದಲ||
ತಂಡಗಣಹಂಡಿನಗೆ ಹೇಳಿದು
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆಡಬಲನನಾರ್ಪು
ದಂದವಳಿಯದೆ ನೀರ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಣಿಸಿಪನ||

೭

ಆವರು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದರು ಕೌ
ರವ ಮಹಾವಂಶಾಭಿಚಾರ
ವ್ಯವಸಿತಕೆ ಘಲವಾಯ್ತಲಾ ಯಮನಂದನಾದಿಗಳ |
ಶಿವಶಿವಾ ಪವಡಿಸಿತೆ ಚತು^३[ರ]^४
ಣವ^५ಪಿವರಿ^६ಪರಿಥಾನ ಪ್ರತ್ಯು^७
ಧವನ್ ಬಾಳಿಕೆ ನೀರೋಂದಳಲಿದನು ಗುರುಸೂನು||

೮

^१ ಪದ (ಫ.ತ). ^२ ಬರಬರಲು ಬಳಿಕಂಡಲೆದುದತ್ತಶೈಕ್ಷಿಕರನವರೆ
(ಖ.ಫ.ತ). ^३ ರಾ (ಪ). ^४ ಶಧಿಯ (ಫ.ತ). ^५ ಯಃವತ (ಕ).

ಅಳಲದಿರಿ ಗಜಪುರಿಗೆ ನತಿಯರ
 ಕಳುಹುವೆನು ನೀವನಿಪಾಲನ
 ತಿಳುಹಲಾಪಡೆ ಸಂಧಿಗೊಡಬಡಿಸುವದು ಕುರುಪತಿಯಾ|
 ಕೊಳೆನ ತಡಿಯಲಿ ಕಾಣದಂತಿರೆ
 ಬಳಿನಿ ನೀವೆಂದವರನತ್ತಲು
 ಕರುಹಿ ಸಂಜಯು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕುನು ನೃಪನ ಪಾಳೆಯವ||

೯

ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದಬಿಳ ನಟಿವರ
 ಕರಸಿದನು ನರಿಹನ್ಯವನು ಏ
 ಸ್ತರಿಸಿದನು ಸವಾಂಪಾರವ ನೃಪಲಾಯನವ|
 ಅರಸಿಯಜುಧಳು ಭಾನುಮತಿ ಮಿ
 ಕ್ಷುರಸಿಯರಿಗಾಯಿಹಿಸಿದಳಂತಃ
 ಪುರದೊಳ್ಳಿಂದಲ್ಲಿ ಹರೆದುದು ಕೂಡೆ ರಣಭೀತಿ||

೧೦

ಕೂಡೆ ಗಜಬಜವಾಯ್ತು ಪಾಳೆಯ
 ವೋಡಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಜುವ
 ಲಾಡಿದುದು ಕುರುವಿಕ್ರಯಿದ ವಾಣಿಜ್ಯವೀಧಿಯಲ್ಲಿ^१|
 ಹೂಡಿದವು ಬಂಡಿಗಳು ಹರಿದೆಡ
 ಯಾಡಿದವು ಕೊಲ್ಲಾರಿಗಳು ರಥ
 ಗೂಡಿದವು ಬದ್ದರದ ದಂಡಿಗೆ ಬಂದವರಮನೆಗೆ||

೧೧

ಭಾನುಮತಿ ಹೊಱವಂಟಳರನನ
 ಮಾನಿನಿಯರು ಸಹಸ್ರನಂಜ್ಯೇಯೋ
 ಖಾನನೇಂದುಪ್ರಭೇ ವಿಭಾಡಿಸೆ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗಳಾ|
 ಭಾನುದತ್ತನ ಸ್ವೇಂಧವನ ರವಿ
 ಸೂನುವಿನ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಜಲ
 ಜಾನನೆಯರೂಗಿನೆಲಿ ರಥವೇಸ್ಯಿದರು ದುಗುಡದಲ||

೧೨

ಸರಕಹಿದಿದವು ಬಂಡಿ ಶತಸಾ
 ವಿರ ಸೃಪಾಲಯದಿಂದ ವಿಷಧಾ
 ಭರಣಭರಿತದ ಭಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ^२ ಘಾಡಿಸಿತು^३ ರಥವ|

^१ ರಾ (ಉ.ದ). ^२ ವಿಕ್ರಯಿಪ ವಿಪಣಾಜ್ಯಾದಿಗೆಳ ವೀಧಿಗಳ (ತ). ^३ ಹೂ (ಕ.ಬ). ^४ ಪೂರಿಸಿತು (ಕ).

ವರದುಕೂಲದ ಪಟ್ಟಕರ್ಮದ
೧ಥರದದಿಂದೊತ್ತದವು ಇತಾಮೀರ
ಕರಮಯದ ಬಹುಪಿಧದ ಭಾಂಡದ ಬಂಡಿ ನೂಕಿದವು^೨ || ೧೩

ಬೆಳಿಯ ಚೌರಿಯ ಹೊಸ್ತೆಯ ಚತ್ರಾ
ವಳಿ ಏಧಾನದ ಕಾಸುಗಳ ಹೊಂ
ಬಳಿಯ ತೆರೆಸೀರೆಗಳ ಭತ್ತು ವ್ಯಜನ ಸೀಗುರಿಯಾ
ಹೊಳೆವ^೩ ಪಟ್ಟೆಯಲ್ಲೋಡಿಗೆಯ^೪ ಹೊಂ
ಗೆಲನಡೊಳುರುಗಳ ಸುವಣಾರ
ವೆಳಿಯ ದಿಂಡುಗಳೊಟ್ಟಿದವು ಬಂಡಿಗಳ ಜವ ಜಡಿಯೆಂ||* ೧೪

ಕರವತಿಗೆ ಹೊಂಗಳನ ಹೊಂಗೋ
ಪ್ಸ್ಟಿರೆ ದೀಪನ್ತಂಭ ಹೇಮುದ
ಸರಪಣಿಯ ಮಣಿಮಯದ ಜಂತ್ರದ ಚೀವಪ್ಪತ್ತು^೫ಗಳು^೬
ಮರಕತದ ಮುಂಧು^೭ಪಾತ್ರೆ ನೀಲದ
ಕರಗ ವೈದೂರಿಯದ ಪಡಿಗವ
ಚರರು ತಂದೊಟ್ಟಿದರು ಬಂಡಿಗೆ ಭಾರನಂಬ್ಯೆಯಲ||* ೧೫

ಮೆಸ್ತೆವ ಗಜ ಹಯಶಾಲೆಯಲ ಮೈ
ಮುಣಿಕ ವ್ಯಧ ವ್ಯಾಧಿತಾವಳಿ
ಮಣಿಗುದುರೆ ಮಣಿಯಾನೆ ತೆಗೆದವು ಲಕ್ಷ ನಂಬ್ಯೆಯಲಿ
ಉಣಿವ ಭಂಡಾರದ ಮಹಾರ್ಹದ^೮
ನೆಱವಣಿಗೆ ಗಾಢಿಸಿತು ಬೀದಿಯ
ತೆಱಹು ಕೆತ್ತುವು ಹೊತ್ತು ನರಕಿನ ಬಹಳ ಬಂಡಿಗಳ ||* ೧೬

^೧ ಥರದಲಂ (ಪು), ಥರಗಳಿಂ (ತ). ^೨ ಪರಿಪರಿಯ ಹೇಮದಬಂಡಿ ಬಹು ವಿಧದಿಂದ ಜೋಡಿಸಿತು (ಬಿ). ^೩ ಬಿ (ಬ.ಷ.ದ). ^೪ ಹೇಮುದ ತೊಡಿಗೆಯನು (ಕ). ^೫ ಕೆಯು (ಬ.ದ). ^೬ ಓ (ಬ.ದ).

*೧೬—೧೫ ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳು (ತ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿವೆ. ೧೮—೧೯ ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳು (ಪು) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ೧೯ ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇರೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯ ಕೆಚ್ಚಾಗಿದ:

ವರರತುನಕೇವಣದ ಹೊಮುದಿ! ಹರಿಯಹರಿಯಣಗಳಿಂತರತರ
ವರಿದುಮೆರೆದಿಹ ಕೆಲದ ತಟ್ಟೆಯ ಪರಿಯ ತಟ್ಟಿಗಳಿ!
ಭರದರೊಟ್ಟಿದ ಕೋಣಸಂಭ್ರಮು! ನಿರದಕಾಂಬನ ರಚಿತನಾನಾ
ಪರಿತ್ರಿಹೋಕದ ಭಾಜನಂಗಳ ರಥದ ಮಧ್ಯದಲ||
^೭ ನರವ (ಕ), ಥರ (ಬ.ಷ.ಪ).

ರಾಯನರಮನೆ ಮಂಡವಿಗೆ ಗುಡಿ
 ಲಾಯ ಜವುತಕಗೆ ನಿವಿಳಿ ಭವನನಿ
 ಕಾಯವನು ತೆಗೆದೊಟ್ಟಿದರು ಬಂಡಿಗಳ ಹಂತಿಯಲಿ
 ರಾಯನ ಸುಜರ ದೋ ಇ ಕೃಪ ರಾ
 ಥೇಯ ಸೈಂಧವ ಶಕುನಿ ರಾಜಪ
 ನಾಯಿತರ 'ಗುಡಿಗೂಡಿ'ಚಂಪಯವೇಣಿದವು ರಥವೆ॥ ೮೯

ಪಾಳೆಯಕೆ ಗಜಪುರದ ನಂಕಕೆ
 ಕೇಲಿಸಿತು ದಂಡಿಗೆಯ ಸಂದಣೆ
 ಹೇಲುನರಕಿನ ಬಂಡಿ ತಲೆಪ್ಪಾಯೆಯೆತ್ತು ಕಂಬಿಗಳಿ
 ಹೇಳಲೀನು ಸಮುದ್ರ ವಿಭವವ
 ನೇಲನುವ ಪಾಳೆಯದ ಸಿರಿ ಶೋ
 ನ್ಯಾಲಯಕೆ ಜೋಡಿಸಿತ್ತೇ ಜನಮೇಜಯಕ್ಕಿತವೆ॥ ೯೦

ತುಂಬಿತಿದು ಗಜಪುರವನ್ನಾಯ
 ಕಂಬಿಸಿಯ ಕಾಲುವೆಯನದನೇ
 ನೆಂಬಿನ್ನೆ ಗಟಬಿಂಬಿಕೆ ಮೊಳೆತುದು ಕೇರಿಕೇರಿಯಾಲಿ
 ಲಂಬಿಸಿತು ಭಯತ್ತಿಮಿರ ಶೈಕ್ಷಾ
 ದಂಬರದ ಡಾವರ ಪಿವೇಕವ
 ರ್ಯಾಂಬಿಸಿತು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ವಿದುರರ ಪೌರಪರಿಜನದೆ॥ ೯೧

ಬಂದು ಸಂಜಯನಂಧನ್ನಪತಿಯ
 ಮಂದಿರವ ಹೊಕ್ಕೆ ವಿಳಿ ನಾರೀ
 ವೃಂದವನು ಕಳುಹಿದನು ದಂಡಿಗೆಗಳಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ
 ಬಂದರಾರನೆ ಸಂಜಯನು ಜೀ
 ಯೆಂದಡುತ್ತಾಹದಲಿ ಬಂದೈ
 ತಂದೆ ಸಂಜಯ ಬಾಯೆನುತೆ ತಡವಿದನು ಜೋಳೈಸಿ॥ ೯೨

ಹೋಗಿ ತಳುವಿದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
 ನೀಗಿದಳೆ ಚಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಾಂಡವ
 ರಾಗುಹೋಗೇನಾಯ್ತು ಶಕುನಿಯ ಹಯದ ಹೋಹರವೆ।

¹ ಗೂಢಾರ (ಖ.ಉ.ಪ). ² ಚುಂಬಿ (ಖ.ಗ್ರಹ.ಉ.ದ.ಪ).

ತಾಗಿ ಮುಸಿದನೆ ಭೀಮ¹ನೀ ಮೇ
ಲೊಗಿನಾಹವು ವೇನು ರಾಯನ
ತಾಗು ಥಚ್ಚೇನಾಯ್ತು ಸಂಜಯ ತಿಳಿಯಹೇಳಂದ || ೨೧

ತಕುನಿ ಬಿಡ್ಡನು ಚೀಯ ಸಹದೇ
ವರಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿಳೂಕ ಮಣಿದನು
ನಕುಲನಂಬಿನಲ್ಲಾ ತ್ರಿಗರ್ಭ ಸುಶಪುರು ಕಾದಿಗಳು |
ಸಕಲ ಗಜಹರುಸೇನೆ ನಮು²ನ
ಪ್ರತಿಕರು ಪಾಥನ ಶರದಲಪುರೀ
ನಿಕರವನು ಸೇರಿದರು ಹೇಳುವುದೇನು ರಣರವವ || ೨೨

ಬಳಿಕ ನೂಜಾನೆಯಲಿ ನಿನ್ನವ
ನಳಿಗೊಟ್ಟುನು ಭೀಮಾನೇನನ
ಜಲಗತಿಯ ತಿಂಡಿತುರ ಚರ್ಚೆಷ ಪದ್ದಪ್ರಕಾರದಲ ||
ಕರ್ಣನೋಳಗೆ ಕೋಡುಷಿ ಮಾಗ್ನಿಲ
ನೆಲಕೆ ಕೀಲಿಸಲಾನೆಯಿಂದಿಳಿ
ಗಿಳಿದು ಹಾಯ್ದನು ಭಯಾದಿನೇಕಾಂಗದಲಿ ಕುರುರಾಯ || ೨೩

ಕುರುಪತಿಯನಣಸುತ್ತ ತಾನ್ಕೆ ರಾಸು
ತರಲು ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಂಡು ಸೂರಿಯ
ಲುರಣಣಿ ಹರಿತಂದು ಹಿಡಿದನು ಹೊಯ್ದು ಕೆಲಬಿಲನಿ
ಕರೆದು ಧೃಪ್ತದ್ಯಮ್ಮ ತನ್ನಯ
ಶಿರವನರಿಯನೆ ಬಳಿಕ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕರದ ಖಡುಗವನುಗಿದು ಹೂಡಿದನ್ನೆ ಗಂಟಲಲ || ೨೪

ಜಲಧಿಯಲಿ ಘಣಾವದನದಲ ರಿಷ್ಟ
ಬಲದ ಮುಖದಲ ಸಿದಿಲ ಹೊಯ್ದಲ
ಹಳುವದಲ ಗಿರಿಖಿರದಲ ದಾವಾಗ್ನಿ ಮಧ್ಯದಲ |
ಸಿಲುಕಿದಡೆ ಬಿಡಿಸುವವಲೇ ಪ್ರತಿ
ಘಲಿತ ^३ಪೂರ್ವಾದತ್ತ ^४ ಪೂಣ್ಯ
ವಳಿಗಳೆಂಬುದು ತನ್ನಾಳಾದುದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨೫

¹ ಸೀ ಸೇಲಾಷ್ಟಾಗಿನಾಹವ (ಕ), ನೀಗಿಪಮೇಗಣಾಹವ (ಬಿ), ಮೇಲಣ ಲಾಗಿನಾಹವ (ಪು), ² ಶಂ (ಇ). ³ ಚಾಪಣಚರ್ಚೆಷಪದ (ಕ), ಕೈಚರ್ಚಕದಲ ನೇನಾ (ಗ), ಚಾತುರ್ಯಾರ್ಥಿಪದ (ಹ.ತ), ಚತುರ್ಳೈಪಪವಮಾನ (ಇ).
⁴ ಪೂರ್ವಾಚಿತದ (ಗ ಹ.ಇ).

ಇವ ವಹಿಲದೊಳಾದು^१ ದಾವಿ
 ಭಾರವ^२ ಪೆಂದಾನಣಿಯೆನಾಗೆ
 ದೇವಮುನಿಯಡ್ಡುಸೀ ಹಿಡಿದನು ಕೊರಳಿಡಾಯುಧವ |
 ಸಾಪೈ ತಪ್ಪಿತು ಬಾದರಾಯಣ
 ನೋಟಿ ಕೃಪೆಯಲಿ ಮ್ಯಾದಡವಿ ನಂ
 ಭಾಬಿನುತ ಕುರುಪತಿಯನಣನೆಂದನಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ||

೭೯

ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಮುನಿಯನವನೀ
 ಪಾಲಕನನಣಿದನು ಕಳನೊಳು
 ನಾಲ ಹೆಣನೊಟ್ಟಿಲ ಕಬಂಧದ ರುಧಿರಪೂರದಲಿ|
 ಬೀಳುತ್ತೇಳುತ ನಿಲುತ ಬಳಿಲದು
 ಕಾಲ.ನಡೆಯಲಿ ಸುಲಿವ ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲಕನ ಕಂಡೊಡನೆ ಬಂದನು ಕೊಳನ ತಡಿಗಾಗಿ || ೧

೭೯

ಇಲಿದು ಸರಸಿಯ ಮಧ್ಯದಲ ನೃತ
 ತಿಲಕ^३ ನಿಂದನು^२ ಪಾಳೆಯವ ನೀ
 ಕಳುಹು ಗಚಷ್ಟಿರಿಗನಲು ಬಂದನು ಪಥದ ಮಧ್ಯದಲಿ|
 ಸುಲಿವ ಕಂಡನು ಕೃಪನೆನಾ ಗುರು
 ಗಳ ಮಗನ ಕೃತವಮುಕನನಂ
 ದುಳಿದ ಮೂವರ ಕಳುಹಿದನು ಕುರುಪತಿಯ ಹೂರೆಗಾಗಿ || ೨

೭೯

ತಂದನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲ ನಾರೀ
 ವ್ಯಂದವನು ಕುರುಪತಿಯ ನೇಮಾಡ
 ಲಂದಿನೀ ವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ತಿತ ಸೀತಿಲ್ಲ ಪರಿಯಂತ |
 ಮುಂದ ಹೇಳುವುದೇನು ನೀ ಬೇಸ
 ಸಂದಡವನೀಪತಿಯ ಹೂರೆಗೈ
 ತಂದನೇ ಗುರುಸೂನು ಮೇಲಣ ಕದನ ಹೇಳಿಂದ ||

೭೯

ಅರನ ಕೇಳು ಕೃಪ ಗುರುಜ ಕೃತವ
 ರ್ಯಾರು ರಥಾಶ್ವಂಗಳನು ದೂರದ
 ಲರಿಸಿ ತಲೆಮುಸುಕಿನಲಿ ಬಂದರು ಕೊಳನ ತಡಿಗಾಗಿ

^१ ದೋಸಿವಾರಕ (ಷ್ಟ.).^२ ಮುಡಿದನು (ಖ, ತ).^३ ಪನರಿಸಿ (ಕ).

ತರುಲತೆಗಳಿಂಬಿನಲ १ ಕಂಜಾ
 ಕರದ ತಡಿಯಲ^१ ನಿಂದು ಮೆಲ್ಲಿನೆ
 ಕರೆದು ಕೇಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರ ರಾತಮ್ಮು ಹೆನರುಗಳ || ೭೦

ಬದುಕಿ ಬಂದಿರೆ ಭೀಮು ನಿಮ್ಮನು
 ಗರೆಯ ಸವಿಗಾಣಿನಲ್ಲಾ ನಾ
 ಕಿದನ ಸಮಯಕೆ ಸುಳಿದಿರ್ಪು^२ ನಾಕಿತ್ಯ^३ ರೇಖೆಯಲ |
 ಕದನದಲ ಸೌಬಿಲ ಸುಶಮ್ಮರ
 ಹೊಡಱ ಹರೆಗಡಿವಲ್ಲಿ ನೀವೆ ವಾ
 ದಿದ ಪರಾಕ್ರಮವಾವುದೆಂದನು ನೃಪತ್ತಿ ಬಾತಿಯಲ || ೭೧

ಜೀಯ ಬುತ್ತಯೇಕೆಮ್ಮೈ ಡನೆ ಚೆ
 ಕಾರ್ಯುಧನ ಚಾತುರ್ಯದಲ ರಣ
 ದಾಯತಪ್ಪಿತು ಭಟಕು^४ ಬೀತುದು^५ ಹೇಳಲೇನದನು |
 ಕಾಯಿದರ್ಹೊ ಕಾದಿದರ್ಹೊ ಗುರು ಗಾಂ
 ಗೇಯ ಸ್ವೇಂಧವ ಮಾದ್ರಪತ್ತಿ ರಾ
 ಧೇಯರನುಗತವಾಗದಿಹಂದಪರಾಥ^६ ನಮಗಂದ^७ || ೭೨

ಅರನ ಹೂಡಿವಡು ಭೀಮಪಾಠ್ರಾ
 ಕರುಳಿ ಬೀಯವ ಭೂತ್ತನಿಕರಕೆ
 ಬರಿಸುವೆವು ನೀ ನೋಡಲೊಡ್ಡು ಚೆನ್ನುಸಂತತಿಯ |
 ಗರುವರಿಹರೇ ನೀರೊಳಾ ಹಿಮು
 ಕರ ಮಹಾನ್ಯಯ ಕೇತ್ತಿ ಜಲದೊಳು
 ಕರಗದಿಹುದೇ ಕಷ್ಟವೃತ್ತಿಯದೆಂದರವನಿಪನ || ೭೩

ಪಳು ಕುರುಪತಿ ಪಾಂಡುತನಯ
 ವಾಯಾಳನೇನೆಗೆ ಸಿಂಹವಿದೆ ನಿ
 ನಾಳ್ಳಿ ಬಿಡು ನೀ ನೋಡುತ್ತರು ಕಣಾರ್ದಿ ನುಭಟರಲ |
 ಜಾಳಿಸಿದ ಜಯಕಾಮಿನಿಯ ಜಂ
 ಘಾಳತನವನು ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಿಯ
 ತೋಳಿನಲ ತೋಳಿಯವೆವು ಮೈದೋಳಿಯಂದರವನಿಪನ || ೭೪

¹ ಕುಂಜಾಕರದಳಿಯನ್ನೆ (ಕ). ² ನಾಹಸಗ (ಬಿ). ³ ಬಿದ್ದರು (ಕ.ಬಿ.ಉ). ⁴ ಪುಂಚಂದ (ಕ). ⁵ ಬಳಗಕೆ (ಟ.ದ).

ಒಪ್ಪದಿದು ಭೀಷಾಯಿವ್ವನ
ದರ್ಪದಲ ಜಾಸುದ ಜಯಾಂಗನೆ
ಮುಷ್ಟಿನಲ ನಮಗೊಲಪುದರಿದೇಕಾಕಯಾದೆವತೆ |
ತಪ್ತಿದುದನೀ ಸಲಿಲವಾನದೋ
ಶೈವಪ್ಪವಿಡುವೆನು ನಾಳೆ ನೀವ್ ತೊಲ
ಗಿಪ್ಪದಿಂದಿನೊಳಿಂದನವನಿಪನಾ ಕೃಪಾದಿಗಳ ||

೩೫

ಇವೆ ಮಹಾವಂತರ್ಪನಸ್ತನಂತತಿ
ಯಿಚ ಮಹಾಧನುರಾಜ್^१ಸತ್ಯ^२ತಿ
ನಿಂತು ಸವನ ನಾಪೇಕ್ಷಣಗಳಿವೆ ತೈರರಧಿಕರೊಬ್ಬರಲ |
ಅವನಿಪತ್ತಿ ನೀ ಸೇನೆದಳಿ ಮಿ
ಕೃವರು ಸೇನೆ ವಿರೋಧಿವರ್ಗ^३ಕೆ
ದಿವವೋ ಧರೆಯೋ ನೋಡಲಹುದೇಳಿಂದನಾ ದೌಣಿ ||

೩೬

ನೇನೆದಳಿದೆನು ಭೀಷ್ಯಗ್ರಿದ
ಭಾಷೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಲೆ ಗತವಾ
ಯ್ಯೇನ ಪತಿಕರಿಸಿದೆನು ಕರ್ಣನೇನಂದು ನೀನಾಯಿ^४
ಓನರಿಸಿದನೆ ಮಾದ್ರಪತ್ತಿ ಬಳಿ
ಕೇನು ಬಂದುದು ದ್ಯುವದೊಲಹಿನ
ಹೈನರಕೆ ನೀಛೇನ ಮಾಡುವಿರಂದನಾ ಭೂಷಣ ||

೩೭

ರಣದೊಳಾ ಗಂಗೇಯಗಿಮ್ಮಿಡ
ಗುಣವ ತೊಱುವೆನಪ್ಪ ನವರಿಂ
ದಂಣಿಸಿಕೊಳು ಮೂವಡಿಯನಗ್ಗಿ ದ ಸೂತನಂದನನ |
ರಣಕೆ ನಾಲ್ಕುಡಿ ಮಾದ್ರರಾಜನ್
ಹೊಣಕೆಗ್ಗೆದು ಸುಶರ್ಯ^५ಶಕುನಿಗ
ಳಣಸುವಡೆ ಪಾಡಲ್ಲಿ ನೋಡೇಳಿಂದನಾ ದೌಣಿ ||

೩೮

ಖರೆಯರ್ಪೆ ಸೀವಭಯ ರಾಯರ
ಗುರುಗಳಿಂದ ಕುಂದಿಲ್ಲ ಕೃಷನೇ
ಹಿರಿಯನಾಚಾರಿಯನು ಯಾದವರೊಳಗೆ ಕೃತವರ್ಮಣ |

^१ ಜ (ನ.ಬ). ^२ ನಿಮ್ಮ ಮನವಣಿಯೆ (ಕ). ^३ ಶಕುನಿಯ ಬಣಗುಗಳ
ನಮವಲ್ಲ (ಷ.ತ.).

ಗರುಪುರ್ವ^१ ನೀವಿಲ್ಲಿ ರಣಬಾ
ಹಿರರೆ ನಾಕಂತಿರಲಿ ಸುಕೃತದೇಶ
ಉರಗೆಲಸಿಗಳು ನಾವೆ ನಿಮ್ಮುಲ ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲೋದ||

೭೯

ಅರನ ಕೇಳ್ತ್ವೆ^२ ಸುಕೃತವನು ಏ
ಸ್ತುರಿಸುವೆನು ಪೂರಾಯವನೆ ಕಾ
ಮುರದ ಸುಡಿ ಬೇಡೇಳು ನಡೆವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ|
ಅರಿಗಳ್ತ್ವೆತಂದೌತಿದಡೆ ಗಜ
ಪುರದ ದುರ್ಗವ ಬಲದು ನಿಲುವುದು
ಪರಮಾಂತ್ರವಿದೆಂದನಷ್ಟತ್ವಾ ಮನವನಿಷನ||

೪೦

ಸಲಿಲಮಧ್ಯದೊಳಿಂದಿನಿರುಳನು
ಕಳಿದೆನಾದಡೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಗೆಲುವೆನುದಯದೊಳಿದುವೆ ನಿಷ್ಪಯವೆನ್ನ ಚಿತ್ತದಲಿ|
ಅಳುಕ ಕದನದೊಳೋಡಿ ನಗರಿಯ
ಲಲನೆಯರ ಮಾಡುತ್ತಾಂಬೆನೇ ನೀವ್
ತೊಲಗಿ ಭೀಮನ ಬೇಹು ಬಹುದಿರಬೇಡ ನೀವೆಂದ||

೪೧

ಅರನ ಕೇಳ್ತ್ವೆ ದೈವಯೋಗವ
ಪರಿಹರಿಸಲಾರಳವು ಪವನಜಿ
ನರಮನೆಯ ಮೃಗದೇಂಜಿಕಾಱರು ಮಾಂಸಭಾರದಲಿ|
ಬರುತ ನೀರಡಿಸಿದರು ಕಂಡರು
ಸರಸಿಯನು ನೀಗುಡಿಯರ್ಪೆತಂ
ದಿರಿಸಿದರು ತೀರದಲಿ ಬಹಲಾಮಿಷದ ಕಂಬಿಗಳ||

೪೨

ಜರಣ ವದನವ ತೊಳಿದು ನಿರ ಇ
ತರವರಾಂಬುವನಿಂಬಿದರು ಕೃಷ್ಣ
ಗುರುನುತರ ನುಡಿಗಳನು ನಡುಸೀರಲಿ ನೃಪಧ್ವನಿಯಾ
ಅಣಿದರಿವರಾಲಿಸಿದರೇನಿದು
ಕುರುಪತಿಯ ತತ್ಸಭಷಿವಾದೋ
ತ್ತರವಲಾ ಲೇನಾಷ್ಟನುತ ಕೇಳಿದರ ಮಾಡುವಿಡಿದು||

೪೩

¹ ರಹ (ಕ). ² ಕೇಳ್ತ್ವೆ (ಹ.ತ).

ಅಯಿತದು ನೃಪರಾಜಕಾರ್ಯದ
ದಾಯಿತದು ಧುರಿವಧಿವಲಾ ಕುರು
ರಾಮಗುಸ್ತಿವಾಸವರ್ಣಪ್ರದವಲಾ ನಮಗೆ |
ಕಾಲಿದಿರು ಕಂಡೌ ಸರೋಜದ
ತಾಯಿ ಸರಸಿಯೆನುತ್ತ ಹೋದರು
ವಾಯುತನಃಜನ ಬೇಂಚೆಕಾಣರು ನಗುತ ಪಾಳೆಯಕೆ || ೪೪

ಅರನ ಕೇಳ್ಣ ನಮಸಪೆ ಕರ ಸಂ
ಹರಿಸಿ ತಕುನಿಯ ಮುಣಿದು ಕಳ್ಳಿನಲ
ದೊರೆಯ ಕಾಣದೆ ಭೀಮನೈನಾಷುಂಜನರು ದುಗುಡಲಿ |
ಹರಿಸಿದರು ದೂತರನು ಕೀರವ
ಧರಣಿಪನ ಪಾಳೆಯಕೆ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಿಗೆ ಕೂಡೆ ದಿಗಂತದಲ ಜರರಣಸಿದರು ನೃಪನ || ೪೫

ಹರಿದು ದೂತರು ನೃಪನ ಕಾಣದೆ
ಮರಳಿದರು ಯಮನೂನು ದುಗುಡದ
ಭರದ ಭಾರವಣಿಯಲ ಹೋಕ್ತನು ತನ್ನ ಪಾಳೆಯವಾ
ಕುರುನೃಪತಿ ತಪ್ಪಿದನು ಭೀಂಶಾತ್ತ್ವಾ^३
ದ್ಯುರ ವಿಜಯ ವೃಥೆಯಾಯ್ತ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದ ಸಿರಿ ಜಾಣಿದಳು ತನಗೆಂದರೆನ ಚಿನುನುಯ್ಯ್ಯಾ || ೪೬

ಹಣನ ಬಗಿದಣಸಿದರು ಕರಿಗಳ
ಹಣಿದದಲ ನೋಡಿದರು ರಥನಂ
ದಣಿಗಳೊಟ್ಟಿಲ ಕೆದಱಿ ಭೀಷ್ಣನ ನರಳ ಮಂಚದಲಿ |
ಹಣಿಗಿದರು ಭಗದತ್ತನಾನೆಯ
ನಣಿದುನೋಡಿದರರುಣವಾರಿಯ
ಕೆಣಿಕ ಕೂಡಣಸಿದರು ಚಾರರು ಕಳಿನ ಚೌಕದಲ || ೪೭

ಹರಿಹರಿದು ಕೂಡಣಸಿ ದೂತರು
ಮರಳಿ ಬಂದರು ದುಗುಡಭರದಲ
ಬೇರಳ ಮೂರಿನಲದ್ದು ದವನಿಪನಹಿತ ಪರಿವಾರ |

^१ ಹಲ (ಕ), ಹದ (ಹ.ತ). ^२ ದಳ (ಬ.ಹ.ತ). ^३ ಭರವಣಿಗೆ (ಕ).

^४ ಮಾ (ಕ).

ಇರುಳು ಬೇಗೆಯ ಚಕ್ರವಾಕಕೆ
ತರಣ್ಣ ತಲೆದೊಸ್ಸಿದವೈಲಾಟಪೀಠ
ಚರಿಗರನಗೆ ಭಾವಭಾವ ವ್ಯಕ್ತವಾಯ್ತಂದ^१ ||

೪೮೯

ತಂದ ಮಾಂಸದ ಕಂಬಿಗಳನು ಪು
ಳಂದರೊಂದಿಸಿ ಭೀಮಸೇನನ
ಮಂದಿರವೆ ಸಾರಿದರು ಕಂಡರು ಜನದ ಕಳಕಳವ |
ಇಂದಿನೀ ಸಂಗ್ರಹಜಯದಲ
ಬಂದ ಜಾಡ್ಯವಿದೇನು ಬಿನ್ನಹ
ಪೆಂದು ಸಲುಗೆಯ ಶಬರಪತಿ ನುಡಿಸಿದನು ಪವನಜನ ||

೪೯೦

ರಣಮೂಖದೊಳೇಕಾದ^२ [ಶಾ] ಕ್ಷೋ
ಹಿಣ್ಣಿಯ ಗೆಲಿದುದು ವಿಫಲವಾದುದು
ಜುಣಿಗಿದರನ್ನ ಪನಾವ ಜವನಿಕೆ ಮಣಿಯೋಳಿಡಿದನೋ |
ತೃಣವನದೊಳಿಣಿನಲ ಮೆಚ್ಚನಂ
ದಣಿಗಳಲ ಮರಗಾಡಿನಲ ಮೃಗ
ಗಣದ ನೆಲೆಯಲ ಕಾಣಿರಲೆ ನೀವೆಂದನಾ ಭೀಮ ||

೫೦೧

ಅದರೆಕ್ಕಣಿ ಬಿನ್ನಹವ ನೀ
ವಾದರಿಷ್ಟದನೆ ತುಪ್ಪನಾಗಿ ವೃ
ಕೊದರನು ಕರಸಿದ್ದು ಹರಿಮಿತಕಾ ಪ್ರಳಿಂದಕರ |
ಅದುದೇ ನೆಲೆ ಕುರುಪತಿಗೆ ದಾ
ಭೇದದ್ವಿದು ಮೆಜ್ಜಿಂಟು^३ ನಿಮಗೆನ
ಉದುರಾತ್ಮಕರಣಿದರು ಧೃತರಾಪ್ತ ಕೇಳಿಂದ ||

೫೦೨

ಜೀಯ ಕುರುಪತಿ ಗುಪ್ತದಲ ದ್ವೇತ
ಪಾಯನನ ಸರಸಿಯಲ ನಮ್ಮೆರವಿ
ಧಾಯಕದ ವಾತ್ರೇಯನು ತನ್ನವರೋದನೆ ತೀರದಲ |
ಬಾಯಿಗೇಳನು^४ ತಿದರ್ವ ನಾವ್ ತ
ತ್ಯೋತ್ಸ್ಯಾಯಪಾನಕೆ ತರುಗಿ ಕಂಡೆವೈ
ರಾಯನಂಫ್ರಿಗಳಾಣಿಯೆಂದರು ಶಬರರನಿಲಜಗ ||

೫೦೩

^१ ದೀರ್ಘರೂ ಬಂದರು ಭೀಮಸೇನನ ಶಿಬಿರವಂದಿರಕೆ (ಬಿ), ಷವಿರರಭಸದ ಭಂಗಿ ಭಾವನೆ ಚತ್ರವಾಯ್ತಂದ (ಷ.ಭ). ^२ ಶ (ನೆ). ^३ ವಿದಣಿಪ್ಪಣಿಕೆ (ಕ), ಏಧಿವಶನಮುಗೆ (ಬಿ.ಷ). ^४ ತಿದರ್ವಾನಾವೈತ್ತೀ (ಫ.ತ), ತರಲುನಾವಾಕೋ (ಬಿ).

ಇತ್ತನವದಿರಿಗಂಗೆಚಿತ್ತವ
ನುತ್ತ ಮಾಂಬರ^१ ವಿಲ್ಲನ್ನೊಪ್ಪರ!
ಮುತ್ತೆ ನೇಕಾವಳಿಯ ಕಣಾರ್ಥ ಭರಣ ಮುದ್ರಿಕೆಯಾ
ಕೊತ್ತ ಹರುಷದ ಹೋಳಿಪ ಕಂಗಳ
ತೆತ್ತಿ ಸೀದ ಪುಳೆಕದ ಸಫಾಡಿಕೆ
ಪೆತ್ತೆ^२ ಸುವ್ಯಾನದಲಿ ಬಂದನು ರಾಯನರಮನೆಗೆ॥

೫೩

ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿನು ಜೀಯ ಚೆರಿಗೆ
ಕೊಡು ಪನಾಯವನರಿನ್ನುಪನ ತಲೆ
ವಿಡಿದರಾ ದ್ವೈಪಾಯನ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲ |
ಅಡಗಿದನು ತಡಿವಿಡಿದು ^३ನಿಂದುವ
ರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದನು ಗಡ ನಿ
ಮೃಡಿಯೆ ಬಲ್ಲರಿ ರಾಜಕಾರ್ಯವನೆಂದನಾ ಭೀಮು॥

೫೪

ಕರೆ ಮುಕುಂದನನಜ್ಞನನ ಸಂ
ವರಣಿ ಬರಲಿ ಶಿಖಂಡಿ ಪಾಂಚಾ
ಲರಿಗೆ ನೇಮಿನು ಕರಸು ಧೃಷ್ಟಿಧ್ಯಮ್ಮಾ ಸ್ವಂಜಯರ |
ಕರಿ ತುರಗ ರಥವಿಶ್ವಮವನಿಂ
ದಿರು^४ಇನಲ ನೂಕುವುದು^५ ಹೊಱವಡಿ
ಹೊಱವಡನೆ ನಿಸ್ನಾಲ ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗೆಯಲಿ॥

೫೫

ಅವರ ಸುವ್ಯಾನವನು ಸೇನಾ
ನಿವಹ ರಭಸದ ಭೂರಿಭೇರಿಯ
ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ರಥಗಜಹಯದ ಗಜನೆಯಾ
ಇವರು ಕೇಳಿದರಕಟಕಟ ಕ್ತಿ
ರವನ ಗುಪ್ತ ಪ್ರಕಟವಾದುಢ
ಶಿವಶಿವಾ ಹರಿಸರ್ವಗತನ್ಹುದೆಂದನಾ ದ್ವೈಣಿ॥

೫೬

ಏಳು ಕುರುಪತಿ ಪಾಂಡುನಂದನ
ರಾಳು ಬರುತಿದೆ ^६ನಾವು^७ ನಾಲ್ಕುರು
ಕಾಳಿಗದೊಳಿಂಘ್ನಮವೆವು ಬಿಡುಬಿಡು ಸರೋವರವು

^१ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುವ (ಕ). ^२ ತ್ತು (ಹು). ^३ ತನ್ನ (ಕ). ^४ ಇಮಾಡಲ
ಬೇಗ (ಗ.ಇ.ಪ). ^५ ಹನೆಂ (ಕ). ^६ ನಮ್ಮೆ (ಕ).

ಹೇಳು ಮನಮೇನೆನಲು ನೀವಿ
ನ್ನೇಳಿ ದೂರದಲರಿ ವಿರೋಧಿಗ
ಭಾಳು ಮಾಡುವುದೇನು ಸಲಿಲದೊಳೆಂದನಾ ಭೂಪೆ॥ ೫೯

ಅನಿಮಿಷರು ಗಂಥರ್ವ ಯಕ್ಷರು
ಮುನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಮಾಯಿದ
ಮನುಜರಿಗೆ ತಾ ಸಾಧ್ಯವಹಕೇ ತನ್ನ ಸಣಿಯಿರಲಾ |
ವಿನುತ ಸಲಿಲಸ್ತುಂಭವಿದ್ಯೇಯೂ
ಜೆನಗಿರವು ಪಾತಾಳಿದಲ ಯಮ
ತನುಜನೇಗುವ ರಹಮದೋಱಿಉದೇ¹ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ । ೫೮

ಉರವಣಾಸಿತರಿಷೇನೆ ಮುತ್ತಿತು
ಸರಸಿಯನು ವೇಢಿಯಲಿ ಗಿಡು ಚೆಳೆ
ತರುಲತೆಯಲೋಳಕೊಂಡು ನಿಂದುದು ಚತುರಚತುರಂಗ |
ನರರ ಗಜರ್ವನೆ ವಾಧ್ಯರವ ಕರಿ
ತುರಗ ರಥ ನಿಘೋರ್ವೇಪ ಪರ್ವತ
ಬಿರಿಯೆ ಹೊಳಗಿತು ಸಿಲುಕಿದನು ಸಿಲುಕಿದನು ಹಗೆಯೆನುತ ॥ ೫೯

ಇವರು ತಿರುಗಿದರಿನ್ನು ದೈವ
ವ್ಯವಸಿತವೆ ಫಲಿಸ್ತುವುದಲಾ ಕೌ
ರವನ ಸಿರಿ ಪಣಾಂಗನಾವಿಭ್ರಮವ ವರಿಸಿತಲಾ |
ಅವರಿಗಿದನಾರಬುಹಿದರೋ ಪಾಂ
ದವರಿಗಾವುದು ಕೊಟತ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರವರ ಗುದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣಾದಲ ॥ ೬೦

ಇಂದ್ರಾ ಅನುವರ್ತ ನಾಲ್ಕುನೇಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು.

¹ ಜೀನು (ಷ.ತ).

ಇದನೆಯು ಸೆಂಧಿ

ಮಹಾತ್ಮೆ ಮೂತ್ತು ಮೂಡಲಿಸಿದರು ಕುರುರಾ
 ಜೋತ್ತುವನನುದಕದಲ ಹೊಱವಡಿ
 ನುತ್ತ ಕಂಡರು ಪಾಂಡುತನುಜರು ರೋಹಿಣೀನುತನ ||
ಮಹಾತ್ಮೆ
ನುತನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಪ್ತಾವನಿಪೆ ರಿಪು
 ಜಾಲ ಜಡಿದುದು ಕೊಳನ ತಡಿಯಲ
 ತೂಲಿದುದು ಬಲುಬೊಟ್ಟೆಯಬ್ಬ ರವಭ್ರಮಂಡಲವ |
 ನೂಳಿ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯರವ ಹೆ
 ಗಾಗಿಗಳು ತೀರುದವು ಬ್ಯೋಸಿಕೆ ಚಿಡೆ ಕುಲಾದಿಗಳ || ೮

ತಳಮಳಲ ಹೊಗೆಹೊಗೆದು ಕದಡಿತು
 ಕೊಳನ ಜಲಚರನಿಷಯ¹ ವಿಧಿ ಬೋ
 ಬ್ಬಾಲಕೆ ಮಿಗಲೊಬ್ಬಾಲಕೆ ನೆಗೆದವು ವಿಗತಪ್ಪೆರದಲ¹ |
 ದಳವ ಬಗಿದಂಬಾಜದೊಳಿಂಡಿದ²
 ವಳಿನಿಕರ ಹಾಸುದವು ಹಂಸಾ
 ವಳಿ ಜವಾಯಿಲತನದಿ ಜಗ್ಗಾಳ್ವ ಜಕ್ಕಾವಕ್ಕಿಗಳು || ೯

ಬಂದುದರಿಬಿಲ ಕೊಳನ ತೀರದ
 ಲಂದು ವೇಷ್ಣೈಸಿದರು ಸರಸಿಯ
 ಬಂದಿಕಾಣರು ಬೋಬ್ಬಿ ಬುದರಬ್ಬ ರಕೆ ಧರೆ ಬಿರಿಯೆ |
 ಅಂದಣದಲ್ಲಿತಂದು ದರ್ಜಿ ಜ
 ನಿಂದನಜುಂನ ಭೀಮ ಯಮಾ ಮು
 ಕುಂದ ನಾತ್ಯಕಿ ದ್ರುಪದನೂನು ಶಿಖಂಡಿಗಳು ನಹಿತ || ೧೦

¹ ದಲ ಬೋಬ್ಬಾಲಕೆ ನೆಗೆದುವು ಹಳುಪಳಿಸಿದವು ವಿಗತಪ್ಪೆರದಲ (ಕ), ಜರ
ಮೊಬ್ಬಾಲಗೆ ನಾರಿತು ಬಹಳ ವಾದ್ಯದ ವಿಗತ ಪ್ಪೆರದಲ (ಬಿ), ಲೇ ಬೋಬ್ಬಾಲಕೆ
ನೆಗೆದುವು ವಿಗತಪ್ಪೆರದಲ (ಫು), ದಲ ಬೋಬ್ಬಾಲಕೆ ಮಿಗೆಯೊಬ್ಬಾಲಗೆ ನೆರೆದವು
ಮುಂದ ಹೊಯ್ಯಾನಲ (ಷ.ದ), ದಲ ಬೋಬ್ಬಾಲಕೆ ನೆಗೆದವು ಹಳುಪಳಿಸಿದವು ದೆದಣ
ಹೊಯ್ಯಾನಲ (ಪ). ² ಇಂತಹ (ಕ).

ವರ ಯುಥಾಮನ್ಹೃತ್ತವ್ಯಾಂಜನ
ರಿರಲು ಪಂಚದ್ವಾಪದೀಸುತ್ತ
ರರನ ನಿಮ್ಮ ಯುತ್ಯಾತ್ ಸ್ವಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು|
ಕರಿಗಳೈನೂಣ್ಣೆದು ನಾವಿರ
ತುರಗಪಯಿದೆವೆಂಣ. ನಾಪರ
ವೆರಡು ನಾವಿರ ರಥವಿದರಿಹೋಹರದ ಪರಿಶೇಷ||

೪

ದೇವ ಕಂಡಿರೆ ಕುರುಪತಿಯ ಮಾ
ಯಾವಿದಂಬನವಿದ್ಯೆಯನು ^१ನ್ನಿ ^೨ ಗಣ |
ಪ್ರೀವನಾತ್ವಿಭೂತ ಸಲಿಲಸ್ವಂಭ ದಂಬರವಾ
ಅಷ್ಟಿದಲ್ಲಿಯ ವಿಧಿಯ ಸಮರ
ವ್ಯಾವಕಾರಿಕ ವಿಪಯ ತಪ್ತಿದೆ
ನೀವು ಬೇಸಸುವುದೆಂದನರಸನು ದೇವಕೀನುತನ||

೫

^{ಕ್ರಿಂತಿ ಶಿಖಾ ಸು}
ಭರತವಂತಲೂಮ ಕೇಳ್ಳ ಸ್ವಪ ^೩ ಹುಣಿ ^೪ ಹುಣಿ
ವರರ ಪದ್ಧತಿ ಕ್ರಿಂತಕದಿನು ^೫ ಹುಣಿ ^೬ ಹುಣಿ
ತ್ತರಿಸುವುದು ಕಂಟಕವಪ್ರಾಯಾವಿಗಳ ವಿದ್ಯೆಗಳ |
ಪರಹರಿಸುವುದು ಮಾಯೆಯಿಂ ^೭ ಪ್ರತಿ
ಗರಳದಲ ಗರಳವನು ಮಾಯಾ
ಬರರು ಮಾಯೋಪಾಖುವಧ್ಯರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ||

೬

ಮರಣವೆಂದಿಂಗಾಗದಂತಿರೆ
ವರವ ಕೊಂಡು ಹಿರಣ್ಯಕಾಣಸುರ^१,
ಸುರನರೋರಗರನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿಗೆ ^२ |
ಧರ್ಮಧರವ ಮಾಡಿದಡೆ ನರಕೇ
ಸರಿಯ ರೂಪಿನೋಳಾದಿವಿಶ್ವಂ
ಭರನು ಗೆಲಿದನು ಮಾಯೆಯನು ಮಾಯಾಭಿಯೋಗದಲ||

೭

ಲಲಿತ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವ
ನೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ತಲೆಯ ಕೊಂಡನು ಜಕ್ಕುದಲಿ ದೈತ್ಯಾರಿ ಪೂರ್ವದಲಿ

^१ ವಿಷಾಂ (ಪು). ^२ ನಿ (ಕ). ^३ ಯಲ (ಕ). ^४ ಕ್ಷನು (ಬಿ.ಗ.ತ).

^५ ಯ (ಕ).

ಬಲನ ಜಂಭನ ವೃತ್ತನನು ಶ್ಯಂ
ಖಳಿತ ಮಾಯಿರ ಮಾಯೆಯಿಂದವೇ
ಬಲವಿರೋಧಿ ವಿಭಾಡಿಸಿದನವನೀತ ಕೇಳಿಂದ ॥

೮

ಹರನ ಹರದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಭನ್ನಾ
ಸುರನು ತಿವನ ^१ವಿರೋಧಿಸಿದ ^२ನು
ಬ್ಜು ರದವನೇನುರುಹಿದನು ಹರಿ ಮಾಯಾಪ್ರಯೋಗದಲ |
ಸುರರನಷ್ಟುಯಾಳಿದನು ಭುವನವ
ಸೊಱಲಿಸಿದ ರಾಷಣನ ರೂಧಿಯ
ಶಿರವ ನರರೂಪಿನಲಿ ಬಳಿಯಲ ರಾಮ ಬಂಡಿಸಿದ ॥

೯

ಎಮಗೆ ತಾಯೋಡಹುಟ್ಟಿದನು ನಿ
ಮರ್ಮಮತೆಯಲಿ ನಿದಾರಣಿಸಿದನಾ
ಕ್ರಮದಲೇ ಕಂಸಂಗೆ ಹಿಂಸಾಕೃತಿಯ ರಚಿಸಿದವೇ |
ಸೆಮುರದ್ವೋಳಿಗೆ ಸೃಗಾಲನ್ನಪನಾ
ಕ್ರಮಿಸಿದನು ಶಕ್ತಿನಲಿ ಮಾಯಾ
ತಿಮಿರವನು ಮಾಯೆಯಲ ಗೆಲದೆವು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೦

ಕಾಲಯವನನ ದಂತವಕ್ಕನ
ಸಾಲುವನ ಮಾಗಧನ ನೆರಕನ
ಸೀಳಿದೆವು ಕೃತಮಾಂಶರನು ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚ^३ದಲ |
ಥಾಳರನು ಥವಳರನು ಲಕ್ಷ್ಮಿನ
ಥಾಳಿಕಾಱರನವರ ವಿದ್ಯೇ^४ಯ^५
ಲಾಳಿಗೊಂಡದೆ ದೋಷೆವಿಲ್ಲವನೀತ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೧

ದ್ವಾತ ಮೃಗಯಾವೈಸನವಿವು ಸೃಪ
ಜಾತಿಗಾದ ವಿನೋದ ಕಪಟ
ದ್ವಾತವಿದು ಸೃಪಧಮರ್ವೇ ಮಾಯಾಭ್ರಯೋಗೋದಲ್ |
ಸೋತರಿಕೆಯನದಂತಿರಲ ನಿ
ಭರ್ತತಿಯಲ ನಿಮ್ಮರಸಿಯುಟ್ಟುದ
ನೀತ ಸುಲಿಸಿದನಿವನು ಸುಜನನೆ ಭೂಪ ಹೇಳಿಂದ ॥

೧೨

^१ ವಿಭಾಡಿಸಿದ (ಬಿ). ^२ ಮಾಡುಹಿ (ಬ.ಹ.ತ). ^३ ವಿರೂಪ (ಫ.ತ).
ಪ್ರಯೋಗ (ಟ.ಪ). ^४ ವ (ಟ.ದ). ^५ ಪ್ರ (ಕ). ^६ ವರಾ (ಕ.ತ).

ಇಹಿಕದ ಸಂಭಾವನೆಯ ನ
ಮೌಲ್ಯಾಹನಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ನುಕ್ಕತ
^१ ಮೌಲ್ಯಾಹವಾಗದಲೇ ಸುಯೋಧನವಫೆಯ ದೇಸೆಯಿಂದ^१ |
ಈ ಹದನ ಬಿನ್ನೆ ಪೀಡೆವು ನೀ
ವಾಹವಕೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವ
ನಾಹಿಸಿದಿರೆಂದರನ ನುಡಿಸಿದನಿತ್ತ ಕುರುಪತಿಯಾ ||

ಎಳ್ಳು ಕೌರವರಾಯ ನಲಿಲ
ಇಂಜನೇ ನೀನುಕಟ ಜಲದೋಳ
ಗಾಳಿವರೆ ^२ಕೂಳಾಯ್ಯ ಸಿನ್ನಲ ಗರುವ ತತ್ವಂತ
ಕಾಳಿಗದೋಳರ್ದಿದೆ ಸಹೋದರ
ಜಾಲ ಪ್ರತ್ಯಜಾಳತಿ ಬಂಧು ನ್ನ
ಪಾಲರನು ನೀ ನೀರೋಳಣಿದೆ ಕಷ್ಟಃವಾಯ್ಯಂದ್ರಃ ||

೧೪

ಜಾತಿಮಾತ್ರದಮೇಲೆ ಬಂದ
ಖ್ಯಾತಿಪಿಖ್ಯಾತಿಗಳು ನಮಗೇ^३ನೆ
ಜಾತರಾದೆವು ನಾವು ನಿರ್ಜಾ^४ಸೋಮವಂತದಲ
ಭೀತಿಯಲ ನೀ ನೀರ ಹೂಕ್ಕಡೆ
ಮಾತು ತಾಗದೆ ತಮ್ಮನಕಿಂತ
ಬೂತುಗಳ ಕೈಬಾಯ್ಯ ಬಂದ್ಯ ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ ||

೧೫

ನಾಡೋಳಧರವ ಕೂಡದೆ ಹೋದದೆ
ಬೇಡಿದ್ದೆದೂರುಗಳ ಕೂಡಾಯೆನ
ಲೋಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿಯಾಗ್ರಹಿಪಿತಥಾರುಣ್ಯಾಯ
ಕೂಡೆ ನೀ ಕೂಡನೆಂದು ದರ್ಶವ
ಮಾಡಿ ನಕಲ ಮಹಿತಳವ ಹೋ
ಗಾಡಿ ಹೊಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಲವಾವೆವೆ ನಿನ್ನ ಭಲವಂದೆ ||

೧೬

^१ ದೌರ್ಯಾಹನನು ಮಾಡುವರೆಯಿಲ್ಲಿ ಸುಯೋಧನನ ವರ್ಣಗೆ (ಖ), ದಹಿನವೇ ಮುರಚ್ಚೆರಿ ಸುಯೋಧನನ ವರ್ಣನೆಗಳಗೆ (ಘ). ^२ ಗಾ (ಕ). ^३ ಹೋಗಂದ (ಕ). ^४ ನಿಜಾತವಾದೆವು ನಾವು ನೀರೀ (ಖ), ನಿಜಾತರಾದೆವು ನಾವು ನಿಮಂಲ (ಹ.ದ), ನಿಜಾತರೋದರೆ ನಾವು ನಿರ್ಜಾ (ತ).

ಹೇಳಿದರಲಾ ಭೀಷ್ಯ ವಿದುರರು
 ಮೇಲು ದಾಯದ ತಾಗುಷಟ್ಟು! ನು
 ಕೇಳಿದವಿ^१ [ಉ] ಕ್ಕೊಂಡಣಿಯ ಕ್ಕತ್ತಿಯಲ ತಡೆಗಡಿಸಿ |
 ಕಾಳಿಗದೊಳ್ಳಿಟ್ಟುನಿಸಿ ಸೀರೋಳು
 ಬೀಳುವುದ ಸಿನಗಾರು ಬುದ್ಧಿಯ
 ಹೇಳಿದರು ನುಡಿ ನುಡಿ ಸುಯೋಧನ ಎಂದನಾ ಭೂಪ॥ ೧೯

ತಂಡೆವಂದೊಬ್ಜನ ಪರಾಯನ
 ಪಂಡಿತನನುತ್ತರನನಾತನ
 ಗಂಡ ನೀನಾಡ್ಯ ಪರಾಯನಸಿರಿಯ ಸೂಜೀಯಲ |
 ಥಂಡಬ್ರಿಧು ಭೂಮಿಪರೋಳಾ
 ಥಂಡನಿಗೆ ನೀ ಮಿಗಿಲು ಸಲಿಲದ
 ಕೊಂಡದಲಿ ಹೊಕ್ಕನೆ ಹಿರಾಟಜನೆಂದನಾ ಭೂಪ॥ ೨೦

ಅಡವಿಯೇ ನೇರ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
 ಕೊಡೆನು ಧರಣಿಯನೆಂದು ಬಡುಗವ
 ಜಡಿದಿಲಾ ನಿನ್ನೊಲಗದ ನಾರಿಯರ ಸಮ್ಮುಖದಿ |
 ಶುಡುಗವನು ಕಳನೊಳಗೆ ಹಾಯಿಕಿ^२
 ನಡುಗೊಳನ ನೀನೊಳಿ ಹೊಕ್ಕುದೆ
 ಮಡದಿಯರು ತಮುತಮಗೆ ನಗರೇ ಹೊಯ್ಯು ಕರತಕವ॥ ೨೧

೨೫೪

(೪)

ಜೀವನೆಬಿ ರಾಧೇಯನಾತನ
 ನಾವಿನಲಿ ನೀನಾಲಿದೆ ಸೋಂದರ
 ಮಾವ ಶಕುನಿಯ ಸೈಂಧವನ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳಾ
 ನಾವಿನಲಿ ಹಿಂಡುಳಿದ ಜೀವನ
 ಜೀವನದೆ ಜೀವನನಿವಾನವಿ
 ದಾವ ಗರುವಿಕೆ ಕೊಳನ ಕೊಱವದು ಕೈದುಗೊಳೆಂದೆ ||*

ಓದಿ ಕ್ಷುದುವ ಹಾಯ್ಯ ಕಳನೊಳು
 ಕೇಡಿಗರ ಹಿಡಿದಳುಕ ಬದುಕಿದ
 ಗೂಡಿಹುದೆ ಗರಿವಾಯಿಯಲ ಕಲ್ಪಾಂತಪರಿಯಂತಿ

^१ ದಾಗಿನ ತಾಗಃಬಾಗ (ಫ.ಟ) ^२ ಇ (ನ). ^३ ನುಡಿದ ಭಾಸೆಯಲಂಪ್ಯ
 ವಾಗದೆ (ಬ)- * ಈ ಪದ್ಯ (ಫ) ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿ.

ಒಡಿ ಪಾತಾಳವನು ಹೊಕ್ಕುಡೆ
ಕೂಡೆ ಸುಧಿನಿ ನಿನ್ನ ಬೇಂಟೆಯು
ನಾಡವಿಹ १ರಾವುಂಚೆ^१ ಕುರುಪತಿ ಕೈದುಗೊಳ್ಳಿಂದ ॥

೨೮

ಭರತ ನಹ ಪೆ ಯಾಯಾತಿ ನಳ ಸಂ
೨ವೀರಣ ಸಗರ ದಿಳಿಪೆ ನೃಗಂ^೩ ರಘು
ವರ ಪ್ರರೂಪವ ದುಂದುಮಾರ ಭಗೀರಥಾದಿಗಳು
ಧರಣಿಪಾಲರನಂತನಮುರದೋ
ಭರಿ^೪ಬಲವು^೫ ಸವಣಿದರು ನಿನ್ನವೋ
ಲುರುಳಿದವರಲ್ಲು^೬ದಕದಲ ನೃಪ ಕೈದುಗೊಳ್ಳಿಂದ ॥

೨೯

ಕೊಳನ ಬಿದು ಕಾದೇಳು ಶಿಂದಣ
ಹೆಳವ ತೊಳಿ ಹೇರಾಳ ಬಾಂಧವ
ಬಳಗ ಭೂಮಿಶ್ವರರ ಒಹ್ಮ್ಲಾ^೭ಕ್ಷೋಹಿಣೋದಳವ
ಅಲ್ಲದ ಕೀರ್ತಿಯ ಕೆನು ತೊಳಿ ಭೂ
ವಳಯವಣನ್ನನು ದೈನ್ಯಪ್ರತ್ಯೆಯ
ಬಳಸುವರೆ ಸುಮು ಮರುಳ ಕುರುಪತಿ ಕೈದುಗೊಳ್ಳಿಂದ ॥

೩೦

ವಿಪವನಿಕ್ಕುಡೆ ಹಾವಿನಲಿ ಬಂ
ಧಿನಿದೆ ಮದುಪಿನೊಳಿಕ್ಕು ಬೆಳಿಕು
ಬ್ಜ್ಞಸವ ಮಾಡಿದೆ ಹಿಂದೆ ವಾನಮುನಿಸಾಗಿ ಬಾಲ್ಯದಲಿ
ವಸತಿಯಲಿ ಬಳಕಗ್ನಿದೇವರ
ಪಸರಿಸಿದೆ ಪ್ರಜ್ಞದಲ ನಾವು^೮ ಬೇ
ವಿಸಿದೆವಡಗಿದಿನ್ನು^೯ ಬಿದುವನೆ ಯೆಂದನಾ ಭೀಮ ॥

೩೧

ಎಲವೋ ರಾಯನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ಸುಲಿಸಿದಾ ಭಲವಲ್ಲಿ ಹಗೆಗಳ
ಹಳುವದಲಿ ಹೊಗಿಸಿದನೆನಿಪ ಸುವರ್ಣಾನ ತಾನಲ್ಲಿ ।
ಖಳ ಶೋಮಣಿ ನಿನ್ನ ತರೀಗೂ
ದಲಲ ಕೈಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಡರ
ನೆಳಿಯೆ ಬಿಡಿಸಿದರಾರು ಕೌರವ ಎಂದನಾ ಭೀಮ ॥

೩೨

^१ ರಾರುಂಟು (ಖ), ವೇ ನಾಷು (ಇ.ದ). ^२ ಹ (ಫ.ತ). ^३ ಪ (ಕ.ಪ).

⁴ ನೃಪರ (ಫ.ತ). ^೫ ರಾರು (ಖ.ಫ.ತ). ^೬ ಇ (ನ).

ಭೀಮನೇನೆ ಭುಗಿಲೆಂಬ ರೋಪದ
ತಾಮುಸವ ಬೀಳಾಕ್ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲಾ, ನಿ
ನಾರ್ಮಾವಾದುದೆ ಬಿರುದು ಪಾಂಡವ್ಯಾಪಿರರವಿಯೆಂಬ |
ಭೀಮವನೆದಾವಾಗ್ನಿ ಕೊಡುವದು
ಭೀಮಭಾಸ್ಯರರಾಹು ಕೊಡುವದು
ಭೀಮಗಜ್ರನೆ ಮಧುರಗಿತವೆ ನೃಪತಿಯೇಂದ || ೨೫

ಕೆಡಹಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ರಕುತವ
ಕುಡಿದವನು ತಾನಲ್ಲಿಲೇ ನಿ
ನೈಂಡನ ಹುಟ್ಟಿದ ನೋಡಿ ನುಂಗಿದ ಕಾಲಯಮನಲ್ಲಾ |
ಅಡಗಿದರೆ ಬಿಡುವನೆ ಭಯ ಜ್ವರ
ಹಿಡಿದ ನಿನ್ನನು ಸೆಳೆದು ರಣದಲಿ
ತೊಡೆಯಾ ಕಳಚುವ ಮೃತ್ಯು ಭೀಮನ ಕಯ್ಯ ನೋಡೆಂದ || ೨೬

ಜಲವ ಹೊಕ್ಕುನ ಹುಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ
ಉಳಿನ ತರಗಿರಿತಿಖರದಲ ಕಾ
ಲೊಂಬಿದನ ವಲ್ಲೇಕಂಗತನನು ನಿರಾಯುಧನ |
ಕೊಲುವುದನುಬಿತವೆಂಬ ತಾಸ್ತವ
ತಿಳಿದು ನಂಬಿದೇ ನಿನ್ನನೂಬ್ಬಿನ
ಕೊಲುವುದಕೆ ತ್ರುತತಾಸ್ತು^१ರಾವಲ್ಲೆಂದನಾ^२ ಭೀಮ || ೨೭

ಅರನನಲ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ ಯಮಾರು
ತರಳರಲ ಮುನಿಸಿಲ್ಲ ಘಲುಗುಣ
ನರೆವಿರೋಧಿ ಸಗರ್ವ ಭೀಮನ ಬಾಡ ಕೊಯ್ಯ ಕೊಯ್ಯ |
ಮರುಳ ಬಳಗವ ತಣಿಸಿದಕೆ
ಹರಿಯರಸರಲ ನಂಧಾನವೆಂಬ್ಯು
ಕರುಪತಿಯೇ ನೆಂಬೆ ದ್ವೇರ ಭೀಮನ^३ ಸೀಳಲೇಂದ || ೨೮

ತನತನಗೆ ಸಾಕ್ಷಕ ಯಮಳ ಘಲು
ಗುಣರು ಪಂಚದ್ವಿಪದೀನಂ
ದನರು ಧ್ವಷ್ಟಧ್ವಮ್ಮ ನೃಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು |

^१ ಹೆ (ಒ.ದ). ^२ ರಾವಲ್ಲೆಂದನಾ (ಹು), ವನಗಿಲ್ಲೆಂದನಾ (ಗ್.ಪ), ತನಗಿಲ್ಲೆಂದನಾ (ತ) ^३ ನರೆವಿರ ಭೀಮನ (ಹು), ಕಲಭೀಮಸೇನನ (ಒ.ದ), ನರೆವಿರ ಭೀಮನ (ತ).

ಅನುಚಿತವು ನಲಿಲಪ್ರವೇಶವು
ಜನಪತಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ^१ವೆಂಬುದು
ಜನಸನಿತವೆಂದಾಲುದ್ವೈ ನಮ್ಮಾದ್ರಷ್ಟೋಷದಲ ॥

೭೮

ಆರನ ಕೇಳೈ ಸಿನ್ನ ಮಾರ್ಗ
ಬ್ಜುರಿಸಿದನು ರೋಮಾಂಚದ್ವಾಗಿ
ಬ್ಜುರನುತ್ತದಿಕಕ್ಷೋಧತಿಖಿ ಕರಣೀಂಬ್ರಯಾದಿಗಳಿ ।
ತುಸುಗಿದಂತಃಖೀದ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರಕೆ ಜವನಿಕೆಯಾದುದ್ವೈ ಸಿ
ಭರದ ವೀರಾವೇಶದಲಿ ಪ್ಲಾಟಿಸಿಸನು ಭೂಪ ॥

೭೯

ಮಾಸೀದುದುದಕನ್ಂಭ ನಲಿಲದ
ಕೂಡಿಗೆ ಬೊಬು ಲಿಕೆಗೆಳ ತೆರೆ ನೋರೆ
ದುಸುಗಿದಪ್ಲು^२ ಘುಳುಘುಳಿಸಿ ಜಲಬುದ್ಭು ದದ ಚೂಣಾಯಲ ।
ದುಸುದುಸುಪ ಬಿಸುನುಯ ಸೆಕೆಯಲ
ಮಾಸುಗಿ ಕುದಿದುದು ನೀರು^३ ಬೀರುನ
ಬಿಸುನುಡಿಯ ಬೇಳಂಬದಲ ಹೆಂಡಾದನಾ ಭೂಪ ॥

೭೧

^३ಜ್ಞಾ^४ನವಲಿದುದು ವೀರಪಣದಭಿ
ಮಾನ ಮನೆದುದು ಮಂತ್ರನಿಷ್ಠೆಯ
^१ಮಾ^५ನ ಹಂಬೆಳಿಯಾಯು ವೋಹಿದುದಾಕವವ್ಯಾಸನ
^६ದೀನಮನ ಹೆರೆಗಳಿದುದುದಕ
ನಾಂನಭಾವಕೆ^७ ನಾಚಿದನು ತವ
ನೂನು ತಳಹೆಳಿಗಾದನಥಿತವಚೋವಿಫಾತದಲ ॥

೭೩

ಜಲಧಿ ಮಾಧ್ಯದೀಕೆಳ್ಳಿ ವಡಬಾ
ನಲನವೋಲು ತವಕದಲ ತಡಿಗ
ವ್ಯುತಿಸಿದನು ತತ್ತೋಧತಿಖಿ ಕಡಿಮನಗೆ ಕಂಗಳಲ ।
ಹೊರೆವ ಧಾರಿಯ ಹೆಗಲ ಗದೆ ಕರ
ತಳದ ವಿಪುಲ ಸಫಾಡಗ್ರಾದ
ಚೆನಯನದ ಭಡಾಳಭಲದ ನೃಪಾಲ ಹೋಜವಂಟ ॥

೭೪

^१ ವೇಯಾ (ಕ). ^२ ಗೆಲಲ (ಕ). ^३ ಮಾ (ತ). ^४ ಧ್ಯಾ (ತ). ^५ ದೀನ ಮನವನು ಹರೆಗಳಿದು ತಧ್ಯಾನಭಾವಕೆ (ಖ), ದೀನಮನ ಹರೆಗಳಿದು ರಣದ ಸ್ವೇಹ ಭಾರಕ (ಖ.ತ), ಹೀನಮನ ಹರೆಗಳಿದುಕಸ್ತಾನಭಾಜನೆ (ಖ.ಧ).

ಅರಳತರನನ ವದನ, ಭೀಮನ
ಹರುಪೆಷ್ಟಿತು ಪಾರ್ಥ ಸುಬ್ಜಿದ
ನುರುಮುದದಿನುಣಿ ನಕುಲನುಬ್ಜಿರಿಸಿದನು ನಹದೇವ।
ಇರಕೆಯಲ ದೈವಂಗಳತ್ವ
ವರವನೇಂದರು ದೈವದೀನಾತ
ರುರು ಶಿಖಂಡಿ ದ್ವಿಪದಸುತ ನಾತ್ಯಕಿಗಳೊಲವಿನಲ ॥

ಶಿಖ

ನಗ ಮನಗಿ ಕರತಳವ ಹೊಯ್ಯಾಕೆಳ
ಯೋಗ್ಗಿ ಮಿಗೆಯ ಹರಾಪವಲ ನಕುಲಾ
ದಿಗಳು ಚೊಬ್ಜಿ ಉದಾರಿದರು ಬಹುವಾದ್ಯರವದೊಡನೆ।
ಅಗಿದು ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದವು ಮುಂಗಾ
ಲುಗಳ ಹೊಯ್ಯಾಲ್ಲಿ ತೇಜಿಗಳು ಕ್ಷೇ
ಸೆಗಹಿ ಜಯನೂಜನೆಯಲೊರದವು^१ ಪಟ್ಟದಾನೆಗಳು ॥

ಶಿಖ

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿನ ತಡಿಯಲ
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸಿಂದು ನೋಡಿದ
ನರಿಭಟರ ಸುವಾನ್ನಾನವನು ಸಂಭಾರಂತಹೇತನವ |
ಉರಿದುದಾ ಮನ್ಸುಕದ ರೋಷ್ಯೋ
ತ್ವರದ ರುಳರುಾಡಿಸಿತು ^२ಶುಭ್ರು^३
ನ್ಯೂರಣದಂತನಿಹೀಡಿತಾಧರನಾದನಾ ಭೂಪ ॥

ಶಿಖ

ಘೃತು ಮರು ಕುರಂಪತಿಯ ಘನನ
ತಾಪೀತಯೆಂಬೆ ಕೌರವಾನ್ವಯ
ಜಾತನಲ್ಲಾ ಬುಧ ಝರೂರವ^४ಶಕ್ರಮಾಗತರು |
ಖ್ಯಾತನಲ್ಲಾ ಬಂದುದೊಂದ
ಖ್ಯಾತಿ ಸಲಿಲ^५ದ ಗಾಹಷಳಿದಂ
ಶ್ರೀತನೋಳು ದೊರೆಯಾರು ಸರಿಯೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ ॥

ಶಿಖ

ಅರನ ತೊಡು ಕವಚವನು ಭಾವಿಂ
ಕರ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಪಜ್ಞಮಯ ಬಂ
ಂರದ ಸೀಸಕವಿದೆ ದುಕೂಲವರಾಸುಲೇಪನವ |

^१ ಯೋಧರು (ಕ). ^२ ನಧೃತ (ತ), ಶಬ್ದ (ಪ). ^३ ವಿಕ್ರಮಾಗತದ (ಖ), ನಕ್ಯಮಾಗತರ (ಫ), ನಹಿಷನಾಯಕನ (ಛ), ನತ್ಯಮಾಗತದ (ತ).
^४ ಏಗಾ (ತ).

ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೊಲವಿನಲ ಪತಿ
ಕರಿಸೆನುತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚೆಳ
ತೆಣೆದು ಮುಂದಿರಿಸಿದನು^१ ನೌಕಾದ್ವರ್ದಿದಲ ಯಮನುನು॥ ೪೫

ಪೂರವಿಸಿದನು ಗಂಥವನು ಸರ
ಢೋರೆಪ್ಪೋರೆಯ ಮೈಯ ಘೋಯದ
ಕೇರುಗಳ ಇಹೂಲಿದನು ವರಕನ್ತುರಿಯ ನಾರದಲ್ಲಿ
ನಾರತರ ನಾದಿನ ಜವಾಜಿಯ
ಭೂರಿ ಪರಿಷಾಳದಿಂದ ನವಕ
ಸೂರಿ ತಿಲಕವ ರಚಿಸಿ ಗೆಲಿದನು ತಿಗುರ ತವಕದಲ॥*

೪೬

ತೆಗೆದು ವಜ್ರಾಂಗಿಯನು ಮೈಯಲ
ಬಿಗಿದು ಹೊಂಬಿರಹದ ಸುರತ್ತಾ
ಉಗಳ ಬಲುಸೀನಕವನಳವಡಿಸಿದನು ಸಿರಮುಡಿಗೆ
ರುಗರುಗಪ ಬೆಳ್ಳಿದಿಂಗಳಿನ ತೇಳು
ಒಗಡೆನಲು ತೊಳಗುವ ದುಕೂಲವ
ಬಿಗಿದು ಹೊನೆಮುಂಜೆಯಗನಳವಡಿಸಿದನು ದೇಸಿಯಲ॥

೪೭

ಫೋಳಿಸಿದ ಕಬ್ಬೋರ ಕಸ್ತುರಿ
ವೀಳೆಯವ ಕೊಂಡೆದ್ದು ನಮರಾ
ಭೀಳಗದೆಯನು ತಿರುಹಿದನು ಪಯಪಾಡನಾರ್ಮೆದು
ಅಳು ಕವಿಯಲ ರಾಘವತರ ಸಮ
ಪಾಳಿಯಲಿ ಬಿಡಿ ಜೋಡರಾನೆಯ
ತೂಳಿನಲ ಸಮರಥರು ಸರಳಿಸಿಯೆಂದನಾ ಭೂಪ॥

೪೮

ಹಿಡಿ ಧನುವನೆಲೆ ಭೂಪ ಪವನಜ
ತುಡುಕು ಗದೆಯನು ಪಾರ್ಥ ಸಮರಕೆ
ತದೆಯಾದಿರು ವಾದಿಕ್ಕುವಾರಕರೇಳ ಕಾರ್ಣಗಕೆ
ಮಿಡುಕು ಧೃತ್ಯೆಧೃತ್ಯೆಮ್ಮು ನಾತ್ಯಕ
ಹೊಡಕರಿನು ಪಾಂಚಾಲ ನೀ ವಂ
ಗದದೊಳಿಮ್ಮೈ ದನೇಳ್ಯುದೊಬ್ಬನೆ ನಿಲುವೆ ತಾನೆಂದೆ॥

೪೯

¹ ಸೌಭರಿಯ (ಕ), ಸೌಹೃದ್ಯ (ಹ), ಸಹೃದಯ (ತ). ² ಮೆತ್ತಿದನು ಫಟ್ಟಿಯ
. ಗಂಥನಾರದಲ (ಬ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಹ) ಪ್ರತಿಯುಲ್ಲಿ; (ತ) ಪ್ರತಿಯುಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾರ್ಥಗಳು ಹಂಡಿಮುಂದಾಗಿವೆ.

ದಿಟ್ಟನೇ ನೃಪಾವು ಮರು ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾ ದೂರೆಗಳೊಡನೀ
ಧಟ್ಟಗೊಬ್ಬನೆ ಸಿಲುವೆನೆಂದ ದನದಾವ ನತ್ಯನಿಧಿ ।
ಹುಟ್ಟಿದವರಗೆ ಸಾವು ಹಣೆಯಲಿ
ಕಟ್ಟಿಹುದಾ ವಿಧಿಯೆಂದದ್ದಿ ಪರಿ
ಮುಟ್ಟೆ ದ್ವಿವಷ್ಟಿಯಾವನೆಂದು ನಿಶಿಳ ಪರಿವಾರ || ೫೪

ಮೆಚ್ಚಿದನು ಯಮಸೌನು ಭಲ ನಿನ
ಗೊಚ್ಚೆತವಲ್ಪು ಚ್ಯಾರಿಭಟರಲಿ
ಬೆಚ್ಚಿದಾಡಿದಯಾದಡೇನದ ನಮ್ಮೆಂಳ್ಳೆ ರಲಿ ।
ಮೆಚ್ಚಿದರ ನೀ ವರಿಸಿ ಕಾದುವು
ದಚ್ಚಿರಿಯ ಪಾತ್ತೆನು ಗೆಲವಿನ
ನಿಷ್ಟಿನೆ ನೆಲಕೊಡಯನಹುದಿದು ಸಮಯಕ್ಕತದೆಂದ || ೫೫

ನಿನಗೆ ಸೋಽಲವೇ ನಾವು ಭೂಕಾ
ಮಿನಿಯನಾಳ್ಜಿವು ನಮ್ಮೆಂಳ್ಳೊಬ್ಬಿರು
ನಿನಗೆ ಸೋತಡೆ ಏಕ್ಕು ನಾಲ್ಕುರು ನಿನಗೆ ಕಂಕರರು ।
ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ಸಿರಿ ನಂ
ಜನಿತವೀ ಸಂಕೇತವೇ ನಾ
ಧನ ನಿನಗೆ ನಮಗೆಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ || ೫೬

ಹಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡೆಮು
ಗಾ^१ [ಯ] ^२ ಭಲವಿಲ್ಲಜುರ್ವನನು ಮುಗು,
ಎಂ ಯಮಭರಿಗೆ ಕೈದುಗೊಳ್ಳಿನು ಹೊಯ್ದು ಕೆಣಕದಡೆ ।
ಬಾಯಿಬಡಿಕನು ನತ್ಯದಲ ನಾ
ಗಾಯುಕದ ಬಲವೆಂಬ ಡೊಂಬಿನ
ವಾಯುವಿನ ಮಾಗನಸೋಡನೆ ಮಾಣ್ಣಾಂತಡಹುದೆಂದ || ೫೭

ವರಿಸಿದನು ಭೀಮನನು ನೀವಾ
ದರಿಸುವಚೆ ಧವನವನು ದುರ್ಜನ
ಸರಣಿಯಲ ಸೀವ್ ಒಹಡೆ ದಳಸಹಿತ್ವೆವರಿದಿರಹುದು ।

^१ ದೆಯಿದಾವನತ್ಯದಲ (ಬ.ಪ.ತ), ದನದಾವನಾಹನಸೋ (ಗ.ಣ.ಪ).

^२ ಮುಟ್ಟಿದವನೀ (ಕ). ^३ ಲವ (ಕ). ^४ ವ (ನ). ^५ ತೇಳಿ ಕಾರ್ಣಿಗಕೆ (ಕ).

ತೆರಳುವವರಾವ್ಲಿ ನೀವ' ಹತಿ
ಕರಿಸಿದುದೆ ನಮ್ಮಿಷ್ಟೆಚೆನೆ ಮುರ
ಹರ ಯಾಧಿಪ್ತಿರನ್ನಪನನೆಕ್ಕಿಗರೆದ. ಗಚ್ಚಿಸಿದ ||

೪೭

ಮರುಳೆ ನೀ ಹೆಚ್ಚೊಳುತ್ತನಕು
ಬ್ಬಿರಿಸಿ ನುಡಿದೆ ಸುಯೋಧನನ ನೀ
ನೆಱಿಯ. ಲಾಗದೆ ಕೃಗೆ ಬಂದರೆ ಕದನಭಾವಿಯಲಿ।
ನರಿಸದಲ ಮರಿತವನು ಚೀವಿಸಿ
ಮರಳಲಸಿವನೆ ನಮ್ಮೊಳೊಬ್ಬನ
ವರಿಸು ವಿಗ್ರಹಕೆಂದು ನಮ್ಮನು ಕೊಂಡೆ ನೀಸೆಂದ||

೪೯

ಗೆಲಿದಕ್ಕೆವರೋಳೆಬ್ಬನನು ಏಿ
ಕೃಳಿದವರು ಈಂಕರರು ಗಡ ನೀ
ಅಳದು ನುಡಿದಾ ನಿನ್ನನಾಹವಮುಖ ವರಿಸಿದೆ।
ಗೆಲುಲು ಬಲ್ಲಾ ನೀನು ಫಲುಗುಣ
ಗೆಲುವನೇ ನಿನ್ನಳಿರಿಬ್ಬರು
ನಿಲುವರೇ ಕಾರುಪತಿಯಫಾಟದ ಗದೆಯ ಫಾಯದಲಿ ||

೫೦

ಇಂದು ನಮ್ಮಯ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಯ
ಕೆಂದೆಉವೆಯಾಲಿ ಭೀಮ ಕಾದುವೆ
ದೆಂದು ಜಾಸ್ತಿಸಿ ನಿಮ್ಮಿಬಿಳ್ಳನು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದಲಿ।
ಇಂದಿನೀ ನಮರದಲ ಪವಸಣ
ನಿಂದಡೇನಹುದೆಂಬ १ಚತ್ರದ!
ಸಂದೆಯವು ನಮಗುಂಟು ಕೌರವನ್ನೆನು ಬಲುಹೆಂದ||

೫೧

ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದ
ಗೆ ಶಯತನವೆಮಗಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದಿ
೨ಗಳ ನುಢಾ೯ಕರುಣಾವಧಾನಚೇ ವಜ್ರಕವಚವಲಾ।
ಮಲೆತ ಹಗೆವನ ಪತಿಮುಖ ಬಲು
ವಲಗೆಯಲ ಗದೆಯಿಂದ ರಾಯನ
ಬಲಹ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಬರೆವನೆ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಿಂದ||

೫೨

१ ಗೆಲವಿನ (ಪ). २ ಗಳಿಸಿದಾ (ತ). ३ ರೋಕನ (ಗ.ಹ.ಪ).

ಪೂತು ಮರು ಭೇಟ ಎನುತ ಕಂಸಾ
ರಾತಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ನಾತ್ಯಕಿ
ಭೂತಲಾಧಿಪ ಪಾರ್ಥ ಯಮಾರ್ಥಾದಿಗಳು ನಲವಿನಲ |
ವಾತಜನ ಹೋಗೆಳಿದರು ಸುಭೇಟ
ವ್ಯಾತೀನೌಹಾದ್ಯಾದಲ ಶೈರ್ಯ
ಖ್ಯಾತಿಯನು ಒಣ್ಣಸಿದುದವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ ||✓|

ಅಷ್ಟಿ

ಗದೆಯ ಕೊಂಡನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನಿದಿರುಗೊಂಡನು ಭೀಮ ಬಲವಂ
ಕದಲ ವಾವಾಂಗದಲ ಬಳಸಿದರ್ಗ್ರಜಾನುಜರು |
ಕದನಭಾಮಿಯ ^२ಬಿಡವಚಿದು ನಿಂ
ದುದು ಚತುರ್ಭಾಲ ಸುತ್ತಿ ಗಗನದೊ
ಳೂದಗಿದುದು ಸುರನಿಕರ ^३ತೀವ್ರಿ ವಿವಾನವೀಧಿಯಲ ||

ಅಷ್ಟಿ

ಚಟುಳೆತರ ಭಾರೆಂಕದಂಕದ
ಭಟರು ತಟುಬಿದರುಬ್ಜೀಯಲ ಲಟ
ಕಟುಸಿದಪ್ತ ಕಣ್ಣಾಲ ಬದ್ದುಭೃತುಷಿಭಂಗದಲ |
ಕಟುವಚನ ವ್ರಿಕ್ಷೇಪರೋಪ ಕಿಟುವಾಕ್ಸ
ಸ್ವಾಷನವೇಲ್ಲಿತವಾಕ್ಯಭಂಗಿ
ಘಟನವಿಫುಟನದಿಂದ ಮೂದಲಸಿದರು ಮುಳಿಸಿನಲ ||*

ಅಷ್ಟಿ

ಅರನ ಕೇಳಿವರಿಬ್ಜ ರುಬ್ಜಿನ
ಮರದ ಧಟುಣ್ಣಿಪನರಿಸಿತು^४ ಸುರ
ನರರನಾ ಸಮಯದಲ ಪೂರ್ವೋತ್ತರದ ದೇಸ್ಯಾಂಧ |
ವರ ಮುನಿಸೋ ಏಮದ ನಡುವ ಶಂ ^५
ದ್ರುರದ ಮುಸಲದ ವಿಮಳ ನೀಲಾಂ
ಬರದ ರಾಮನ ಸುಳಿವ ಕಂಡರು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರು ||

ಅಷ್ಟಿ

ಉ ನಿವಿಳ ಪರಿವಾರದನುಸಂ
ಧಾನ ದೃಷ್ಟಿಗಳತ್ತ ತಿರುಗಿದ
ವೇನನೆಂಬೆನು ಮುಸಲಧರನಾಗಮನ ಸಂಗತಿಯ |

ಸಂಹಾರ್ಥ (ಕ), ಸೌಕ್ಯದ್ಯ (ಪ.ತ). ^२ ಬಿಡಯ (ಬ.ಟ). ^४ ಏವಿಥ
(ಕ). * ಉ ಪದ್ಯ (ಪ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ. ^५ ಮುಸುಕತ್ತೆ (ಪ), ಮುಸುಕ
ಶಿತು (ತ).

ಮುಸುಕ

^१ ಈ^१ ನರೀಂದ್ರನ ಸುಮುಖತೆಯ ಸು
ವ್ಯಾನ ಹೊಳೆದುದು ^२ಭಯದಿ^२ ಕುಂತಿ^१
ಸಂಸುಗಳು ಮಣಿಗೋಳುತಲಿ^३ದು^३ ವೀರನರಯಣನ ॥ ೫೭

ಷದನೆಯು ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

^१ ಈ (ಕ.ತ).

^२ ಜೀಯ (ಘ.ತ).

^३ ದರ್ಶ (ಕ).

ಅರನೆಯು ಸಂಧಿ

ಸಾಂಚನ್ || ರಂಜಿಸಿತು ^१ ತ್ಯಾಘುವನವನು ರಿಪು
ಧಂಜಿನದ ಧಾರವಣಿ ಸಾಭಷಿರ
ನಂಜಿಸಿತು ಕಲಭೀಮಾದುರಿಯೋಧನರ ಸಂಗಾರಮು

ಕೇಳು ^२ದೃತರಾಪ್ತಾವನಿಪು ^३ ನಿರಿ
ಲೊಂಗು ಸಹಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿ ನ್ಯಾ
ಪಾಲಕರು ಕಾಣಕೆಯನಿತ್ತರು ನಮಿಸಿ ಹಲಧರಿಗೆ^४ |
ಮೇಲುದುಗುಡದ ಮುಖದ ನೀರೊಣಿ
ಪಾಲಗಳ ಕ್ಷಿದ ಗದೆಯ ಭೂ
ಪಾಲ ಬಂದನು ನೊನಲ ಚಾಚಿದನವರ ಜರ್ಣದಲ ||

೮

ಇಳಿದು ಗಜಹಯರಥವ ಸಾಭಿಟಾ
ವೆಳ ಕೃತಾಂಚಲಿ ನೊನಲೊಳಿರೆ ಕೆಲ
ಬಿಲಕೆ ನಾದರು ನೊಡಿದನು ಪಾಂಡವ ಪತಾಕನಿಯ |
ಉಳಿದುದೀಕೆಯಲೇನು ^५ಬಿಲವಿವಿ
ನುಳಿದನೊಬ್ಬನೆ ದೈವಗತಿಗಾ
ರಳಲಿ ಮಾಡುಪುದೇನೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯ ||

೯

ಗುರುಪೋ ಗಂಗಾಸುತನೋ ವಾದ್ಯೇ
ಶ್ವರನೋ ಕರ್ಣನೋ ಸ್ವೇಂಧವನೋ ಸೋ
ದರರ ತತ್ತಕಪೋ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವರೇ |
ಹರಿಸಿ ಕುಟುಗಳನಿಕ್ಕಿದಡೆ ಗೋ
ಚರಿಸದೇ ರಣಪಿಜಯನಿಧಿ ಹರ
ಹರ ಎನುತ ಕರೆಗಿದನು ಕಡು ಕರುಣದಲ ಬಲರಾಮ ||

೧೦

ಆಹವೆದಿ^६ ಪಾಂಡವ ಮಮ ಪ್ರಾ
ಣಾ ಹಿ ಎಂಬೀ ನುಡಿಯ ಸಲಿಸಿದೆ
ಬೇಕವರನುಳುಹಿದೆ ಕುಮಾರರ ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾದುನರ |

^१ ತ್ಯಾಘುವನವ ರಿಪುಧಿ (ಇ.ತ.ದ) ^२ ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ತೀಪಾಲ (ಫ.ತ).
^३ ನಾ (ಕ). ^४ ವರಬಲ (ಕ). ^५ ನಿರಿ (ಬ.ಫ.ತ), ವಿಧಿ (ಇ.ದ). ^६ ಕೆ (ಕ.ಬ.ತ).

ಗಾಹುಗತಕದಲೆಮ್ಮು ಶಿಷ್ಯಂ
ಗೀ ಹದನ ಏರಚಿದೆ ನನ್ನ ಯ
ವೇಹದವರೇ ಗೆಲಲಯೆಂದನು ಹಂಗೆ ಬಲರಾಮ ||

೫

ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೆ ರಾಮು ಧರು
ಸ್ಥಳಕೆ ನೀವು ಸಹಾಯಾವಿನಿಬಿರ
ಗೆಲಪ್ಪೆ ನಿಮ್ಮಾಳ ಧರುಮೂಲವೇ ಧರು ವಿರಹಿತವೇಣಿ
ಭಲವು ಬಿಡಿರೇ ನಿಮ್ಮು ಶಿಷ್ಯನು
ಕಲಪ್ಪೆ ಕೋದರನಲ್ಲಿ^೨ ತವೇ^೩
ಬಳಸಬಹುದೇ ಪಕ್ಷಪಾತಹೊಳೆಂದನನುರಾರಿ ||

೫

ನಿವಗೆ ಪಾಂಡವ ಪಕ್ಷಪಾತ
ವ್ಯವಹರಣೆ ಹುಸಿ ನಾವಲೀ ಕೌ
ರವನ ಪಕ್ಷಾವೇಶಿಗಳು ಸಾಕಿನ್ನ ದಂತಿರಲ |
ಎವಗೆ ಸರಿಯಬ್ಬಿ ರು ಗದಾಭಾಯ
ಸವನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ^೪ ಮಾಡಿದರು^೫ ತಾ
ವಿವರು ಕಾದಲಿ ನಾವು ನೋಡುವೆಂದನಾ ರಾಮ ||

೬

ಎಲೆ ಮುನೀಶ್ವರ ಪೃಷ್ಟದಲ ಯದು
ಬಲ ವಿಭಾಗೆದಲವರ ದೇಸೆಯಲ
ಹುಲಧರನು ಕೃತವರ್ಮನಾ ಪಾಂಡವರಿಗನುರಾರಿ |
ಬಳಿಕ ಸಾತ್ಯಕಿಯೇ ಹನುಗೆಯ
ಸ್ವಲತ್ವಾದಿತ್ವಲ ರಾಮನೀ ಕುರು
ಬಳವ ಬಿಷ್ಟನದೇಕೆನುತ ಜನಮೇಜಯನು ನುಡಿದ ||

೬ ,

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಸಂಧಿಯ ಮುಸಿದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ^೬
ರೋಲ ಬಿಜಯಂಗ್ರೈಯನೇ^೭ ಕುರುಪತಿಯನವಗಡಿಸಿ |
ತಾಳಕಳಾಗಿಯವನು ಯಾದವ
ಜಾಲಸಹಿತ್ಯತಂದು ಕಾರ್ಯದ
ಮೇಲುಧಾಗಿನ ಹದನಸ್ತಾಪನು ಕೃಪ್ಪನಭಿಮತವು ||

೭

^೧ ರ (ಹ.ತ). ^೨ ದುಳಿದರು (ಕ), ಮೈರವ (ಹ.ತ). ^೩ ಕಲತವರು (ಹ.ತ.ವ). ^೪ ದನ್ನೆ (ಕ). ^೫ ನಚ್ಚಿರಿಸಿದರಭಿಮತವ (ಹ.ತ).

ಎವರೆ ಸರಿಯಿತ್ತಂಡ^१ ನೀ^२ ಕೊ
ರವನ ಮುಸುವೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನಾ
ಹವಿ^३ ಗೆಲನುವೆ ನಾಕು ಶ್ವಾಸಭ್ರಂಷಿರಲು ಸಂವಾದ್^४ |
ಎವರೆ ತೀರ್ಥಾಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರಾ
ವ್ಯವಸಿತಕೆ ಮನವಾದುದೆಂದು
ತ್ವವದಿನಸುರಾರಿಯನು ಪಪ್ಪಳವ್ಯದಲಿ ಬೀಳೋಂಡ್^५ ||*

೬

ರಾಮು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಪ್ರ
ಸೋ ಏಮನಹಿತ ನಮನ್ತ ಬುಟಿಗಳು
ರಾಮಣೀಯಕವನ್ತು ದಾನವ್ಯಯಿದ ವ್ಯಾಭವಕೆ |
ನೌಮನಸ್ಸನು ರಾಗಹರದ ಮ
ಹಾಮಾಹಿಮ ತೀರ್ಥಾಭಿರತಿಯಲ
ಗೋ ಮಹಿಷ ಧನ ವಸ್ತುದಿಂ ದ್ವಿಜವರರನಚಿಂದ್^६ ||

೮೦

ಗಂಗೆ ಚೋದಲಾದ್ವಿಮಳತರ್^७ ತೀ
ಫಂಗಳಲಿ ತೀದಾಷ್ಟಿರಣಾಬ್ರಾ
ನಂಗಳಲಿ ತತ್ತ್ವದೈಪಿಧಾನ ದಾನದಲಿ |
ತುಂಗವಿಕ ಮನೀ ನಮನ್ತ ಜ
ನಂಗಳೊಡನೆ ಸುತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ
ನಂಗತಿಯಲೇ ಬಳಸಿದನು ಭೂಮಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣವ ||

೮೧

ಅವನಿಪತ್ತಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರಘ್ಯದಲಿ ನಂ
ಭವಿಸಿದುಮು ನಿಗರ್ಮಾನ ಬಳಿಕಾ
ಶ್ರವಣಸ್ವಾತ್ರದಲಿ ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರ |

^१ ಏ (ಕ). ^२ ಕೆ (ಕ). ^३ ನಮಗಿ (ಬಿ). ^४ ಸೌಹಾದರ್ (ಛ.ದ).

^५ ಬಲನಃಚತದಲ ಬೀಳೋಂಡ(ಫ.ತ), ಬೀಳೋಂಡ ನಾರಾಮ (ಪ). * ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ :-

ಮನದೊಳಿದನು ರಾಮು ತಾ ಹರಿ | ಪುನರ್ತರವರಾ ಪಾಂಡುಸುತರನು
ಅನುಕರಿಸಿ ಸೋಲಿಸುವ ಕೌರವಬಲವನ್ನೆಲ್ಲವನು |
ಮುನಿಯಲ್ಲಿಯನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವಿಹಾ | ದನುಚಿತವರೇಯನುತಮೆಲ್ಲನೆ
ಮನಮಾಧನ ತಿತನಲ್ಲಿಗೂಡನ್ನೇತಂದನಾ ರಾಮಾ |

^६ ಸೌಮನಚ್ಯಾತರರಾಗಹರುಪಮಹಾಮಹಿಮತೀರ್ಥಾಭಿರತಿಯಲ ಗೋಮಹಿಷ ಧನ ವಸ್ತುದಿಂದೀ ದ್ವಿಜವರರ ನಚಿಂದ (ಕ), ಸೌಮನಸ್ಸಿತಾಗಿ ಹರದ ಮಹಾಮಹಿ ಮ ತೀರ್ಥಾದ ತದಿಯಲ ಗೋಮಹಿಷಿ ಧನವಸ್ತುದಿಂ ದ್ವಿಜಜನವನಚಿಂದ (ಬಿ), ಸೋಮನಂದು ತರೋಗಹರದ ವಹಾಮಹಿ ಮ ತೀರ್ಥಾಭಿರತಿಯಲ ಗೋಮಹಿಷ ಸುವಣಿದಾನದಿ ದ್ವಿಜರ ನಚಿಂದ (ಫ.ತ). ^७ ಬಿಳಿಪರ (ಕ). ^८ ತಾತ್ (ಬಿ).

ಅವರು ನೋಡಿಕರಾದರೇ ಕೂ
ರವ ವೃಕ್ಷೋದರರಂತ ಮನೆಯ
ತ್ವವದಿ ಕಳನೇಜೀದರು ಹಂಟಿಕಿ ಹಣಿದು ನಿಜಗೆಯೆಯ ॥ ೧೭

ಧಾರುಣೋಪತಿ ಕುಳಿರೈ ಪರಿ
ವಾರ ಕುಳಿರಿ ಪಾಥ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವೀರ ಧೃಪ್ತದ್ಯಮ್ಮ ಯಮಳ ತಿಬಂಡಿ ಸ್ವಂಜಯರು ।
ವೀರ ಭಷರೆಮಾಹ ಹವದ ವಿ
ಸ್ವಾರವನು ತಮ ವಿಷಮ ಪಯಗತಿ
ಯೋರೆಪ್ರೋರೆಯನಷ್ಟಿಪುದೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ ॥ ೧೮

ಚತು ಹಿನು ಬಲರಾಮು ರಿಪ್ಪಗಳ
ತೆತ್ತಿಗನೆ ಲೇನಾಗಿ ನೋಡು ನ್ಯಾ
ಪೇತ್ತು ಮರು ಪಾಂಚಾಲ ಸ್ವಂಜಯ ನೋಮಾಕಾದಿಗಳು ।
ಇತ್ತೆಲಭಿಮುಖವಾಗಿ ರಥಿಕರು
ಮತ ಗಜದಾರೋಹಕರು ರಾ .
ವೈತ್ತಿರೇಕ್ಷಣಿ ನಮ್ಮ ಸಮರವಸೆಂದನವನೀತ ॥ ೧೯

ಒಡಿ ಜಲದಲಿ ಮುಳುಗಿದವರಂಗೆ
ಬೋಡಿಯಂಟೇ ರಥಾಲಿದ ರಣ
ಬೇಡ ಕಾಲಾಲಿಂಗೆ ಪಯಗತಿಯೋರೆಪ್ರೋರೆಗಳ ।
ನೋಡುತ್ತಿದೆ ಪರಿವಾರ ನೀ ಕೈ
ಮಾಡಿ ತೋಱಾ ಬಸಿಯ ಕಂಠದ
ಮೂಡಿಗೆಯ ಡಾವರದ ಲೇನಹುದೆಂದನಾ ಭೀಮ ॥ ೨೦

ಅಷಾಪಿಕ ನಂಗದಲಿ ^१ಬಹುವಾ
ಚಾಟ ^२ ನೀನಹೆ ನಿನ್ನ ಪುಣಿದ
ತೋಡವನು ತಣಿದೊಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮ ವರನು ಯಮಪುರದ ।
ಗೋಡಿನಲಿ ಗುಣಿಮಾಡುವೆನು ಜೂ
ಜಾಟದಲ ^२ನೀವಟ್ಟಿಲಿಯರೇ ^२ ಬೋ
ಬಾಟವಂದೇನಾಯಿತೆಂದನು ಜಣಿದು ಕುರುರಾಯ ॥ ೨೧

¹ ಬಣಿ ಬೋಬಾಟ (ಫ್ರ.ತ). ² ನೀನುಡಿಬಣಿ (ಕ)

ಶಕುನಿ ಕಲಿಸಿದ ಕಪಟದಲ ಕೂ
ಉಕಡಲುಬ್ಬಿ ದಿರಿದಣ ಏನಾರ್
ರಕ್ತರೀತಿ ನಾವಿಂದಿನಲಿ ದುಶ್ಯನನಾದಿಗಳಿ
ರಕುತಪಾನ ಭವತ್ಸಕೋದರ
ನಿಕರನಾಶನವಟುಹಡೇ ಸು
ಪ್ರಕಟಿಸಿದು ಜಗತೆಂದು ಗಡೆಯನು ತೂಗಿದನು ಭೀಮ! ೧೯

ಸಾಯಲಾಗದೆ ಸುಭಟರಾಚಂ
ದ್ವಾರ್ಯತವೆ ತನು ವಿಧಿಯ ಷಿಂಹಾಸ್ತಿ
ದಾಯುಷಪು ತೀರಿದಡೆ ಸಾವರು^३ನಿನ್ನ ರೀನಹುದು^४ |
ಕಾಯಲಭಾವೇ ನಿನಗೆ ವಾಸಿದಡೆ
ನೋಯಿಸುವುದೆಳವಲ್ಲ ಫಡ ದೈತ್ಯ
ವಾಯತಕೆ ನೀನೇಕೆ ಬೆರೆತಿಹೆಯೆಂದನಾ ಭೂಪ! ೨೦

ಎಲವೇ ದುರ್ವರ್ತಿ ನಿನ್ನ ಕೌರವ
ಕುಲದ ಶಿಕ್ಷಾರಕ್ಷಿಗಿನಾನ್ನಾ
ರೂಢರು ಹೊಱಬಿಗ ದೈತ್ಯವುಂಟೇ ತಾನೆ ದೈತ್ಯ ಕಣಾ |
ತಳಿಂದನಲ್ಲಾ ಕೊಂಡು ನೂರ್ವರ
ತಲೆಯಿನನ್ನ ರೇಘಳಗೆಯಲ ಹೆಡ
ತಲೆಯಿನೊದೆವನ್ ಹೋಗೇನುತ ಹೊಯ್ದನು ಸುಯೋಧನನ! ೨೧

^१ಬಿಡಸಿದಡೆ^२ ಗಡೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದು ಇ
ತಡೆದು ತಿವಿದನು ನಿನ್ನ ಮಗನವ
ಗಡದ ಘಾಯಕೆ ಗಡೆಯನೊಡ್ಡಿ ಸರ್ಗಾಧಕೋಪದಲ |
ತುಡುಕಿದನು ಕಲಭೀಮ ಹಜ್ಞೆಯೊ
ಳಡೆಮುರಿದು ನಿನ್ನ ತನೊಕಿದ
ರೊಡನೊಡನೆ ಗಾಹಿಸಿದರುಃಂತದ ಗತಿಯ ಗಮಣಿದಲ! ೨೦

ಹೊಯ್ದು ಬಿಡಿಸಿದಡನಿಲಜನ ಮೇರ
ಉಯ್ಯಾನವನಿಪನೊಡ್ಡಿ ಗಡೆಯಲ
ಕಾಯ್ದು ತಿವಿದನು ಭೀಮಸೈನನ ನೃಪತಿ ವಂಚಿಸಿದಾ

^१ ವ (ಕ.ಬ.ಉ.ಧ). ^२ ಬ್ಬಿ (ಕ). ^३ ನೋಪರದಕೇನು (ತ). ^४ ಬಿಂ
ಹಗದ (ಕ), ಬಿಡಿಸಿದನು (ಬಿ), ಹೊಡಿದಂ (ಘ). ^५ ದ (ಕ). ^६ ನ (ಕ.ಬ).

ಮೆಯ್ಯೆ ಗೇದಡಿಟ್ಟುಣಿ ಪವನಜ
ಹೊಯ್ದು ಡೋಲೆದನು ಭೂಪನಿಬ್ಬಿರ
ಕಯ್ಯು ಕಾಣತನಕ್ಕೆ ಬೆಣಗಾದುದು ಸುರಸ್ಯೇಮು॥

೨೮

ನುಳಿದರೆಡಬಲ ಚಾರಿಯಲ ಚಾ
ಪಳದ ಪಯಪಾಡಿನಲ ಚಿತ್ತದ
ಚಳಗಡಿಯ^१ ಕೇತನದ ಚಡ್ಡಿಗಳ ಚಡಾಳದಲ^२
ಹೊಳೆದೆರಾವತ್ತದಲ ಪರಿಮೆಂ
ಜಳಿಸಿದರು ತಾಣದಲ ಜಂಫೆಯ
ಲುಳಿಯ^३ ಲವತಾಣದಲ^४ ಮೆಸ್ಯೆದರು ಭೀಮು ಕೌರವರು॥

೨೯

ಒಳಹೊಗುವ ಹೆಣತೆಗೆವ ಘಾಯವ
ಕೆಳಕುವವಥಾನದಲ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಬಳಿಗೆ ಕೈಮಾಡುವ^५ ವಿಫ್ಫಾತಿಗೆ^६ ಜಗ್ಗಾಳ್ಯ ರೂಡಿನುವಾ
ನುಳವ ನಂತ್ರಿಸುವ ಸುನಂಜದೊ
ಫಳಿವಸ್ತಿವೆ^७ ವಂಚಿಸುವ ಗಮನಿಕೆ
ಯಳಿಬಳವನಾರ್ಪೆವ ಭಂಗರೊದಗಿದರು ಸಮರದಲ॥

೩೦

ಬಿಡುವ ಬಿಡಿಸುವ ಪರರ ಘಾಯವ
ತಡೆವ ಗೋವಾಶ್ರಕದ ಚಿತ್ತದ
ರುಡವದವಥಾನದ ವಿಥಾನದ ಘಾಯಬಂಡಿಗಳಾ
ತುಡುಕುವವ್ಯೇಲಿಸುವ ವಿನಂಧಿಯ
ಹಿಡಿವ ಬಿಟ್ಟುವ ಬಿಗಿವ ಶೇಳವವ
ಗಡಿಸುವೈಕುವ ಕುಶಲದಲ ಕಾದಿದರು ಸಮರದಲ॥

೩೧

ಬವರಿ ಮತ್ತೊಳ್ಳೀದ್ದಿ ತಿ ವಿಲಂಫುನ
ವಿವಳತಾಂಗ ವರಾಹಮುತ ಸಂ
ಪ್ಲವನ ಪಾರಿಪ್ಪೆವ ಗದಾಪರಿರಂಭ ಎಕ್ಕೇಪ್ರಾ
ಲವಣ ಲಹರಿಯುದಂಡ ರನವ ವಿ
ದ್ವಿಪಣ ಲಘುವಿನ್ಯಾಸ್ತ ಚೆಂಬೀ
ವಿವರದಲ ಕಾದಿದರು ಕೌತುಕವೆನಲು ಸುರಸಿಕರ್||*

೩೨

^१ ಕಾತುರ್ಯಚಪಳಪದಪ್ರಕಾರದಲ (ತ). ^२ ಲಯ ಪಾಡಿನಲ (ಬ), ನವ
ಧಾನದಲ (ಗ.ಖ.ದ), ನವನಾನದಲ (ತ). ^३ ವಿಧಾದಿನ (ಕ). ^४ ರಣಗಣವ
(ತ). ^५ ನವಚತ್ರ (ಕ), ನಸಿತತ್ರ (ಬ), ನದಲಿಂಗ (ಖ), ನನವಿಂಗ (ತ). * ಈ
ಮದ್ಯ (ಫ) ಪ್ರತಿಯ್ಯಾಸ.

ನೂಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆವ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
ದಾಕುವೊಂದೊಂತು ಪ್ರತಿದ
ಡಾಕೆಯಲ ಪಂಠನುವ ಪಂಠನೇ ^१ಕೂಡೇ ನಂಧಿನುವ |
ಅ ಕೋರಿದ ಕಯ್ಯ ಕಡಿಗೆ
ನೋರಿನೆ ಖಣ್ಣಿಟಿಲ ರೂಡಿಯ
ಚೋಕೆಯಲ ಕಾದಿದರು ಸಮುಬಲರಾಹವಾಗ್ಗಿದಲ ||*

೭೯

ಮುಷಹ ಪಡೆಯರು ಘಾಯ ಬಂಡಿಗೆ
ತೆಣುಹುಗಾಣರು ಹೊಯ್ಯ ಹೋರಿಟ
ಹೊಣಗೆ ಬಿದ್ದಪು ಕದ್ದಿವಿಬ್ಜಿರ ದ್ಯಾಪ್ತಿ ಮನ ಮನವ |
ಇಟುವ ಗಡೆ ನೆಗ್ಗಿ ದಪು ರೋಪದಿ
ಜಟೆವ ನುಡಿ ತಾಗಿದಪು ಹೊಗಳುವ
ಡಷುಯೆನಗ್ಗಿ ದ ಭೀಮ ದುರಿಯೋಧನರ ರಣರನವ ||

೮೦

ಗಾಹನಲಿ ಗಾಥಿಸಿದ ಗಡೆ ಹೊಣ
ಚಾಹೆಯಲ ಹಂಗಿದಪು ಲಾಣದ
ಲೂಹಿಸಿದ ಮನ ಮುಗ್ಗಿ ದುದು ಕಂದೊಳಲ ^२ಹೋರಿಹಿನಲಿ
ಕಾಹುರದ ಹೊಯ್ಯ ಗಳು ನೋರಿಹಿದ
ಕಾಹಿನಲ ^३ಹಿಡಿಗೆದಱ್ಯೇ ಘಾಯದ
ನೋಹೆಯಿಲಿವ ನುಜಾಣರೊದಗಿದರರನ ಕೇಳಂದ ||

೮೧

ನೆನಹು ನೆಗ್ಗಿ ದುದುಪ್ವರದ ಕೈ
ಮನವ ಕಬಲಿಸಿ ತೆಣು ಬಿಣುಬಿ
ಮ್ಯಾನಲ ಬಿಗಿದುದು ತೆಗೆದವಿಬ್ಜಿರ ಘಾಯಘಾತಿಗಳು|
ಕೊನವ್ರ ಕೋಪದ ಕುದಿವ ಕರಣದ
ತನುವಿಗೆಸ್ತಿಯ ಜಯದ ತವಕದ
ತನಿಮನದ ಕಡುತೋರಿಹಿಕಾಣರು ಕಾದಿದರು ಕಡುಗಿ ||

೮೨

ಜಾಣ ಜಗುಳತು ಹೊಯ್ಯ ಮೈನೆ ‘ಮುಂ^४
ಗಾಣಕೆಗೆ ಲಟಕಟಿಸಿದುದು ಬಣ
ರೀಣಜನನದ ಜಾಡ್ಯಮೇ ಪಡಪಾಯ್ಯ ಪಯಗತಿಗೆ

^१ ನೂಡಿ (ಹು.ತ). * ಈ ಪಡ್ಯ (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ. ^२ ಹೋ (ಬಿ).
* ಕೋಹಿವು (ಬಿ.ದ). ^४ ಮುಂ (ಕ), ಮುಂ (ಬಿ.ಪ).

ತ್ವಾಣ ತಳವೀಳಗಾಯ್ತು ತ್ರುವ ಬಿ
ನ್ನಾಣ ಮೇಲಾಯಿತ್ತು ಕುಶಲದ
ಕೇಣದಲ ಕಾದಿದರು ಗದೆಗೆಳ ಕಡಿಯ ಕಡಿ ಅಷಿಯ್ ||

೩೦

ವಿಲಸದಪನವ್ಯದಲ ^१ರಿಷ್ಟುಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಹೊಯ್ದಿನ್ನು^२ ಸವ್ಯಮಂಡಲ
ವಲಯಾದಿಂದಾ ಭೀಮಸೈನನ ಹೊಯ್ದಿ ಹೊಣಿಬ್ರಿಸಿ^३ |
ಒಳಬಿಗಿದು ಕಿಬ್ಬಿರಿಯ ಕಂಡ
ಪ್ರಳಿಸಿದನು ನಿನ್ನಾತನಾಚೆಯ
ದೇಳದ ಭಷತತ್ತಿ ಹಾಯೆನಲು ಚೂಳಿಸಿದನಾ ಭೀಮ ||

೩೧

ಅಗರೇ ಸಂತ್ಕುಸಿ ರಿಷ್ಟು ಕೈ
ದಾಗಿಸಿದನರನನನು ಘಾಯಿದ
ಬೀಗಡೆಯಲುಜ್ಞಿಳಿಸಿದು ಬಿಸಿರಕುತ ಹುಡಿ ನನೆಯ್ |
ಅ ಗರುವನದ ಬಗೆವನೇ ನರಿ
ಭಾಗರಕುತವನನಿಲಸುತನಲ
ತೂಗಿ ತೆಗೆದಪೂರಾಯ್ತು ಹೊಯ್ದಿನು ಪವನನಂದನನ ||

೩೨

ಸ್ವರಿಸಿದವೆರಡಂತ ತೆಗೆದವು
ದೂರದಲ ದುಱುದಃಬಿಪ ರಕುತದ
ಥಾರೆಗಳ ತೊಳಿದೊರಸಿದರು ಸಿರಿಬಂಡ ಕರ್ಮಾಪುವ |
ಎರಕೇಳೀತ್ರಮವಡಗೆ ಕ
ಪೂರ್ವಾರ್ಥಿಯಿಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮ
ಹಾರುಭಟೆಯಲ ನುಭಷರೆದ್ದರು ತೂಗಿ ನಿಷಗದೆಯ್ ||

೩೩

ಮತ್ತೆ ಹೊಕ್ಕರು ದಿಗ್ಗಿಜಕೆ ಮುದ
ಮತ ದಿಗ್ಗಿಜ ಮಲೀತಪ್ಪೋಲು ಏಗೆ
ಹತ್ತೆದರು ತತಮನ್ಯು ಜಂಭನ ಜೋಡಿಯಂದದಲ |
ತತ್ತುರಿಬ್ಬರು ಮೂಕದನುಜನ
ಕೃತಿ ವಾಸನಪೋಲು ರಣಧೀ
ರೋತ್ತಮರು ಕಯ್ಯಕ್ಕದರು ಕೌರವ ವೃಕೋದರರು ||

೩೪

¹ ಪಂ (ಬ.ತ).² ರು (ಬ.ಘ.ತ).³ ಬಿನಲ (ತ).⁴ ಕವಳವ (ಕ).

ಎನನೆಂದೀನು ಜೀಯ ಕುರುಪತಿ
 ಯಾನುವನು ಕಲಭೀಮನುಷ್ಟೇಯ
 ನಾನುವನು ದುರಿಯೋಧನನ ಥಟ್ಟಣೆಯನಾ ಭೀಮ |
 ದಾನವರು ಮಾನವರೊಳನ್ನು ತ್ವಾನರಾರಿಪರಂತೆ ಪಾಂಡವ
 ಗೀರ್ನನಾಧ್ಯಾತ್ಮ ಏರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲ ||

೩೫

ಅಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎಳೆನೆಯು ನೆಂದೀ

ಸೂಚನೆ॥ ರಾಯ ಭಾರತ¹ ವೀರರಾಯ¹ ನು
ರಾಯ²ವನದಾವಾನಳನು ಕಲ²
ವಾಯುತನುಜನ ಹಳಟಿ ಮಡಿದನು ಕೈರವರ ರಾಯು ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಘಾತ್ವವನಿಪ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿದರು ವಿಷಮು ಸಮರಕ
ರಾಳರೋಪಶ್ವಾನಧೂಮುಳಮುಖಬಯಂಕರರು ।
ಜಾಳನದ ಚೌಪಟರು ತಸ್ತಾ
ಸ್ತಾಳನದ ವೆಜ್ಪಾಭಿಫಾತಾ
ಭೀಳನಿಷ್ಟು ರೋದಗಿದರು ಕೊರವ ವ್ಯಕ್ತೇದರರು ॥

೮

ಹಳಟಿದರು ಸುಳಿ ಫಾಲಿಯಂತಿರೆ
ಸುಳಿದು ಖಗಪತಿಯಂತೆ ಹೊಯ್ಯಲಿ
ಬಳಸಿ ಬಗಿದೆಣಿದರು ಬಿಡೆಯದ ಮತ್ತೆ ಗಬದಂತೆ ।
³ಅಧುವಿ³ದರು ತಿಖಿಯಂತೆ ⁴ಚೂರಿ⁴ನಿ
ನಿಲುಕಿದರು ಫಣೆಯಂತೆ ಪಯೆಚ್ಯು
ಲುಳಿಯಲೋಕದರು ಪಾದರಸದಂದದಲ ಪಟುಭಟರು ॥

೯

ಎಣಿದರು ಸಿಡಿಲಂತೆ ಏಂಬಿನ
ಮಿಸುಗಿನಂತಿರೆ ಹೊಕೆದು ಹಜ್ಜೆಯ
ಹೆಣದೆಗೆದು ಹಾಯಿದರು ತಗರಂದದಲ ತವಕದಲ ।
ಇಣುಕಿದರು ಗ್ರಹದಂತೆ ಮಿಗೆ ಮು
ಕ್ಕುಸುಕಿದರು ಮುಗಿಲಂತೆ ರೋಪಕೆ
ನೆಯೆಯಿದಿಬ್ಬ ರ ಮನವೆನಲು ಹೊಯ್ಯಾಡಿದರು ಭಟರು ॥

೧೦

ಗದೆಗದೆಯ ಹೊಯ್ಯಲ್ಲಿಗೆ ಖಣ್ಣಿ
ಲೋದಗಿತಿಬ್ಬ ರ ಬೊಬ್ಬೆ ಭುವನವ
ದೆದಸುಸಿತು ^೫ಪದಥಟ್ಟಣೆಯ ಘಟ್ಟಣೆಯ ಫಾತಿಯಲ್ಲಿ

¹ ಮಲ್ಲಧೀರ (ತ). ² ರಾಜನುದಾರತೆಜನು (ತ). ³ ಅಧುಕ (ತ),
ಉಳಿರ (ಖ.ತ.), ನಿಲುಕ (ಹ). ⁴ ಧೂರಿ (ಕ), ಹೊಣೆ (ಖ). ⁵ ಪದಥಟ್ಟಣೆಯ
ಫಲ್ಲಣೆಯ ಫಾಯಿದಲ (ಹ), ಪದಥಟ್ಟಣೆಯ ಗಾಥದಲ ಹಜ್ರನಲು (ತ).

ಅದಿರಿತಳೆ ಮರು ಭಾಷ್ಟ ಭಣರೆಂ
ದೊದಡಿತಾ ಪರಿವಾರದಬ್ಜರ
ತ್ರಿದಶಿನಿಕರದ ^१ನಾಧುರವವಂ^२ಜಿಸಿತು ಮಾಜಗವ || ೪

ಬೇರಳ ತ್ರಾಗಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಹಲ
ಧರನುದಗ್ನಿಗ್ರಾಮಿಧಾನೆ^३ಕೆ
ಶಿರವನೊಲೆದನು ಶೈರಿ ಮಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಯಮಸೂನು |
ವರ ಗದಾಯಿದ ವಿವಿಧ ಸತ್ಯಕೆ
ಪರಮಬ್ರಹ್ಮವಿದೆಂದನಷ್ಟುನ
ನರರೆ ಮರುರೇ ^४ರಾಷ್ಟ್ರಿ ಜಾಗೆಂದುದು ಭಣವಾತ್ || ೫

ತಿವಿದನವನಿಪನೀಲತನುಷಿನ
ಕವಚ ಬಿರಿದುದು ಕಯೋಧನೆ ರಣ
ದವಕ ಕೈದೊಳಿದನು ಕೀರವನ್ಯವನ ವಜ್ಞದಲ ||
ನವಗ ಸೀಳಿತು ಮರಳಿ ಹೊಯ್ದಿನು
ಪವನಜನ ಸೀನಕದ ವರಮಣಿ
ನಿವಹ ಸಿಡಿದವು ಸಿಡಿಲು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮೇರುಗಿರಿಯಂತೆ || ೬

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕಪ್ರರದ ಕವಳವ
ನಡಸಿದರು ತಾಳಿಗೆ ಬಳಿಕಡಿ
ಗಡಿಗೆ ಹೆಡನಾರಿದರು ಸಮರಶ್ರಮನಿವಾರಣಿಕೆ |
ಕಡುಹು ತಳಿತ್ತಿದು ಪ್ರತಿತು ಘಲವಾ
ಯುಡಿಗಡಿಗೆ ಮಚ್ಚಿರದ ಮನಕದ
ತಡಿಕೆವರೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ಯ ಮನ ಕುರುಹಿಯ ಪವನಜನ || ೭

ಶ್ವಾಸದಲ ಶಿಡಿನಹಿತ ಕಡೀರ್ಣಗೆ
ನೂಸಿದಷ್ಟು ಕಣ್ಣಾಳಿ ಲಗಳು ಕ
ಷಪ್ತಸುರದಿ ಕೆಂಪೇಣಿದವು ಬಗುಹೇಣಿ ಹುಬ್ಬಿಗಳು |
ರೋಪ ಏಗಲೋಡೊತ್ತ ಬಹ್ಲಾ
ಭಾಷಾನಿಗಳು ಡಾವರಿಸಿದರು ಡೊ
ಭಾನಪ್ರೋ ರಿಷ್ಯನೇನೆ ಕಾಣಿದು ಚಿತ್ರಪಯಗತಿಯ || ೮

^१ ನಾಧುಕವರಂ (ಕ.ತ.ಪ), ಸಮರಜನಲಂ (ಖ). ^२ ವಿಷಾತ (ಹ.ದ).

* ಜಾಗು (ಖ.ಪ).

ಹೊಕ್ಕು ಕುರುಪತಿ ಭೀಮನೇನನ
ನಿಕ್ಕುದನು ಕಂದದಲ ಗದೆಯನು
ನೆಕ್ಕುದನು ವಾಮಾಂಗದಲ ಪವಮಾನನಂದನನ |
ಜಕ್ಕುಲಸಿದವೋಲಾಯು ಜಟೆದು ನ
ಭಕ್ಕು ಪುಟನೆಗದನಿಲಜನೆ^१ ಸೀ
ನಕ್ಕು^२ ಹೊಯ್ದಾರಿದನು ಕೊರವನ್ನಪತಿ ಖಾತಿಯಲ ||

೬

ಬಾಯೊಳೊಕ್ಕುದು ರುಧಿರ ಕಂಗಳ
ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಕಲಿ
ವಾಯುನುತನಪ್ಪೆ ಲಿಸಿ ಬಿದ್ದನು ಕಯ್ಯ ಗಡೆ ಕಳಚಿ |
ಹಾಯನುತ ತನ್ನವರು ಭಯದಲ
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಥದಲ ನಿರ
ಪಾಯನೆದ್ದನು ನೋಡಿದನು ಜೈತರಿಸಿ ಕೆಲಬೇನ ||

೮೦

ಹೆದಡು ಹಂಗಿತು ನೆಲಕೆ ಮಾಡು
ದ್ವಿದನು ಕರವನು ಸೂನಿ ಹಾಸಿದ
ಗದೆಯ ಕೊಂಡನು ಸೆಟಿಗಿನಲ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಶೋಣಿತವ |
ಅದಿರೆ ನೆಲನಪ್ಪೆ ಲಿಸಿ ಮೇಲಾಯ್
ಯಿದನು ಹೊಳಹಿನ ಹೊಯ್ಯ ಹೊದ
ರೆದ್ದುದು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಭೀಮ ಹೊಯ್ದನು ನೃಪನ ಮನ್ತುಕವ ||

೮೧

ಒದ್ದಿಟಿ ಬಿದ್ದಿವೆ ಸೀನಕವು^३ ತತ್ತ
ಕೊಣಿ ಘಾಯದೆ^४ ಫುಟನೆ[ಯೋರ್ಗು]^५ ತತ್ತ
ಕೊಣಿ ಘಾಯಕೆ ಸಿದ್ದಿದ್ರ ಹೇಮಾಚಳದ ತುದಿಯಂತೆ |
ತಾಟತನು ಕಂರದಲುಸುರ ಪರಿ
ಪಾಟಿ ತಪ್ಪಿತು ಮೃತ್ಯುವಿನ ತೆರ
ಬ್ರೋಟ^६ ಹಿಡಿದನೋ ಹೇಳಿನಲು ಮಲಗಿದನು ಮೃಮಂತೆದು ||

೮೨

ಹಾಸಿತ್ತೊಂದೆನೆಗಾಗಿ ಗಡೆ ಮುಟು
ದೇಸುಿದವೆ ಕಣ್ಣಾಲ^७ ನೆತ್ತಿಯೆ^८
ಜೊಣು ಮುನುಕಿತು ಮುಖವನೊಂದು ವಿಫುಲಗೆ ಮಾತ್ರದಲ |

^१ ದಲುಕಿಕ್ಕು (ಬಿ), ಸಿರಪಕ್ಕು (ಇ.ದ), ಸಿರಪಕ್ಕು (ತ). ^२ ತಾ (ಕ), ತೆಂಬ (ಬಿ), ದಾ (ಇ.ದ). ^३ ದರ (ಕ). ^४ ಫುಟನೆವ್ಲಲು (ಕ.ಬ.ತ), ಪುಲ್ಲಣಿಗೆ (ಗ.ವ), ಪುಟ್ಟನೆಯೋಳ (ಇ.ದ). ^५ ಘಾಯಕೆ ಸಿದ್ದಿದ ಕುರುನ್ನವನಾಚಿನಿಂದುಬ್ರಹ್ಮಿದೆ (ಫ.ತ). ^६ ಧ (ಕ), ಥ (ಇ.ದ). ^७ ಇ (ಕ.ಬ.ಗ.ಫ). ^८ ತಕ್ಕೆಯ (ಕ).

ಜಾಸುತ್ತಂತ್ಸ್ತಮಿ^१ತ್ತಾಭಯ ಹುರಿ
ಯೀಜುತ್ಥದಕ್ಕೊಂಡ ಕರಣದ
ತಾಸುಧಟ್ಟದಗಿದ್ದಿಂದಿಪನರಿಸಿತನು ನಿಜಾಂಗದಲಿ॥

೮೩

ನಿಮಿಷದಲ ಕಂದೆಯೇದನಂತಃ
ತ್ರುಮಾದ ರುಳವಡಗಿತು ವಿಪ್ಪಕ್ಕ
ಽಭ್ಯಂ ಮಣಚೇತೋಭಾವಂ ಭವನದಂತಿಮುಖವಿಕಾಸದಲಿ।
ತಮೆದ ತನಿಮನಕದಲ ಭುಜವಿ
ತ್ರುಮೆ ಭಡಾಳಿನಲೆದ್ದು ಭೂಪೋ
ತ್ರುಮನು ಕೊಂಡನು ಗದೆಯನನುವಾಗೆಂದನನಿಲಜನ॥

೮೪

ಈಗೆಂಳನುವಾದೆನೇ ಧರಿತ್ತಿಯ
ಭಾಗವನು ಬೇಡಿದದೆ ನೀರೆ ಮೂಸ್ಯಾ
ದಾಗೆಂನುವಾದುದು ಕಣಾ ಗದೆ ನಿನ್ನ ಕಿಟುದೊಡೆಗೆ^२ |
ತಾಗಿ ನೋಡಿನೊಳ್ಳುಮ್ಮೆ ನುತ ಮ್ಮೆ
ಲಾಗಿನಲ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಕೈದುವ
ತಾಗಿ ತುಡುತಿದನರನನನು ದೊಬ್ಬಿ ಲಿದು ಕಲ ಭೀಮ॥

೮೫

ಉಬ್ಬಿ ದೇಡೆಲೆ ಭೀಮ ಗದೆಯೋ
ಬೊಬ್ಬಿಯೋ ಬಲುಗ್ಗೆದು ನಿನ್ನ ಯ
ಗರ್ಭಗಿರಿಗಿದ ನಿಡಿಲೆನುತ ಹೊಯ್ದನು ವ್ಯಕ್ತೋದರನಿ।
ಽತುಬ್ಬಿದನು^३ ಗದೆಯಿಂದ ಘಾಡಿನಿ
ಹಬ್ಬಿದನು ಕೆಲಬಲಕೆ ಬತಿಯಲ
ಕೊಬ್ಬಿದಯೆಪ್ಪಾಯ್ಲಿಗಳ ದನಿ ಕಿಂಗಿಡಿನ ಮಾಜಗವ॥

೮೬

ಧರಣಾಪತ ಕೇಳಾ ಭೀಮನೇನನ
ಧರಧುರದ ಹೊಯ್ಲಿಗಳ ಗದೆಯಲ
ಹೊರಳಿಗಿಡ ರ್ಯಾಂಹಿಸಿದುವುರು ಬಿದ್ಬ್ಯೋತ್ತಮಂಡಲವ^४ |
ಅರನನೆಗಿಗಿದದನಿಲನುತ ಹೈ
ನರಿಸ ಕಳಿಂಡನಾ ಕ್ಷಣದೊಳ
ಬ್ಬಿಲಿಸ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮ ಕೌರವನ್ನಿಷನ ಕಂಧರವ॥

೮೭

^१ ರ (ಪ.ಖ.ದ.ತ). ^२ ದು (ಬ.ಪ.ತ). ^३ ಕ್ತ (ಕ). ^४ ಜೀವನ (ಕ).
• ಶಾದನುವೆ (ಕ), ಶನುವಾದುದೇ (ಪ). ^५ ಕೊಡನೆಂ (ಗ.ಖ.ಪ). ^६ ತೊಡೆ
ಗಳಗೆ (ಗ.ಖ). ^७ ಎಬ್ಬಿದನು (ಕ). ತಬ್ಬಿದನು (ಗ.ತ.ಪ), ನಿಬ್ಬಿರದ (ಹ.ದ).
• ದಂಂಡರವ (ಬ).

ನೋಡಿದನು ದಂಡೆ ಮಲಿ^१ ಲಾಗಿಸಿ
ಹೂಡಿದನು ನೃಪ ಭೀಮವನಲಿ ಪಯ
ಪಾಡಿನಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿದನು ಪತ್ತತಳಕ ಕುರುರಾಯಿ |
ಫಾಡಿಸಿದನುಪ್ಪ ರದ ಫಾಯಕೆ
ಕೂಡೆ ತಗಿ ದಸ ಸಿಲಸುತ ಖಯ
ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಭಟರು ಹೂಯಾದಿದರು ಖಾತಯಾತಿ || ೧೮

ತೊಲಿಗಿ ನಿಂದರು ಮತ್ತೆ ಭಾರಿಯ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಚೇಳುವೆಯ ಚಿಕ್ಕ
ನೈಲತರಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಕರ್ವಣರದ ವೀಕೆಯವ |
ಘಳಿಲನೆದ್ದರು ನಿಮಿಷನಾತ್ರಕೆ
ಮಲೆತು ನಿಂದರು ಫಾಯ.ಫಾತಯ
ಸುಳಿವನವಧಾನಿನಾತ ತೊಗಿದರಾಯಿ.ಧಿದ್ವಜಾವ || ೧೯

ರಾಗಿಸುತ ಲಳಿಯದ್ದು ಭೀಮನ
ತಾಗಿಸಿದನವಸ್ತೀಶನಾತನ
^२ಭಾಗಧೇಯಿವಸೇನನೆಂಬೆನು ಹೊಯ್ಯು ಹೋಣಗಾಯ್ಯು |
ದೇಗುದಿಯಲುಬ್ಬದ್ದು ನೃಪತ್ತಿ ಏ
ಭಾಗಿಸಿದನನಿಲಜನ ತನ ವನು
ಬೇಗದಲ ಕಳಚಿದನು ಪವನಜ ಪಯದ ಬಪರಿಯಲ || ೨೦

ತಪ್ಪಿಸಿದನೇ ಫಾಯಾವನು ಹಡ
ತಪ್ಪಿಸಿನಾ ದಡೆಯೆನುತ ಕಡು
ದಪ್ಪದಲೆ ಹೊಯ್ಯನು ನಮಿಾರಾತ್ತಿ ಜನನವಸ್ತೀತ |
^३ತಪ್ಪಿತದು ಗದೆ ತನುವ ರಸುತದ
ದಪ್ಪಣದ ರಹಿಯಾಯ್ತ ಗದೆ ಮಾ
ಉಪ್ಪಿತರಶನ^४ನೆನಲ್ಲಾ ಹೊಯ್ಯನು ಭಾಳದಲ ಭೀಮ || ೨೧

^५ವಟ್ಟಿ^६ ಮಾ ಉದುದು ಸೀನಕದ ಗದೆ
ನಟ್ಟಿದರನನ ನೈಸಲ ರುಧಿರದ
ಕಚ್ಚೆಯೋಡಂದದಲ^७ ಕರ್ವಿದುದು ನೃಪನ ತನು ನನೆಯೆ |

^१ ಬಾ (ಪ.ತ). ^२ ಭಾಗ್ಯದ್ವೈ (ಕ), ಲಾಗುವೇಗ (ಪ.ತ). ^३ ತಪ್ಪಿ
ನಿತು ಏಗೆ (ತ), ತಪ್ಪಿಸಿತು ಗದೆ (ಬ.ಪ), ಅಪ್ಪಿದುದು ಗದೆ (ಬ.ದ). ^४ ನೆಂದು
(ಕ). ^५ ಚೆಳ್ಳಿ (ಬ), ಚಟ್ಟ (ಟ). ^६ ಸುರಿ (ಪ.ತ).

ಕೊಟ್ಟ ಫಾಯಕೆ ಬಳಲ ಮಣವೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಮನವನು ಸಮಿಪದಲಿ ಉಗೆ
ಜಟ್ಟು ಕೌರವರಾಯ ಕೂಂಡನು ನಿಜಗದಾಯುಧವ॥

೨೩

ಫಾಯಗತಿ ಲೇನಾಯ್ಯಾ^१ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿ
ವಾಯುಸುತ್ತ ದಿಟ್ಟ ಸ್ನೇರಿನೈನ್ಯಾಯ
ಫಾಯವನು ಫೋರ್ಮಿಪ್ರಹಾರಸಹಿಷ್ಟು ಗಡ ನೀನು |
ಕಾಯಲಾಪದೆ ಘಲುಗಾಃನನಬು
ಜಾಯತಾಕ್ಷನ ಕರೆಯೆನುತ್ತ ಕರು
ರಾಯನೆಱಗಿದನನಿಲಜನ ಕಣಂಪ್ರದೇಶದಲ॥

೨೪

ಎಡದ ದಂಡೆ! ಯೋಳೋತ್ತು^१ ಹೂಯ್ಯುಳ
ಕಡುಹ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಮುಡುಹ ಹೊಯ್ಯನು ಭೀಮ ಮರ್ಹಾ ಭಾಜನೆ ಸುರಶೈ ಇಮ |
ತಡೆದನಾ ಫಾಯವನು ಗದೆಯಲಿ
ನಡುವನಪ್ಪಾಲಿಸಿದನು ಭಿ ಮನ
ಮಿಡುಕು ನಿಂದುದು ನಗುವ ಪಾಂಡವ ಬ್ರಹ್ಮ ತಲೆ ಮಣಿಯೆ॥

ಒಲೆದು ಬಿದ್ದನು ಭೀಮ ಕುಲಗಿರಿ
ಮಲಗುವಂದದಲೇಇಬಾಯಂ
ದಿಳಿವ ಶೋಣಿತಧಾರೆ ಮಾಗ್ನಿಲ ಮುನುಕಿತವನಿಯಲ |
ಎಲೆ ಮಹಾದೇವಾ ಪ್ರಕೋಡರ
ನಲಿದನೇ ಹಾ ಭೀಮ ಹಾಯೆಂ
ದಳಲಿದುದು ಪರಿವಾರ ನಾತ್ಯಕಿ ಸ್ವಂಜಯಾದಿಗಳು॥

೨೫

ಮೈಮಣಿದನರೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರಕೆ
ಮೈಮನಸ್ಯೈದ ಜಾಡ್ಯರೇಖೆಯ
ನುಯ್ಯ ಮಹಾದು ತವಾಯು ಪರಿಣತ ಪಾರವಶ್ಯದಲ |
ಹಾ ಮಹಾದೇವನುತ ಹಗೆವನೆ
ಕೈಮೆಯನು ಬಜ್ಞಾನುತಲೆದ್ದನೆ
ರೈ ಮರುತ್ವತ ಸೂಸಿ ಹಾಜಿದ ಗದೆಯ ತಡವರಿಸಿ॥

೨೬

¹ ಯನೆತ್ತು (ಕ), ಯನೊಡ್ಡು (ಬ.ಬ.ದ).

ಕಾದುಕೊಳು ಕೌರವ ಗದಾ!ನಂ¹
ಭೇದ²ದ್ವಿಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ದು
ಭೇದ ನೇಡಾ ಹೂಳಿಲ್ಲಿಗಿದು³ ಮಜ್ಜೆಗು ಮಹೇಶ್ವರನಿ
ಹೋದ ಹೋಗಿನ್ನೆನುತ ಜಡಿದು ಏ
ಘಾದಭರದಲ ಮಾಂದುಗಾಣದೆ
ಕೈದಣಿಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಕೆಲಭೀಮು ಕುರುಪತಿಯ॥

೭೩

ಹಾಸ್ಯಿತೋಂದೆಸೆಗಾಗಿ ಗದೆ ಮೈ
ಹೇಸ್ಯಿತುರು ಘಾಯಿವನು ಚೋಳಕಾ
ಲೂಟು ಬಿಡ್ಡನು ಪದನದಲ ವೆಂಟಣಿಸೆ ರಣಧೂಳಿ |
ಕಾಸ್ಯಿದನು ರಕುತವನು ಕೌರವ
ನೇರು ಬಲುಹೋ ಹೋದಸನುತವೆ
ಚೇಸ್ಯಿತಾ ಪರಿವಾರ ಸುಮಾರು ನದ ನಫಾಡದಲ॥

೭೪

ಧಾರ್ಮ ಮರುಖೇ ಭೀಮು ಕೌರವ
ಭೂಪವಿಲಯಕೃತಾಂತ ಕುರುಕುಲ
ದೀಪಚಂದನಮಾರ ಕುರುನ್ಯ ಪತ್ತಿಮಿರಮಾತಾಂಡ |
ಕೋಪನಪ್ರತಿಪಥಕುಲನಿ
ವರ್ಣಪಣಿಕನಮಂಥ ಉನುತಭಿ
ರೂಪ⁴ನನು⁴ ಹೋಗಳಿರು ವಂದಿಗಳಬುಧಿ ಫೋಪದಲ॥

೭೫

ಜಾಳಿಸಿದ ವೇದನಯ ರೂಪಿನ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಜವ ಹಣಿದುದೆಷ್ಟು⁵
ಮೇಲುಮಜ್ಜವೆಯ ಮಾನುಕು ಜಾಸ್ಯಿತು ಹಾಸ್ಯಿತತ್ವಿತೀತಿ |
ಬೇಳಿವೆಯ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯದ ಮೈ
ಹಾಳಿ ನಿಂದುದು ಬಿಗಿದ ಬಳಲಕೆ
ಯಾಳಿಗದ ಮೊನೆ ಮಾಸ್ಯಿಯೆ ನಂತ್ರಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯ॥

೭೬

ಒಸ್ಯೇವ ರಕುತವ ಧೂಳಿನಿಂದವೆ
ಹೋಸ್ಯಗ ತೋಡತೋಡೆದೋಕ ಹೋಪದ
ಹೋಸ್ಯಗ ರೂಳಿಪಿನೆ ಕಂಗಳಲಿ ಹುಣ್ಣಿನಲ ನುಣ್ಣಿನಲ |

¹ ಶ್ರಮ (ಕ). ² ವ (ಖ.ಪ.ಷ.ತ.ದ). ³ ಯ್ಯಾಗಿದೆ (ಕ), ಯ್ಯಾನಿದ (ಬ), ಯ್ಯಾನೀ (ಪ). ⁴ ವನು (ಕ), ದಲ (ಬ). ⁵ ಉ (ಪ.ತ).

ಮುಣ್ಡುಕನುವ ರಿಪುಭಣನನೋರೆಯೋ
ಶಿಷಗಿ ನೋರುತ ನಾರನತ್ಯದ
ನೆಂಬಣಿಗೆ ಕೈಗೂಡಲೆದ್ದನು ಗದಯ ಕೈನೀಡಿ॥

೩೮

ಹಾನಿಯೇಮಗಾಯ್ತಿಂದು ಕಡುನು
ಮೂಕಾನಪುಕ್ಕಿತೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ದು
ಮೂಕಾನ ತರಥಿಯೋಳದ್ದುವೆನು ತಿದ್ದುವೆನು ನನ್ನವರ!
ಈ ಸಗೆಯನೀ ಬಗೆಯನೀ ಹಿಜ
ಯಾನುರಾಗವ ನಿಲಿಸುವೆನು ಯಾವು
ನೊನು ಸೈರಿಸೆನುತ್ತ ಜಟಿದನು ವಾಮಹನ್ತದಲ॥

೩೯

ಎಲವೋ ಭೀಮ ವಿಷಾತಿಗಳ १ಕೈ^१
ದೊಳ್ಳಿನಿ^२ನಲ ತೆಱಹಾಯ್ತಿ ನೀನಿ
ಹ್ಯಾಳಿಸುವಡೆ ನಿಸಗಾದುದಾಕಸ್ಯಿ ಕ[ವ]ದಭ್ಯಾದಯ |
ಘ್ಯಲವ ಬಿಡಿಸುವಡೇಲು ನೀ ಮನ
ವಳಕುವಡೆ ನಿನ್ನವರ ಕರೆ ಹೊ
ಯೋಳಿದೊಂದೇ ಹೊಯ್ಯಿನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಮಹಿಪಾಲ॥

೪೦

ಹೊಯ್ಯಿ ತೋರಿ ಬಂಜೆ ನುಡಿಯಲ
ಬಯ್ಯಿ ಡಧಿಕನೆ ಭಾಕುವಿಂ ಹೊಂ
ಹೊಯ್ಯಿ ವನೋ ಮೇಣ್ಣ ಮುಖನಲೋ ನೀನಾರು ಜಾತಿಯಲ |
ಕಯ್ಯಿ ನಿನಿಗಿದೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಣ ನಮ
ಗೆಯ್ಯಿ ವಡೆ ಗುಪ್ತಪ್ತತಾಪವ
ನೆಯ್ಯಿ ಪ್ರಕಟಿಸೆನುತ್ತ ತಿಂದನು ಭೀಮ ಕುರುಪತಿಯ॥

೪೧

ಅವನಿಪತ್ತಿ ಕೇರಾ ಭೀಮಸೇನನ
ತಿಂಗುಳನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನುಯೋರನ
ಕೆಂದು ನಾಭಿಗೆ ತೋರಿ ಜಂಫೆಗೆ ಹೂಡಿ ರೂಳಪದಲ |
ಲವಣೀಯಳಿ ಲಲಿತ್ಯಾದ್ಯ ಹೊಯ್ಯಿನು
ಪವನಜನ ಭುಜಶಿರವ ನೀನಕ
ಕವಚವಬಿಜಿಯಾಗೆ ಬೀಳಿನುತರನ ಬೊಬ್ಬಿ ಜುದ॥

೪೨

¹ ಕಂ (ಬ.ಪ.ಣ.ತ.ದ). ² ಲ (ಪ.ಣ.ದ.ತ). ³ ಗದು ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುವುದು ಮಡ (ಬ), ನೀ ಸಮರಮುಖದಲ ಪದುವಡೆ (ಣ.ದ).

ಮತ್ತೆ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮಸೇನನ
ನೆತ್ತೆಯನು ನಿಪ್ಪನರದಲ್ १ಕಳ^१
ಹತ್ತೆ ರೂಳಂಹಿನಿ ತರುಗಿ ಬಿದ್ದನು ಬಿಗಿದ ಮೂರ್ಖೆಯಲಿ
ಕತ್ತೆ ಕಂಗಳ ನುಯ್ಲು ಲಕರಿಯ
ನುತ್ತೆ ಲೋಗುವರುಣಾಂಬಿಗಳ ಕೆಲ
ದತ್ತೆ २ಸಿಡಿಹೆ^२ ಗದಯ ಭಟನೆಂಬಿಗಿದನು ३ಮುಣಿಯೆಲು ॥ ೪೯

ಮುಹಿದವನ ಹೊಯ್ದನು ಧನಂಜಯ
ತೊಡು ವುಹಾಸ್ತಾನವನವಿಷತಿ ಬಿಲು
ದುದುಕು ಯಮಳರು ಕ್ಷೇದುಗೊಳಿ ನಾತ್ಯಕ ಶರಾಸನವೆ
ಹಂಡಿ ಶಿಂಂಡಿ ದೃಪದನುತರವ
ಗಡಿಸಿರ್ಪೆ ನಿಮ್ಮೆ ವನ ಹರಿಬಕೆ
ಮಿಡುಕುವಡೆ ಬಿಹುದೆನುತ ಶಾಗಿದನವನಿಷತಿ ಗದೆಯ ॥ ೫೦

ಮೇಲೆ ಕಳವಳಿಪಾಯ್ಯು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂರೆ ಬಿರಿಯೆ ಪಿಶಾಚರೋಕ್ಕನ
ಜಾಲ ಏದ್ಯಾಧರ ಪಾಹೋರಗ ಯಷ್ಟ ಕಿನ್ನರರು
ಅಳು ನೀನಕೆ ನಳ ನಹುಡ ಭೂ
ಪಾಲಕುಲದಲಭಂಗನಾಡೆ ಕ
ರಾಳಭಃಜಬಲ ನೀನೆನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತಮರಗಣ ॥ ೫೧

ಅರನ ಕೇಳಾಶ್ಚಿರಿಯವನು ನಿ
ಮ್ಮೆ ದಾನಾಹವ ಸಫಲ ಸುರಕ್ಷಲ
ವರಳ ಮಳಿಗಬೆದುದು ಕಣಾತ ಕುರುಪತಿಯ ನಿರಮಾಡಿಗೆ
ಅರಿನ್ನಪರು ತಲೆಗುತ್ತಿದರು ಮೂರ
ಹರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಪಾರ್ಥೆ ಯಮಳರು
ಬೀರಳ ಮೂರಿನಲದ್ದ ಸುಯ್ಯೆ ಬಿಯ್ಯು ದುಷ್ಟತವೆ ॥ ೫೨

ಮಿಡಿದನಷ್ಟುನ ಧನುವ ಯಮಳರು
ತುಡುಕಿದರು ಕಯ್ಯಾಗಳ ನಾತ್ಯಕ
ಮಿಡುಕಿದನು ಪಾಟಿಗಿದರು ಪಂಚದ್ರೌಪದೀನುತರು ।

¹ ಕಳ (ಕ), ತರೆ (ಬಿ), ಖಳ (ತ). ² ನಡಲದ (ಕ). ನೀರಿದ (ಬಿ),
ಜಾರಿದ (ಖ.ದ). ³ ಮೂರ್ಖೆ (ಕ).

ಒಡೆಯುನಳಿವನಲ್ಲಿಯದು ನೃಪ
ನುಡಿದ ನುಡಿಯೆನುತನಿಲತನುಜನ
ಪಡೆ ಗಜಾಶ್ವವ ಬಿಗಿಯೆ ಗಜಬಜಿಸಿತು ಭಷಣ್ಣೇಮು॥

೪೦

ದುಗುಡದಲ ಹರಿ ರೌಹಿಣೀಯನೆ
ಮೋಗವ ಸೋಽಿದದಾತುಿದು ಕಾ
ಉಗವರೀ ಕೃತಸಮಯರಾದಿರಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ |
ಹಗೆಯ ಬಿಡಿ ಕುರುಪತಿಯ ಸಂಧಿಗೆ
ಸೋಗನಿ ನಿಲಲ ಯಾಧಿಷ್ಟಿರನ ಮೊ
ತುಗಳ ಕೆಡಿಸದಿರೆಂದನಾ ಕ್ಷಣ್ಣಂಗೆ ಬಲರಾಮು॥

೪೧

ಅರನ ಕೇಳೈ ಬಿಧ್ಯ ಭೀಮನ
ಹೋರಿಗೆ ಬಂದಸ್ತುಂನನು ವೋಚೀಗೆ
ಬೆರಳನೊಡ್ಡಿ ಸಮಾರಂಬನದನನುಸುರನಾರ್ಕೆದು |
ಮುರ್ಳಿದನು ಮುರಹರನನೆಕ್ಕಣ
ಗರೆದು ಸಪ್ತಾಳನು ಗದಾನಿ
ಭರಪರಿಶ್ರಮ ಭೀಮ ಬಳಿಷಾಸೆಂದನಾ ಪಾಠ್ರ ||

೪೨

ದೇವ ಚೆನಸಿನ್ನ ನಿಲಸೂನು ನ
ಬೀವನಹತನಿಬಿಹರ್ಣ ಪ್ರ
ಸಾತ್ವವನನು^१ ಕರಣಸುಪ್ಯದಾ^२ತನ^३ ಧರ್ಮಾಷ್ಟಕೃತಿಗಳಿ
ನೀಷು ಕಂಡಿರೆ ನಾಭಿ ಜಂಫೆಗೆ
ಡಾಪರಿಸಿದನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಜ
ಯಾವಲಂಬನಹೆಂತು ಕೃಷ್ಣವಾದೆಂದನಾ ಪಾಠ್ರ ||

೪೩

ನೀಷು ಮೊದಲಲ ಚೆನಸಿದಿರಿ ಮೊ
ಯಾವಿಗಳ ಮಾಯೆಯಲ ಗೆಲುವುದು
ದ್ವಾರಕ್ಯಾತಿಯದು ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿದ ಸಾರೆತರವೆಂದು|
ಈ ವಿರೋಧಿಯ ಧರ್ಮಗತಿ ನಂ
ಭಾವ^४ವ^५ನು ಕರ್ತವ್ಯಭಾವವ
ನೀಷು ಬಲ್ಲಿರ್ಯೆಂದನಸ್ತು ನದೇವ ವಿನಯದಲ ||

೪೪

^१ ಹರ್ಣ ಪಾಣಿಸಾತ್ನವನು (ಖ), ಸಿಜ ಪ್ರಬಹಳ ಸ್ತೂಎಮವನು (ಷ್ಟು).

^२ ನತ (ಷ್ಟು). ^३ ಧರ್ಮ (ಷ್ಟ.ದ). ^४ ಕ (ಬ.ಷ.ದ).

ಧಾತುಗೆಟ್ಟನು ಭೀಮು ಮುಸುಕಿತು
ಭೀತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲಿರನು^१ ದೈವ
ವ್ಯಾತಿತವಾತನ ಕೊಂಡು ಕೂನರಿತು ಹೊಯ್ದ ಹೂಮಾಚಯು |
ಪಾತಕಕೆ ಪದವಾಗದಮಳ
ಖ್ಯಾತಿ ನೋಯದೆ ವಿಜಯಸಿರಿ ರಾ
ಗಾತಕಯಾದಲ ನಮ್ಮ ರಮಿಸುವ ದೇಸೆಯ ಬೆಸನೆಂದ || ೪೫

ಅಸಿಲಸುತ ಸಪ್ತಾಂಗಸಲಿ ರಿಪ್ಯ
ಜನಪನೂರುವಿಭಂಗವೇ ಮು
ಸ್ವಿನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲಾ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ ಕುರುಪತಿಯು |
ನೆನಸಿಕೊಡಿ ಸಾಕಿನ್ನು ಬೇಣ್ಣೆಂ
ದನುನಯವು ತಾನೇನು ವಿಜಯಾಂ
ಗನೆಗೆ ದೃಪದಕುಮಾರಿ ತಪ್ಪದೆ ಸವತಯಹಳೆಂದ || ೪೬

ಅರನ ಕೇಳಾಕ್ಷಣದೊಳನಿಲ
ಸ್ವರಣೆಯನು ಹರಿ ಮಾಡಿದನು ^२ನಂ
ಚರಿಸಿದನು ತತ್ತನುಜನಂ^३ಗೋಪಾಂಗವೀಧಿಯಲಿ
ತತ್ತರತರ್ದಿದ ನಾಡಿಗೋಳಗೆ ಏ
ಸ್ವರಿಸಿ ಮೂರಾಧಾರದಲ ಜೇ
ತರಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ ಜೀವನಪೂರ ಪಸರಿಸಿದ || ೪೭

ತ್ರಾಣವಿಮ್ಮದಿಯಾಯು ತರುಗಿದ
ಗೋಣು ಮರಳತು ರೋಪೆಪಹ್ನಿಗೆ
ಸಾಣೆವಿಡಿದವೇಲಾಯು ಕಣ್ಣಗುಳಿದುವು ಕೇಸುರಿಯು |
ರಾಣವೆಡಹಿದ ಗದೆಯ ರಣಬಿ
ನಾ೯ ಓ^४ಮನುಳಿದ ವಾನವರ್ದನ^५
ದೂಣಿಯದ ಸವ್ಯಧೆಯ ಭಟ ಸಂತ್ತೇಸಿದನು ತನುವ || ೪೮

ಕೊಡಹಿದನು ^६ತನುಂಧೂಲಿಯನು ಧಾ
ರಿದುವ ರುಧಿರವ ಸೆಱಗಿನಲಿ ಸಲೆ
ತೊಡೆತೊಡೆದು ಕರ್ಪುರದ ಕವಳವನಣಲೊಳಳವಡಿಸಿ |

^१ ರಿಗೆ (ಕ). ^२ ಪರಿಹರಿಸಿತೀತನ ಮೂರ್ಖೆಯಂ (ಬಿ). ^३ ತರಹರ (ಬಿ).

^४ ಮುಳಿದನು ಮಾನಗರವದ (ಕ), ವಸುವಿನ ಮಾನವರವನ (ತ). ^५ ರಣ (ಕ).

ತೊಡೆಯ ಹೊಯ್ಯಾ ರುವ ಮಾರಾರಿಯ
ನೆಡೆಯುಡುಗದಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ ನೂರಕೆ
ಸಿದ್ದ ಗದೆಯನು ತುಡುಕ ನೃಪತಯ ತೊಡೆಗೆ ಲಾಗಿಸಿದ ॥ ೪೯

ಭಾಪೆಗಳುಪರು ಪಾಂಡುನುತರೆ
ಬಾಸೆಯಲ ನಿನ್ನಾತ ಮೈಮಣಿ
ದೋಸರಿಸದಿದಿರಾವನೂರುದ್ದೀಯ^१ ವ ವರಚನದೇ ।
ಶ್ವಾಸ ಮರಳ್ಯಾ ನಿನಗೆ ಹೋಗಾ
ಭ್ರಾಸಿಯ ಕ್ಯೋ ಭೀಮ ಸೈರಣಿ
ಶ್ರೀನು ಮೆಚ್ಚಿದೆನೆನುತ ನೃಪನೆಱಗಿದನು ಪಾನಜನ ॥ ೫೦

ಹೊಯ್ಯಾ ಲಭಯಲ ಕರಣಗತಯಲ
ಹಾಯ್ಯಾ ನಭಕುಪ್ಪರಿಸಿ ಮರಳದು
ಹೊಯ್ಯಾ ಹಂಗುವ ನೃಪನ ತೊಡೆಗೆಲನಿಟ್ಟು ನಾ ಭೀಮ ।
ಹಾಯ್ಯಾ ಗೆದ ಹೆಡ್ಡಿಡೆಗಳನು ಮುಣಿ
ದಯ್ಯಾ ತವನಿಯನರುಣಜೀದಲ
ತೊಯ್ಯಾ ಫೋಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದನಿಳೆಯಲ ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೫೧

ಹಾರ ರುಣಿದುದು ಕಣವೂರದ
ಚಾರು ಮೌಕಿ ಕನಿಕರ ಸಿದ್ದಧವು
ಧಾರಿಡುವ ರಕ್ತತಾಂಬು ಮಾಡುಗಟ್ಟಿದು ಮಗ್ಗುಲಲ
ವೀರ ಭೀಮಾ ಮರ್ಯಾ ಎನುತ ಏಲ
ವಾರಿದುದು ಸಿನ್ನಾಳಿ ಸೂರೀನ
ವೀರಪಣಹದ ಲಗ್ಗೆ ಮತಗಿತು ಪರರ ಧಟ್ಟನಲ ॥ ೫೨

ಬಿದ್ದನೈ ನಿನ್ನಾತನಿನೈ
ನೆದ್ದರ್ಸೆ ದಾಯಿಗರು ಜೂಜನು
ಗೆದ್ದುದಕೆ ಘಲ ಬಂದುದೇ ನಂಧಾನದಲ ಭಲಪ ।
ಹೊದ್ದಿತಕೆ ಹುಲನಾಯ್ಯಾ ಬಲುವಗೆ
ಬಿದ್ದನೆಂದುಳಿಹದನೆ ಪವನಜ
ನುದ್ದು ರುಷುತನಕೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ
ಅಷ್ಟಿ

^१ ಕೆ ಚಂತನದೆ (ಕ).

ಏಕೆ ನಂಜಯ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಸಾಕಿತಕೆ ಘಲವಾಯ್ತು ನೀ ಬಟ್ಟಿ
ದೇಕೆ ಚೆಚ್ಚುವೆ ಕಾನಿ ಬಾದಣಗೊಡುತ್ತೇದ ಫಾಯುದಲ್|
ನೂಕಿದರೆ ಬಲಭದ್ರನನು ^१ಮೇ
ಲೇಕೇ^१ ಪವನಜ ಮುನಿದನವರ
ವ್ಯಾಕುಳರಲ್ಲೇ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲ||

೫೪

ಪಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

^१ ಬಳಿಕ್ಕೇಕೆ (ಇ), ನಲೆಯಾಕೆ (ಪ.ತ).

ಎಂಟನೆಯು ಸೆಂದಿ

ಸರಚನೆ॥ ಕೆಡೆದ ಕೌರವನ್ಯಪನ ನೇಮುವ
ಪಡೆದು ಕೃಪ ಕೃತವಮ್ ಗುರುತಃತ
ರೊಡನೆ ಬಂದರು ನಾರಿದರು ಪಾಂಡವರ ಪಾಳೆಂಬುವ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಘಾತ್ವವನೀತ ಕ
ರಾಳ ಲೋಹಗದಾಭಿಹತಿಗೆ ಸ್ನಾ
ಪಾಲ ಬಿದ್ದನು ಭಾರತದ ¹ದುಸ್ಯಂಗಭಂಗದಲ¹ |
ಮೇಲೆ ಚಾರಣ ಸೂತ ವ್ಯಾಗಧ
ಜಾಲ ಹೊಗಳಿತು ಗರುವ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಗಂಡಿಗನಕಚೆನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತಮರಗಳು||

೮

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಮಹಿಯಲ
ಮಾನಸಿಧಿ ಮಲಗಿದನಲ್ಲಿ ತವ
ಸೂನು ರುಧಿರದ ತಿಲಕವಾದನಲ್ಲಿ ಧರಾಂಗನೆಗೆ|
ಭಾನುಮತಿ ವೈಧವ್ಯವಿಧಿಗಿ
ನೈನ ನೋಂತಕ್ಕೂ ರಾಜರವಿಯವ
ಸಾನನಮಯದೊಳಾದುದದ್ದು ತವರನ ಕೇಳಿಂದ||

೯

ನಡುಗಿಶಿ ನಿ²ಫಾರ್ಥತ್ತೆ²ದಲಿ ಬಣ
ಸಿದಿಲು ಸುಳಿದುದು ನೆಣಿನ ಬಸೆನಹಿ
ತಡಗು ಸುರಿದವು ಕಡದಿ ಹರಿದುದು ರಕುತದಣೆವೊನಲು|
ಸಿದಿದವಣಿಗಳು ಕಡುಗಳುಕ್ಕಿದ
ವಡಿಗಡಿಗ ಹೆಮ್ಮೆ ರ ನಿವಾತದ
ಲುಡಿದು ಬಿದ್ದವೇ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಪತನ ಕಾಲದಲಿ||

೧೦

ಬೀಸಿದುದು ಬಿಉಗಾಳಿ ಕತ್ತಲೆ
ಸೂಸಿದುದು ದಿಗುವಳಯದಲ ಪರಿ
ವೇಷದಲ ಗ್ರಹ ನೆರೆದವೈದಾಣೀಲು ರವಿಯೋಡನೆ|

¹ ದುಸ್ಯಂಗಿ ಭಂಗಿಯಲ (ಷ), ರಣರಂಗವಃಧೃದಲ (ಇ). ² ಮೇರ್ ಷ (ಇ).

ನೂಸಿದವು ಹಗಲುಳುಕು ಮೃಗಗಳ
ವಾಸುರದಲೊದಬಿದವು ಕಂದಿತು
ವಾಸರಪ್ರಭಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಪತನ ಕಾಲದಲಿ ॥

೪

ಒಬ್ಬೆ ಸಹಿತ ಕಯ್ಯಿಗಳು ಕರದಿಂ
ಮಾಸೀದು ಬಿದ್ದವು ಗಜಹಯಾದ ಕ
ಣ್ಣಾಳುತ್ತೆಯೆದ್ದವು ಕಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಧ್ವಜಶತಾಕೆಗಳು |
ತುಱಾಗಿದಂತನಾತ್ತ ಪದಲಿ ಮನ
ಮಾಸಾಗಿತಾ ಪರಿವಾರ ಸುಭಷರಿ
ಗಣಹಿತಾಕಸ್ಯಿ ಕದ ಭಯುವವನೀತಿ ಕೇಷಂದ ॥

೫

ದ್ರುಪದತನುಜ ಶಿಖಂಡಿ ಸೈಂಜಯ
ಸೃಪ ಯುಥಾಮನ್ಯಾತ್ತರ್ವಾಂಜನೆ
ಚಪೆಳಪಂಚದ್ರೂಪದೀಸುತ ಸೋಮಃಕಾದಿಗಳು |
ಅಪದಶಾವಿಭಾರತಚೀತಃ
ಕೃಪಣರತಿಷಿಂತಿಸಿದರಂದಿರು
ಭುಪಹತಿಯ ಸೂಚಿಸುವ ವಾಮೆಭುಡಾಕ್ಷಿಕಂಪದಲಿ ॥

೬

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೀಚೆಯಲಿ ಕೌ
ರವನ ಹೂರೆಗೈತಂದು ನಿಂದನು
ಸವಡಿಗೈಗದೆಯಣಸುಗಲ್ಲದ ಗಾಢಗರ್ವದಲಿ |
ಪವನಸುತ ನುಡಿಸಿದನಲ್ಲಿ ನಿ
ನ್ನ ವನನೇನ್ನೆ ಭೂಪ ಕೊಡುಮೈ
ನವಗೆ ನೆಲನಧರವನು ನಾಚಿಕೆಯೇಕ ನುಡಿಯೆಂದ ||

೭

ಉರ ಬೇದಿದರ್ದೈದ ನಾವೆರ
ಡೂರುಗಳನೇ ಕೊಂಡೆಮೈ^२ನಿಜ
ಧಾರುಣಿಯ ಕೊಡೆನೆಂದಲ್ಲಿ ಸೂಚಾಗ್ರಸಮ್ಮಿತವೆ |
ನಾರಿ ಬುತುಮಾತಿಯೆಂದರೆಯು ಸುಲಿ
ಸೀರೆಗಳನೆಂಬಗೆ ಉಕೆ ಕಾ
ಸಾರದಲ ಕರಗಿತೆ ಸುಯೋಧನ ಎಂದನಾ ಭೀಮು ||

೮

^१ ಧೂಪಾಲ (ಬ.ತ). ^२ ದಮ್ಮದಸಿನ್ನೆ ರಡೂರುಗಳನೇ ಕೊಳ್ಳಿಯೈ

ಎತ್ತ ಕಳಿದ್ದೈ ಬನಕೆ ನಾವ್ ನಿ
ಮೈತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರಳೆಲ್ಲೇಡಿಸಿ
ದಶ್ತುಗಳ ಕೂಡೇಕೆ ಸರಿನುಡಿ ಸಾವಂಭೌಮರಿಗೆ ।
ಇತ್ತೇತಕೆ ಬಿಜಯವಾಡಿದಿ
ರೊತ್ತೆದೇ ಕಲುನೆಲನು ಪವಡಿಸಿ
ಮತ್ತೆ ತೇಡೆಗಳ ತಿವಿಯಾಬೇಕೇ ಎಂದನಾ ಭೀಮಾ ॥

೯

೨ಕೃತ್ತಿಮವ ನಿರ್ಮಿಸಿದೇ ಘಲ ಕೈ
ಪರ್ಣಸಿತೆ ನೀವರಗುಮನೆಯಲಿ
ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಘಲ ಬಂದುದೇ ವ್ಯವಧಾನವಾದುದಲೇ ।
ಬಿತ್ತಿದಿರಿ ವಿಷಬೀಜವನು ನೆಟೆ
ದತ್ತ ಘಲ ಕೈಸಾಮುದ್ರಾದಾದಡ
ಕೆಲ್ತು ಕೊಂಡಿರಲ್ಲಿಕೆ ನುಡಿ ತನ್ನಾಣಿ ನುಡಿಯೆಂದ ॥

೧೦

ನಂದುದೇ ೩ನೀ ಹೆ[ಚ್ಚೆ] ೩ ಸಭೆಯಲಿ
ಹಿಂದೆ ವೊಡಿದ ಭಾಷೆ ಕುರುಡನ
ನಂದನರನಿಮ್ಮ ದಿಸಿದ್ದೈವತ್ತನು ರಣಾಗ್ರದಲು ।
ಕೊಂಡು ದುಶ್ಶಾಸನನ ಖಂಡವ
ತಿಂದು ರಕುತವ ಕುಡಿದು ಬಲುಗದೆ
ಯಿಂದ ಸಿನ್ನ ಯ ತೋಡೆಯನುಡಿದನೆ ಭೂಪ ಹೇಳಿಂದ ॥

೧೧

ರಾಯನಾಸ್ತಾನದಲ ಖಾಳರ
ರಾಯ ನೀನೇ ಭಂಗಪಡಿಸಿ ನ
ವಾಯಿಯಲ ನಿಮ್ಮೂರಿಗಮ್ಮೈವರನು ನೀ ಕರಸಿ ।
ವಾಯಿದಲ ಜೂಜಾಡಿ ಕಪಟದ
ದಾಯಿದಲ ಸೋಲಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನರಸಿಯ ನುಲಿಸಿತಕೆ ಘಲವಾಚ್ಚು ಹೇಳಿಂದ ॥

೧೨*

¹ ಬೇಕಿನ್ನೆಂ (ಕ), ಲೇಕಿನ್ನೆಂ (ಇ.ದ). ² ಕೃತ್ತಿಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ (ಕ),
ಕೃತ್ತಿಮವ ನೆಮ್ಮಿಸಿದ (ಬಿ), ಕೃತ್ತಿಮಾದಿ ವಿಷವಿಕ್ಷಿದಾ (ತ). ³ ನಿಂಮಿಭೇ (ಕ.ತ),
ನಿಂಮಿಚ್ಚೆ (ಘ), ನೀವೆಚ್ಚೆ (ಬಿ.ಇ). * ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಇ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ
ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯ ಹೇಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ಬಿರುದ ಬಿಡು ಕುರುರಾಯಿ । ಹರಣವನು ಕಾಯ್ಯನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯ ಪದದಾಳಿಯೆಂದನೆ ಭೀಮ ಮೂಗ ನೆಗೆಹಿ ।
ವಾರುಳಿ ಕೇಳಿ ಮದಪಳಿತದಲ ತ । ತ್ವರಗದಾಮೃತವೆಂದು ವಿಧಿ ನಿ
ಬ್ಧಿರದಿ ಬರದುದು ಬಿರುದ ಬಿಷುವುದ ಬರದುದಿಲ್ಲಿಂದ ॥

ಹಳುವದಲ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ
ಲಳಲಸಿದ ಘಲಭೋಗವನು ಸೀ
ತಲೆಯಲೇ ಧರಸೆನುತ ವಾಮಾಂಫ್ರಿಯನು ಮಕುಟದಲ |
ಇಳುಹಿದನು ಗೌಗೌರವೆನುತ ಬಿಡ
ದುಲಿದೆಲಾ ಎನುತೊದೆದು ಮಕುಟವ
ಕಳಚಿದನು ಕೇಲಣದ ಮಣಿಗಳು ಕೆದಱೆ ದನೆದೆನೆಗೆ ||

೧೩

ಹಿಂದಣಪರಾಧವನು ಲೆಕ್ಕಿಸು
ತೊಂದೆರಡು ಮೂಡಾಯು ನಾಲ್ಕೆತ್ತು
ದೆಂದು ಮೆಟ್ಟಿದನವನಿಪಾಲನ ಮಕುಟಮನ್ತ್ರ ಕವ |
ಇಂದುವಾಲಿಯನು ಬೂತುಗೆದೆದುದ
ಕೊಂದು ಫೋಯವ ಕೊಳ್ಳಿಸುತ ಮಾಡ
ದಿಂದ ವದನವನೊದೆದು ಹಲುಗಳ ಕಳಚಿದನು ಭೀಮು ||

೧೪

ಉಚಿತವೆಂದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರಿದ
ನುಚಿತವೆಂದರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮೋ
ಪಟಿತ ದುಪ್ಪುತವ್ವೆನಲೇ ಶಿವ ಎಂದು ಕೆಲಕ್ಕೆರು |
ಖಚಿತ ಕಿನ್ನರ ಯಕ್ಕಿ ನಿಜರ
ನಿಜಯ ಭೀಮನ ಬ್ಬೆದು ಕುರುಪತಿ
ಯಚಳ ಬಲವನು ಬಣಿಸುತ ಹೊಕ್ಕುರು ನಿಷಾಲಯವ ||

೧೫

ಭೀಮ ಹಾ ಹಾ ಕಷ್ಟವಿದು ಸಂ
ಗ್ರಾಮಜಯವೇ ನಾಲದೇ ಕುರು
ಭಾರಿಪತಿಯಶಾಲಾಫ್ಯಾನೇ ಲೋಕ್ಕುತಮಾನ್ಯನಲಾ |
ಸೀ ಮರಾಳಲಾ ಸಾರೆನುತ ತ
ತ್ಸೀಮೆಗ್ಗೆತಂದನಿಲತನುಜನ
ನಾ ಮಹಿಪತಿ ಸೂಕಿ ಸಂತ್ಸೈದನು ಕುರುಪತಿಯ ||

೧೬

ಗುಣನಿಧಿಯನೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋ
ಹಣಿಯ ಪತಿಯನಶೇಷ ಪಾಥಿರವ
ಮಣಿಮಕುಟ ಕಿರಣೋಪಲಾಲತ ಪಾದಪ್ಲವನ |
ರಣದೊಳನ್ಯಾಯದಲ ತೊಡೆಗಳ
ಹಣಿದುದ್ದಲದೆ ಪಾದದಲ ಸೀ
ಕೆಣಕುವರೆ ಕುರುರಾಜಮ್ಮೆಳಿಯನೆಂದನಾ ಭೂಪ ||

೧೭

ಅನುಜರಳಿದುದು ನೊಣು ರಣದಲ
ತನುಜರಳಿದುದು ಮಾವ ಗುರು ಮೈತ್ರಿ
ದುನ ಹಿತಾಪಹ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಜಾಞ್ಚಿ ಬಾಂಧವರು |
ಅನಿಬರವನೀಕ್ಷೆರರು ನಮರಾ
ವನಿಯೋಳಿಗಿದುದೇಕದೇತದ
ಜನಪತಿಯ ಮುಸ್ತಿದುದುವೆ ನಾಲದೆ ಭೀಮ ನಮಗೆಂದ || ೧೮

ಆವ ಹೋಯೆಯೋಳಪ್ಪೆ ದೇವರ
ನಾವು ನೋಡುವೆವಚ್ಚೆಯರ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವೆವಾವಂಗಿದಲಿ ಗಾಂಥಾರಿ ಕಡುಗೋಣಿ |
ದೇವಿಯರುಗಳ ಶೋಕವಹಿಯ
ನಾವ ವಿಧದಲಿ ನಿಲನುವೆವು ಕಾಂ
ತಾವಳಿಗಳೇನೆಂದು ಬಯ್ಯರು ಭೀಮ ಹೇಳಿಂದ || ೧೯

²ಅಳಳದತ್ತಭಂಗಿಸಲು² ಪರಮಂ
ಜಳಿಕರೇ ನಾವಃ ಪಾಂಡುವಿನ ಮು
ಕ್ತಳಿಗಳಾ ಧೃತರಾಪ್ತಿ ತನುಸಂಭವರು ಕೌರವರು |
ನೆಲನ ಹುದುವಿನ ದಾಯಿಭಾಗದ
ಕಳವಳಿದೊಳಾಯ್ಯ ಲ್ಲದುಳಿದಂ
ಶೋಳಿಗು ಭಿನ್ನ ವೆ ಭೀಮ ಬಿಡು ಭಂಗಿಸದೆ ನಾರೆಂದ || ೨೦

ಸೈರಿನೆಮ್ಮೆ ಪ್ರೋರಾಧಿವನು ಕುರು
ವೀರ ಸಂಚಿತಪಾಪಕರ್ತೃವಿ
ಕಾರವಿದು ⁴ಭೋಗಾದಿ ನಿನಗೆಂ⁴ದರನ ದುಗುಡದಲ |
ನೀರೋಯೆವ ಕಣ್ಣಗಳನೊರಸುತ
ಸೀರೆಯಲಿ ಗದಗೆದಿತ ಗಳಿದಲ
ಸಾರಹ್ಯದಯ ವಃಹೀತನದ್ದನು ಬೇದಪಂಕದಲ || ೨೧

ಕಂಡಸೀಪ್ಯ⁵[ತ]⁵ಕರವನರಸನ
ಮಂಡಯುಂಪ್ರಿಯ ಭೀಮಸೇನನ
ದಂಡಿಯನು ದಟ್ಟಯಿನೆ ನುಯಿ ದಟ್ಟರಿಯ ಜೂಣಿಯಲ |

¹ ದ (ಹ.ತ). ² ಅಳವಿನಲ ಭಂಗಿಸಲು (ಬಿ), ಅಳಳನಲ ಭಂಗಿಸಲು (ಪ.ತ.ಪ). ³ ಕಾರ (ಕ). ⁴ ಭೋಕ್ತವ್ಯ ನಿನಗೆಂ (ಒ), ಭೋಗ್ನೆಕಫಲವೆಂ (ಪ). ⁵ ಥಿ (ನ).

ಗಂಡುಗೆದಬಿದ ರೋಪಶಿಖಿ ಹುರಿ
ಗೊಂಡುದಕ್ಕಿಗಳೆಲ ವ್ಯಕ್ತೋದರ
ಕೊಂಡನೇ ತಾಪ್ಯೇನೇನುತ ಸಿಂದಿದ್ದನಾ ರಾಮ॥

೨೭

ಎಲವೆಲಪ್ಪೂ ಪಾಂಡವರಿರಾ ನೀ
ಪಳುಷಿದಿರಲಾ ^२ನಾಭಿ^३ಯಿಂದದೆ
ಕೆಳಗೆ ಕ್ಷಮಾಡುವುದು ಸಲ್ಲಮು ಗಡೆಯ ಕದನದಲಿ |
ಚಲನಲಾಗದು ಧರ್ಮನಿಷರ್ಯ
ದೊಳಗದೊಂದೇ ಭಾಷೆ ಪಾಡಿದಿ
ಃರಳಿದರ್ನಾಯದಲ ಕೊಂಡಿರಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನಾ॥

೨೯

ನೀವು ವಾಡಿನ ಸತ್ಯಭಾಷೆಗೆ
ನೀವಲಾ ತಪ್ಪಿದಿರಿ ನೋಟಕ
ರಾವು ಮಧ್ಯಾತ್ರೆ ತರಲೇ ಧರ್ಮಕರಕ್ಕಕರು |
ನಾವು ನಾಕ್ಕಿಗೀಳಬಳ್ಳಿರೆಂದೇ
ನೀವು ನೃಪತಿಯ ತೊಡೆಯನುಡಿದಿರಿ
ಡಾವರವೆ ನಾಕ್ಕಿನೆ ಕಾಲಿಕ್ಕಿದಿರಿ ಸಿರಿಮುಡಿಗೆ॥

೨೪

ಎಂದು ನೇಗಿಲ ತುಡುಕಿಯೆಡಗೈ
ಯಿಂದ ನೆಗಹಿ ಮಹೋಗ್ರಿ ಮುಸಲವ
ನೊಂದು ಕಯ್ಯಲಿ ತಿರುಹಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಬತಿಯ ಭಾರದಲ |
ಮುಂದೆ ನಡೆತರ ನಕಲನೇನಾ
ವ್ಯಂದ ನಡುಗಿತು ಬಹಳ ಭೀತಿಯ
ಬಂದಿಯಲ ಜರುಗಿದವು ಜವಳಿಯ ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳು॥

೨೫

ಬಿಲ್ಲ ಮಿಡಿದನು ಪಾರ್ವತಿ ಭಾರತ
ಮಿಲ್ಲ ಕೊಂಡನು ಗಡೆಯ ನೃಪ ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ಬೆಣಗಾದನು ರಣೋತ್ಸವವಾಯ್ತು ಯಮಳರಿಗೆ |
ತಲ್ಲಣಿತುಳಿದರಸುಮಕ್ಕಳು
ಜ್ಞಾತಾ ನುಭಟೋಫ ವಿಜಯಾದ
ಭುಲ್ಲವಣಿ ಪಲ್ಲಟಸಿತವರಿಗೆ ಬೇರ್ಡತನ್ನದೊಡನೆ॥

೨೬

^१ ಷ್ಟೇಲ್ (ಹ.ತ). ^२ ಭಾಷೆ (ಹ.ತ). ^३ ರಳಯೋಳ (ಹ.ತ). ^४ ರಳ್ವ (ಬ.ತ.ಪ), ಶಲ್ಲ (ಹು). ^५ ದತಮ (ಒ.ದ).

ಹಲಧರನ ವಿತಿ ಬಲುಹು ಕದನಕೆ
ಮಲೀತನಾದದೆ ಹಾನಿ ತಪ್ಪಿದ್ದು
ಗೆಲವಿನಲ ಸೋಲದಲ ಶಾನೌಟ್ಯವೇಸಿದಕೆ |
ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದ ವಿಘಾತ ಮುರರಿಪು
ತಿಳಿವನೋ೯^१ ತವಕಿಸುವನೋ೯ ನಾ
ವಳಿದೆವಿನ್ನೇನೆನುತ ನಡುಗಿದನಂದು ಯಮನೂನು ||

೭೨

ಹಲಧರನ ಮನಕವನು ಪಾಂಡವ
ಬಲದ ದುಕ್ಕೇಪ್ಪೆಯನು ಭೀಮನ
ಫಲಾಗುಣನ ಧರ್ಮಜರ ಯಮಾಳರ ಚಿತ್ತಪಿಭ್ರಮವೆ |
ಬಲಮಧನನೀಕ್ಕಿಸುತ ರಜತಾ
ಚಲವ ತಣುಬುವ ನೀಲಗಿರಿಯವೂ
ಲಳುಕದಿದಿರಲಿ ನಿಂದು ಹಿಡಿದನು ಬಲನ ಬಲಗಯ್ಯು ||

೭೩

ಚಿತ್ತ ವಿಸಿರೇ ಬಣಿಯ ರೋಷಕೆ
ತೆತೆ ಡೇನಹುದಂತರಂಗವ
ನುತ್ತೆ ಮರ ಪದ್ಧತಿಗಳಲಿ ಶಾನ್ಯಾಥನಿಕ್ಕೆಯವ |
ಬಿತ್ತರಿಸುವುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕತ್ತುಡವ ನೀವಣಿಯಿರೇ ನಿಮು
ಗೆತ್ತಿದಾಗ್ರಹ ನಿಲಲಿ ತಿಳಿಹುವೆಂದನನುರಾಣಿ ||

೭೪

ಏನ ತಿಳಿಹುವ ನೀನು ಶಾಸ್ತ್ರದೊ
ಳೇನ ನಡೆದರು ನಿನ್ನವರು ಯವು
ಸೂನು ನುಡಿಯನೆ ಸಮಯವನು ಶಾಸ್ತ್ರಫನಂಗತಿಯ |
ಹೀನಗತಿ ಪಡಿತಳಿದ ಹೊಯ್ಯಾ
ತಾನಫಾಯದಲೊದಗಬೇಕೆಂ
ಬೀ ನಿಬಂಧನವಾರಲಳಿದುದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿಂದ ||

೭೫

ಅದಣಿನೀ ಕೌರವನ ತೊಡಿಗಳ
ಸದೆದನಾ್ಯಾಯದಲಿ ನಿನ್ನವ
ನಿದಕೆ ಸ್ನೇರಿಸಬಹುದೆ ಹೇಳ್ಯಾ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯವು |

^१ ಮುಳಿದನೋ೯ (ಕ), ತಿಳಿದನೋ೯ (ಉ.ದ). ^२ ಹಿತೆ (ಪ.ತ). ^३ ವಿಪ್ಪಣಿ (ಕ), ವೀಪದಕೆ (ಪ.ಪ).

ಮಾದಮುಖನ ಭುಜಬಿಲವ ಸೋಡು^१ವ
ಓದು ವಿಕಾರವಲಾ ಎನಃತ ಮುರು
ಚಿದನು ಬಲ ಬಲಗಯ್ಯನುರವಣಿಸಿದನು ಖಾತಿಯಾಲಿ॥ ೩೮

ಹರಿದು ಹಿಡಿದನು ಮತ್ತೆ ನೀಲಾಂ
ಬರನ ಸೇರಗನು ನಿಮ್ಮ ಕುರುಹತಿ
ಚರಿಸಿದನಲಾ ಧಮ್ರವಿನ್ತರವನು ವಿಭಾಡಿಸಿದಂ
ಕರಸಿ ಕಪಟದ್ಯೂತದಲಿ ನ್ಯಾಪ
ವರನ ಸೋಲೆಸಿ ಪಟ ದರಸಿಯ
ಕರಸಿ ನುಲಿಸುವುದಾವೇ ಮುಖಿಮತವೆಂದನನುರಾರಿ॥ ೩೯

ಎಣಿಸಬಹುದೇ ನಿಮ್ಮ ನೃಪನವ
ಗುಣವನನ್ಯಾಯಪ್ರಾಂಭಂಧಕೇ^२
ಗಣನೆಯುಂಟೇ ಭೀಮಗಡ ಖಂಡಿಸಿದ ತೊಡೆಗಳನು|
ಕೆಣಕಿದನು ಚೈತ್ಯತ್ಯೇಯನ್ನನು ನೃಪ
ನಣಕಿನಲು ತಪಿಸಿದನು ತೊಡೆಗಳ
ಹಣಿದವಾಡಲಯೆಂದನದು ತಪ್ಪುವುದೆ ಮುಖಿವಚನ॥ ೪೦

ಆ ಪತಿಪ್ರತೆ ಬಯ್ದು ಲೀ ಕುರು
ಭೂಪ ತೊಡೆಗಳ ತೊಲೆಯಿ ಜಡುಯುಲು
ದ್ವೈಪದಿಯ ನುಡಿ ತಪ್ಪುವುದೆ ಮುಖಿವಚನದನುಗತಿಗೆ|
ಕೋಪ ಕುದಿಯಡಲೀ ವೃಕೋದರ
ನಾಪಸಿತುಡಿದನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ನಾಥಪನಕೆ ಬಳಿಕೇನ ಮಾಡುವುದೆಂದನನುರಾರಿ॥ ೪೧

ಎಂದು ರಾಮನ ಮನವ ನಯನುಡಿ
ಯಿಂದ ತಿಳುಹಿದನ್ನೇಸಲೇ ಬಳಿ
^३ಕೆಂ^४ದು ದುಗುಡದಲವರು ನಡೆದರು ದ್ವ್ಯಾರಕಾಪುರಿಗೆ|
ಬಂದ ಕಂಟಕ ಬಳಿಬಿತೇ ನಾ
ಕೆಂದು ಹರಿ ಶುರುಹತಿಯ ಹೊರೆಗೈ
ತಂದು ಬೋಕ್ಕೇಸಿದನು ಭೀಮಾಜುಂನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರ|| ೪೨

^१ ವೆವಿ(ಖ), ವಡಿ (ಪ.ತ), ವಸಿ (ಉ.ದ). ^२ ಚಾರಿ (ಕ). ^३ ಪಂ
ಚಕೆ (ಖ.ಉ.ಪ). ^४ ಕೆಂ (ಕ.ಪ.ಉ.ತ.ದ)

ಕನುದಿನ ಪರಿಯಂತ ಧರ್ಮದ
ವಿಷಾಳಲಳಿಯದೆ ಬಳಸಿ ಬಹೆಳಿ
ಯಾಸವನು ಸೈರಿಸಿದಿರಿಂದಿನ ಯುದ್ಧ ಕೇಳಿಯಲ |
ಫಾಸಿಯಾದುದು ಧರ್ಮಗತಿ ಬುಧ
ರೇಸು ಮನಗಾಣರು ವೃಥಾಭಿನಿ
ವೇಶವಾದುದು ^१ಮತ್ತು ^२ಬಂಗದೊಳಿಂದ^३ನಾ ಭೂಪ್ರ |

೨೬

ಅರನ ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ದೃಗುಜಲ
ಪುರವಣೀಸಿ ಮಾನದೆಲ ಘಲುಗುಣ
ನಿರೆ ಮುರಾರಿ ಸುಯೋಧನನ ಸರ್ವವರ್ಗಾಣವ |
ಪರಿಪರಿಯಲೆಚ್ಚ ಉಸಿ ದುಗುಡವ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಂತ್ಯುಸಿದದೆ ಮುರ
ಹರನ ಬ್ಯಾದನು ನಿನ್ನ ಹಂಗ ನಾನಾವಿಡಂಬದಲ ||

೨೭

ಅರ ಬಸುರಲ ಬಂದು ಹೊಲೆಯುಂ
ಡಾರ ಹುಡಲಲ ಬೆಳೆದು ಬಳಿಕನೊ
ಭಾರ ಹೆಂಡಿರ ಕೊಂಡು ಕಟು ತಾಱುಗಾದು ಕಳವಿನಲ |
ವೀರ ದ್ಯುತ್ಯನ ಸದೆಬಡಿದು ಕುರು
ವೀರವಂಶದ ರಾಯರೆಹೊಳ್ಳು
ವೈರಬಂಧವ ಬಿತ್ತಿ ಕೊಂದವ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೆಂದ ||

೨೮

ಬಣಗುಗಳು ಭೀಮಾಜುರ್ನರು ಕಾ
ರಣ್ಣಕ ^३ನೀ ನಡುವಾಯಿ ^४ ಧರ್ಮದ
ಕಣ್ಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆತ ಬಲ್ಲನು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಗಳ |
ನೆಣಸನಿಕ್ಕದೆ ನಮ್ಮೊಳೆಗೆ ಧಾ
ರುಣೀಯ ಭಾರವ ಬಿಡಿಸಲೋನುಗ
ರಣವ ಹೊತ್ತಿ ^५ನಿ ^६ ಬೇಂಜೆಯನಾಡಿಸಿದೆಯೆಂದ ||

೨೯

ಪಾಟಪ್ರ ^१ ನಿಗೀ ಗೋತ್ತುವಢೆಯ ವಿ
ಭಾಪ ನಿನ್ನನು ತಾಗಲೀ ^२ ನ
ರಾಮಪರಾಧವು ನಿನ್ನದೀ ಕೌರವರ ಪಾಂಡವರ |

^१ ಕೂ (ಹ.ತ). ^२ ನಸುರಾರಿ (ಕ), ನವನೀಶ (ಇ.ದ). ^३ ನಿನ್ನದು
ಪಾಯ (ಬ.ಹ.ತ), ನೀನಡುವಾಯ್ದು (ಇ.ದ). ^४ ಕ (ಹ.ತ). ^५ ಏ (ಹ.ತ).
^६ ನ್ನನುತಾಗುವುದು (ಕ), ನ್ನದಾಗಲೇ (ಬ).

ಕೋಪವನು ಕೊನರಿಸುವ ನೃಪರನು
ತಾಪವನು ^१ತೂಳುವ ^२ ಕುಬುದ್ದಿ
ವ್ಯಾಪಕನು ನಿಇ ಪ್ರೀರಿಯಲ್ಲದೆ ಭೀಮನಲ್ಲಿಂದ||

೪೦

ರಣಮುಖದೊಳೀ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಹದ
ಕುಣಿಕೆ ತಪ್ಪಿದೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ
ಭಣಿತೆ ಸೋಯದೆ ವೀರವ್ಯತ್ತಿಯ ಪದದ ಪಾಡಣಿದು|
ಸೆಣನು ^३ಸೋಽಂಕಿಡ ^४ ಭೈಲದ ^५ಪಾಸಿಯೋ
ಭಣವ ಹಂಗದೆ ಜೀವದಾಸೆಗೆ
ಮಣಿಯದಳಿದುದನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಿಂದ||

೪೧

ಮತ್ತೆ ಹೂಬಿನ ಮಳಿಗಳಾತನ
ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದಪ್ಪ ಮುರಾಂತಕ
ನತ್ತು ತಿರುಗಿದನವನಿಪತ್ತಿ ಕರತಳಿವ ತಳಿಕಿಕ್ಕಿ|
ಮುತ್ತಿದರು ವಾಗಿಧರು ವಂದಿಗ
ಳಿತ್ತುಣಿದು ನಾನಣಿಯೆನರನ ವಿ
ಯತ್ತಳಿವನ್ನಿಣಿದುದಾ ಸ್ತುತಿಪಾಣಕರ ರಭನ||

೪೨

ಗರುವ ಸುಭಟರು ಘಾಸಿಯಾದಿರಿ
ತುರಗ ಗಡ ಒಳೆಲಿದಪ್ಪ ನೂರ್ಯನ
ತುರಗ ಬಿಡು^४ತ್ವಿದೆ ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ವಿಯ ತಡಿಯ ತಪ್ಪಲಲ|
ತ್ವರಿತದಲ ಪಾಂಚಾಲ ಸ್ವಂಜಯ
ಥರಣಿಪರು ಸೀವ ಹೋಗಿ ನಿದ್ದೆಯೋ
ಉರುಳ ನೂಕುಪುದೆಂದು ನಾಡಿದನು ದೈತ್ಯರಿಪು ನಗುತ||

೪೩

ನಡೆಯಿ ಪಂಚದ್ವಿಪದೇಯರ
ಗಡಣ ಧೃಷ್ಟಿದ್ವಾಮ್ಮಾನಿಳಯಕೆ
ನಡೆ ಯುಧಾಮನ್ಯತ್ತಮೌಂಜನ ಕಲಿ ಶಿಖಂಡಿಗಳು|
ತಡೆಯಿದಿರಿ ಭಟರೇಳಿ ವಾದ್ಯದ
ಗಡೆಬಡಿಗರೀ ಸಕಲಜನ ಸೀವ
ಕಡು ಬಳಲಿರಿ ಹೋಗಿ ಪಾಠೀಯಕೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ||

೪೪

^१ ಕೆಚ್ಚಿಪ್ಪ (ಕ), ತಾಳುವ (ಫ್ಲ.ತ). ^२ ಸೋಕ್ಕಿದ (ಕ), ಸುಕ್ಕಿದ (ಬ.ಪ್).
^३ ಬಾಳಿ (ಕ), ಬಾಸಿ (ಬ), ಬಾರೆ (ಫ), ಬಾಷೆ (ಟ). ^४ ತಿ ಬ.ಷ.ದ.

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಸರ್ಕಲಬಲ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಪಂಚದೈಪದೇಯರು
ಪಾಳಿಯವ ಹೂಕ್ಕುರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ್ನಾಗನ ನೇಮಾದಲಿ |
ಏಳ ನಾವೀ ಕೀರ್ತಿಎಂದ್ರನ
ಪಾಳಿಯವ ನೋಡುವೆನುತ ಚನ
ಮಾಲ ರಥವೇಸ್ಯಿದನಿವರು ತಂತಮ್ಮ ರಥವೇಸ್ಯೇ ||

೪೫

ನರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಭೀಮ ಸಹದೇ
ವರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿಸಹಿತ ಮುರ
ಹರನು ಹೂಕ್ಕನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಶಾನ್ಯ ಶಿಬಿರವನು |
ಅರನ ಕರ್ಣ ದ್ಯುಮಣ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಭಗದತ್ತನ ನದಿಜಾ
ದ್ಯು१ರ ನಿವಾಸಂಗಳನು¹ ಕಂಡಳಲದನು ಯಮನೂನು² ||

೪೬

ಸೂತನಿಳಿದನು ಮುನ್ನ ರಥವನು
ಭೂತಳಾಧಿಪನಿಳಿದನಶ್ವಿ
ವಾರುತವನು ಕಡಿಯಾದ ನೇಣಲ ತೆಗೆದು ಬಂಧಿಸಿದ |
ವಾತಜನ ನಾತ್ಯಕಿಯ ಯಮಳರ
ಸೂತರಿಳಿದರು ಮುನ್ನ ತುರಗೆ³ವ
ನಾತಗಳು³ ಸಂತ್ಯೇಸಿದರು ಸಂಗರಪರಿಶ್ರಮವ |

೪೭

ಇಂ ರಥವನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಬಳಿಕಾ
ನಿಳಿವೆಸಂದನು ಶೌರಿ ನೀವ್ ಮು
ನ್ನಿಳಿಷ್ಟದೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಾಯು ವಿವಾದಿಷ್ಟಿರಿಗೆ|
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ನಾ ಮುನ್ನಿಯೆ ನೀ
ನುಳಿವೆಲಾ ಸಾಕಿನ್ನ ಗರ್ವದ
ಗಳಹತನವನು ಬಳಿಕ ತೋಣುವೆ ರಥವನಿಳಿಯೆಂಬ ||

೪೮

ಬಳಿಕ ಘಲುಗುಣ ರಥದ ಮೇಲಂ
ದಿಳಿಗೆ ಹಾಯ್ದನು ಕೃಷ್ಣ ನೀನಿ
ನ್ನಿಳಿಯೆನಲು ಚಮ್ಮಿಟಿಗೆ ವಾಘೀಯ ನೇಣ ರಥಮೊಳಗೆ|

¹ ರಂಗಳಹನಳಿಯವನು (ಕ), ರನಿವಾಸನವಾನಾಳಿಗಳನು (ಪ), ರನಿವಾಸ ನಿವಾಸಗಳನು (ತ). ² ದಿಳಿದನಾನ್ಯಪತಿ (ಪ.ತ). ³ ವಾರುತವನು (ಕ).

ಇಳುಹ ನಗುತ ಮುಕುಂದ ರಥದಿಂ
ದಿಲಿಯೆ ಭಟಭಟಿಲೆಂದು ತಡಿಯು
ಜ್ಞ ಲಿನಲುರಿದು ತೇರು ಕೇಸುರಿ ನಘವನಪ್ಪುಲಿನೆ॥

೫೯

ಧ್ವಜದ ಹಲಗೆಯನೊರೆದು ಕಾಯ್ದುನು
ನಿಜನಿವಾಸಕೆ ಹನುಮ ಧೂಮ
ಧ್ವಜನೀಮಯಿವಾದುದು ರಥಾಶ್ವರಥಾಂಗರಾಜಿಯಲಿ
ವಿಜಯ ಭೀಮಾದಿಗಳು ಕಂಡ
ಕೃಜದೊಳಾಕಸ್ತಿಕದ ತಚ್ಚಿನ
ಗಜಬಜವಿದೇನೆನುತ ನೆಯೆ ಬೆಚ್ಚಿದರು ಭೀತಯಲಿ॥

೫೦

ಹರಿಯುದೇನಾಕಸ್ತಿಕದ ದ
ಶ್ಲೂರಿಯೋಳದ್ದುದು ತೇರು ನಮ್ಮಿಗೀ
ಯುರಿಯ ಭಯು ಭಾರಿಸಿತ್ತಿದೇನು ನಿಮಿತ್ತವಿದಕೆನಲು।
ಉರಿಪುದಂದೇ ತೇರು ಕಣಾನ
ಗುರುನದಿನಂದನನ ದೈವಿಕ
ಶರಹತಯೋಳಮ್ಮುಂದ ನಿಂದುದು ಪಾಥ ಕೇಳಂದ॥

೫೧

ನಾವಿಲಿದ ಬಳಕ್ಕೆ ರಥದೊಳಿರ
ಲಾವ ಹದನೋ ನಿನಗೆ ಕಂಪ್ಯೆ
ದೈವಿಕಾಸ್ತದ ಮಹಿಮೆಗಳನೆ ಪಾಥ ತಲೆವಾಗಿ।
ನೀ^೧ಪು^೨ ಬಲ್ಲಿರ ದೇವ ನೀ ಮಾ
ಯಾವಿ ಮಾಯಾಪಾಶಬದ್ದಿರು
ನಾವು ಬಲ್ಲಿವೆ ನಿಮ್ಮಸೆಂದಂಗಿದನು ಚರಣದಲ॥

೫೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಲೀಚೆಯಲ ಕೃಪ
ಗುರುತನುಜ ಕೃತವಮ್ ಕರು ನ
ಮ್ಮುರನನೇನಾದನೋ ವಿರೋಧಿಯ ದಳದ ವೇಢೆಯಲಿ।
ಶರಣ ತಮಿರಕ ತೆಱಹಾಗೋಟ್ಟನು
ಭರತಭಂಡಂಡವನಿನ್ನು ರಾಯನ
ಪರಿಗತಿಯನಾರ್ಪೆ ವೆನೆತೇಣಿದರು ಸಿಜರಥವ॥

೫೩

¹ ನಮ್ಮ (ಖ.ತ). ² ಗಿಂದು (ಖ.ಒ), ಗಿನ್ನ (ಖ.ತ). ³ ಭಂಗಿನಿ (ಖ),
ಬಂಧಿಸಿ (ತ). ⁴ ವೆ (ಖ.ತ). ⁵ ನಕಿ (ಖ).

ಭರದಲವರು ನೃಪಾಲನಡಗಿದ
ನರಸಿಗ್ನಿತಂದಿಳಿದು ತಡಿಯಲ
ತುರ.ಗವನು ಬಿಡಿಸಿದರು ನಾರಧಿ ಹೊಗಿಸಿದನು ಕೊಳನ |
ತ್ವರಿತದಲ ಶೋಚಾಚಮನವಿ
ನ್ನರಣ ನಂಧಾರವಂದನಾದಿಯ
ವಿರಚಿಸಿದರಣಿದರು ಕೊಳನಲಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನ ||

೫೪

ಬಳಸಿ ಜಂಬುಕ ಘೂಕ ಕಾಕಾ
ವಳಿಗರ್ಜದ್ದುವು ಮೇಲುವಾಯ್
ವ್ಯೇಳನಲಮ್ಮೆ ದೆ ಗಾಢತರ ಗಿಂಬನೆಗೆ ಕುರುಪತಿಯ |
ಕಳೆಕಳೆವಿದೆತ್ತೆ ಇದೆನುತ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಬಂದು ಮಹಾರಥರು ನೃಪ
ತಿಲಕನಿರವನು ಕಂಡು ಧೋಪ್ಯನೆ ಕೆಡೆದರವನಿಯಲಿ ||

೫೫

ಉಡಿದ ತೊಡೆಗಳ ಮುಗ್ಗುಲಲಿ ಹೊನ
ಲಡುವ ರಕುತದ ಭೀಮನೇನನ
ಮುಡದ ಹೊಯ್ಯಿಲ ಕೆಲಕೆ ಸೂಸಿದ ಮುಕುಟಮಣಿಪುಯದ |
೧ಕೆಡೆದು^१ ಮೈಯ್ಯಾಚೆಧನೆಗೆ ನರಳುವ
ನಿಡುನರದ ^२ಮಿಗ^२ ಜಂಬುಕೌಘವ
ನಿಡುವ ಕೈಗಳ್ಳಾಗಳ ನೃಪತಿಯ ಕಂಡರಿವರಂದು ||

೫೬

ಒಟ್ಟಲದರು ಧರೆ ಬಿರಿಯೆ ಹುಡಿಯಲಿ
ಹೊರಳಿದರು ಬಾಯ್ಯಿಳನು ಹೊಯ್ಯಾ ಹೊ
ಯ್ಯಾ ಲಿಟಿ ಕೆಡೆದರು ಕುಂದಿದರು ಕಾತರಿ ಕಳವಳಿಸಿ |
ಮಾಱುಗಿದರು ಮನಗುಂದಿದರು ಮೈ
ಮಾಱುದರದ್ದರು ಶೋಕಜಲಧಿಯೋ
೩ಧಿಲು^३ಗೊಂಡರು ತಳ್ಳಬಾರಿದರವರು ನಿಮಿಷದಲ ||

೫೭

ಹದುಲಿಸಿರೆ ನಾಕೇಳಿ ನಾಕಿ
ನ್ನಿಧಿಲನ್ನೇನಹುದು ದೈವದ
ಕದದು ಮನಗಾಣಿಸಿತು ನವಗೀ ಕಂಛಕವ್ಯಾಥೆಯ |

^१ ಕಡಿದ (ಕ). ^२ ಖಡು (ಕ). ^३ ಇರುಕು (ಬಿ).

ಉದಯದಲ ನಾವೀ ತರೀರವ
ನೋದೆ ಹಾಯ್ಯಾವು ನೀವು ಸಿಜವೂ
ಗ್ರಹದಲ ಬಿಜಯಂಗ್ರೇವುದೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ||

ಇಲ

ಶೋಕವಡಗಿದುದವರಿಗಂತ
ವ್ಯಾಕುಳತೆ ಬೀಳ್ಳೊಂಡುದಹುದಿ
ನೈಕೆ ಸಂಹೇತಾ ನುಭೂತಾನುಭವದುರ್ವಸನೇ^१ |
ಸಾಕದಂತಿರಲನ್ನ ಬಿಡು ನೀ
ಸಾಕಿತಕೆ ಘಲವನಿಸಿ ರಜನಿಯೋ
ಇ ಕುಶಾರರ ತಲೆಗಳನು ತಹನೆಂದನಾ ದೌಣಿ||

ಇಂ

ಅಕಟ ಮರುಳೇ ಗುರುಸುತನ ಮತಿ
ಚಿಕಳತನವನು ಕೃಪನು ಕೃತವ
ಮುಕರು ಕಂಡಿರ ಪಾಂಡವರ ತಲೆ ತನಗೆ ಗೋಚರವೇ|
ಬಕನ ಧರ್ಮ^२ ಶಿತ್ಯವೇಲು ದೇ
ವಕಿಯ ಮಗ ಕಾದಿಹನಲೇ ಕರ್ಮ
ಇಕದ ಸಿದ್ಧನ ಕೃತಿಯನಾರಿಗ ವಿಾಳಿಬಹುದೆಂದ||

೧೦

ಹರಿಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವರು
ವರನಿ ಕಾಯಲ ರಾತ್ರಿಯಲ ರಿಷ್ಯ
ಶಿರವ ತಹನಿದಕೇಕೆ ಸಂತಯವನ್ನ ಕಳುಕುವುದು|
ಇರಲ ಕೃಪಕೃತವಮ್ರಾಕರು ಹ
ಶೀರೆ ರಣಾಧ್ಯಕ್ಷದಲಿ ಭಾಪಾ
ಜರಣ ಹೈಸರಿನಿದಜ ದ್ವೋಣನ ತನಯನಲ್ಲಿಂದ||

೧೧

ಅಗಲಾ ಪಾಂಡವರ ವಥೆ ನಿನ
ಗಾಗಲಣಿಯದು ನಿನ್ನ ಭುಜಬಲ
ವಾಗುರಿಯ ಚೈಧೆಯಲಿ ಬೀಳದು ಕೃಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಮೃಗ|
ಈಗಳೇ ನಿಬಂಧವಚನವಿ
ರಾಗಮೆವಗೇಕಾರಿಗಾವುದು
ಭಾಗಧೇಯವದಾಗಲೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ||

೧೨ ✓

¹ ದೇ (ಕ). ² ನುಭೂತದವರಧುರವ್ಯಸನ (ಬ), ನುಭಾವದುವ್ಯಸನ (ಫ.ತ), ನುಭೂತಾವ್ಯಾಪ ದುವ್ಯಸನ (ಖ.ದ). ³ ಶು (ಖ.ಫ.ತ).

ವರ ಜಮೂಪತಿ ನೀನು ಬಳಿಕಿ
 ಬ್ರಂಬ ಜಮೂವಿನಾ ರವೇನೇ ವಿ
 ಸ್ತೋರಿಸಿ ರಚನುಪುದೆಂದು ರಥಿಕತ್ಯಯಕೆ ನೇಮಿಸಿದಾ
 ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮರೀ ಮೂ
 ವರು ನರೇಂದ್ರನ ಬ್ರಾhmaಂಡರು
 ಕರೆದು ಸೂತರ ಸನ್ನೈಯಲಿ ಬಂದೇಣಿದರು ರಥವಾ||

೪೭

ಇವರು ಬಂದರು ದಕ್ಷಿಣದ ದೇಶೆ
 ಗವರ ಪಾಳೆಯಕಾಗಿ ಸುತ್ತಲು
 ಸವಡಿಗತ್ತಲೆಯಾಯ್ತು ಘನರೋಷಾಂಧಕಾರದಲಿ।
 ಇವರು ಮನದಲ ¹[ಕುಡಿ]¹ದರಹಿತಾ
 ರ್ಮ ವವ್ಯರ್ಹವರಿಗೆ ಗೋಚರವೆ ಪಾಂ
 ದವರು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ॥

೪೮

ಎಂಟನೆಯ ನಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

¹ ಕುಡಿ (ಕ), ಕಡಿ (ಖ), ಕಾಡಿ (ಹ). ² ದಿ (ಕಬಿಷ್ಟ್-ತ.)

ಒಂಬತ್ತನೆಯೆ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ರಾಯಪರಬಲ ಮಂದುನಹರ ರಿಪು
ರಾಯಕುಪರರು ಸಹಿತ ಪಾಂಡವ
ರಾಯಕಟ್ಟಿಕವ ಕೊಂಡನಶ್ವತ್ತಾಮ ರಜನಿಯಲ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಪ ನಿ
ನಾಂಳ ಚಿತ್ತ ದ ಚಟುಳ ಹಣದ ಚೆ
ದಾಳತನವನು ನಂಗರದೊಳುದಾದ್ದಾಮ ನಶ್ವದಲಿ¹
ಪಾಳೀಯವ ಸಾರಿದರು ವಿಟಪಲ
ತಾಳಿವಿಶ್ವಮತ್ತಿಮಿರಗಕನವಿ
ತಾಲವಣಕುಜವಿರಲು ಕಂಡರು ನಿಲಿಸಿದರು ರಥವ ॥

೮

ನಿಲುವೆವಿಲ್ಲ ವಿರೋಧಿನಂತತಿ
ಯುಲುಹನಾಲಿನಬಹುದು ಕೋತ್ತಾ
ವಳಯವಿದೆ ಹತ್ತಿರೆಯೆನುತ ಗುರುಸೂನು ರಥವಿಳಿಯಿ
ಇಳಿದರಿಬ್ಬಿ ರು ಸೂತರಿಗೆ ಕೈ
ಕೊಳಿಸಿದರು ಕುದುರೆಳನಾ ಕಲು
ನೆಲದೊಳೊಱಗಿದರವರು ನಮರಶ್ವಮದ ಭಾರದಲ ॥

೯

ಒಳಗೆ ತೊಳಿಲಕೆಯುಕ್ಕಡಕೆ ಕೆಳೆ
ವಳಿಸಿ ಹಾಯಿದರೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು^೨
ತೆಲೆಮಿಡುಕದಾಲಿಸಿ ನಿಧಾನಿ ಸಾರಿದರು ಮರನಿ
ಬಳಲಕೆಯ ಬೇಸಯಿನೊಳಾ ಕೃಪ
ಮಲಗಿದನು ಕೃತನಮರ್ಣನೊಲೆದಾ
ಗುಳಿಸಿ ತೂಕಡಿಸಿದನು ತೆಗೆದುಮುನಿದ್ದೆ ತನುಮನವ ॥

೧೦

¹ ಧ(ಕ), ಧ(ಬ). ² ಚದಾಳವನು ಕಳನೊಳಗೆ ಬಂದರು ಭಾವಕತ್ತದಲ (ಬ), ಭಡಾಳವನು ಸಂಗರಮಾರಂಭಾವತತ್ವದಲ (ಪ.ತ), ಭಡಾಳವನು ಸಂಗರದುರಂಧರ ಬಾಹುನಶ್ವದಲ (ಬ). ³ ವಿಟಪದವಾಳಿವಿಶ್ವಮ (ಬ), ನಿದ್ರಾಭೀಳ ವಿಶ್ವಮ (ಪ), ವಿಟಪಿಲತಾಳಿವಿಶ್ವತ (ಷ.ದ), ನಿದ್ರಾಭೀಳ ವಿಶ್ವತ (ತ).

ಕುಸಿದು ಜೊಮ್ಮೆನ ಜಾಗ್ಯದಲ ರೂಂ
ಪಿಸಿದರಿಬ್ಬು ರು ರಾಯಗರುಷಿಯ
೧ಜನದ ಜಹಿಯಲ^१ ನ್ಯಾಮಿಕಾರ್ಯದ ಹೊತ್ತು ಹೇಡುಗೆಯಲಿ
ಉನುರು ಮಿಡುಕದ ನಿಹೆನೆನಹಿನ
ಮುನುಕನುಗಿಯದೇಯಿಂಷ್ಟ್ರೀಸಿದ್ದಿಯ^२
ಪಿಷುಮು ಸಮನಂಥಿಗಳ ಸರಿವಿನೋಳರ್ವ ನಾ ದೈಣ್ಣಾ॥

೫

ಭಾಗ ಬೀತುದು ರಜನಿಯಲ ಸರಿ
ಭಾಗವಿದ್ದು ದು ಮೇಲೆ ತತ್ತ್ವಣ
ಗೂಗೆ ಬಂದುದದೋಂದು ವಟಕುಜದಗ್ರಭಾಗದಲಿ
ಕಾಗೆಗಳ ಗೂಡುಗಳ ಹೊಯ್ದು ವಿ
ಭಾಗಾಸಿತು ತುಂಡದಲ ಬಿದ್ದಿಪು
ಕಾಗೆ ಸುಭಟನ ಸಮ್ಮುಖದಲ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ॥

೬

ಇದು ಮದೀಯ ಮನೋರಥದ ಸಂ
ಹೃದಯದೊಲು ಸಂಕಲ್ಪಕಾರಾತ್ಮ
ಭ್ಯಾದಯ ಸೂಚಕವಾಯು ನಿದ್ರಾಮುದ್ರಿತೇಷ್ಟಣರ |
ಪದವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಾಡಿದದೆ ಮೈ
ಬೆದಸುತೇನೇನೆನುತ ನಿದ್ರಾ
ಮದವಿಫೂಳಂ ನವಡಗಿ ಕುಳಿರ್ವ ಮಹಾರಥರು॥

೭

ಏನು ಗುರುನುತ ಕಾರ್ಯದನುಸಂ
ಧಾನಪೇನೇನೆ ವಾಯಸಂಗಳ
ನಾ ಶಿಶಾಟನಿಷಿಪುತದೆ ಗೂಡುಗಳನಬ್ಬಿರಿಸಿ
ಈ ನಿದರ್ಶನದಿಂದ ಪಾಂಡವ
ನೇನೆಯನು ಕಗೊ ಲೆಯೋಳಗೆ ಕೊಲ
ಲೇನು ಹೊಲ್ಲಿಹ ಮಾವ ಎಂದನು ಗುರುನುತನು ಕೃಪಗೆ॥

೮

ಲೇನಲ್ಲಿ ಕೃತವರ್ಮೆ ಬಳಕೇ
ನಾಸುರದ ಕಗೊ ಲೆಗೆ ^३ರಾಜಾ
ದೇಶದಲ^४ ನಾವೆ ಬಂದೆವೀ ಪಾಂಡವರ ಪಾಳಯಕೆ |

^१ ಜನದ ರಹಿಯಲ (ಖ), ಅನಮಜಯದಲ (ಷ). ^२ ನಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯ (ಕ),
ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ಧಿಯ (ಷ.ತ). ^३ ರಾಗಾದ್ಯೇಷದಲ (ಖ.ಷ.ತ).

ಫಾಸಿಯಾಗರು ಪಾಂಡುನುತ್ತಿರೆ
ವಾಸುದೇವನ ಕಾಹು ಫನೆ ಕಾ
ಇಂಥ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ನಮಗೆಪಕ್ತಿತ್ವ ಬಹುದೆಂದ॥

೮

ಕೃತುಹರನ ನಮಜೋಣಿ ಗಂಗಾ
ನುತನ ಜಯಿಸಿದರವರ ತೂಕದ
೧ ಏತತ್ತಿಬುಲರ್ಪೈ ಭಾವನವರೊಗ್ಗಿ ದರು ದಿವಿಷರಲಿ|
ಅತಿರಥರೊಳಗ್ಗಿ ಶಯ ರಾಧಾ
ನುತ ನುಯೋಧನ ವಾದ್ರಪತಿಯೀ
ವ್ಯುತಿಕರದೊಳೀನಾದರಿದು ಮುರಹರನ ಕೃತಯೆಂದ॥

೯

ಇರಿಸನಿಲ್ಲ ಮುರಾರಿ ಕೌಂತೇ
ಯಃರನಿದೊಂದು ನಿಧಾನ ಚೇಣಿ
ಲ್ಲಿರಿಸಿದಡೆ ಕೊಲಲೀಯ ನಡ್ಡೆ ಸುವನು ಚಕ್ರದಲಿ|
ಇರುಳು ಹಗಲಡವಿಯಲಿ ಮನೆಯಲ
ಶರಧಿಯಲ ಪರವತದಲಗ್ಗಿಯ
ಲರಲ ತನ್ನ ವರಲ್ಲಿ ಹರಿಗವಧಾನ ಬಲುಹೆಂದ॥

೧೦

ಮುಱಹನಲ ಮುದುಹುವೆದು ಧಮರದ
ಹೊಯಿಗೆಯಲ್ಲಿದು ನಿಡ್ರೆಗ್ಗೆದರ
ನಿಯಿಪುದೇನಿರು ೨ಪಂಥವೇ^೨ ಪೌರಾಣವಾಗ್ರದಲಿ|
ಅಸಿಯಾದಾರಂಭಸಿದೆವಿಡಉಲ
ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯ ಕಃ ದೇವಾದದೆ
ನೆಯೆ ಕೃತಾರ್ಥರು ವಿಷ್ಣು ಶತವರ್ಣೈ ಸೆದಿರವೆಂದ॥

೧೧

ತಪ್ಪದಾಚಾರಿಯನ ಸುಡಿ ಮೇ
ಲಪ್ಪದನು ದೃವಾಭಿಯೋಗದೊ
ಳೊಪ್ಪವಿಡುವುದು ರಜನಿಯಲ ಕ್ರಿಯೈ ಕದನದಲಿ|
ಒಪ್ಪದಿದು ನೌಭಂಪಿಧಾನಕೆ
ನೊಟಿತಹ ದಿಡಾಸೀಂದ ರಿಪುಗಳ
ತಪ್ಪಸುವನನುರಾರಿಯೆಂದನು ನಗುತ ಕೃತವರ್ತ॥

ಎಂಬಂತ್ವ

೧೨

^೧ ಲತುಳ ((ಖ.ಪ.ತ)). ^೨ ಧಮರವೇ (ಕ).

ಅದಡಿರಿ ನೀವಿಬ್ಬಿರಿಲ್ಲಿ ವಿ
ವಾದ ನಿಮ್ಮೊಂದನೇಕೆ ಜನಪರಿ
ವಾದ ಭಯವೆಮಗಿಲ್ಲ ಸಾರಧಿ ರಥವ ತಾ ಯೆನುತ |
ಕೈದಾಗಳ ಸಂಪರಿಸಿ ರಥದಲ
ಹಾಯ್ಯ ಹೊಱವಡೆ ಭೋಜಕೃಪರನು
ವಾದಡೆಮಗೇನೆನುತ ಬಂದರು ಪಾಳೆಯದ ಹೊರಗೆ ||

೧೩

ಮೂಣಿದು ಕೋಚೆಯನೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ತೆಣಹುವಾಡಿ ಮುಕಾರಥರು ಜನ
ವಣಿಯದವೋಲೊಳಿಕೊಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಲಿ ರಥಪಿಳಿದು |
^१ತತ್ತವಳಿರ ತೊಳಿಲಕೆಯ ಮೇಲೆ
ಜ್ಞಾನಿಕೆ ಮನುಳಿನೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯೋ
ಳಣಿತದಂಫುವಣೆಯಲಿ ಪರುತಷಿಸಿದ್ದು ಗುರುನೂನು ||

೧೪

ಎರಡು ಬಾಗಿಲ ಪಾಳೆಯುಕೆ ಕೃಪ
ನಿರಲಿ ಮೂಡಲು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗದೊ
ಳಿರಲಿ ಕೃತವರ್ಮಕನು ಬಾಗಿಲೊಳಾಂತ ರಿಪುಜನವ |
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪತಿಗಳ ಸಂ
ಹರಿಸುವುದು ನೀವಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯದೂ
ಳಿರನು ಹೊತ್ತುಕೆ ಮಿತ್ತು ತಾನಹನೆಂದು ಕ್ಷೇಕೊಂಡ ||

೧೫

ಎರಡು ಬಾಗಿಲೊಳಿವರನಿಷ್ಟು ರ
ನಿರಿಸಿ ತಾಪವ ವಿಡಿದು ಬಾಣವ
ತಿರುಹುತೊಷ್ಟನೆ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ರಾಜಬೀದಿಯಲ |
ಅರೆನ ಕೇಳಮಧುತವನಾ ನಡು
ನಿರುಳು ನ್ಯಾಪವೀಧಿಯಲಿ ನಿಂದುದು
ಧರೆಗೆ ಗಗನಕೆ ಕೇಲನಿತ್ತಿದವೇಲು ಮಹಾಭಾತ ||

೧೬

ನಿಷಿಲನಯನದ ಜಡಿವ ಜೂಣದ
ಜಟೆಯ ವೃತ್ತತ್ವತ್ವತ್ಯಾತಯುರಿಯ ನಾನಾ
ಜಾಣದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕದ ವಿಷಧರಪತಿಯ ವಾಸುಗಿಯ |

^१ ತಳವರ (ಖ.ಒ.ದ).

ಚಟುಳ ಜಪಲಪ್ರಭೇಯ ಘನನಂ
ಹು^१ಟಿತು^१ವನೆ ಗಗ್ರರದ ^२ಫೋರ
ಸ್ತುಟರವದ^२ ರೌದ್ರಾಭಿರತ್ತಿಯಲಿ ರಂಜಿಸಿತು ಭೂತ ||

೮೯

ದಿಚ್ಚಿದನೆ ಭಾರಣೆಯ ಭೂತವ
ನೆಚ್ಚಿ ಬೋಬ್ಬಿ ಸುದಾರಿದನು ಮಾನು
ಉಚ್ಚ ಸ್ವದಾಯೇಭೂಸಾಂಜ್ಯನೊಯು ಸಾಮಿರವ |
ಎಚ್ಚಿ ಹಾಯ್ದಿಂಬಿಗಳು ಭೂತದ
ಬಿಚ್ಚಿಗಂಗಳ ಕೊಂಡದುರಿಯಲಿ
^४ಬಚ್ಚಿಸಿದ ಗಣ್ಯಿ^५ ಸೀದು ಸೀಕರಿಯೋಗಿ ನಿಮಿಷದಲಿ ||

೯೦

ಉಗಿದು ಮಂತ್ರಸ್ತುವನು ತಿರುವಿಂ
ದುಗುಳಿಟಿದೂ ಭೂತದಂಫ್ರಿಗೆ
ಮುಗಿದ ಕೃಗಳಲೆಂಗಿದರು ಶಸ್ತ್ರಾಧಿಹೇವಿಯರು |
ಉಗಿದನೆ. ಟೆಯಲಡಾಯಿಧವನು
ಬೆಂಗದಲಪ್ಪೆ ಲಿಸಿದಡೆ ಕಯ್ಯಿಂ
ಜಗುಳ್ಳಬಿದ್ದು ದು^६ರುಂಕಯುದ್ದು ದು ಭಯದ ರುಂಡಿಯಲ್ || ೯೯

ಕಾಕಮುಖದ ಮಯುಂದ ಟಿಟ್ಟಿಭೇ
ಕೋಕವದನದ ಹಂನ ಕಂಕ ಬ
ಉಾಕವಕ್ತುದ ಗೌಬು ಗೇಜಗ ಚಾತಕಾನನದ |
ಘೂಕಮುಖದ ಸ್ವಗಾಲ ಶಾದೂ
ಲಾಕೃತಿಯ ಬಹುವಿಧದ ರೂಪದ
ನೇರ ಭೂತವಾತ ನೇರದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ||*

೯೦

ಇದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಮನ[೬]ಕ್ಷೋ
ಭದ ವಿಕಾರವಲೂ ಪಿನಾಕಿಯ
ಪದವ ಹಿಡಿಮೋಲೈಸುವನು ಸರವ್ಯಂಗಯಜ್ಞಾದಲಿ |
ಇದಕುಪಾಯವ ಬಲ್ಲಿನೆಂದು
ಬೀದನುಬೋಬ್ಬಿ ಸುದಾರಿ ತೋಡಿದ
ಸುದರವಹ್ಲಿಯನಿದಿರೋಳಗ್ರಿತ್ತರ್ಯಾವ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ||

೯೧

^१ ಇನ (ಪು). ^२ ರವನಂಫಂಟದರವ (ಕ). ^३ ಹಿ (ಬಿ). ^४ ಬಚ್ಚಿಸಿದವರೆ (ಕ), ಬಚ್ಚಿದವು ಗರಿ (ಬಿ), ವೆಚ್ಚಿಸಿದ ಗಣ್ಯಿ (ಪು.ತ). ^५ ರುಂಕೆ ಮಿಗೆ ಭಾರಾಂಕ ರೂಡಿಯಲ್ (ಬಿ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಹಿ) ಪ್ರತಿಯಾಂತ.

ಸರೆ ನರಂಗಳ ದಭೇ ವಿದುಳಿನ
ಚರು ಕಪಾಲದ ಪಾತ್ರೀಯಲುವಿನ
ಬೆರಳ ಸಮಧಿ^१ ವಿಶಾಳದನುಮಜ್ಜೆ ಗಳ ಪೃಷ್ಟದಾಜ್ಯ^२ |
ಅರುಣಾಜಲಿದಾಜ್ಯಾಹುತಿಯ ವಿ
ಸರವ ವಿರಚಿಸಿ ನಿಗಮಮಂತೋ
ಚ್ಯಾರಣೀಯಲ ಪೂಜಾರ್ಥಹುತಿಗೆ ತನೆಲ್ಲಾಡಲನೊಪ್ಪಿಸಿದ || ೨೭

ಮೆಚ್ಚಿದನು ಮದನಾರಿ ಹೋಮವದ
ತಿಚ್ಚು ತುಡುಕದ ಮುನ್ನ ತೆಗೆದನು
ಬಿಟ್ಟು ಜಡಿಗಳ ಜಹ್ನು ಸುತೆಯಲಿ ನಾದಿದನು ಭಣನ |
ಎಚ್ಚೆ ಶರವಿದೆ ವಿಡ್ದ ವಿದೆಕ್ಕೋ
ಮುಂಚ್ಚು ಮಾಡಿಯೇರನ್ನು ಸುತರಲ
ಚ್ಯಾಟ್ಟಿಲವ ಸೀನೆಂದಾ ಮೈದಾದವಿದನು ತತ್ತವೌಳ || ೨೯

ಸಾರಥಿಗಳೋಳಗೆನಿಸಿದನು ಭೂ
ಭಾರಭಂಜಕನಸುರಹರನೀ
ಭಾರ ಬಿದ್ದು ದು ಸಮಗೆ ಪಾಂಚಾಲಪ್ರಬಧ್ ಕರ |
ತೇರಿತಿದು^३ ನಿ^२ಮೃಲಿ ನಮ್ಮು ವಿ
ಹಾರೆ^४ವ್ಯೇದಬೆಚ್ಚಿತು^५ ರಿಪುವ್ರಜ
ಮಾರಣಾಧ್ಯರಕ್ಷತಿಯ ನೀ ಕ್ಷೇ^४ಕೋಳಿ^४ನು ಹೋಗೆಂದ || ೨೪

ಎನೆ ಪುರಾರಿಯ ಪದಯಾಗಕೆ ಗುರು
ತನುಜ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಬೀಳ್ಳೋಂ
ಜನು ತಿರೋಹಿತನಾದಸ್. ಶೈರನೀತನನು ಕಳುಹಿ |
ಧನುವ ಕೊಂಡನು ಧೂಜರಿಯ ರೂ
ಹಿನ ಮಹಾರಥ ರಥವನೇಷಿದ
ನನಾವರದ ರೌರವವನಂಫ್ಯಾಸಿದನು ರಜನಿಯಲ || ೨೫

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿ ರಾಜಬೀದಿಯೋ
ಖುರವಣಿಸಿ ಗುರುನೂನು ರಥದಲ
ಬರುತ ಕಂಡನಲ್ಪೈ ಯಂಥಿಪ್ಪಿ ರ ರಾಜಮಂದಿರವ |

^१ ಯನಾಳದನುಮಜ್ಜೆ ಗಳ ಚರುವಿನಲ (ಬಿ), ಶತಾನಾದನುಮಜ್ಜೆ ಗಳ ಏಂಗ ರಚಿಸಿ (ಫಾ), ಯನಾಳದನುಮಜ್ಜೆ ಗಳಪ್ರಸರಣದ (ಷ.ದ). ^२ ನೆ (ತ).
^३ ಬಡದೆಚ್ಚುವುದು (ಕ), ವ್ಯೇದಮೆಚ್ಚಿತು (ಬಿ), ಬಡಮೆಚ್ಚಿತು (ಪಾ), ಖೂಡೆ ಚೆಚ್ಚಿತು (ತ). ^४ ವೆ (ಕ).

ಇರರು ಪಾಂಡವರಿಲ್ಲಿ ಮೇಣವ
ರಿರಲ ಬಳಿಕಾರ್ಯಪನೆಯುನ
ಹರಿಬ ಹೋಗಲ ಮುನ್ನ ಕೊಲುವೆನು ದೃಪದನಂದನನ || ೭೯

ಎಂದು ರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಗೂಡದ
ಮಂದಿರದ ಬುಲವಂಕವೀಧಿಯ
ಮುಂದೆ ಧೃಷ್ಟಿಧೃಮುನರಪನೆಗಾಗಿ ವಹಿಲದಲ | .
ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಮುಸಿದು ಕಾಹಿನ
ಮಂದಿಯನು ನಿಡುನಿದ್ರೆಗೃಸಿದ
ನಂದು ^१ಮಿಳ್ಳನೇ^१ ಹೇಳಕ್ಕನಾತನ ಸೆಚ್ಚಿಯೋವರಿಯ || ೮೦

ಹೋಳತೋಳಗುವಿಕ್ಕೆ ಲದ ದೀಪದ
ದೇಳಗಿನಲ ವಾಣಿ^२ರುಚಯ^३ ಚತುರ್ವಿ
ವಳಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಟ್ಟಿನಲ ಲಲಿತನ್ತರಣಮಧ್ಯದಲ |
ಹೋಳಿಹೋರೆವ ನವರತ್ನಭೂಪಣ
ಕಳಿತಕಾಯನ ಕಂಡು ರೋಪ
ಪ್ರಳಯ ಭೃರವರೂಪನೋದೆನು ವಾಮಪಾದದಲ || ೮೧

ಫುಲಿಲನೆದ್ದನಿದಾರು ನಿದ್ರೆಯ
ನಳಿದವನ ತಿಖಿಸೆನುತ ಮುಂದಣ
ವಿಳಯರುಪ್ರನ ರಹಿಯ ರೌದ್ರದ ರಣಭಯಂಕರನ |
ಸಿಲವ ಕಂಡಸದಾಯುಧವ ತಾ
ಹಲಗೆಯಾವೆಡೆಯೆಂಬವನ ಮುಂ
ದರೆಯ ಹಿಡಿದತಗೆಡಹಿ ^४ಕುಸುಕಿಜಿದರಿಯನಸಬಡಿದ^५ || ೮೨

^४ಉಗಿದು^४ ಬಿಲ್ಲಿನ ತಿರುವ ಕೋರಳಲ
ಬಿಗಿಯೆ ದಯಾದಲ ದೃಪದನುತ ಬೆದ
ಳಿಗಳ ಬಾಯಲ ದೇಡಿಕೊಂಡನು ದೋಣನಂದನನ |
ಉಗಿದತಾಯ್ಯಿದಲೆನ್ನ ಶಿರವನು
ತೆಗೆದು ಕಳಿಯ್ಯೆ^५ ಶಸ್ತ್ರಘಾತದಿ
ನುಗುಲಿಸನುವನು ತನಗ ವಿರಸ್ವಗ್ರವಹುದೆಂದ || ೮೩

^१ ದಿಮ್ಮನೆ (ಕ), ನುಣಿಗೆ (ಒ.ದ). ^२ ಖಚಿತ (ಬ.ತ.ಪ). ^३ ಕುಸುಯಾಯಿ
ದರಿಯನಸಬಡಿದಾ (ಕ), ಕುಸುಬಿದನವನನಸಯಡಿದ (ಬ), ಕುಸುಕಿಜಿದರಿಯ
ಸದೆಬಡಿಸ (ಪ.ತ), ಕುಸುಕಿಜಿದವನ ಸದೆಬಡಿದ (ಒ.ದ). ^४ ಬಿಗಿದ (ಕ).
^५ ಯಾ (ಕ).

ಅಕಟ ಗುರುಹತ್ಯಾಮಹಾಪಾ
ತತಿಯೆ ನಿನಗೇ ಸ್ವೇಗ್ರ ದೇವ
ಪ್ರಕರ ಸನ್ನನು ಹೊಗಿಸಿದಡೆ ಸುಜುವೆನು ಸುರಾಲಯವ |
^१ಕ್ರುಕ್ರಚ್ | ಕುಂಭೀಪಾಕಮುಖ ನಾ
ರಕದ್ವಿಳಾರಮನೆ ನಿನಗೆ ಕೌಕ್ಕೇ
ಯಂಕದ ಹತಿ ಗಡ ತನಗನುತ ಕಟ್ಟಿದನು ತರುವಿನಲ || ೪೮

ಉಱಲ ಹತಿ ನಿ ಸೆಳೆಯೆ ಗೋಣಲ
ಗುಣಗಣಿಸಲನು ಜಾಸ್ತಿದುದು ಬೋ
ಬ್ರಿಂಜಿದು ಹೊಕ್ಕೆ ನು ಕದವಸೊದೆದು ಶಿಖಂಡಿಯರಮನೆಯ |
ತಜುಂದನಾತನನುತ್ತ ಮೂರಿಂಜನ
ನಱಸಿ ಹೊಯ್ದಿನು ಹೊಕ್ಕು ಬಾಗಿಲ
ಮುಸ್ತಿದು ಮೈಗ್ರಿಂಜಿಹಿಸಿ ಯುಥಾಮನ್ಯವ ವಿದಾರಿಸಿದ || ೪೯

ಗಜಬಿಜವಿದೇನನುತ ನಿದ್ರೇಯ
ಮಜಡರೊಳಗೊಳಗಣಿದರೇತನ
ಭುಜಬಿಲಕ ಮಲೀತವರ ಕಾಣಿಸು ನೃಂಜಯಾದಿಗಳ |
ರಜನಿಯಲ ರೋಕುಳವ ಮಾಡಿದ
ನಜಿತನಾಹನಸಿತ್ತ ದ್ವಿಪದಾ
ತ್ಯಾಜೆಯ ಭವನದ ಹೊರೆಗೆ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರನಱಸಿ || ೫೦

ಇದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಜಗ್ರಹದೆಂ
ದೊದೆದು ಕದವನು ಕಾಷನವರನು
ನದೆದು ಹೊಕ್ಕೆ ನು ಸೆಜ್ಜೆಯಲ ಧರ್ಮಜನ ನಂದನನ |
ಒದೆದೆದ್ದನು ಸುರಗಿಯಲ ಕಾ
ದಿದನು ಬದುಗವ ಜಡಿದು ನಿಮಿಷಾ
ಧರ್ದಲ ತಲೆಯನು ನೆಗಹ ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯಕನನುಗಳೆದ || ೫೧

ಜನಪ ಕೇರ್ಮೈ ಬಳಿಕ ಸುತನೋ
ಮನನು ತ್ರುತಕೀರ್ತಿಯ ತತಾನೀ
ಕನನು ತ್ರುತವರ್ಮನನು ತಸ್ತಿದನು ದ್ವಾಪರೀನುತರ |
ಜನಪರ್ಮವರ ತಲೆಗಳಿಂದೇ
ಕನಕರಥದೊಳಗಿರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುನು
ಮನೆಮನೆಗಳಲ ಸವಣಿದನು ಸೋಮಪ್ರಬಧಃರ || ೫೨

^१ ಪ್ರಕಟ (ಕ), ಪ್ರಕರ (ತ). ^२ ಯುರು (ಖ.ಷ.ಧ). ^३ ವಿಭಾಗಿ (ಕ), ನಿವಾರಿ (ಖ), ವಿಭಾಡಿ (ಷ.ಧ).

ಸೀಳ ಬ್ರಿಡನು ಸಮರಥರ ಪಾಂ
ಕಾಳ ರಾವುತರನು ಮಾರಿ
ಜಾಲವನು ಜೋಧರನು ಭಾರಿಯ ಪಾರಕ^೨ವ್ರಜವ |
ಸಾಲ ಹೊಯ್ದಿನು ಹುಯ್ಯಲಿಗೆ ಹೊಗು
ವಾಳ ತಿಬಿದನು ಖಡಗುಪ್ಪಿಯ
ಕಾಲಭೈರವ ಬೀದಿವರಿದನು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲ ||

೩೯

ಎಲೆಲೆ ಕವಿ ಕಥ್ಯೇಣಿಕಾಣಿನ
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ಯಾಹೊಯ್ಯಾನುತ ನಿದಾರ್ತ
ಕುಳರು ಗಜೀನುತಾಗುಳಿಸಿ ತೂಕಣಿಸಿದರು ಮರಳ |
ಕೆಲಕೆಲಬರರೆನಿದ್ರೆಗಳ ಕಳ
ವಳಿಗರೊಯ್ಯಾಗಳ ಕೊಂಡಡಾಯ್ಯಾವ
ನೆಲಕೆ ಬಿಸುಟರು ಬತ್ತುಳಿಕೆಯಲಿ ಹೂಡಿದರು ಧನುವ ||

೪೦

ಗಜವ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದರು ವಾಚಿ
ವ್ರಜಕೆ ಸ್ಯಂಚಯ ಹಾಯ್ಯಾದರು ಗಜ
ಬಜವಿದೇನೇನೆನುತ ಗಾಲಿಗ ಬಿಗಿದು ಕುದುರೆಗಳ |
ರಜನಿ ಬಂದುಡ ಹಗಲು ಹೊಯಿತೆ
ಗಜಬಜದೊಳಕಚೆನುತ ಸುಭಷ
ವ್ರಜನುವಿಹ್ಯಾಳಕರಣರಿಣಿದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗ ||

೪೧

ಲಾಯದಲ ಹೊಕ್ಕಾಲಿದು ಕುದುರೆಯ
ಬೀಯ ವಾಡಿದನಂತಕಂಗೆಯ
ಡಾಯುಧದ ಧಾರೆಯಲ ಕೊಟ್ಟನು ಕುಂಜರವ್ರಜವ |
ರಾಯದಳ ಧರೆಯಂತೆ ನವಬಂ
ಡಾಯುವಾನವಿದಾಯು ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಕಟಕವ ಕೊಂವೆನ್ನತ್ವತಾಘ ಮು ಬೇನಱಡೆ ||

೪೨

ದೊರೆಗಳೇನಾದರೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರ ವೃಕ್ಷೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರು ಮುಹಾಂತಕ ಸಾತ್ಯಕಿಗಳೊಳಗಿಹರೆ^೩ರೌರವ^೪ಕೆ |
ಹರನ ಬಿತಯೋ ಲಯಕೃತಾಂತನ
ವಿರಸಕ್ಕಿತಯೋ ಸರ್ವದಳನಂ
ಹರಣಕೇನು ನಿಮಿತ್ತವೆಂದು ಭೂನುರವ್ವಾತ ||

೪೩

^१ ಸೀಳಬ (ಬಿ), ಬೀಳಬ (ಪ.ತ.ಪ), ಸೀಳಿಸಿ (ಷ.ದ). ^२ ಪಾರಕ (ಬಿ), ಭಾರತ (ತ). ^೩ ರೌಕುಳ (ಷ.ಪ).

ಉಳಿದುದೇಳಕ್ಕೊಹಣೀದಳ
ದೊಳಗೆ ನಾರೀನಿಕರ ವಿಪ್ಪಾಲ
ವಳಿ ಈಶ್ವರವ ಸೂತ ಮಾಗಧ ವಂದಿನಂದೋಹ |
ಸುಳಿವ ಕಾಷಣೆ ಕ್ಷೇದುವಿಡಿದರ
ನುಳಿದು ಜೀವಿಸಿದಾನೆ ಕುದುರೆಗೆ
ಭೋತಗೆ ಜವಿಯಿಲ್ಲೇನನೆಂಬೆನು ಜನಪ ಕೇಳಿಂದ ||

೪೮

ಕೂಡೆ ಕಟ್ಟಿತು ಉಟ್ಟು ತೆಱಿನ
ಲೋಡುವಡೆ ಗುರುನುತನ ಶರ ಏಿ
ಕೈಗ್ಗೆ ವಡೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಲ ಕೃತವರ್ಮು ಕೃಪರೆನುಗೆ |
ಕೂಡೆ ಮುಮ್ಮುಳಿಯೇ ದುದೀ ಶರ
ರುಂಡಿಯಲ ಚತುರಂಗಬಲವ
ಕ್ಷಾಡಿತೇನನೆಂಬೆನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ್ನ ಪನ ಪರಿವಾರ ||

೪೯

ಬಂವ ರಕುತದದಾಯಿಧದ ನೇಣ
ವಸೆಯ ತೂಂಗಲುಗರುಳ ಬಂಧದ
ವನನ ಕೈಮ್ಮುಗಳ ಕರ್ತೂರಭುಕುಚಿ ಭೀಷಣದ |
ಮುಂಸುಡ ಹೋಗರಿನ ದಂತದಂಶಿತ
ದಕೆನಾಂಜದ ಹೈರಿಹಿಂಸಾ
ವ್ಯಾನನ ವೀರಾವೇತಿ ಬಂದನಃ ಕೃಪನ ನಮ್ಮುಖಿಕೆ ||

೫೦

ಹೇಳಿದನು ಸ್ವಂಜಯವಧೆಯ ಪಾಂ
ಪಾಲ ರಾಜಕುಮಾರವರ್ಗದ
ಮೂಲಿಗಳ ಬಲಗೊಟ್ಟ ಪರಿಯನು ಬಿಡ್ಡ ಪೂತನಿಗೆ |
ಪಾಳೆಯದೊಳಿಣಿ^१ದೆನು ಪಾಂದುನ್ನ
ಪಾಲತನುಜರನವರು ಕೆಡುವರೆ
ಮೇಲುಗಾಹಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲ ||

೫೧

ಬಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

^१ ದ (ಕ).

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ರಾಯಕಟಕವಸಿಲಿದ ಗುರುಸುತ
ನಾಯುಧದ ವಿಗ್ರಹದೊಳಗೆ ಹರಿ
ಕಾಯಿದನು ಕೃಷೀಯಂದಲಭಮನ್ಯಾವಿನ ನಂದನನ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಘಾತ್ವವನಿಪ ರಿಪು
ಜಾಲಗ್ರಿರಾಷ್ಟ್ರಣೀಕದಂಬ
ಸೂಳಲಾವಕ್ಷನು¹ ಬಂದು ಕಂಡನು ಭೋಜಗೌತಮರ |
ಲ್ಯಾಲೆಯಲ ರಥವೇಯಿ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನ್ನೀಗೆ ಬಂದರುಭ್ರಿನ
ಮೇಲುಮಾದದ ಜಯಪ್ರತಿಂಡರು ಕಂಡರವನಿಪನ ॥

೮

ಬಲದ ಮುಱವೆಯ ಕರಣವೈತೀಯ
ಕಳವಳದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದ ಪರಿ
ಚಲನನಂಜದ ಶಿಫಿಲಮೂಲಾಧಾರವಾರುತನ |
ಅಲಘುತರವರಿಚೇದನಾವಿ
ಹ್ಯಾಳಿತಕಂಠಗತ್ಯನೂಢ್ಯೆ
ನ್ಯಾಲತದೀಘಶಾಷ್ಟ್ರಾನಿದ್ದನು ಕಾರವರ ರಾಯ ॥

೯

ಕಂಡು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದರು ಭೂ
ಮಂಡಲಾಧಿಪ ಹೈರಿಮುದಪೇ
ತಂಡ ಕೇನರಿಯಿರವಿದೇ ಮರು ಪೂತು ವಿಧಿಯೆನ.ತ |
ಗಂಡುಗಲಿಯವಧಾನ ರಿಪುಬಿಲ
ದಂಡಧರನವಧಾನ ಕುರುಕುಲ
ಚಂಡಕರನವಧಾನವನುತ್ತೆಚ್ಚಿಸಿದರು ನ್ಯಾಪನ ॥

೧೦

ಕೆದಣಿದುದು ಕುಡಿನೋಷಿ ಕರಣದ
ಕದಡು ಹರೆದುದು ಇಂದ್ರಿಯಾವಳಿ
ತ.ದಿಗೆಂಳಿಸಿದು ಪವನ²ನಷಿಸಿತು² ನಾಭಿಪರಿಯಂತ |

¹ ಲಕ್ಷ್ಯನು (ಹು), ಲಕ್ಷ್ಯಣ (ಬು). ² ನರಸಿದ (ಬು), ನಷಿಸಿತು (ಹು.ತ).

ವರನವನು ನನು ನೆಗಹಿ ನೃಪ ನುಡಿ
ಸಿದನಿದಾರಸ್ಯತ್ವರೋಭಾ
ಗದಲ ಸೇವಾಮಧುರವಚನವಿಲಾನಪರರೆಂದ ॥

೪

ನಾಷ್ಟ ನಿಮ್ಮ ಪರೆಮ್ಮ ಬೊಪ್ಪನ
ಭಾವ ಕೃತವರ್ಮನೀತನು
ದೇವರವಧರಿಸುವುದು ರಜನಿಯ ರಾಜಕಾರಿಯಾವ |
ನೀಷು ಬಿನ್ನ ಹಮಾಡಬೇಹುದು
ಮಾವ ರಣಸಂಗತಿಯನಾತ್ಯ
ಸಾತ್ವವಕರು ನಾವಳಹೆಂದನು ಕೃಪಗೆ ಗುರುಸಾನು ॥

೫

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ದ್ರುಪದನ
ಸಾನು ಪಂಚದ್ರೈಪದೇಯರ
ಹಾಸಿಖಾನು ಸೃಂಜಯ ಶಿಖಂಡಿ ಪ್ರಮುಖರುಷಹತಿಯ |
ಷ್ವನತೇಯನ ಲಳಿಯಲಹಿಕುಲ
ವಾನುವುದೆ ಪಾಂಚಾಲಕದಳೀ
ಕಾನನವ ನಿನಾಷ್ಟನೆ ಸವಜ್ಞತ್ವ ಹೇಳಿರೇನೆಂದ ॥

೬

ದ್ಯುವಕೃಪೆಜವನಿಕೆಯ ಮಾಸೀಗೋಂ
ದ್ಯುವರುಳಿದರು ಮೇಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿ
ದ್ಯುವದೊಡಹುಟ್ಟಿದನಲೇ ತಾನಿಲ್ಲ ಶಿಬಿರದಲಿ |
^१ದ್ಯುವಬಲವಿನಿತಕ್ಕು ಕೇಳಿ ನಿ
ದ್ಯುರ್ವಾಬಿಲನಿಶ್ಚೈಪವಿನಿತೇ
ದ್ಯುವವೆತ್ತಿದ ಭಲದ ^२ವಾಸಿಗೆ ರಾಯ ^३ ಕೇಳಿಂದ ॥

೭

ಎಲೆ ಕೃಪಾಜಾರಿಯ ವಿರೋಧಿಗ
ಭುಳಿದರ್ಪಾರು ಬಲ್ಲಿನದನನ
ಉಳಿದ ಕೃಪಯಲಿ ಬಸಿದು ^३ಬೀಳುವನವರಿಗನಃರಾರಿ^१ |
ಅಳಬುದೇ ನಿಶ್ಚೈಪ ಪಾಂಡವ
ದಳ ಕುಮಾರರು ಸಹಿತವಿನ್ನ
ಗ್ರಿಳಿಯನಶ್ಯತ್ವಾ ಮನಹನೆಂದನು ಮಹಿಪಾಲ ॥

೮

^१ ದ್ಯುವಬಲಯಾಳಕೆಯೋಳವಾ ಸದ್ಯುರ್ವ (ಕ), ದ್ಯುವಬಲವೇಳಕ್ಕು ಕೇಳಿ ನಿದ್ಯುರ್ವ (ಬ), ದ್ಯುವಬಲಯಾಳತಯೋಳಾ ನಿದ್ಯುರ್ವ (ಹ.ತ); ದ್ಯುವಬಲವಿನಿತಕೆ ದಿಟ ದ್ಯುವ (ಛ.ದ). ^२ ಭಾಜೆಯ ದಾಯ (ಛ.ದ). ^३ ಬೀಳುನವಗ್ರೇ ಮೂರ ವೈರಿ (ಕ).

ಏನನೋದಗಿದ ನಮಗೆ ಗಂಗಾ
ಸೂನು ಭಾರದವ್ಯಾಜ ನಮಗೊಲ
ದೇನ ವಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಘಟ್ಟಿನ ಭದ್ರಗಳವೆಂಬ |
ಮಾನಸಿಧಿ ರಾಧಾತನುಜನಿಂ
ದೇನು ಜರಿದುದು ಹರಿಬವನು ಗುರು
ನೂನುವೇ ಮರಳಿಟದನೆಂದನು ಕೌರವರರಾಮ ||

೯

ಹರಿಬ ಒಂದುದೆ ಪಾಂಡುಸುತ್ತರುಳಿ
ದಿರಲಿ ನಾಕೆಂತಿರಲಿ ನಿಮ್ಮದ್ದಿ
ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗಯ್ಯಾರೇ ಚೈತನ್ಯಗತಿಯೆಂತು |
ಹರಣವ್ಯಾಳಿದದೆ ಪಾಂಡುತನಃಜರ
ಶಿರವ ಕೇವಣಂಸುವೆನಲೆ ಕೇ
ನರಿಯ ಹೀರದೊಕೆಂದನಶ್ವತ್ತಾಮ ಕ್ಷಮುಗಿದು ||

೧೦

ನಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನು ^१ಮೈರಿ
ವ್ಯಾಕರಣಾಂಡಿತ್ಯದ್ಲೀ ವಿ
ವೇಕಶ್ಯಾನ್ಯರು ನಾಪು ಮೊದಲಾದ್ವಾರ್ದ್ವದ್ಯುಹಿಕವ |
ಅಕೆವಾಳರಿಗಣಹಿ ನೀವ
ಸೋತ್ಯಾಕಪುಣಿರ ತಿಳಿಹಿ ವಿಗಳಿತ
ತೋಕರೆನಿಸುವುದಂಥನ್ಯಪ ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಃ.ರ ||

೧೧

ಎನುತ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದನು ಜೀವಾ
ತ್ಯನು ಜವಾಯಿಲತೆನದಲ್ಲಿಡೆಹಾ
ಯ್ಯಾನು ಸುಂಬಾಲಾಂಬಿತಶ್ವಾಸದ ಸವಳಾಹಿಯಲ |
ಜನಪ ಮಾಯೆದೂಱಿಗಿದನಲಾ ಹಾ
ಯೆನುತ ವದನಾಂಜುಳಿಪುಟದ ತಾ
ಡನದಲಿವರಳಿಲದರ ಕುರುರಾಜಾವಸಾನದಲ ||

೧೨

ತಿರುಗಿದರು ಕೈದುವ ಬಿನುಣು ಮೂ
ವರು ಮಹಾರಥರಂಥತಿಮಿರಕೆ
ತರಣೆಕರಣಿದ ಧಾಳಿ ಹರಿದುದು ಕೂಡೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
ಅರನನುಪ್ಪ ವಡಿಸಿ ಮೂರಾರಿಯ
ಸಿರಿವೋಗವೆ ನೋಡಿದನ ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತ ಹೊಱಿವಂಟನಾ ಕುರುಪತಿಯ ಪಾಢಯಾವ ||

೧೩

^१ ನಮರ (ಒ.ಬಿ).

ಪಾಳೆಯದಲ ಕುವಾರರನು ಪಾಂ
ಚಾಲರನು ಸೋಇಡುವೆನೆನುತ್ತ ಭೂ
ಪಾಲ ನಡೆಶರಲಿದಿರುವಂದು ಯುವತಿನಿಕುರುಂಬ ।
ಸೂಳುಪೋಯಿಲ್ಲನ ತೆಳುವನುಱ ಕರ
ತಾಳದಲ ಹಾಹಾಪಿರಾವದ
ಮೇಳವದ ಗೀತದಲ ಬಂದಳು ದೌರ್ಪಾದೀದೇವಿ ॥

೧೪

ಎನಿದೇನದುಭುತವನುತ ದು
ಮಾತ್ರಾನದಲ ಹರಿತಂದು ಹಿಡಿದನು
ಮಾನಿನಿಯ ಕೈಗಳನು ಕಂಬಿಂದೊಡೆದು ನೆಟಿಗನಲ ।
ಹಾನಿಯೇನೇನೆ ಮಾಡಿದರೆನ್ನು ಯ
ಸೂನುಗಳು ತನ್ನನುಜಿರೇನೆ ಪವ
ಮಾನಸುತ ಕೇಳಿದನು ಕೋಳಾಹಳ್ಳವ ಗುರುಸುತನ ॥

೧೫

ಸುತರ ಕಲೆಯ್ಯುದಕ್ಕೆ ರಿಪುಗುರು
ಸುತನ ತಲೆಯೇ ಹೊಣೆ ಕಳಾ ಬಿಡು
ಸತಯಿ ಶೋಕವನೆನುತ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂರಿಯಲಿ ರಥವ ।
ವ್ಯಾತಿಕರವಿದವಗಡ ಸವಿಾರನ
ಸುತಗೆ ಹಣ್ಣಿಯುದು ಬವರ ನಡೆಯಿಂ
ದತರಥನ ಬಳಸಲಿಸಿದರು ನೃಪ ಹರಿ ಘನಂಜಯರು ॥

೧೬

ನಿಲ್ಲು ಗುರುಸುತ ತೌರ್ಯಪಣ ನ
ಮೃಲ್ಲಿಯೇ ಹುಲುಬೀವರಿಗೆ ಜವ
ನಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆಯಾಗುಳು ಪಂಚದೌರ್ಪದಿನುತರ ।
ಬಿಲ್ಲು ಗುರು ನೀನಾದೆವೆಂಗೇ
ನಿಲ್ಲಿ ದೌರ್ಪದಿಯತ್ತಿಜಲಕೃಪೆ
ಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಿಸಬೇಕೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭೀಮ ॥

೧೭

ಎಲವೋ ತರಸಂನ್ಯಾಸವನು ಕುರು
ತಿಲಕನವೆನಾನದಲಿ ಮಾಡಿದೆ
ನಳಲಿದಡೆ ಫಲವೇನು ^३ನಮಿಂತ್ಯಾ ನಾಷಾಮಿ^४ ಕಾರ್ಯದಲ ।
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ಯಿನು ನಿನ್ನವರ ನೀ
‘ಷಾಳುತ ರಣದೊಳಗಡಗಿ ಜೀವವ
ಸುಳುಹಿಕೊಂಡಿರ ಕೊಲುವೆನಲ್ಲಮೊಡೆಂದನಾ ದೌಣ ॥

೧೮

^१ ದಾ (ನ.-ತ). ^२ ನೆ (ತ). ^३ ಏಮತ್ಯಾಮಿ (ಕ), ನಾನೀನಾಷಾಮಿ (ಒ.ದ). ^४ ನ (ನ).

ಮರುಳಲಾ ಗುರುಸುತ್ತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿರೆ ವಿಭಾಡಿಸುವಾ ಮೃಗೀಂದ್ರನ
ಗರವಟಿಗೆಯಲ ಬಡನ್ನಾಗಾಲನ ಬಾಧೆ ಬಲುಹು ಗಡಾ |
ಕುರುನ್ನಪತಿಯಾನಾಫಾನವಲ್ಲು
ಬ್ರಜಿಸಿ ಬೋಬಿ ದಲಾಹವಾಂತ
ನ್ನೆ ರಣ್ಣ^१ ಗುರುಸುತ್ತ ನಿನಗೆ ಸದರವೆಯೆಂದನನುರಾರಿ ||

೮೯

ಕಾಯಬಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಂಡವರನು ನಿ
ರಾಯುಧರು ನಾವೆಂದು ನೀ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲ ನಿನ್ನವರು ಹೊಗುವರೆ ಹಸ್ತಿನಾಷುರವ |
ನಾಯಕವ ಪರಿಹರಿಸು ಪ್ರಾಂಡವ
ರಾಯಜೀವಿ ಗಡೆನುತ್ತ ವರ ಚ
ಕ್ರಾಯುಧನ ಬೋಳ್ಳೇಸಿ ತೃಣದಿಂದಿಟ್ಟುನಾ ದೈಣ್ಣ || *

೯೦

ಆ ಮಹಾಮಂತ್ರಾಭಿಮಂತ್ರಿತ
ಭೀಮವಿಕ್ರಮತೃಣವನತ್ವ
ತಾಂತ್ರಿಮನಿಡಿ ಲೋಕತ್ಯಾಗ್ನೋಭಿಪ್ರಭಂಜನವ^२ |
ವೈಷ್ಯೇಮಕೇಶಲಲಾಟವಿಶ್ರುತ
ಧೂಮಕೇಶತ್ಯಾತ್ಶಿಖಾವಿನಂಸ್ತುಳ
ಧೂಮಚುಂಬಿತ ಖಚರಚಯ ಭೂರಿಸಿತು ರಿಪ್ನುಪರ್ತಿ ||

೯೧

ಅವನಿವಶಿ ಕೇಳ್ಣ ಮಹಾಷ್ವ
ಷ್ಣೆವದ ನತೃಣವನು ಗುರುಸಂ
ಭವನ ಮಂತ್ರದ ಪಾಡಿ ನಡಪಾಡಿಸಿತು ಪ್ರಾಂಡವರ |

^१ ನ್ನೆರಣ (ಬಿ), ಕರಣ್ಣ (ಒಡ), ಕರಣ್ಣ (ತ). * ಈ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ
(ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಹರಿಯಬಹುದ್ದೈ ಮಾರು ಪೂಕ್ಕಾಕ | ವರವ ರಾಪುತಪಾಯಕರು ನಿನ
ಗುರುವಮಂತ್ರಾನ್ತಿಂಗಳಂಜೆಂದಕ್ಕಯಬಹುದೆನುತ |
ಮುರಿದು ತೃಣದಿಂದಿಟ್ಟು ಬಲವನು | ತರಿದು ಶಿಶುಪಶುವಾದಿಯಾಗಿ
ದರ್ಬಾಸಿ ಥೇದಿಸನುತ್ತ ಗುರುಸುತನಿಟ್ಟು ಲೋಘದಲ ||

^२ ಪ್ರಚಂಡ-ನವ (ಕ), ಪ್ರಚಂಡಮಯ (ಬಿ.ಫ.ತ). ^३ ವಿಶಾಭಿನಂಸ್ತುಳ
ಧಾಮಚುಂಬಿತ ಖಚರಚಯ ಭಾರಿಸಿತು ರಿಪ್ನುಪರ (ಕ), ಶಿಖಾಭಿನಂಸ್ತುಳ ಧೂಮ
ಚುಂಬಿತ ಖಚರಶರ ಭಾರಿಸಿತು ರಿಪ್ನುಪರ (ಬಿ), ಸಿತೋಽವಿನಂಸ್ತುಳ ವಾಮಲಂ
ಬಿತ ಖಚರಶರ ಭಾರಿಸಿತು ನೃಪರಂಗಳ (ಫ್ರ), ಜಾಪ್ತಲೆಯನೆ ತದ್ವಾಮಪುಂಬಿಸಿತರಿ
ನೃಪರನೇನೇಂಬೆನದ್ದುತವ (ಒ.ದ), ಶಿಖಾವಿನಂಸ್ತುಳ ವಾಮಪುಂಬಿತ ಖಚರಚಯ
ಭಾರಿಸಿತು ನೃಪರುಗಳ (ತ).

ತವಕದಲ ತ್ಯಜಿದಾಣವಭಿವು
ನ್ಯೈವಿನ ರಾಣೀವಾಸದುದರೋ
ದ್ಭುವದ ಗಭರ್ ಕೆ ಮುರಿದು ಹರಿದುಹು ಸೂಕ್ತ ರೂಪದಲಿ॥ ೨೨

ಜಗವ ಹೂಡುವ ಹೇಣ್ಣಾ ಚತುರ್ದರ್ಶ
ಜಗದ ಜೀವರನೂಡಿಯುಣಿಸುವ
ಜಗವನಂತಭಾರ್ವವದಲಿ !ಬಲಸುವ ಗುಣತ್ರಯಾದ್ |
ಸೊಗಡು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಧಾರೆಯ
ರುಗೆಯೋಕೆನಿಪೆ ಮಹಾಸುದರ್ಶನ
ಬಿಗಿದು ಸುತ್ತಲು ಹೇಡೆಯಾಯ್ತು ತ್ತರೆಯ ಗಭರ್ದಲಿ॥ ೨೩

ಶೇಳಿದುಕೊಂಡನು ಮಿತು ವಿನ ಗಂ
ಛಲಲಿ ವೊಕ್ಕಂಡೇಯನನ್ನು ರೇ
ದೊಳಗೆ ಭಗದತ್ತಾಂಕುಶದಿ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತದಲಿ |
ಉಳುಹಿದನು ಪಾಥರ್ ನನು ಗುರುಸುತ
ಕಳುಹಿದೀ ಶುತ್ತಿಕಾಶ್ಚ ದಲಿ^१ ಶತ್ತಿ^२
ಕುಲದ ರಾಜಾಂಕುರವ ಕರಣಾಸಿ ಕಾಯ್ದನಸುರಾರಿ॥ ೨೪

ತೀರಿತ್ಯೈ ಶುತ್ತಿಕಾಶ್ಚಾತಿ ವ್ಯಾ
ರಾರಿ ಗುರುಸುತರೇಷಬ್ಜಿ ರೈಬ್ಜಿ ರ
ವೀರಪಣವಾಸಿಯಲಿ ಶಿಷಿದರ್ಧಿಕರೋಪದಲಿ |
ನಾರಿಯಂತನಾಶ್ಚವಹಿನಿ
ವಾರಣಕೆ ಜಲಪೀಠನೆಂದಾ
ಚಾರಿಯನ ನಂದನನ ಹಿಡಿದರು ಭೀಮ ಘಲುಗುಣರೂ॥ ೨೫

ಬಂದಳಾ ದೈಪದಿಯಹಕ ಗುಡಾ
ಸಂದನನ ಕೊಲಬಾರದಕಟಿ
ನಂದನರ ಮರಣದ ಮಹಾವ್ಯಾಥೆಯಾತನೆಳಿಸಿನಲ |
ಕೊಂದುಕೊಗದೆ ಕೃಪೆಯನಬಿಲಾ
ವ್ಯಂದ ಸಮಾಖ್ಯಾಂಗಳು ಸಾ
ರೆಂದು ಭೀಮಾಜುನರ ತೆಗೆದಳು ಬಳಿಕ ಪಾಂಚಾಲಿ॥ ೨೬

^१ ಭಾವಿಪತ್ರೇಗುಣದ (ಕ), ಚರಪುವ ಗುಣತ್ರಯಾದ (ಘ), ಭುಜಿಸುವ ಗುಣತ್ರಯಾದ (ಇ.ದ). ^२ ಹೇಣಿಕಾಶ್ಚದಲಿ (ಖ), ವಿಶಿಖಾಶ್ಚದಲಿ (ಘ), ಕುಶಿಯ ಶ್ವಸ್ತದಲಿ (ಇ.ದ), ಶ್ವಸಿಕತಾಪದಲಿ (ತ). ^३ ಸತನನು ಹಿಡಿದವರ ಬಾಳಿದರು ಶಿರಮುಡಿಗೆ (ಕ).

ತಲೆಯ ಕೊಂಬವರ್ಗತದ ಭಾಷೆಯ
ನಲನಲೆಂದಾ ದೈತ್ಯತನುಷನ
ಹೊಳೆವ ಮಕುಟದ ವರಾಣಿಕವ ಕೊಂಡತ್ತರಾಯದಲ |
ಗೆಲದು ತರಾಗಿದರಿವರು ನಾಹನ
ವರುತನದೆ ಮೂಜಗವ ಯೆದುಕುಲ
ತಲಕ ಗದುಗಿನ ಏರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲ ||

೨೪

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ನಂಧಿ

ಹುಚನ್ನಾ ರಾಯನಯ್ಯನ ತಿಳಕದನು ದೈತ್ಯ
ಪಾಯನನು ಸಾವಾದಲ ಕಮಳದ
ಇಂತಾ¹ [ಕ್ಷಯು] ಶಾಪವಿತ್ತರು ಮುಳಿದು ಗಾಂಥಾರಿ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪೊಲ ಕುರುಪತಿವಿಳಯವಾತಾರ
ವ್ಯಾಧವಿಚ ವೇಣ್ಡೈಸಿದುದು ಗಜಪುರದ ಜನಮನವೆ
ಹೊಳಿದುಬ್ಬಿನ್ನ² ಹುದಿದ ಹೋನದ
ಸೂಳಿಂತಯ ಬಲದ ಭೀತಿಯ
ಮೇಲುದುಗುಡದ ದಡಿಯ ವದನದಲದ್ದು ದಖಿಳಜನ॥

೮

ಆ ನಮಯದಲ ದೇವ ವೇದ
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದನು ಗತಾಙ್ಗಿ ಮ
ಹೀರನನು ಚರಣದಲ ಹೋರಳಿವಸೆತ್ತಿದನು ಹಡಿದು
ಆ ನತಿಯ ಕರಸಿದನು ರಾಣೀ
ವಾಸವ್ಯಾವ ಬರಿಸಿ ಧರ್ಮವಿ
ರಾಸವನು ಪನ್ನುರಿಸಿದನು ಮೈದಿಕವಿಧಾನದಲ॥

೯

ನಿನ್ನ ಸುತನುದ್ದೀಂಡತನದಲ
ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ತನುಜರನು ಪರಿ
ಬಿನ್ನರನು ವಾಡಿದನು ಕವಚದ್ವಾತೆಕೇಳಿಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಮತ ವಿದುರೋತ್ತಿಗಳ ಮೇಣ
ಮನ್ನಿಸಿದನೇ ಜಗವಣಿಯೆ ನಂ
ಪನ್ನ ಶರಹಕನ್ನೆ ಸುಯೋಧನನೆಂದನಾ ಮುನಿವ॥

ಸ್ವೇರಿಸಿದರೇ ವಾಂಡುಸುತರಂ
ಭೋರುಹಾಳ್ಳಿ ರಜನ್ನೆಲೆಯ ಸುಲ
ಸೀರೆಯಲ ತತ್ತ್ವವಾಕ್ಯತ ಜತುಗೇಹದಾಹದಲಿ॥

¹ ಕ್ಷಗೆ (ನ). ² ತೂಳಿದುಬ್ಬಿಯ (ಒ.ದ), ಹೊಳಿದುಬ್ಬಿಯ (ತ).

ಮೈರಬಂಧದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯ ಏ
ಕಾರದಲ ವಿಗ್ರಹಮುಖವ ಏ
ಸ್ತಾರಿಸಿದರೇ ಪಾಂಡುನುತರುತ್ತಮರೆ ಹೇಳೆಂದ ||*

೫

ಅವರು ಸಃಚರಿತರೆಂದಲೇ ಮೊ
ಧವನು ನೆಟೆ ಮರುಳಾದನವರಿಗೆ
ಶಿವನು ೧ಮೆಚ್ಚೆ ದು¹ ತರವನಿತ್ತನು ನರನ ಪತಿಕರಿನಿ |
ಧುವನವೆರಡಾದಲ್ಲಿ ನಾಧುಗೆ
ಇವರ ದೇಸೆ ದುಸ್ಯಾಧುಗಳು ನಿ
ನ್ನಾವರ ದೇಸೆಯಾಯ್ತುಜುರ್ವನನ ಸೂತಜನ ಸಮರದಲ ||*

೬

ಅಹುದು ನಿಮ್ಮ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಗುಣ
ಯಹನು ಭೀಮಾಜುರು ನರು ಬಲ್ಲಿದ
ರಹರು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂಮೇರ್ಯಾಲ್ಲಿ ಕವದ್ವಯೋಲಿನಲ |
ಕುಹಕಯೆನ್ನ ವನವನೆಳಗೆ ನಿ
ಸ್ವಾಹರು ಏಮಾರಪ್ರಮುಖ ಸೂಜನರು
ಎಹಿತವನಿನಾನ್ನ ಪ್ರಾದದ ಸಿರ್ವಾ ಬೆಸಿ ನಾಕೆಂದ ||

೭

ಧರ್ಮವೆಲ್ಲಹುದಲ್ಲಿ ಜಯ ನ
ತ್ಯಾಮರ್ವಚೆಲ್ಲಹುದಲ್ಲಿ ಸಿರಿ ನ
ದ್ಯುಮರ್ವಸಂರಕ್ಷಕರು ಹರಿ ಧೂಜರ್ವಣಿ ಏತಾಮಹರು |
ಧರ್ಮದೂರನು ನಿನ್ನ ವನು ನ
ತ್ಯಾಮರ್ವಬಾಹಿರನಾತ್ಯಾರೆಚಿತ ಏ
ಕರ್ಮದೋಪದಲಾದನಿನ್ನೇನೆಂದನಾ ಮುನಿವ ||

೮

ಎನಲು ಬಿಡ್ಡನು ನೆಲಕೆ ಸಿಂಹಾ
ಸನದಿನಾ ಮುನಿವಚನಶರ ಮತ್ತು
ಚೋನೆಗೆ ಬಂದುದು ಬಹಳ ಮೂಢಾರ್ಪಾರವಕ್ಕೆದಲ |
ಜನಪನರೆ ಗಾಂಥಾರಿ ಸೃಪಮೂ
ನಿನಿಯರೊಱಲತು ರಾಜಗೃಹ ರೋ
ದನ ಮಹಾಧ್ಯನಿ ಮಿಂಡಿ ಮೋಗೆದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ ||

೯

* ಈ ಪಂಡುಗಳು (ಘ) ಪ್ರತಿಮುಖಿಲ್ಲ. ¹ ನಚ್ಚಿದ (ಕ.ತ), ಮೆಚ್ಚಿನ (ಹ.ಘ).

ಆರು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತನುವರು ಲೋಜನ
ವಾರಿ ಹೊನಲಾರ್ಯಾ ರಮನೆಯ ನೃಪ
ನಾರಿಯರ ಬಿಳಳಿಪ್ಪೆಳ್ಳಾಪವ್ಯಾಘೀಯ ಕೇಳುವೇಗೆ ।
ಆರು ಮಟುಗರು ತೋಕಪನ್ನಿಗೆ
ಫೋರಿಪ ಮುನಿಪ್ಪರನ ಹೃದಯವ
ಗೋರಿತ್ತೇನೆಂಬೆನು ಲತಾಂಗಿಯರಳಲ ಕರ್ಷಪಳವ ॥

೯

ಎತ್ತಿದರು ಧರಣಿಪನ ಕಂಗಳ್ಳಿ
ಎತ್ತಿದರು ಪಸ್ಸೀರನುಸುರಿನ
ತತ ಅವನಾರ್ಸಿದರ್ದೀಯ್ಯನೆ ತಾಳವ್ಯಂತದಲ ।
ಬಿತ್ತ ತಂಗಾಳಿಯನು ತೋಕದ
ಹತ್ತಿಗೆಗೆ ಹೊರಿದೆಗೆದು ಮಣಿಪಯ
ಬಿತ್ತವನು ಚೈತರಿನಿ ಮೆಳ್ಳನೆ ನುಡಿಸಿದನು ಮುನಿಪ ॥

೧೦

ಏನನೆಂದೆವು ಹುದೆ ಧರ್ಮನಿ
ಧಾನ್ಯವನು ಕರ್ಯೋದನೆ ಮಣಿದೆಯಿ
ದೇನು ನಿನ್ನಯ ಶುತ್ತಿಯ ವಿಭ್ರಮೆ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ।
ಧಾನುಶುತ್ತಿಯನ್ನು^२ ತಿಳುಹು ನಿನ್ನಯ
ಮಾನಿಸಿಯ ಸಂತ್ಸ್ಥನು ಸಂನಾ
ರಾನುಗತ ತಾನಿದು ಚತುರ್ಭಾರತಿಗಳ ಬ್ರಹ್ಮಂಗಿ ॥

೧೧

ಒಹ ವಿಪತ್ತಿನ ಶರಕ ಹೋಡೆ
ದಿಹುದಲಾ^३ ನುವಿವೇಕಗತಿ ನಿ
ದರ್ಷಿಸಿದೇ ಶೋಕಾಗ್ನಿ ಧರ್ಮದ್ವಾಪದ ದೀರುಗಳಿ
ಅಹತರೇ ಜನಿಸಿದದೆ ನುತರೆನ
ಬಹುದೆ ದುರ್ಭ್ಯೋಧನನು ಹಗೆ ನಿನ
ಗಿಹವರದ ಸುಖಗತಿಗೆ ಸಾಧನ ಧರ್ಮಸುತನೆಂದ ॥

೧೨

ಕೇಳು ಮುನಿಭಾಷಿತವ ನೃಪನೀ
ನಾಲಿಸುವುದಾತ್ಮಜರನಿಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲಿ ಸಲಲಾಂ^४ಜಲಿ^५ಗಳನು ಹೈದಿಕವಿಧಾನದಲ ।

^१ ವನು ನಿನ್ನವನ ಧರ್ಮವಿಧಾನವನು ಕರ್ಯೋದನ ಮಣಿದ್ವೈನಮ್ಮ ತೇಳಿಕೆಯ (ಪ.ತ), ವನು ಕರ್ಯೋದನ ಮಣಿದ್ವೈ ಮಾನವಿಧಿ ಕೇಳಿ ಮಣಿಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ತೇಳಿಕೆಯ (ಉ.ದ), ವನು ಕರ್ಯೋದನ ಮಣಿದ್ವೈ ನಿನ್ನಯ ಮಣಿಯ ವಿಭ್ರಮಕಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ (ಪ). ^२ ರ (ಉ.ಪ.ಉ.ತ). ^३ ವಿಪತ್ತಿನರಕಧಯಿದು ಬಹುದರಾ (ಕ). ^४ ಜಳಿ (ಉ.ಪ).

ಪಾಲನುಪ್ಯುದಾ ಪಾಂಡನುತರ ನ
ಮೇಳದಲ ಸೇರುಪ್ಯುದು ಚತ್ತಕೆ
ತಾಳದಿರು ರಾಜನವಿಕಾರವನೆಂದನಾ ವಿದುರ ||

೮೩

ತಾಯೆ ಹದುಳನು ದೇವರ್ಮೋಕ್ಷದ
ರಾಯುದಲ ಸಲನಾ ಕುಮಾರರ
ನಾಯುಪೆದ ಲಷಿ ಹಣೀಯಲೊರಸಿದಜಾರ ವಶವಿದಕೆ
ರಾಯುನಲ ಸೋನೆಯರಿಗೆ ಏಕ್ಕುಬು
ಜಾಯತಾಕ್ಷಯರಿಗೆ ವಿಶೋಕ್ಷದ
ದಾಯಿನವ ಕೊಡಿನೆಂದನಾ ಮುನಿ ಸುಬಲನಂದನೆಗೆ ||

೮೪

ಧರಣಿಪತಿ ಹೊಱವಂಟನಂತಃ:
ಪುರವ ಬಿಸುಂಪರು ಭಾನುಮತಿ ಸಹ
ತರಸಿಯರು ಹೊಱವಂಟರೇಕಾಂಬರದ ಬಿಡುಮುಡಿಯು |
ಕರದ ಬಸುಂಪಿನ ಹೊಯ್ಯಿ ಕಜ್ಞಿಳ
ಪರಿಲುಳತ ನಯನಾಂಬಿಗಳ ಕಾ
ತರಿಪ ಕಮಲಾಕ್ಷಯರು ನೆರೆದುದು ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ || *

೮೫

ವಣಜನತಿಯರು ಶಿಲ್ಪಿಜನಪ್ರವ
ವಣಿಜದಬಲಾಜನವಫೋಟದ
ಗಣಕೆಯರು ನಾನಾದಿಗಂತದ ರಾಜವತ್ತ್ಯಯರು |
ಹಣಲ ಕಬರಿಯ ಹೋರೆವ ಮುಂದಲೆ
ವಣಯ ಮುಕುರ ಮುಖಾಂಬಿಜದ ಪದ
ರುಣರುಣತ್ತುತ್ತಿ ಜಡಿಯೆ ನಡೆದುದು ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ ||

೮೬

ಎನಳುಗಂಗಳ ದೀಳಗನತ್ತು
ಪ್ರಸರ ತಡೆದುದು ತೋರ್ಕಿಮಯತ್ವಿ
ಮುನುಡಕಾಂತಯ ಕುಡಿದುದೋಸರುವ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗಳು|
ಮಿಸುಪ ರಾವಣ್ಯಾಂಬಿವನು ಬ
ತ್ರುಸಿದವಂಗುಲಯುಪಹತಿರುಖ್ರಿಕೇ
ಣನರ್ಗಿ ಪೆರೆದುದು ಕುಡಿದ ಚೆಲುವನು, ಕೋಮಾರಾಂಗಿಯರ ||೮೭

* ಹೆ ಸದ್ಗ್ರಾಮ (ಗ) ಪ್ರತಿಯುಲ್ಲಿ. ¹ ವಹ್ನಿಯು (ಕ.ಬ.ತ). ² ಕೇಣಾವಿಶರ (ಕ), ಕ್ರಿಂಬಿಸರ (ಗ.ಷ.ಪ), ಕೇಣಾವಿಶರ (ಹ). †—† ನೆರೆ ಮುನುಕದು ಕುಡಿದೆನಂದನೆ (ಬ).

ತಮ್ಮೊ ಶೇಕ್ಕ್ಷದ ನೆಬಿತ್ವದ
ನೆಮ್ಮೆನಲಿ ತ್ಯಾತ್ಯಾಜಲವನು
ನಿಮ್ಮನಿದವನೆ ಕರ್ಣಪೂರದ ಮುತ್ತು ನೂಸಿದವು|
ನೆಮ್ಮೆತತಯ ತೋಕವಹ್ಯಯ
ರೀಂಮ್ಮಿಗೆಯ ಕರಣಂಗಳಲಿ ನೃಪ
ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯರಳುತ ಹೊಱವಂಟರು ಪುರಾಂತರವ||

೮೮

ಉಡಿದು ಬಿದ್ದಷ್ಟು ಸೂಡಗವು ಬಿಗು
ಹಡಗಿ ಕರೆದವು ತೋಳಿ ಬಂದಿಗೆ
ರೂಡನೋಡನೆ ಚೆಲ್ಲಿದವು ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಚಯ ಹಣ್ಣಿದು|
ಬಿಡುಮುಡಿಯ ಕಡುತ್ತಿಮಿರ ಕಾಣಿದು
ದುಡುಗಣವನೆನೆ ಸೂಸಕದ ಮು
ತ್ತುಡಿಸಿ ನುರಿದವು ನೆಲಕೆ ನೃಪವನಿತಾಕದಂಬದಲ||

೮೯

ಗಾಳಿಯಾಷಿಯಾದು ಮುನ್ನ ರವಿಕರ
ಣಾಳಿ ಸ್ವೇಳಂಕದಪೂರ್ವಾರೂಪಿನ
ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದೆಂಬಪ್ರೋಲು ಕಡುವಿಸಿಲು ಬಿಣುಗಾಳಿ|
ತೂಳಿದವು ತರುಣಾಯ ರೈನಾವವೇ
ರಾಲಯಾಣಿಯದ ನೆಲೆಯಿನಾಂ ಚಾಂ
ಡಾಲಜನಪರಿಯಂತ ಕಂಡುದು ರಾಯರಾಣಿಯರ||

೯೦

ಅರನ ಬಲ್ಲೈನವರು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರವ ಹೊಱವಡೆ ದೂರದಲ ಕೃಪ
ಗುರುಜ ಕೃತವರ್ಮ ಕರು ಕಂಡರು ಕೌರವೇತ್ತರನ|
ಅರಾಯಿರ ನಾನಾದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪರ ಧಗದತ್ತ ಮಾದ್ರೇ
ತ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಕರ್ಣ ದುಶ್ಶಾಸನರ ರಾಣಿಯರ||

೯೧

ಗಣಕೆಯರನೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋ
ಹಣಿಯ ನೃಪರಾಣಿಯರನಾ ಪ
ಖ್ಯಾತ ಜನದ ಪರಿಜನದ ಬಹುಕಾಂತಾಕದಂಬಕವ|

ರಜಮಹೇ^१ದರುತನಕೇ^१ ಬಹು ಸಂ
ದಣ್ಣ ಯ ಕಂಡರು ಧರ್ಮ-ಸುತ್ತನಿ
ನ್ನುಣಲ ಧರಣ್ಯಾಯನೆಂದು ಸುಯ್ಯಾರು ಬಯ್ಯು ಕಮಲಜನ॥ ೨೨

ಬಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀತನ
ಮುಂದೆ ನಿಂದರು ರಾಯಕಟಪಕವ
ಕೊಂದ ರಜನಿಯ ರಹವನಭಿವಣ್ಣ ಸಿದರರಸಂಗೇ
ಸಂದುದೇ ಭಲವೆನ್ನ ಮಗನೇ
ನೆಂದನ್ನೇ ಹರಿಬದಲ ಹರುಷವ
ತಂದಿರ್ಯೈ ತಮಗಿನ್ನು^२ ಲೇನಾಯ್ತು ಒದನಂಥನ್ನಪ॥ ೨೩

ಪತಿಕರಿಸಿದನು ನಮ್ಮೆನಹಿತ
ಸ್ತುತಿಯನೆಲ್ಲವ ತಿಳಿದನಮರಾ
ವತಿಯ ಸತಿಯಿರ ಸೋಽಂಹಿನಲ ಸೇರಿದನು ನಿಷುಪ್ತದಲಾ
ಕ್ಷತಿಪನಂತ್ಯದೇಶಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ
ಚ್ಯಾತಿಯಮಾಡಿ ಚಿರಾಗದಲ ಪವನ
ಗತಿಕರಾಷ್ಟ್ರೈ ತಂದೆಂದರು ಗುಂಬುತಾದಿಗಳು॥ ೨೪

ಲೇನುಮಾಡಿದಿರಿನ್ನು ನಿಷಗ
ನ್ನೆ ಸಲೇ ಕರ್ತ್ವವ್ಯವನೇ ಧರ
ಣೀತನನು ಬೀಳೊಂದರವರಗಲದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ವ್ಯಾಸಮುನಿಯಾತ್ಮಮದ ಗಂಗಾ
ದೇಶವನು ತದಾಪ್ರರಕಿಯ ಸಂ
ವೇಶಿಸಿದರ್ಯೈ ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತಮರ್ಮರೋಲವಿನಲ॥ ೨೫

ತರುಗಿದರು ಬಳಿಕತ್ತಲೇ ವೋ
ಹರದ ಕಾಂತಾಕೈಇ ಬಂದುದು
ಹರಳುಮುಳ್ಳಾಗಳೊತ್ತು ಗಾಲನ ದೂರತ್ತರಪಥರ
ಉರಿಯ ಜಿಂದರದ ಬಿಸಿಲ ರುಳಿದಲ
ಹುರಿದ ಕದಪ್ಪಗಳಿರದು ಕಡೆಯಲ
ಸುರಿವ ನಯನಾಂಬಿಗಳ ರಾಜನಿತಂಬಿನೀನಿಕರೆ॥ ೨೬

^१ ತಳಕ್ಕೆದಿ (ಕ), ^२ ನೀವೆಮಗೆ (ಕ), ಕುರುಪತಿಗೆ (ಬ), ರಾಯಂಗೆ (ಖ.ದ), ^३ ಮನಗತಿಕರಾವೈ (ಕ), ನವಗತಿಕರಾವೈ (ಬ), ನವಗತಿಯರಾವೈ (ಘ), ನವಗತಿಯರಾವೈ (ಖ.ದ), ನವಗತಿಗಳಾವೈ (ತ).

ಬಂದುದೀ ಗಜಪುರದ ನಾರೀ
 ವ್ಯಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶನ
 ಮುಂದೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಸಂಜಯ ವಿದುರ ಪೌರಜನ
 ಮುಂದಣ್ಣಾಹವರಂಗಧಾರುಣ
 ಯೈಂದು ಕೆಲಡಾಪವನದ ನೇರಲಲ
 ನಿಂದುದಿವರಾಗಮನವನು ಕೇಳಿದನು ಯಮನೂನು ॥

೨೭

ಮುರಮಧನ ನಾತ್ಯತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
 ಧರಣಪತಿ ನರ ಭೀಮ ಮಾದ್ರೀ
 ಯರುಗರ್ಜುವರ ಸಾರಥಿಗಳು ಯುಯುತ್ಸು ದಾರುಕರು ।
 ತೆರಳತೇಳಕ್ಕೊಡಕಣ್ಣಿಯ ಸ್ವಪ
 ರರಸಿಯರು ದೈಪದಿಯ ರೋದನ
 ಸರದ ಗಾನದ ಜರರತಾಜನ ತಾಳಮೇಳದಲ ॥

೨೮

ಇವರು ಬಂದರು ದೂರದಲ ವೂ
 ಧವನ ಮತ್ತದಲ ನಿಂದರಾಚೆಯ
 ಯುವತಿಜನ ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತಿ ಭಾನುಮತ ಸಹಿತ ।
 ಎವಿಧವಿಕೃತವಿಳಾಸನಯನೋ
 ದ್ವಾಪಯಸ್ತಿಪುರಾಂಶುಕೆಯರಂ
 ದವಸಿಯಲ ಕೆಡೆಯೊಟಲುತ್ತದ್ವರು ತಾಯಾ ಥಟ್ಟನಲ ॥

೨೯

ಅರನ ಕೇಳಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಜಯ
 ವರಮುನಿಪ ವಿದುರಾದಿ ಪರಿಜನ
 ಪುರಜನಾವಳಿಯದ್ವಾದುಪವನದೊಂದು ಬಾಕೆಯಲ ।
 ಸೇರೆದುದೀಚೆಯಲೊಂದೆಸೆಯಲು
 ತ್ರುರೆ ಸುಭದ್ರೆಯರಾದಿ^१ ಯಾದವ
 ರರಸಿಯರು^१ ಸಹಿತೊಟಲುತ್ತದ್ವರ್ಥ ದೈಪದೀದೇವಿ ॥

೩೦

ಹರಿಸಹಿತ ಪಾಂಡವರದೊಂದೆನೆ
 ಯಿರೆ ಚತುರ್ವಿಧವಾದುದೀ ಮೇಲ
 ಹರದೊಳಾಯಿಸ್ತುಡೆಯಾಟ ವೇದವ್ಯಾಸ ವಿದುರರಿಗೆ ।
 ಧರಣಾಪನ ಕಾಣಿಸುಪ್ಪದಂಧನ
 ನಿರುಪಮಿತ ಶೋಕಾನಳನ ಸಂ
 ಹರಿಸುಪ್ಪದು ನಯಚೆಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನುಡಿದ ॥

೩೧

^१ ಯಾದವಿಯರು (ಕ).

ಇದಕೆ ಸಂತಯವೇನು ಬೋಪ್ಪನ
ಪದಯಾಗವ ಕಾಣಿಸುವುದೆಷ್ಟುನು
ಹಡುಳಿದುವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರದರಸುತನ ತನಗೆ |
ಒದೆದು ನೂಕಿದ ಹದನ ಮತ್ತುಟಾ
ಗ್ರಿಲ ಧರಿಸುವೆಂದು ಬಿನ್ನಾ ಚಿ
ಪುದು ಮಹಿಪತಿಗೆಂದು ಮುನಿಗಳುಹದನು ಯಮನೂನು || ೪೭

ಶೀನನಾಡಿದೆ ಮಗನೆ ಧರ್ಮದ
ವಿಾನಲಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮತಿ ಬಳಿ
ಕೃಸರೀಯನುತವರು ಬಂದರು ಭೂಪತಿಯ ಹೊರೆಗೆ|
ಆ ಸುಯೋಧನ ಸನ್ನ ಮಗನ
ಲ್ಲೇ ಸಮಂಜನ ಧರ್ಮಜನ ಈಡಿ
ದೀನುವುದು ಭವಜಲನಿಧಿಯನೆಂದಮಳಮುನಿ ನುಡಿದ || ೪೯

ನೃಪನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದನಿಬರ
ನುಪಚರಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆ
ಕೃಪಣತೆಯನಾರ್ಥಿವರಲ್ಲವರ್ತೆವರುತ ಮರು |
ಉಪಹತಿಯ ನೆನೆಯದಿರು ದುರ್ಜನೆ
ರವಕ್ಕುತ್ತಿಗೆ ಘರುವಾಯ್ತು ಧರ್ಮವೇ
ರವಣಾಹಿಹವರಲೋಕಕೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ || ೫೧

ಹೃಹನಾದವು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕೆ
ಬೇಕ ಹದನೇ ಕಾರ್ಯಗತಿ ನಂ
ದೇಹದೇ ಪಾಂಡುಹಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳಿವರೆಮಗೆ |
ಕಾಹುರರು ಕಲ್ಪಿಷರು ಬಂಧು
ದೌರ್ಘಾತಿಗಳು ಗತವಾಯ್ತು ನಿಷ್ಪತ್ತ
ತ್ಯಾಹವಿನ್ನೇನವರಿಗೆಂದನು ಮುನಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೫೩

ಖಳನ ಹೃದಯಿರ ಕಾಳಕೂಟದ
ಗುಳಗೆಗಳಿವರಿತ್ತು ಬಲ್ಲರು
ಅಳುಹಿ ನುಡಿದೊಡಬಡಿಸಿದರು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಲ |

ಘಳಲನ್ನೀಚಿಗೆ ಬಂದು ಹಡನನು
ನಳನನಾಭಂಗಣಕೆ ನನುನಗು
ಶೋಳಗೊಳಗೆ ಹರಿ ವಿಕ್ಷ್ಯಾಕಮೂರ್ಣನ ^१ನೇನೆದು^१ ನೇಮಿಸಿದ್ | ೫೨

ನೇನೆದ ಘಳಗೊಳಾತ ಕಟ್ಟು
ಕ್ಕುನಲ ಸರಾಷ್ಟವಷ್ಟುವವನು ನಂ
ಜನಿಸಿದನು ಪ್ರತಿರೂಪವನು ಪವಮಾನನಂದನನೆ |
ದನುಜರಿಷ್ಟನಹಿತವರು ಬಂಡರು
ಮುನಿಯೋಡನೆ ಬಳಿಕಂಧನ್ಯಪತಿಗೆ
ವಿನಯುದಲ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕುದನು ಭಕ್ತಿಯಲ ಯಾಮಾನೈನು | ೫೩

ಬಾ ಮಗನೆ ಕುರುರಾಜವಂಶಕೆ
ರೋಪಾಣಯು ನಿಧೂರತರಾಜನ
ತಾಮಸನೆ ಸತ್ಯಗ್ರಹಿಸಿದಿ ಬಾ ಕಂದ ಬಾ ಎನುತ |
ಭಾಮಿಪನ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಬಕಳಿ
ಪ್ರೇರ.ದಲ ಮುಂಡಾದಿದನು ಕಲ
ಭೀಮನೋ ಬಾ ಮಗನೆ ಬಾಕ್ಕೆ ಕಂದ ಬಾ ಎಂದ | ೫೪

ಭೀಮನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕು ಲೇಖದ
ಭೀಮನನು ಮುಂದಿರಿಸಿದದೆ ನು
ಪ್ರೇಮನಪ್ಪಿದಡೇನನೆಂಬೆನು ಹೋಹವನು ಮಗನ |
ಅ ಮಹಾವಜ್ಞಾಯಿತಪ್ಪೇ
ದಾಢುಮದಾಯಿಸಭೀಮತನು ನಿ
ನಾರ್ಮಂಹನೆ ನುಗ್ಗಾಗಿ ಬಿದ್ದುದು ನೃಪನ ^२ತೆಕ್ಕೆಯಲ | ೫೫

ಮಗನೆ ಹಾ ಹಾ ಭೀಮ ನೊಂದ್ಯು
ಮಗನೆ ಕೆಂಪೆನು ಕೆಂಪೆನಕೆಂಪಿಂ
ದೊಗುಮಿಗೆಯ ಶೋಕದಲ ನೆಯೆ ಮಾಡಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ |
ದುಗುದ ಬೇಡೊಮ್ಮುಂಗೆ ನಿಷ್ಪಾಯ
ಮಗನುಳದ ನಿಷ್ಪಾಧಿಕರೊಂಪದ
ಹಗರಣದ ಹಗೆ ಶೋರಿಯಂತಂಡನು ನಗುತ ಮಾರಪ್ಪೆರಿ | ೫೬

^१ ಕರದು (ಬ.ಗ.ಇ.ತ). ^२ ತ (ಫ.ತ.). ^३ ಹರಿದುದೆಂ (ಕ).

ತ್ವಾಂವಿಮೃಡಿಸಿತ್ತು ಹೋಪದ
ಕೇಳಿವೆಚ್ಚೆಯಿಸಿದದೆ ಸ್ವಪನ
ತ್ವಾಣದಲ ತಿನಿಬಿಗಿಯೇ^१ ನುಗ್ಗಾಯ್ಯಾಯನ ಪ್ರತಿಮೀ
ಮಾಣಿ ಭಯವನು ಭೀಮ ಭೂಪನ
ಕಾಣ ಹೋಗಿನೆ ನಡುಗಿ ಭುವನ
ಪ್ರಾಣನಾತ್ಮಜ ಬಿಧ್ವನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂಫ್ರಿಯಲ॥

೬೧

ವವನನುತನೇ ಬಾ ಎನುತ ತ
ಕ್ಷುವಿಸಿದನು ಬಳಕೆಱಗಿದದೆ ವಾ
ಸವನ ಸುತ ಬಾ ಕಂದ ಎಂದಪ್ಪಿದನು ಘಲುಗುಣನಾ
ತವಕದಿಂದೆಱಗಿದದೆ ಮಾದ್ರಿಯ
ಜವಳಿಮಹ್ಕುಳನಪ್ಪಿದನು ಕೌ
ರವಕುಲಾಗ್ರಣಗಳಿರ ಕುಳ್ಳಿರಿಯೆಂದನಾಥನ್ನವಾ॥

೬೨

ಕುರುಮಹೀಪತಿ ನಂಜ್ಞಪೂರ್ವೀಷ
ರೋರನು ತತ್ತ್ವಂತಾನಪಾರಂ
ಪರೆಯನಲುವಡ ಕೆಲಬಿರಾದರು ಹೋದರವರಿಂದು।
ಭರತಕುಲವನು ಹೋರೆದು ಏಗೆ ಏ
ಸ್ತುರಿನು ಮಾಗನೆ ಸುಯೋಧನಾಧ್ಯರ
ದುರುಳುತನದವಗುಣವನೆಮ್ಮುನು ನೋಡಿ ಮಜ್ಜೆಯೆಂದು॥

೬೩

ಅವರೇಳವಗುಣವೇ^२ ಚಿರಂತನೇ
ಧಿವದ ಕಲ್ಪಿಪ ಕರ್ಕುಪಾಕ
ಸ್ವರವರ ದುರಿಯೋಧನನ ಸವ್ಯಪದೇಶಮಾತ್ರದಲ।
ಎವಗೆ ರಚಿಸಿತು ರಾಜ್ಯವಿಭ್ರಂ
ತವನು ತತ್ಪುಕೃತೋಧಯಪಾರ
ಧಿವದೆ ತಿರುಗಿಸಿತೆಂದು ನಯದಲ ಧರ್ಮನುತ ನುಡಿದ॥

೬೪

ಸಾಕಿದಂತಿರಲಬಲೀಯರೋಳು
ದ್ರೇಕೀ^३ ನಿಮ್ಮಯ ಹಿರಿಯ ತಾಯು
ದ್ರೇಕವನು ಪರಿಹರಿಸು ಶೋಕಕೋರ್ಧದುಪಟಳಕೆ

^१ ವಿಮೃಡ (ತ). ^२ ತನಾಬಿಯ (ಕ), ತನಾಬಿಗಿಯ (ತ). ^३ ದ ಉ (ಖ.ಹ.ಇ.ಡ.ತ). ^४ ನಿರಂತರ (ಖ.ಇ.ತ.ಪ). ^५ ಇವೇಕ (ಪ.ತ).

ಆಕೆ ಸೈರಿನಲಪುಯಳಿವನೋ
ಇಂದ್ರಾಕ್ಷವಾಳರು ತಿಳಿಹಿ ತಪ್ಪನೆ
ನಾಕೆಯನು ಕಾಣಿಸುವುದೆಂದನು ವ್ಯಾಸವಿದುರಂಗೆ॥

೪೫

ವಿದುರ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿಯೇ
ಹೈದನನಪುಹುವೆಚೆಂದು ರಾಯನೆ
ಸುದತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನುಡಿದರು ಮಧುರವಚನದಲ |
ಕದವನಂಗ್ಯಾಗಿತ್ತು ತಲೆಗೆ
ಶ್ರುದಳು ನಯನೋದಕದ ಪರಿವಾ
ಹದಲ ನನೆದಳು ಮಹಳೀಯಿದ್ದ ಲು ಬಹಳಮೋನಿದಲ ||

೪೬

ದುಸುಡವನು ಬಿಡು ಹೋಹಬಂಧ
ನ್ಯಾಗಿತ ಚತ್ತದ ಕದಡು ^೨ಹು^೩ಣಿಯಲ
ಮುಗಳೆ ಮರುಳಾದ್ವಾ ವಿಳಾಸದ ವಿಹಿತಹೊಪರ್ಯಾಕ್ | (?)
ಅಗದುಮಕ್ಕಳ ತಾಯ್ಯಾ ತಪ್ಪದು
ಹೀಗದುಬೇಗೆ ಸುಯೋಧನಾದ್ಯರ
ವಿಗಿಡತನವನು ನನೆದು ನೀ ನೋಡೆಂದನಾ ಮುನಿಪಾ* ||

೪೭

ಮುನಿಯಾದಿರು ಗಾಂಥಾರಿ ಛಿ ನಿ
ನ್ನನುಜನಿಕ್ಕಿದ ಸಾರಿ ನಿನ್ನ ಯ
ತನುಜರನು ನಿನ್ನ ಖಳಮಿತ್ರಜಾಳ ತಿಬಾಂಥವರ |
ಮನುಜಪತಿಗಳನಂತವನು ರಿಪ್ಪ
ಜನಪ ಶರವಹ್ನಿಯಲ ಬೇಳಿದು
ದಿನಿತು ಶೋಕೋದ್ದೇರ್ಕ ನಿನಗೇಕೆಂದನಾಮುನಿಪಾ* ||

೪೮

ಅಳಿದವರಿಗಳಲುಪುದು ಸಲ್ಲದು
ನಿಲಲಿ ಸಾಕದು ನಿಮ್ಮ ಛಿತ ದ
ನೆಲೆಯ ಬಂಧಕೆಯ ಬೆಸಿನಿರೇ ಕತ್ತಫವ್ಯಾವೇನಿಮಂಗ್ಯಾ |
ಕರ್ತವಳಿಪ ಕುಂತಿನ್ನತರ ಕಟ್ಟಣ
ವರೆಗವರ್ಗ್ಯಾಹವಾಗು ನಿಜರ
ರೋಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನ್ಯರನು ಮಾಡೆಂದನಾ ಮುನಿಪಾ ||

೪೯

^೧ ಬಿದೆ ಲು ಬಹಳಮೋನ (ಬಿ), ಯಿದೆ ಲು ಬಹಳ ಶೋಕ (ಘು), ಯಿದ್ದೆ ಲು ಬಹಳಮೋಹ (ಶೀತ). ^೨ ತ (ಬಿ). ^೩ ರಿಣ (ಬಿ). * ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು (ಘು) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ. * ನೆನಗೆ (ಕ), ನಿವಗೆ (ಬಿ), ನಿದಕೆ (ಘು), ನಿನಗೆ (ಶೀತ). * ಕಟ್ಟಿಪರಿಗನು (ಕ), ಕಟ್ಟಿಪರಿಗಳ (ಘು), ಕಂಗಳಿಗನು (ಘ.ದ), ಕಟ್ಟಿಪರಿಗಳ (ಶೀತ).

ನಂಬಿಸುವುದೈವರನು ಕಾಣಿ
ಕೊಂಬುದನಿಬರ ಕರಣವೃತ್ತಿಗೆ
ತುಂಬುವುದು ತನಿಹರುಪವನು ಸೌಹಾದರ್ಶತೋಽಭೀಯಲು।
೧ರ್ಮಿಂಬಿನಲ ಕೌರವರು ನಾಕನಿ
ತಂಬಿನಿಯರಳಕವನು ಮಗರೆ ಏ
ಡಂಬಿಸುವ ಬಳರಭಿಮತಕೆ ಮನವೀಯಬೇಡಿಂದ॥

೫೦

ರಾಯನನು ಕಾಣಿದಿರೇ ಪ್ರ
ಜ್ಞಾಯತಾಕ್ಷನ ತಿಳಿ ಬಂದಿರೆ
ತಾಯಿಗಳು ನಾಷ್ಯನಲೇ ಬೀಳುಹುಂಟೆ ನಮಗಿನ್ನು।
ನಾಯೆ ನಾವನು ಕುರುಕುರಾಗ್ರಣ
ನೋಯೆ ನೋವನು ೩ತನಗೆ ದುರಭಿ
ಪ್ರಾಯಪುಂಟೇ ವಾವ ಎಂದಳು ಮನಿಗೆ ಗಾಂಥಾರಿ॥

೫೧

ಬನಲೇ ಗುಣಮಯವಚೋಧಿ
ನ್ಯಾನವಿದು ನಾರೆನುತ ಮಂಧಿದು
ಭೂಸುರಾಗ್ರಣ ಬಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮನಂದನಗೆ।
ರೋಧವಹ್ತು ಯನುಪತವಾಂಬುವಿ
ಓಸದಲ ನಿಲಸೇಳು^१ ನೃಪನ ಮ
ಹಾನಿಯ ಖತ ಹಿರಿದು ನಮಗೊಳಗಾಗಿ ಭಯವೆಂದ॥

೫೨

ಹರಿ ಏದುರ ಪಾರಾಶರಾತ್ಮಜ
ವರ ಮಹಿಷತ ಭೀಮ ಮಾದ್ರೇ
ಯರು ಧನಂಜಯ ಸಹಿತ ಬಂದರು ಬಹಳ ವಿನಯದಲು।
ಜರಣದಲ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದ್ದರೆ ನೃಪ
ವರನ ನೆಗಹಿದಳನಿಲಸುತ ಸಿತ
ತುರಗ ಮಾದ್ರಿಸುತರು ಪದಕೆಣಿದರು ಭೀತಿಯಲು॥

೫೩

ಏಳರ್ಮೆ ನಾಕೇಳ ಮಕ್ಕಳ
ರೇಳರ್ಮೆ ದೇಸಿಗರು ನಾವೆ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ನೀವೀನು ನಮ್ಮಲ ಭೀತಿ ನಿಮಗೇಕೆ।

^१ ೧೦ (ಟ.ಪ). ^२ ಮುದುಂ (ಕ). ^३ ಬೇರಮನದಭಿ (ಬ), ತನಗೆ
ದೇರಭಿ (ತ). ^४ ಸಲಸಿಹಳು (ಕ.ಬ.ಪ). ^५ ನು (ಕ.ಬ.ಪ).

ಧಾರೀಯರು ನಾವಂಧಕರು ನ
ಪೂರ್ವ ಉಕ್ಕೆಯೊಳೇ ನಿಮ್ಮು^१ಹಂತಯು
ಕೂಲನಲು ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರೆವವರೆಂದಳಂದುಮುಖಿ॥

ಅ೭

ತಾಯೆ ಬತದೀಡಿನ್ನು ಧರಣಾಗೆ
ರಾಯನೇ ಧೃತರಾಪ್ತಿನಾತನ
ಬಾಬು ತಂಬುಲ ಬೀಳುಡೆಯ ಬಲದಿಂದ ಬದುಕುವೆಷ್ಟು
ತಾಯೆ ನೀವಿನ್ನೆಮಗೆ ಕ.ಂತಿಯ
ತಾಯಿ:ತನವಂತಿರಲ ಕರುಣಾಸಿ
ಕಾಬುಜೀಕೆಂದರನ ಮಗುಳಿಗಿನು ಚರಣದಲ॥

(ಅಂ)

ಧಮ್ರ ನಿಮ್ಮುದು ಮಗನೆ ಬಜುಯ ಏ
ಕರ್ಮಚೆಮ್ಮುದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು
ದುಮ್ರತಿಗಳನ್ನಾಯತೀಲರನಾಧಾಸಂಗತರು।
ನಿಮ್ರಾರು ನೀವೈವರಾಕವ
ಇಧೀಮ್ರಕುಶಲರು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲು
ಧಮ್ರ ನಿಮಗಿನ್ನೆನುತ ತಲೀಗುತ್ತದಳು ಗಾಂಥಾರಿ॥*

ಅ೮

ಧಮ್ರವಾಗಲ ಮೇಣ ರಣದಲ
ಧಮ್ರವಾಗಲ ಬಾತಿಯಲ್ಪಿಪರ
ಮಾರ್ಮಫಾಽತಕವಾಯ್ತು ಸಾಕಿನ್ನೆಂದು ಫಲವೇನು।
ನಿಮ್ರಾಂತಃಕರಣಕೃತಪರಿ
ಕರ್ಮವಿಳಸಿತೆ ತಾಯೆ ಸೈರಿಪು
ದುಮ್ಮಳವು^२ ಬೇಡಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕದನು ಕಲಬೀಮು॥

ಅ೯

ಹಳ್ಳಿ ತಮ್ಮ ವೃಧಾ ವಿಡಂಬನ
ದಾಳಿಯಾಟವಿದೇಕೆ ಸೈರಿಸ
ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸೈರಿಸದೆ ಮುನಿದದೆ ನಿಮಗೆ ಕೇಡಹುದೇ।
ಕಾಳಿಗದ ಕೃತಸಮಯನತ್ಯವ
ಪಾಲಿಸಿದವರು ನೀವರೇ ದಿಟ
ಬೂಳರಾಷ್ಟೇನಲೆ ಎನುತ ಗಜಬಿಡಳು ಗಾಂಥಾರಿ॥

(ಅಂ)

¹ ಹಂಗಿನ (ಬ.ಗ), ಕುಂತಯ (ಛ.ಪ). ² ಕ (ಬ). * ಇಳ್ಳಿಂದ ಮುಂದೆ
(ತ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರ, ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ³ ಪರಮರ್ಮಫಾ (ಕ), ಪರಂಧರ್ಮಪಾ
(ಬ), ಪರಧರ್ಮಫಾ (ಪ). ⁴ ನು ನಿಮರ್ಮತ (ಬ), ನು ದುಮರ್ಮನಷ್ಟಿ
(ಬ.ಪ).

ಹೊಸಿನುವಡೆ ದುಷ್ಟೀತಿಂ ನಮ್ಮಲ
ಹೊಸಿಗೆಯಾಯಿತು ನಾಭಿಯಿಂ ಕೆಳ
ಗೆಂಗುಷುದು ಗದೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪದು ತಸ್ತುವಿದ್ಯೆಯಲ |
ಅಸುಕೆಯಿಂದನ್ಯಾಯವೀ ಜಗ
ವಣಿಯೇ ನಮ್ಮದು ತಾವೇ ನೀ ಮನ
ಮುಸಿಯದವರಿಸುವಡೆ ಬಿನ್ನಹಂದನಾ ಭೀಮೇ |

೪೯

ಅರಗಿನರಮನೆ ಕೊಂಡವೆಮ್ಮೆತ್ತು ಶ್ರೀ
ವರು ನಮಿತ್ತು ಗಳಾ ಸುಯೋಧನ
ಪರಮಾಯಜವಾನನು ^१ಜಯಾ^२ದ್ವರವಿಧಿಯಪೂರ್ವ^३ವನು^४ |
ಕುರಃನ್ಯಾಪತ್ತಿಯನುಭವಿಸಿದನು^५ ತ
ಜ್ಞರಿತವೇನನ್ಯಾಯಪಥವೇ
ಧುರದ್ವಾರೆಪಾಗನ್ಯಾಯವೈಸಲೆ ದೈವಕೃತವೆಂದ ||

೫೦

ಕಪಟದಲ ಜೂಜಾಡಿ ರಾಜ್ಯವ
ನಹಹರಿಸಿದದೆ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮದು
ಕೃಪಣತೆಯ ನಾಸೇನ ಹೇಳ. ವೆನಾ ಸುಯೋಧನನ |
ದ್ವಿಪದಪುತ್ರಿಯ ಗಂಥ ಗರುವಿಕೆ
ಸುಪಹತಿಯ ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮದ
ವಿಪುಳ ಪಥ ಸಿಮ್ಮದು ಮಹಾಧರ್ಮಜ್ಞರಹಿಂದ ||

೫೧

ಲಲನೆ ಮತ್ತುಮತಿಯೆಂದದೆಯು ಸಭೆ
ಗೇಳಿದು ತಂದವರಧಿಕನಷ್ಟನ
ರಳಿಕ.ಖಾಲಿಕೆಯುಷ್ಟು ಸೀರೆಯ.ನೂರುಮಧ್ಯದಲ |
ಸುಲಿಸಿದರು ಧಾರ್ಮಿಕರು ತಾವೇ
ಖಳರು ನೀವೇ ಸುಜನರೆಮ್ಮೀ
ನ್ಯಾಲತವನು ನೀವಿನ್ನು ಸ್ವರಿಸಿ ತಾಯೇ ನಮಗೆಂದ ||

೫೨

ಕದನವಿಜಯದ ಭಂಗಿ ತರೆಗೇ
ಸುದುದೊ ಮೇಲಾಕ^१ಣದಲೆ^२ಇಡಪ್ಪ^३
ಪ್ಪದನ ನೆತ್ತರುಗುಡಿಹಿ ನಿನೊಡನೆನಗೆ ಮಾತೇನು |
ಇದಿರಲರದಿರು ಸಾರು ಕರೆ ದ್ವ
ಮರ್ದದ ವಿದಂಬದ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಹದನ ಕೆಳುವನೆನುತ ಕಳವಲಸಿದಳು ಗಾಂಥಾರಿ ||

೫೩

^१ ತದ (ಬಿ.ಪ.ಃ). ^२ ದಲ (ಬಿ.ಪ.ಃ). ^३ ಏರಚಿನಿದನಾಮ (ಬಿ.).
^४ ದಲಯೆಡಹ. (ಉ.ಧ.ಪ.).

ಧರಣಾಪತಿ ಕೇಳಿ ಸುಬಲಜೀಯ ನಿ
ಮ್ಮುಕ್ತರದ ಸುಡಿಯಲ ನಡುಗಿ ಭೂಪತಿ
ಕರವ ಮುಗಿದತ್ತಿನಯಭರದಲ ಬಾಗಿ ಬೀತಿಯಲ |
ಕರುಣಾನ್ಮಾ ಗಾಂಥಾರಿ ನಿಮ್ಮಾಳ
ಕುರುಕುಲಾನ್ಯಯಜನನಿ ಕೋಪ
ಮ್ಮುಕ್ತಣದಲ ತಫಿಸೇನಗೇ ಶಾಪಾರುಹನು ತಾನೆಂದ ||

೪೩

ಶಾಪವನು ನೀ ಹೆಸರಿನ್ನೂ ನ
ವಾರ್ಷಪರಾಧಿಗಳಾವು ನಿಮ್ಮುಯ
ಕೋಪ ತಿಳಿಯಲ ತಾಯಿ ಘಲನಲ ಬಂಧುವಧಿ ನಮಗೆ |
ನೀ ಪತಿಪ್ರತೇ ನಿನ್ನ ವಿತ್ತ ಜೀ
ವಾಪಹಾರವು ತಮಗೆ ನಿಮ್ಮನು
ತಾಪವಡಗಲ ತನ್ನ^१ಸುರು^२ಹೆಂದೆಂಟಿಗಿದನು ಪದಕೆ |

೪೪

ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ಕರುಣಾ
ವಿನುತ ರಸೆದಲ ವಿತಯ ರುಳ್ಳ ದೊರ್
ಮ್ಮುಕ್ತನಲ ಜಡಿದುದು ಜಾಣಿತಗ್ಗ ದ ಪುತ್ರತತ್ತೋಕ |
ಜನಪ ಕೇರ್ಮೈ ರಾಜನದ ನಂ
ಜನಿತ ತಾಮಸಬೀಜೀತೇಪ್ಪೆದ
ವಂಜಮುಖ ನೋಡಿದಳು ನಬಪಂಕ್ತಿಗಳನವಿಷಯ ||*

೪೫

ಉರಿದವರಿನನ ನಬನಿಕರ ಹೊಗೆ
ವೆರಸಿ ಕೌರಿದರೋಡಿ ಹೊಕ್ಕುರು
ನರವೈ ಕೋಡರರಸುರರಿಪುವಿನ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗಾದಲ |
ಹರಿಯಭಯಕರವೆತ್ತಿ ಯಮಜಾ
ದ್ವಿರಸು ನಂತ್ಯಾಸಿದನು ರೋಪ
ಮ್ಮುಕ್ತಣವಡಗಿತು ಸುಬಲಸುತ್ತಿನಿನ್ನ ಒಂಜಬೇಡೆಂದ ||

೪೬

ಕೃತಕಭೀಮನ ಕೊಂಡು ಮುಳ್ಳಗ್ಗಿತು
ಕ್ಷತಿಪತಿಯ ರೋಪಾಗ್ನಿಯಾತನ
ಸತಿಯ ವಿತ ಮಗಿ ತು ಮಹಿತನ ನಬೋಮರೀಬೋಯಲ |
ಜಿತವಿರೋಧವಾಯಾಪ್ತಿ ಬಹಳ
ವ್ಯಾತಿಕರದೊಳಾಯ್ತುಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಬತ ನರೀಂದ್ರನ ನಂತವಿಷ್ಟನು ನಾರಬಚನದಲ ||†

೪೭

¹ ನ್ನ (ಕ.ಷ.ದ). ² ನ.ಳು (ಬ). * ಈ ಪದ್ಯ (ಫು) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ.
• ತೇಜ (ಬಿ.ಷ). ⁴ ಮಾಗ್ರ (ಕ). ⁵ ಕ (ಕ). ⁶ ದಕಾಂತ (ಕ.ಷ.ದ). † ಈ
ಪದ್ಯವಾದಮೇರೆ (ಗ.ಷ.ಪ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನೆರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.—

ಭೀತಿ ಬೇಡಲೆ ಮಕ್ಕಳರ ನಿ
ಧೂರ್ತಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನುಯಿ
ಫಾತಕರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವಳಿದರು ರಣಾಗ್ರದಲ |
೧ನೀತಿಯಲ ನೀವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ
ಧೂತಳವೇನು^१ಜೀ ಕಳಿದ ಬಂಧು
ವಾತಕುದಕವನೀವುದೆಂದಳು ನೃಪಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ ||

೨೬

ಅನುನಯವ ರಚಿಸಿದಳು ಕೊರವ
ಜನನಿ ಲೇಪಾಯ್ತಿನುತ ಬಂದರು
ವಿನೆಯದಲ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕೆದರು ನಿಜಮಾತೆಯಂಫ್ರಯಿಲ |
ನನೆದಳಕ್ಕಿಪಯಃಪ್ರವಾಹದೊ
ಧನಿಬರನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಕುಂತೀ
ವನತೆ ನಂತ್ಯಸಿದಳು ನಯದಲ ತನ್ನ ನಂದನರ ||

೨೦

ಏಳು ಧರ್ಮಜ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ
ವ್ಯಾಳೆವಿಪ್ರಮಾಂಭಿತೆಯಲೂ ಪಾಂ
ಜಾಲನುತಯನು ತಳುಹಿ ಕಾಣನು ಸಂಬಳನಂದನೆಯ |
ಢಾಲೆಯರನಾ ಭಾನುಮತಿಯ ಭ
ಡಾಳ ದುಃಖವನಪಹರಿನು ಪ್ರಾಣಿ^२
ತಾಳ ಬೇಡನೆ ಬಂದರಿನಿಬರು ದೈವಪದಿಯ ಹೊರೆಗೆ ||

೨೧

ಲೇನ ಮಾಡಿದೆ ಮಗಳ ಯಮನುತ
ನೀನ ಸ್ವರೂಪನೇ ನಿನ
ಗೀನತಿಖಲು ಕಡೆಗೆ ತಾಮಸಬುದ್ಧಿ ಏಗಿರಾಯ್ತು |
ಆ ನುಯೋಧನ ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂ
ಬಾನೆ ಬಿದ್ದು ದು ದ್ಯೇಪಧರ್ಮದ
ವಾಹಿಗೋನ್ಸುಗ ನೀಗಿದಯಾಯೆಂದನಾ ಮುಸಿಪಾ

ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ಗೋತ್ತುಕಲಪವ
ದೇಣಿ ಕೊಲಿಸಿದೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ಕುಲವಧಿಗಳವ್ಯಾದಶಾಕ್ಷೇತ್ರಕಿಣಿಯ ನಾಯಕರ |
ಲಲನೆಯರ ಕಡುತೋತ ನಿನ್ನ ಯ
ಕುಲವನೇ ಏಧಿ ಬರಿಸಲೆಂದತಿ
ಮುಳಿದು ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟಿಂದಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಮುರಹರಗೇ ||

¹ ಖ್ಯಾ (ಖ.ಪ.ಷ.ಪ). ² ನೆ (ಕ.ಪ.ಬ). ³ ಂ (ಘ.ಷ.ಧ).

ಕರೆದು ತಂದರು ಏಗತಲೋಽಚನ
ನರಸಿಯನು ಕಾಣಿಸಿದರತ್ತೇಯ
ಜರಣಯುಗಳದೊಳಿಟಗೆ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದಳು ಗಾಂಥಾರಿ |
ಮರುಳು ಮಗಳಿ ಕುವಾರ ವಗ್ರದ
ಮರಣ ಸೋನೆಯತ್ತೇಯಿರಿಗೊಂದೇ
ಪರ ವೃಥಾ ವೃಥೆಯೇಕೆನುತ ಸಂತೃಸಿದಳು ಸತಿಯು ||

೨೭

ಸರಿಯು^१ ಲೋ ಸುತಲೋಽಕ ನಮ್ಮ
ಬ್ಧಿರಿಗೆ ನವೇಷ್ಟಿ ಲು^२ ವೆರಸಿ^३ ಚೈರೋ
ತ್ವರವಿನಂಸ್ತಿ ಭರಣವಿಧಾನವ ನಮ್ಮೋ ಲಗೆ ರಚನಿ |
ಎರಡು ಬಲದಲ ಸಕಲ ಭೂಮಿ
ತ್ವರರ ತಾತುರ್ಭಾಪನುಬನಂ
ಹರಿಸಿದಾತನು ತಾನೆ ಗದುಗಿನ ಪೀರನಾರಯಣ ||

೨೯

ಹಮ್ಮೋಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

^१ ಲಾ (ಹ). ^२ ಚೈರೆ (ಹ), ಚೈರಸಿ (ಹ.ದ).

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ರಣವ ಶೋಧಿಸಲೆಂದು ಕಳನೊಳು
ಹೆಣನ ತುಳತುಳಿದಣನ ಕುರುಧಾ
ರುಣಿಯ ಪತಿಯನು ಕಂಡು ನೆಟೆ ಮಣಿಗಳು ಗಾಂಥಾರಿ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಕರೆದು ನಯಿದಲ
ಲೋಲೋಚನೆ ನುಡಿದಳಂತನ್ನಾಪ ಶಿಖ ಜಡಯೆ ।
ಫಳು ತಂದೆ ಮುಕುಂದ ಕದನ
ವಾಷಾಭವಿಷ್ಯಾನಿದರ್ಶಗ್ರ್ಹಿ¹ ಧರಣೀ
ಪಾಲವರ್ಗವ ತೋಣಿಸಂದಳು ತರಳಿ ಕೈಮಣಿಗಿದು॥

೮

ನಿನ್ನ ಲೋಲೀಯ ಬೇರಿಸಿರಿಯ ಸಂ
ಪನ್ನೆ ವಾರಿಯಾರಚನೆಯಿದು ನಿ
ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಾಬಾರತೀನಿಟಿತ ಬಹುಳಾಕ್ಷೋಹಿಣೀ ದಳವ ।
ತನ್ನೋಽದನೇ ಹಗೆಬೇಳಿದ ಶೌರ್ಯವಿ
ಪನ್ನೆ ರನ್ನ ತೋಣಿಸ್ತೇ ಜನಾದರ್ಶನ
ಮನ್ನಿಸಂದಳು ನಯಿಸಂಜಲವನು ಏಡಿದು ಗಾಂಥಾರಿ॥

೯

ತಾಯಿ ದಾ ಗಾಂಥಾರಿ ಮನೆರಲ
ನೋಯಿದಿರು ಪೌರಾಣಿಕನ್ನೆದ
ದಾಯಭಾಗದ ಭೋಗ ಭಂಗಿಸಲಳುಕಲೀಕನ್ನು ।
ಸಾಯಣಾಗದ ಸುಭಂಗರಸುಗಳು
ಬಿಂದುವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿದು
ದಾಯಾರ್ಥಿ ಸಂನಾರವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರಚ್ಯೆರಿ॥

೧೦

¹ ದಲಮುದಿದ (ಬ). ² ಯೀಯ (ಕ.ಷ.ದ). ³ ಏಜಿ (ಕ), ಏಹಿ (ಬ),
ರಣ (ಷ.ದ). ⁴ ಇಗ (ಕ). ⁵ ವಾಯಲ್ಲ (ಕ), ದಾಯತಾ (ಬ).

ಎಂದು ಕೈಗೊಟ್ಟುಬಲೆಯನು ಹರಿ
ತಂದನಾ ಸಂಗ್ರಹಮಭೂಮಿಗೆ
ಹಂಡೆ ಬರಲಷ್ಟು ದಶಾಕ್ಷೇತ್ರಿಂಜಿಯ ನಾರಿಯರು |
ಮುಂದೆ ಹೆಣದಿ^१ಹಿಗಳು ವಗಮ್ಮುಗ
ವೃಂದ ಚಲ್ಲಿತು ಭೂತ ಪೂತನಿ^२
ವೃಂದ ಕೆದಸಿತು ಹೊಕ್ಕೆ ರಿವರದ್ದು ತರಣಾಂಗಣವಿ ||

೫

ಸೂಸಿತಬುಲಾವೃಂದ ಕೆದಸಿದ
ಕೇಶಪಾಶದ ತೆಲುವನುಣಿ ನಿ
ಚ್ಚಾನುರದ ಹೊಯ್ಯಿಗಳ ಲೋಚನವಾರಿಥಾರೆಗಳಿ |
ಅನುರಾಕ್ರಂದನದ ಶೋಽಕಾ
ಚೇತಿ^३ ಬಹಳದ ಬಾಲೆಯರು ಪ್ರಾ
ಣೀತ ಮೃದ್ದೋಸ್ಯಿನುತ ಹೊಕ್ಕು ಉಸಿದರು ಕಳನೊಳಗೆ ||

೬

ಹರಿದರಗೆಲಕೆ ನಾರಿಯರು ಕುರು
ಧರಣೀಯಲ ತಂತಮ್ಮ ಪತಿಗಳ
ಕರಿಗಳಲ ತುರಗದಲ ರಥದಲ ಕಂಡರಲ್ಲಿ |
ಶಿರವ ಮುಂಡಾಡಿದರು ಹಣನಲ
ಹೊರಳಿದರು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಪದ
ಪೀರಿ ತವವನೆಂತಣಿದರೋ ವಣಿ ನುವಡರಿದೆಂದ ||

೭

ನಡೆದಳಾ ಗಾಂಥಾರಿ ಶೋಕದ
ಕಡಲೆಣಿಣಿತ ಮುಳುಗುತಂಪ್ರಿಯ
ಹೊಡಹುತರುಣಾಂಬಿಗಳ ಹೊನಲನ ಜಾನುರುದಫ್ಫುಗಳೊ |
ಅಡಗಿನಲ ಕಾಲಾಸ್ತಿ^४ ಸಿಲುಕಿದ
ಡ್ರೋಡನೆ ಹರಿ ನೆಗಮನೆನು ನರವಿನ
ತೊಡಕ ಬಿಡಿನುತ ಹೊಕ್ಕೆ ಧಂಗನೆ ಹೆಣನ ಮಧ್ಯದಲ ||

೯

ಇತ್ತ ನೋಡ್ದೈ ದ್ರೋವಕೀಸುತ
ಮತ ಗಜ ಕಂಧರದೊಳಾ ಭಗ
ದತ್ತನೆನು ಕಂಡಾತನರಸಿಯರ್ಪೈದ ಮೊಗಮೆತ್ತ |

^१ ನು (ಫ.ಕ.) ^२ ಘಾತುಕ (ಕ.ಒ.ದ). ^३ ಕಾಕ್ಕೇತ (ಕ), ಕಕ್ಕಾನ (ಪ), ಕಾವಾನ (ಒ.ದ). ^४ ರು (ಒ.ದ). ^५ ಜಂಫೆಯಲ (ಬ.ಗ.ಫ.ಒ).
• ಜಾಂದರೋ (ಬ.ಗ.ಫ).

ಸುತ್ತುಬರುತ್ತೇ^१ದಾರೀ ದಂತಿಯ
ಹತ್ತುಲಷ್ಯಿಯದೆ ನೊಟುಮುಡಿ ತೋ
ಕೋತ್ತರದಲದೆ ಶಿವ ಎನುತ ಮಣಿಗಿದಳು ಗಾಂಥಾರಿ।

೪

ದೇವ ನೋಡಾ ತೋಕವಹ್ಯಿಯ
ಡಾವರವ ಕಾಂಫೋಜನರಸಿಯ
ರಾವ ನೋಂಷಿಯ ನೋಂತರೋ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ।
ಅವನಾತನು ಸಮೃದ್ಧರುಗಳ
ಮಾವನೇ ಪಾಂಚಾಲ ಸತಿಯರು
ಜ್ಯೇಷಧರ ಜಾಸ್ತಿದರು ರಮಣರ ಮೇಲೆ ತನಹೋರಳಿ॥

೫

ಅದೆ ವಿರಾಟನ ಸತಿಯ^೨ರೀ^೩ಷಿಯ
ಲದೆ ಘಟೋತ್ತುಚನಂಗನೆಯರಾ
ಸುದತಿಯರ ತೋಕವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ಪಂಚ^೪ಕೇ^೫ಕಿಯರ |
ಒದಸ್ಯ ಪಾಂಡ್ಯನ ಹೆಂಡಿ^೬ರೂ^೭ಷಿಯ
ಲದೆ ಸುನೋಪುಕ ಸ್ಯಂಜಯಾದ್ಯರ
ವಧುಗಳೋಟಲುತ್ತದೆ ಮುರಾಂತಕ ನಿಮ್ಮು^೮ಸೈನೇ^೯ಯಲಾ।

೬೦

ಸುಖ ಕಣಾ ಭೂರಿತ್ವವನ ವರ
ಸೌಖಿಯರದೆ ಪಾಡಿದು ನಿಮ್ಮುಯ
ಸುಖ ಗೆಲಸಿದಿರಿವನ ಮುಣಿದಿರಿ 'ರಾಧೀಯಾತ್ಮಜನ' |
ನಿವಿಳ ಯಾಜಕಜನ ಸಹಿತ ತ
ತ್ವಿಯರಳುತ್ತದೆ ಕಣ ಮರಣದ್ವೋ
ಧೀಷಿಂಜಿಗ^{೧೦} ನೀನೋಬ್ಧ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮಣಿಗಿತಿಂದಿನಲ॥

೬೧

ಭಾನುದತ್ತನ ಮೇಲೆ ಹೊರಳುವ
ಮೂಳಿನಿಯರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ್ತೇ ಮ
ತೂನುಗಳ ನೋಡಿತ್ತಲದೆ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳೀ^{೧೧} |
ಬಿನನೆಂಬೆನು ತನ್ನ ಸೂನೆಯರ
ಹಾನಿಯನು ಮಾದ್ರೀತನರಸಿಯ
ರೇನಧಮ್ರವ ನೆನೆದರೆಂದಳಲದಳು ಗಾಂಥಾರಿ॥

೬೨

^१ ಧ (ಕ), ಧಾ (ಹ). ^२ ರಾ (ಕ). ^३ ಕ್ಷೇ (ಕ.ಹ.ಷ.ದ). ^೪ ರೀ (ಕ). ^೫ ಸೀಮು (ಬ.ಹ). ^೬ ನವನ (ಕ), ತತ್ವಾಧಿ (ಹ). ^೭ ಭಾನುನಂದನನ (ಬ). ಕುಲವನೆಚ್ಚರಿಸಿ (ಹ.) ^೮ ನ (ಕ). ^೯ ರು (ಬ).

ತಂದೆ ನೋಡೈ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಯ
ನಂದನರು ನೂವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯಳಿ
ನಿಂದುಮುಖಿ ದುರ್ತ ಶಯನಾ ಸ್ವೇಂಧವನ ವಲ್ಲಭೀಯ |
ಅಂದು ಏವಿಧವ್ಯಹೇ^१ದಲ ಗುರು^२
ನಿಂದಡೆಯು ಹುಸಿರಾತ್ತಿಯಲ ನೀ
ಕೊಂದರ್ಲೈ ತನ್ನ ಉಯನನು ವರ ಸಿಂಧುಭೂಪತಿಯ ||

೧೬

ಕ್ಷೇಮಧಾರೀತ್ಯಯ^३ನಾ ಕಳಿಂಗನ
ನೋಮದತ್ತನ ಚತ್ರಸೇನನ
ಭೀಮವೈರಿಯಲಂ^४ಬುಸ್ವನ^५ ಕ್ಷಿಷ್ಟಾರನಂದನನ |
ಭೌಮನುತನ ಸುಶಮರ್ಕನ^६ ಸು
ತ್ರಾರ್ಮರಿಷ್ಟಗಳ ಧೂರಿಬಲದ ಸ
ನಾಮರರಸಿಯರದೆ ನಿಜೇತನ ಮೇಲೆ ತನಿಹೋರಣ ||

೧೭

ಎನುತೆ ಬರೆಬರೆ ಮುಂದೆ ಕಂಡಳು
ತನುಜನನು ಭೀಮನ ಗದಾಘಾ
ಚ್ಯಾನದ ಘಾಯದ ಮೇಯ್ಯ ಬಂಡಿಸಿದೂರುಮಂಡಲದ |
ನನೆದ ಹುಡಿಮಗ್ಗು ಲನ ರಕುತದ
ಹೊನಲ ಹೊಲಸಿದ ಘೂಕಕಾಕ
ಧ್ವನಿ ಭಯಂಕರ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಕೌರವೇಶ್ವರನ ||

೧೮

ಇತ್ತ ನೋಡೈ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಯ
ಮತ ದಂತಿಯನಿಂದುಕುಲರಾ
ಜೋತ್ತಮನನೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ವಲ್ಲಭನ |
ಹತ್ತ ಹಿಡಿದೋಲಗಿಸುವರು ವರ
ಮತ ಕಾತಿನಿಯರುಗಳೀಗಳು
ಸುತ್ತಮುತ್ತಿ ತು ಘೂಕ ವಾಯನ ಜಂಬುಕವಾತ ||

೧೯

ಎನುತೆ ಬಿದ್ದ ಲು ಮೂರ್ಖೀಯಲ ಮೂ
ನಿಸಿಯನೆತ್ತಿದನಸುರರಿಷ್ಟ ನೃಪ
ವನಿತೆಯರು ಭಾನುಮತ ಮೊದಲಾದಬಳಿ ರಾಣಿಯರು |

^१ ದಹಿಗುಡಿ (ಫ್ರ). ^२ ತರ್ವನ (ಕ). ^३ ಬುತೆ (ಕ). ಬತೆ (ಫ್ರ). ^४ ಕೆ (ಬಿ.ಫ್ರ). ^५ ಸಂಗ್ರಾ (ಕ). ^६ ಸಂಬಿ (ಫ್ರ.ಹಿ.ದ.ಪ).

ಜನಪತಿಯ ಮುಕ್ತಾಸುಕಿದರು ತ
ಜ್ಞನಿತ ಶೋಕಾದ್ಯಂತದ ಹಾ ಹಾ
ಧ್ವನಿಯ ಧಟ್ಟಣೆ ಫುಟ್ಟಣಿತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವು॥

೧೯

ಜವಪ ಕೇಳಿಳಿಚೆಯಲ ಕುಂತೀ
ವನಿತೆ ಕಣಂ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿದ
ಉನತನುಜ ಹಾ ಕಣ ಹಾ ಹಾ ಕಣ ಹಾಯೆನುತ್ |
ಸಿನಗೆ ಧರ್ಮಸುತ್ತಾದಿ ಭೂಮಿಪ
ರನುಜರ್ಮಣ ವಾಯಾವಿ ಮಥುಸೂ
ದನನೆ ಮಾಣಿಯಿನಿ ಕೊಂದನೆಕಣಿಂದೊಂದಲೆ ಕುಂತಿ॥

೨೦

ಅಣಿದನಂತಕನೂನು ಮುರಹರ
ಸಿಟ್ಟಿದಿನೇ^೨ ನಾಾಂಖಿನ್ನು^೩ ಕಣಗೆ
ತಿಣಿಯರ್ಮಣ ಲೇನಾಯು ಗುರುಜನ ಬಂಧುಜನಹನನ |
ಉಣಿಪ ಶಶಿವಂತದ ಮಹಾನ್ಯಾಪ
ರಂಣಿದರೆ ಪಾತಕಕೆ ಮುನ್ನೆ
ಜ್ಞಾಣಿಸದಕಟಾ ತಾಯಿ^೪ ಕೆಡಿಸಿದಳೆಂದು ಬಿಸುನುಯ್ಯು॥

೨೧

ಹೋಗಲನ್ನಾ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮ
ತ್ಯಾಗ ದುರ್ವ್ಯಾಸನನಪ್ರಪಂಚರ್ವ
ಸಿಗಿ ಕಳೆಯಿಂದಸುರಿಪುಷ್ಯೇತಂದು ಮನ್ನು^೫ಸಿದ |
ಮೇಗಿವರ ಸಂಸ್ಕಾರಕಾರ್ಯನಿ
ಯೋಗವಿಚೆ ಭಾರಂಕ ನಿನಗೆ ಸ
ರಾಗದಲ ಸಂತ್ತುಸಿಯಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಶರಿ||

೨೨

ವ್ಯಾಸ ನಾರದ ವಿದುರ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೇಶವನು ದಾರುಕ ಯುಯುತ್ತು ಮು
ಹೀಶ ಹೊದಲಾದನಿಬಿರರಸರ ಸಾರಥಿವಾತ್ |
ಅ ಸಚಿವರಾ ಹಸಿ ನಾಪುರ
ದಾ ಸಮಾನ ಪ್ರಕ್ಕೆತಿಜನ ಸಂ
ತ್ವಿಸಿದರು ಸೆಂಸಾರವಿಧಿಯನು ಹತೆಮಹೀಶರಿಗೆ॥

೨೩

^೧ ಸಯೆ (ಫ). ^೨ ನೈಸೆ (ಕ). ^೩ ವಿಂದು (ಬಿ), ವೆಲ್ಲ (ಫ). ^೪ ನ (ಕ).
ಯೆ (ಬಿ). ^೫ ಬಂಧ (ಕ.ಬಿ) ^೬ ಮಂತ್ರ (ಬಿ.ಖ.ಪ). ^೭ ಪರಿಸಿಯೆಂ (ಕ),
ತಪಿಪುದೆಂ (ಬಿ.ಗ).

ಕುರುಪತಿಯ ರವಿಸುತ್ತನೆ ಮಾಡೇ
 ಶ್ವರನ ದುಶ್ಂಸನ ವಿಕಣಾರ
 ದ್ವಿರ ಜಯದ್ರಥ ಬಾಹ್ಲಿ ಕರ ಭಗದತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿರ |
 ಗುರು^१ವರನ^२ ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯೇ
 ಶ್ವರರ ಕುಂತಿಭೋಜನ್ಯವಮು
 ಖ್ಯಾರನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕದಿ ದಹಿಸಿದರಾಹಿತಾಗ್ನಿಯಲ || ೨೧ .

ಕಳನ ಚೌಕದ ಸುತ ಲೋಟಿಸಿ
 ತಳಗಳನು ಬಹುಗ್ರಿಯನು ಕೈ
 ಕೊಳಿಸಿದರು ದಹಿಸಿದರು ಬಹುಕ್ಷೋಧಿಣೋಭಣರ |
 ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಿನಷ್ಟರದ ಸೀಮಾ
 ಸ್ಥಳಕೆ ಬಂದರು ನಿಬಿಳ ಕಾಂತಾ
 ವಳಿಸಹಿತ ಗಂಗಾವಗಹನವ ಮಾಡಿದನು ನೈಪತಿ || ೨೨

ಅ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು
 ಮಾನನಿಧಿ ತತ್ತ್ವ^३ತರಿಗೆ ಜಲ
 ದಾನ ವಿಧಿವಿಹಿತಪ್ರಪಂಚತ ಸಕಲ^४ನಂಸ್ತ್ಯ^५ತಿಯ |
 ಭಾನುತನು ಮಾಡಿದನು ಬಂದುದು
 ಜಾನಪದಜನಪ್ಯದೇ ಕುಂತೀ
 ಸೂನುವನು ದರುತನವ ಮಾಡಿತು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ || ೨೩

ತಳಹಿ ರಾಯನ ಹೃದಯನಂಚಿತ
 ಕಲುಪವನು ಖಂಡಿಸಿ ಗತಾಕ್ಷನ
 ಬಲದ ಚತ್ತವ್ಯಧಿಯನಾಯಿ^६ ನೈಪತ್ಯವಧೂಜನದ |
 ಅಳಲನಾಯಿ ಗಜಪುರದ ನೈಪ
 ನಿಖಯಾನು ಕೊಳಿಗಿಸಿದನು ಯಾದುಕುಲ
 ತಲಕ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಪಾಂಡವರ || ೨೪

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು.

^१ ವರನು (ಕ), ವನಾ (ಬಿ), ಗಢನು (ಇ.ಪ).

^२ ಮತ್ಸ್ಯ (ಕ.ಬಿ).

^३ ಕು (ಬಿ).

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ನೂಡನೇ॥ ದೇವಸಂತತಿ ನಲಯೀ ಪಾಂಡವ
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಹರಿಯೆಂಬೀ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ
¹ಭಾವ¹ ಸಂದುದು ಧರ್ಮಾಜಿನ ಪಚಾರಾಭಿಷೇಕದಲ್ಲಿ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಹಮಗಿರಿ ತೊಡಗಿ ನಾಗರ
ವೇಂತಿ ಪರಿಯಂತವಿಳ ನಗರ ಗ್ರಾಮ ಪುರವರದ |
ಮೇಲುವಣ್ಣಪ್ರಮುಖಿವಾಚಾಂ
ಢಾಲುಂರವಧಿ ನಮಸ್ತು ಭೂಜನ
ಜಾಲ ಹಸ್ತಿನಪುರಿಗೆ ಬಂದುದು ಕಂಡುದವನಿಷನ॥

೮

ಚೈವನ ಮುದ್ದುಲ ಕಣ್ಣ ಕತರ್ ಭಾ
ಗ್ರಾವ ಭರದ್ವಾಜಾಂಗಿರಸ ಗಾ
ಲವ ಪ್ರೇಲಸ್ತ್ರೀ ರುಮಣ್ಣ ಗೌತಮ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಮುನಿ |
ಧೃವ ವಿಭಾಂಡಕ ಗಾಗ್ರ್ಯ ಘಟನಂ
ಭವ ಮೃಕಂಡನಸುತ್ತಾದಿ ಭೂಮಿ
ಪ್ರವರ ಮುನಿಗಳಿಂ ಬಂದು ಕಂಡರು ಧರ್ಮನಂದನನೆ ||*

೯

ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದ ಕುಟುವ ಘೋಕ್ಕಾ
ವಳಿಯು ಕೇಳಿದ ಕುಹರ ಕುಂಜದ
ನೆಲೆಯ ಗಿರಿನಾನುಗಳ ಶಿಶರದ ದುರ್ಗ ವೀರಿಗಳ |
ನೆಲನಶೇಷಪ್ರಜೆ ನಿವಿಳ ಮಂ
ಡಳಕ ಮನ್ನೆಯ ಪಂದಿಜನ ಸಂ
ಕುಲ ಮತಂಗಿಪುರಿಗೆ ಬಂದುದು ನೈಪನ ಕಾಣಿಕೆಗೆ || †

೧೦

¹ ತಾಪ (ಬಿ.ಪ್.ಷ.ಧ.ಪ). ² ಓ (ಕ). ³ ರಾ (ಬಿ.ಷ.ದ).

⁴ ನುಡತಿ (ಕ), ರಾದಿ (ಬಿ.ಪ್.ಪ). ⁵ ವರ (ಬಿ), ಮುನಿ (ಪ) * ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಪ)
ಪ್ರತಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ⁶ ಗೌತಮ ಪ್ರೇಲಸ್ತ್ರೀ ಸುನಸ್ತ್ರೀ ರುತ್ತಿರ್ದಿಕರು ವಾಲ್ಯೀ
ಕಿ (ಕ), ನು ಕಣ್ಣಪನತ್ರಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಶಾಕ್ಯಮುನಿ (ಬಿ). ⁷ ದಷ್ಟಾವಳಿಯ (ಕ).
⁸ ರನ್ನ (ಕ). † ಈ ಪದ್ಯ (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ.

ವ್ಯಾಸ ನಾರದ ಕೃಷ್ಣ ಮೊದಲಾ
ದೀ ಸಮನ್ತ ಮುನೀಂದ್ರನಿಕರ ಮೆ
ಹೀಶನನು ಪಟ್ಟಾಭಿಪ್ರೇಕಕೆ ಮನವನೊಡಬಡಿನಿ।
ದೂರ್ಭರಹಿತ ಮುಹೂರ್ತ ಲಗ್ಗು ದಿ
ನೇಶವಾರ ಶುಭಗ್ರಹೋದಯ
೧ಲೇನೆಲು^१ ನೋಡಿದರು ಏಗೆ ಗಾಗ್ಯಾದಿ ಜೋಯಿಸರು* ॥ ೫

ತರಿಸಿ ಮಂಗಳ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂ
೨ವರಿಸಿ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯರವ ವಿ
ಸ್ತರದ ಪಂಚಮಹಾನಿವಾದದ ಸರ್ವಜನಮನದ |
ಹರುಪಷ್ಟಾರದ ವೇದಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಛರಣನಾರದ ನೈಪನ ಪಟ್ಟಾ
ಧ್ವರವಸೆಯಲುತ್ತವವೇನಸಗಿದನಸುರರಿಪುವಂದು^३ || ೬

ಅದುದಾ ಪಟ್ಟಾಭಿಪ್ರೇಕದೊ
ಉ ದುರಾತ್ಮಕ ^४ಬಾಪ್ಯಾಳನ^५ ಪರಿ
ವಾದವನು ಮುನಿವಿಕರ ಕೇಳಿದು ಖತಿಯ ಭಾರದಲ |
ಭೇದಿಸಿದರವನಪುರನೆಂದು ವಿ
೬ಪಾರ್ಥವಹ್ಯಾರುಲಾರುಹಿದರು ಬಳಿ
ಕಾದರಿಸಿ ಧರ್ಮಜನ ಸಂತ್ಯಾಸಿದನು ಮುರಪ್ಪೇರಿ || ೭

ಅರನೆ ಕೇಳ್ಯ ಪಟ್ಟವೆದು ಹಿರಿ
ಯುರನನದು ಯುವರಾಜಪಟ್ಟವೆ
ಹರಿತನೂಜನೋಳಾಯ್ಯ ಸೇನಾಪತಿ ಧನಂಜಯನು |
ವರ ಕುವಾರರು ಯಮಭರಲ್ಲಿಗೆ
ಹಿಂಯಸಚವನು ವಿದುರನವನಿಪ
ಪರುತವಿಸಿದ ಯುಯುತ್ತವನು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಲ || ೮

ವರ ಮುನೀಂದ್ರರ ನಿಖಿಳ ದೇಶಾಂ
ತರದ ಭೂಸುರವರ್ಗವನು ಸ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಗೋ ಭೂಮಿ ವಸನ ಹಿರಣ್ಯದಾನದಲ ||

¹ ವಾಸರವ * ಈ ಪದ್ಯ (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ. (ಕ). ² ಹ (ಕ).
³ ಸಸಗಿದನಂದು ಯಮಸೂನು (ಕ), ತಂದನು ಕೃಷ್ಣ ನಮನಗುತ (ಬಿ).
⁴ ರಾಧಕನ, ಜಾಧಕನ (ಬಿ.ಫ). ⁵ ವಾ (ಬಿ).

ಪರಿಜನವ ಪುರಜನವ ರತ್ನ
ಕರಪರೀತ ಮಹಿಜನವನಾ
ದರಿಸಿದನು ಷ್ಯೇಭವವಿಹಿತ ಸನ್ಯಾಸದಾನದಲಿ ॥

೮

ಅ ಸುಯೋಥನನರಮನೆಯನವ
ನೀತಿ ಹೊಕ್ಕನು ಪವನಸುತ ದು
ಶಾಸನನ ಸದನವನು ಪಾಧ್ಯಗೆ ಕಣಾಭವನದಲ |
ವಾಸವಾದುದು ಯಮಳಿಗೆ ದು
ಶಾಸನಾನುಜರರಮನೆಗಳುಳಿ
ದೈಸುಮನೆ ಭಂಡಾರೀವಾದುದು ಭಂಪ ಕೇಳಿಂದಿ ॥

೯

ಮನ್ಯಾಳೆಯಲ ಯುಯುತ್ಸು ಹೊಕ್ಕನು
ತನ್ನ ಮನೆಯನು ಭೀಷ್ಯ ಗುರುಕೃಪ
ರುನ್ನತಾಲಯವಾಯ್ತು ನೃಪನ ಪನಾಯ್ತು ಸಂತತಿಗೆ |
ಮುನ್ನಿನವರೇ ಮಂತ್ರ ಸಚಿವರು
ಮುನ್ನಿದಾವಂಗಾವಿಷರುರುರವ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪೌರಜನವನೆದಿದ್ಯಾದಿಭಪ್ರರಿಯ ॥

೧೧೦

ಅರಸು ಭಮರಜನಾದ ನಮಗಿ
ನ್ನು ರವಣಾಪ ಮನ ಬೇಡ ಬೇಡು
ತ್ತರಿಸುವಿಹವರವರೆಡ ಪಡೆದವು ನಿಖಿಳ ಜಗ ಹೊಗಳಿ |
ಪರಿಮಿತದ ಜನ ತಮ್ಮ ಸುಬಿಲವಿ
ನಿರದೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಮುನಿಜನ
ಧರಣಿಸುರರೊಳಗಾದ ಪುರಜನರೊಲದು ಹರಿಸಿದರು ||*

೧೧

¹ ಸವಾರಭರಣಕನುವಾಯ್ತು (ಬಿ), ಕೊಂಡಾರ ಕ್ಕೆ ಸಮವಾಯ್ತು (ಇ.ದ.ಪ). ² ವಲ್ಲಿಂದಾದ (ಕ), ವಾರಿಂಗಾವ (ಬಿ). ³ ತದ ತದ್ದ್ವಾದ ಮನುಲಭವ (ಬಿ). ತದ ಜನ ತಮ್ಮ ಸುಲಭವ (ಒ) * ಈ ಪದ್ಯಗಳಾದಪೇರೆ (ಕ). ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ಗಾಳಿ ಬರ್ಫರ ಮಗಧ ಸಿಂಹು ನೇ
ಪಾಳವಾಂದ್ರ ವಿದೇಹ ಕುರು ಮಳಿ
ಯಾಳ ವತ್ಸ ತ್ರಿಗತ್ರ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿದಭರ ಕನಾರಣ |
ಮಾಳ ಪಂಗ ಕರಾತ ಧಳಿ ಬಂ
ಗಾಳ ಜೋನೆಗ ಜೀನ ಬರ್ಫರ
ಚೋಳ ಕೊಡಗ ನೃಪಾಲ ಕೊಂಕಣ ಕರುಷ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ ॥

ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಣನ ಬಾಣಶಯನ
ಸ್ಥಳಕೆ ಧರ್ಮಜ ಬಂದು ಧರ್ಮಂ
ಗಳನು ಕೇಳಿದು ರಾಜಧರ್ಮ¹ ನಮಸ್ತಧರ್ಮವನು¹ |
ಶಿಲಾದನಗ್ಗಿದ ದಾನಧರ್ಮಾ
ವಳಿಯನಾತನ ರಾಜ್ಯಪಾಲನ
ನಳ ನಹುಷ ಭರತಾದಿ ಭೂಪರ ಗತಿಗೆ ಗುರುವಾಯ್ತು || ೧೭

ಕದನದಲ ಕಯ್ಯಾರೆ ದೈತ್ಯರ
ಸದೆದು ಭೂಭಾರವನು ಪರಹ
ಸ್ತುದಲ ಶಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಭಾಷೆಯನುತ್ತರಾಯೆನಿಸಿ |
ನದಿಯ ನಾದನನನು ಪರಾಂ
ದದಲಿ²ಸೇರಿಸಿ ಪರಮ ಪರಿತೋರೆ
ಪದಲ ಪಯಣವ ವಾಡಿದನು ಮುರವ್ವೆರಿ ನಿಜಪುರಿಗೆ || † ೧೯

ಯಮಸುತನ ತಕ್ಕುಸಿ ಭೀಮನ
ಮುಮತೆಯನು ಭುಲ್ಲೆ ಸ್ತುಸಿ ಪಾರ್ಥನ
ನಮಿತ್ತ ಮಕುಟವ ನೆಗಹಿ ಪುಳಕಾಶ್ಚ ಪ್ರಾರದಲ |

ಘೂಸುರರ ಬುಷಿಗಳನು ದಿಗ್ಗರ
ಜೀತರನು ಮನ್ಯೇಯರ ದಿಕ್ಕಿನ
ದೇಶದೇಶದ ಮಂಡಳಿಕರುಲಳಿದ ದೇಶವನು |
ಕಾಶಿ ಹೊದಹಾದವಿಳ ತೀರಾರ್
ವಾಸಿಗಳ ಕಳುಹಿದರು ಧರ್ಮಜಿ
ರಾ ನಕೋದರರೊಡನೆ ರಾಜ್ಯವನಾಳಿದನು ನೃಪತು ||

ಹರಿಯ ಬಸುರಲ ಸಕಲ ಲೋಕದ
ವಿರಳವಡಗಿದವೋಲು ಭಾರತ
ಶರಧಿಯೋಳಗಿದವನೇಕಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳು |
ಪರಮಧಕ್ತಿಯೋಳಿ ಕೃತಯಾನಾ
ದರಿಸಿ ಕೇಳಿದ ನರರ ದುರಿತಾಂ
ಕರಕ ಚೇಗೆಯ ದಾಳಿಯೆಂದರುಹಿದನು ಭೂಪತಿಗೆ || (ಉ.ಧ.ಪ.)

¹ ಸದ್ಗುಮರ್ಮೋಕ್ಷಮನು (ಬಿ). ಪರೋಕ್ಷಧರ್ಮವನು (ಪ). ² ಪರ ಏಧಿಯ (ಕ). † ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಬಿ). ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಮುಗಿದಿದೆ.

ಯಮಳರನು ಬೋಕ್ಕಿಸಿ ರಾಯನ
ರಮಣ್ಯಾಯನು ನಂತ್ರಿಸಿ ವಿದುರ
ಪ್ರಮುಖರನು ಬೀಳೊಂಟ್ಟು ಬಿಜಯಂಗೈ ದನಸುರಾರಿ || ೧೪

ದೇವ ದುಂಡುಭಿರವದ ಗಗನದ
ಹೂವಳಿಯ ಪೂರದ ಸಮನೆ ಜ
ನಾವಲಿಯ ಜಯಜೀಯ ನಿಘೋಷದ ಗಡಾವಣೀಯ |
ದೇವಕಿಯ ವಸುದೇವ ರುಕುವಿಣ
ದೇವಿಯಾದಿಯ ಹರುಪದಾವಿ
ಭಾರವ ಏಗೆ ನಿಜಪೂರವ ಹೊಕ್ಕನು ವೀರನಾರಾಯಣರ ||* ೧೫

ಭವದುರಿತಹರವಕಣ ಹರಿನಾ
ಮವನು ನೆನೆವರು ಕಾಲಚಕ್ರದ
ಜವನ ಬೇಗೆಯ ಜುಣಿಗಿ ಜಾಸುವರೆಖಿಳ ಮಾನವರು |

* ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪದ್ಯಗಳ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎರಡ್ದು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಮೂಲಪಾಠವಲ್ಲಿದಿರೆಬಹುದೆಂದು ತೋರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು, ಮುಂದೆ ಅದಿ ಒಪ್ಪಣಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವು ಯಾವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿರುವವೆಂಬುದನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಬರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಅನುಭಬಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕೊಡರಾಗುವುದು.

ವೇದನಾಲ್ಯಾರ ಸಾರಮಿದು ಶಾ
ನಾತ್ಯಾದಿಹನಾಳಿ ನುನಂಬದ
ಭೇದವಿದು ಸಕಲಾಗಮದ ನೆರೆವಿಡು ಲಾಣವಿದು |
ನೋದಿಸಿದ ಕಂದಿನೆಂಟು ಪೌರಾ
ಜಾಧಿಗಳ ಸರ್ವಸ್ವತಿಕರವ
ಬಾದರಾಯಣನೊಲಮು ಸತತ್ಯಾತಿಯೆನಸಿ ರಚಿಸಿದನು || (ಕ.ಪ.).

ಅರನ ಕೇರ್ಕು ಸಕಲ ವೇದದ
ಶಿರುಳಿಸಿಪ ಭಾರತದ ಕಥೆಯನು
ವಿರಚಿಸಿದ ಜಗದಪವ ಸಂಹರಿತಲ್ಲಿ ಕೃತಯೆನಸಿ |
ಹರಕಿದನು ತ್ರೈಮೈಕ್ಯದೊಳಗಾ
ಪರಮವೇದವ್ಯಾಸಮುಸಿ ಮತ
ವಣಿಯ ಚತ್ರವನಭಿಳಿಕಾರೋಕಂಜನವಣಿಯೆ || (ಕ).

ಕವಿಕುವೊರವ್ಯಾಸನೊಕ್ತದ
ಸವೇಯದಮ್ಮತವನೊಲಿದೊಲಿದು ಸು
ಶ್ರವಣದಲ ಕುಡಿಕುಡಿದು ಪದವಿಯ ಪಡೆಪುದೀ ಲೋಕ ॥ ೧೬

ಶ್ರೀಮದ್ಮರಾಧೀಶ ಸುತಗುಣ
ತಾಮುರಸಪದ ವಿಪುಲನಿಮುಳ
ನಾಮನನುಪಮ ನಿವಿಳಯತಿಪತಿದಿವಿಜವಂದಿತನು ।
ರಾಮನೂಜಿತನಾಮ ಸುಧೀಯಾ
ರಾಮನಾಹವಭೀಮ ರಘುಕುಲ
ರಾಮ ಪಾಲಸುಪೋಲಿದು ಗದುಗಿನ ಏರನಾರಯಣ ॥ ೧೭

ಹರನ ಸಭೇಯೋಜು ಕೇಳಿರೈತ್ಯಾಮುರ
ಹರನ ಸಭೇಯೋಜು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರ ಸಭೇಯೋಜು ಕಮಲಭವನುದ್ದಂಡ ಸಭೇಯೋಜಗೆ ।
ಸುರಪತಿಯ ಸಭೇಯೋಜಗೆ ಪಾವಕ
ಹರಿಯನಿಸಿ ಸಭೇಯೋಜಗೆ ಸ್ವರೂಪ
ವರುಣ ಸಭೇಯಲ ಹೆಚ್ಚೆಪುದೀ ಭಾರತಕಥಾಮ್ಮತವು ॥ (ಕ.)

ಹರಿಯ ಸಭೇಯಲ ರಾಜರಾಜನ
ವರಸುಸಭೇಯಲ ಏಂಬುಎಂದನ
ಪರಮಸಭೇಯಲ ಯಾಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ ಗರಂಡಕಿನ್ನರರ
ಹರಿಯ ಸಭೇಯಲ ನಾಗಲೋಕದ
ಗರುವನಭೇ ಚೊದರಾಗಿ ಹತಿ
ಕರವೆನಿಸಿ ತ್ರಿಜಗವ ಪರಿಸಿತ್ತೆ ಲೆಯರನ ಕೇಳಂಡ (ಕ.ಷ.ಪ.)

ಗಿರಜೆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತ
ಸಿರಿಯ ಸಭೇಯಲ ಭಾರತವು ವಾಕ್
ಸರಸತಿಯರಾನಾ ನದಲ ಭಾರತಕಥಾಮ್ಮತವು ।
ವರ ಶಟಿಯರೂಪ್ಯತಿಯರಾದಿಯ
ಸುರಪತಿಯರೊಗ್ಗಿ ನಲ ಭಾರತ
ವರಕಥಾಹೀಯುಷಿಂ ರಂಜಿಸಿತೆಂದನಾ ಮುನಿಪ (ಕ.ಪ.)

ಎಮ್ಮೆ ಕಾರುಣ್ಯಾವಲೋಕನ
ಮೆಮ್ಮೆಮೇಲುಂಟಾಗಿ ಭಾರತ
ರಮ್ಮೆಮೆನುವ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿದಡ್ಡೆದೆ ವಿನ್ತರಿಸಿ ।
ಎಮುಳನವಾಯೆನ್ನ ತನು ನ
ದ್ವಿಮುಖಪ್ರತಂಪಾಯ ನಿಮುನು
ಬ್ರಹ್ಮರಥಗೊಳಿಕೆನುತ ಹೊಗೆಲಿದನು ಭೂಪಾಲ (ಕ.ಪ.)

ಅರನ ವೈಕಂಪಾಯನಿಗೆ ನಿಜ
ಕರವ ಮುಗಿದು ಸುವರ್ಚರ್ವವನ್ನು
ಭರಣ ಗೋವ್ರಜಿ ಭೂಮಿ ಕನ್ನಾಡಾನ ಮಣಿಗಳಿಲ್ಲ |
ಹಿರಿದು ಪರಿಯಲ ಮನದಣಿವರ್ವೋ
ಲುರುತರದ ದೃವ್ಯಾದಿಗಳ ಭೂ
ಸುರರಿಗತ್ತನು ರಾಯ ಜನಮೇಜಯಮಹಿವಾಲ ||

೧೮

ಸರ್ವಯಾಗದೊಳಾದ ಕರ್ತೃದ
ದರ್ಶವನು ಕೆಡೆಯೊದೆದು ಬೆಳಗಿದ
ನುಪ್ಪರದ ರವಿತೇಜದಲ ಸುರನರಲು ದೀಡಗಾಗಿ |

ಸನಕ್ ಕರ್ತೃಪ ಜಹ್ನು ಜ್ಯೇಷ್ಠಿನಿ
ಖನುತ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಂಗಿರ
ಸನು ಸುಕರ್ತೃಪ ವತ್ಸ ಕುತ್ಸನು ಗಾಗ್ರ್ಯ ಗೌತಮನು |
ಘನವೆನಿಪ ವಾಲ್ಯೇಕ ವಾಸಿ []
ಷ್ಟಿನನು ವೇದವ್ಯಾಸ ಹೊದರಾ
ದನಿಬರನು ಜನಮೇಜಯನು ಮನ್ಮಿಸಿದನುಷಿತದಲ. (ಕ.ಪ.)

ಸಕಲ ಯಾಫಿಮತದಲ ಕಥಾನಾ
ಯಕನ ಗಂಥಾಕ್ಷತೆಯೊಳಿಸಿ
ಮಂಕುಷಕಣಾರ್ಥರಣವೆನುವ ವಸ್ತು ಕನಕವನು |
ಭಕುತಿಯಂದಲಯಪೂರ್ವಪಾದಾ
ಸಿಕರದಲ ಮನ್ಮಿಸಿದರಾ ಮುನಿ
ಯುಕುತ ಮಿಗೆ ಹರಸಿದನು ಜನಮೇಜಯ ಮಹಿಪತಿಯ || (ಕ.ಪ.)

ಮುನಿಗಳೆಂಬತ್ತೆ ಂಛು ನಾವಿರ
ಘನಕಥಾಹೀಯುಂಘವನು ಕೇ
ಳಿಸಿಬಿತ್ತರು ಸೂತ ಮನದಣಿಯಲು ಸುವನ್ನಗಳ |
ಪನವನಂಗೆಳಿ ಬಂದು ತಾಪನ
ರನಿಬರಾಸ್ಯಸ್ಥಾನಸಂಗತ
ರೇಸಿ ಭಾರತಕಥೆಯ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಮನದಣಿಯ || (ಕ.ಪ.)

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ನೃಪತಿ ನಿರ
ರೋಲ ಕಥೆಯಿದನಾದರಿಸಿಯಾ
ಕರ್ಮಾಳಿದರೆ ಶತಯಾಗಫಲಪುದಮುರ್ಲೋಕದಲ |
ರೋಲರೇಳಿಕೆನೆಯಾರ ಸಮೇಳದ
ರಾಳಿವರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೋಕದ
ರಾಳಿಗೆಲನವ ವಾಡುವರು ತತ್ತ್ವಸ್ಥಕೋಣಗಳ || (ಕ.)

ತಪ್ಪದೀ ಭಾರತವ ಕೇಳ್ಣಂ
ಗಷ್ಟು ದಮರಸ್ತೀಕದಂಬದೊ
ಢೋಪ್ಪು ವಿಂದ್ರನ ಪದವಿಯೆಂದನು ಸೂತ ಕೈಸುಗಿದು ॥

೧೬

ವೇದಪಾರಾಯಣದ ಫಲ ಗಂ
ಗಾದಿ ತೀರ್ಥಸಾಂಸಾರಿಕದ ಕ್ಷಾಂತಿ
ಚಾಂಡಿ ತಪಸಿನ ಫಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮೌರ್ಯಮಯಾಗಫಲ ।

ದರೆಯೋಳೀ ಸತ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕೇಳಿದ
ನರಗೇ ಸಕರ್ಮಿಶ್ವರ್ಯಸಂತತಿ
ವರಕುಭೋಧಯಿ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಯನೀವುದನವರತಾ
ಹರನ ಸಾರೂಪ್ಯವನು ಕೇಳಿ ಮುರ
ಹರನ ಸಾಲೋಕ್ಯವನು ಭಾರತಿ
ವರನ ಸಾಯುಜ್ಯವನು ಪಡೆವರು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ ॥ (ಕ.)

ಪಣ್ಣಕಫೆಯನು ಶೋಳಿ ಜನರಿಗೆ
ಗಣ್ಯರ್ಶಿಶ್ವರ್ಯವನು ಹರಿ ಕಾ
ರಾಣ್ಯದಲ ಕೊಟ್ಟಿಹಪರಂಗಳರ್ಮಿದೆ ಸಲಹುವರು ।
ಹೆಣ್ಣು ತಲೆಗೆರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮು
ಕ್ತಾಣ್ಣಿನಷ್ಟುವನೀವನೀ ಲಾ
ವಣ್ಣಮಯ ಸತ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕೊಂಡಾಡದವರಾರೆಂದು ॥ (ಕ.)

ಸರಸಿಜೋಂದ ವನರಸಿ ಭಾರತಿ
ಹರಿಯ ವಧು ಗೋಮಿನಿಯ ಸಭೆಯಲ
ಸುರಂತಿಯರಾನ್ತಾ ನದಲ ದಿಗ್ಂಸಿತೆಯರ ಹೊರೆಯು
ವರವೆತೆ ತಹದೇವಿಯಾವರ್ತಿ
ಯಾರ ಸಮಾಪದ ರಂಭೆಯಿದಿರಲ
ವರಕಥಾಪೀಯಾಙ್ಪಾನದೊಂಬಾದವ್ಯೋಲವಿನಲ ॥ (ಕ.)

ಎಪ್ರಜನರಾದರಿಸಿ ಕೇಳಿ
ಲ್ಯಾಪ್ಪುದ್ದೇ ಸಡೆರಿತ ಸದ್ಗುಣ
ಸುಪ್ರತಿಷ್ಟಿತವಪ್ಪ ಪುತ್ರ ಕಿರತ್ರ ಸಂಪದವು
ಗೊಪ್ಪವನಿನುವ ತ್ರುತಿಸುಯೋಗ್ಯತೆ
ಕ್ತುಪ್ರದಲ ಕೈನಾರುವುದು ತಾ
ನೈಪ್ಪುವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆಯೋಳಗೆಂದನಾ ಮುಸಿಪಾ ॥ (ಕ.)

ಹೇಮಬುರಣ್ಯಂಗಾಭರಣದಲ
ಕಾಮಧೇನು ಸಹಸ್ರಕಹರೆಯ
ಸೋಮ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದಲ ಸುರನದಿಯ ತೀರದಲ ।

ಮೇಡಿನಿಯನೋಲಿತ್ತು ಫೆಲ ವ
ಸ್ತುದಿ ಕನ್ನಾದಾನಫಲವಹು
ದಾದರಿಸಿ ಭಾರತದೊಕ್ಕೊಂದಕ್ಕರವ ಕೇಳ್ಣಿಗೆ ॥

೨೦

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಗದುಗನ ವಿರೇನಾರಾಯಣನ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮುಧುಪಾನಪರಿಪುಷ್ಟಿ ವಚಷ್ಟಿ ಷಟ್ಟಿ ದೀನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀವರ್ತಾಮಾರದ್ಯಸ್ಯೋಗಿಂದ್ವಿರಚಿತಮಷ್ಟಿ
ಕಣಾರ್ಥಿಭಾರತಕಥಾಮಾಂಜರಿಯೋಳಿ
ಗದಾಪರ್ವಂ ಪರಮಾಪ್ತಂ.

ಶ್ರೀಮುಕುಂದಾಪರ್ವಣವೆನಿಸಿ ಶತ
ಧೂಮಿದೇವರಿಗಿತ್ತಿ ಫೆಲವಹು
ದೀ ಮಹಾಭಾರತದೊಕ್ಕೊಂದಕ್ಕರವ ಕೇಳ್ಣಿಗೆ ॥ (ಕ.)

ರಾಮು ಮಂಗಳನಾಮು ಪ್ಲಾವಗ
ಸ್ತೋಮ ಭವಕುಲಭೀಮು ಸುಗುಣೋ
ದ್ವಾಮು ಜಯಸಂಗಾರಾಮು ಸೀತಾರಾಮು ನಿಸ್ವೀಮಃ
ಸಾಮಾಗಾನಪ್ರೀಮು ರಿಪುನಿ
ಧೂಮಕಾರಾಣ್ಯಾಭರಾಮುನೆ
ರಾಮು ರಕ್ಷಿತು ದೇಗ ದಶರಥರಾಮನೆಲದನ್ನು ॥ (ಕ.)

ಅನ್ನಬಂಧ

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗೆಳಲ್ಲಿ ಗದಾಪರ್ವದ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯ ಪಡ್ಗಿಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ.

(ಖ.ಪ.ತ.) ಪ್ರತಿಗೆಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವಿಲ್ಲ.

ಪಡ್ಗಿಗಳು	ಕ.	ಅಂಗಿಕೃತಪಾಠ ಗ.	ಇ.ದ.	ತ
ದೇವದುಂಡುಭರವದ	೧೯	೧೯	೧೯
ವೇದನಾಲ್ಪರ ನಾರವದು	೧೮	೧೯	೨೦
ಆರನ ಕೇಳ್ಣಿ ಸಕಲ ವೇದದ	೧೯
ಹರನ ನಭಿಯೋಚು ಕೇಳ್ಣಿ	೨೦
ಹರಿಯ ನಭಿಯುಲ	೨೧	೧೮	೨೧
ಗಿರಿಜೆಯೋಲಗದಲ್ಲಿ	೨೨	೨೨
ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯಾವರೋಕನ	೨೩	೨೩
ಸನಕ ಕಶ್ಯಪ ಜಹ್ಮು ಜ್ಞಾಮಿನಿ	೨೪	೨೪
ಸಕಲಬುಫಮುಕದಲ್ಲಿ	೨೫	೨೫
ಸಪರ್ಯಾಗದೋಽಾದ	೨೬	೧೯
ಮುನಿಗೆಂಬತ್ತೆಂಟು	೨೭	೨೭
ಕೇರ್ಲು ಜನಮೇಜಯ	೨೮
ಧರೆಯೋಳೀ ಸತ್ಯಾಧೀಯ	೨೯
ಪುಣ್ಯಕಥೆಯನು ಪುಣ್ಯಾಂಗಳ್ಳಿ	೩೦
ಸರಳಜ್ಞೋಧ್ವಂಸವನರಸಿ	೩೧
ವಿಪ್ರಜನರಾದರಿಸಿ	೩೨
ಧವದುರಿತಕರ	೩೩	೧೯	೩೨
ವೇದಪಾರಾಯಣದ ಫಲ	೩೪	೨೦	೨೩
ಹೇಮಬುರಕ್ಯಂಗಾಭರಣ	೩೫
ಜೋರ ನಿಂದಿಸಿ ಶಶಿಯ	೩೬
ಶ್ರೀಮಾದಮರಾಧೀಕ	೩೭	೧೯	೩೦
ರಾಮ್ಯಮಾಂಗಳನಾಮಾ	೩೮
ಆರನ ಪ್ರತಂಪಾಯಾನಿಗೆ	೩೯	೧೮	೩೯

